

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

Dvanajsto poročilo o dodeljenih državnih pomočeh v Sloveniji

(za leta 2007, 2008 in 2009)

**Ljubljana,
januar 2011**

KAZALO

UVOD	7
METODOLOŠKA POJASNILA	9
Pravna podlaga	9
Zajetje podatkov	9
Prikaz podatkov	10
Definicije in pojasnila	10
Vsebina	11
POVZETEK POROČILA	11
I. CELOTEN OBSEG DRŽAVNIH POMOČI	13
1.1. Primerjava z osnovnimi makroekonomskimi kazalci	13
1.2. Primerjava s članicami Evropske skupnosti	14
1.3. Pregled državnih pomoči po kategorijah	17
1.4. Finančna kriza	21
II. PORAZDELITEV DRŽAVNIH POMOČI PO REGIJAH	23
2.1. Obseg državnih pomoči v Sloveniji po statističnih regijah	23
2.2. Primerjava z bruto domačim proizvodom	25
III. POMOČ V SEKTORJU INDUSTRIJA IN STORITVE	27
3.1. Obseg in trend	27
3.2. Horizontalni cilji	28
3.2.1. Raziskave in razvoj	30
3.2.2. Varstvo okolja in varčevanje z energijo	30
3.2.3. Mala in srednje velika podjetja	31
3.2.4. Zaposlovanje in usposabljanje	31
3.2.5. Regionalni cilji	32
3.2.6. Kultura	33
3.3. Spreminjajoči se trendi horizontalnih ciljev	34
3.4. Posebni sektorji	36
3.4.1. Transport	37
3.4.2. Premogovništvo	38
3.4.3. Reševanje in prestrukturiranje	39
IV. POMOČ V KMETIJSTVU in RIBIŠTVU	39
4.1. Kmetijstvo	39
4.2. Ribištvo	39
V. INTENZIVNOST DODELJENIH POMOČI	41

5.1. Vrednost investicije	41
5.2. Upravičeni stroški	41
VI. POMOČI DODELJENE PO PRAVILU DE MINIMIS	44
VII. PREGLED PO DEJAVNOSTIH	47
VIII. PREGLED DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČI PO VELIKOSTI PODJETIJ	49
XI. OCENA USPEŠNOSTI	52
9.1. Razlogi in izhodišča za merjenje uspešnosti	52
9.2. Ocene uspešnosti dodeljenih državnih pomoči	52
PRILOGA 1: Kategorije in instrumenti državnih pomoči	61
PRILOGA 2: Statistični podatki	64
PRILOGA 3: Podrobnejše poročilo o učinkovitosti in uspešnosti dodeljenih državnih pomoči	71

KAZALO TABEL IN SLIK v poročilu

Tabela 1:	Državne pomoči v Sloveniji v letih 2007, 2008 in 2009 v primerjavi z BDP, stroški države in zaposlenostjo	13
Slika 1:	Delež državnih pomoči v BDP v Sloveniji po letih v %	14
Slika 2:	Delež državnih pomoči v BDP v državah EU in v Sloveniji v letu 2008 v %	15
Tabela 2:	Državne pomoči v Sloveniji v primerjavi z EU v letu 2008	15
Tabela 3:	Državne pomoči v Sloveniji po posameznih kategorijah v letih 2007, 2008 in 2009	17
Slika 3:	Deleži državnih pomoči Sloveniji po kategorijah glede na celotno državno pomoč v letih 2007, 2008 in 2009	18
Slika 4:	Delež državnih pomoči po instrumentih v Sloveniji v obdobju 2001-2009, v %	18
Slika 5:	Primerjava deleža uporabljenih instrumentov državnih pomoči v Sloveniji in v državah EU (povprečje let 2006-2008), brez kmetijstva, ribištva in premogovništva.	19
Slika 6:	Spreminjanje deležev posameznih sektorjev znotraj celotnih državnih pomoči obdobju 2001 - 2009	20
Slika 7:	Deleži državnih pomoči izbranih sektorjev v celotnem BDP v obdobju 2001-2009	20
Slika 8:	Višina in deleži državnih pomoči po regijah v letu 2009, v mio EUR	23
Slika 9:	Povprečna višina dodeljenih državnih pomoči na prebivalca po regijah za obdobje 2004-2009, brez državne pomoči, dodeljene Slovenskim železnicam in odpravljanu resnih motenj v gospodarstvu	24
Slika 10:	Delež državnih pomoči v Sloveniji po posameznih regijah v letu 2009, brez državne pomoči, dodeljene Slovenskim železnicam in odpravljanju resnih motenj v gospodarstvu v finančnem sektorju	25
Slika 11:	Delež državnih pomoči po posameznih regijah v letih 2004, 2005, 2006 in 2007, v primerjavi z regijskim BDP, brez državnih pomoči dodeljenih Slovenskim železnicam	25
Slika 12:	Delež državnih pomoči po kohezijskih regijah v letih 2004, 2005, 2006 in 2007, v primerjavi z regijskim BDP, brez državnih pomoči dodeljenih Slovenskim železnicam	26
Tabela 4:	Državne pomoči v sektorju industrija in storitve v letih 2007, 2008 in 2009	27
Tabela 5:	Državne pomoči po horizontalnih ciljih v letih 2007, 2008 in 2009	28
Slika 13:	Dodeljene državne pomoči po horizontalnih ciljih v obdobju 2001 – 2009, v mio EUR	28
Slika 14:	Delež državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev v letih 2007 - 2009 ter triletni povprečni delež v obdobju 2006 -2009 v državah EU, brez pomoči za reševanje finančne krize	29
Tabela 6:	Državne pomoči za zaposlovanje in usposabljanje z deleži v celotnih državnih pomočeh v letih 2007, 2008 in 2009	32
Slika 15:	Gibanje višine dodeljenih državnih pomoči po regionalnih pravilih v obdobju 2001 - 2009 v mio EUR	33
Slika 16:	Deleži državnih pomoči glede na horizontalne cilje v letih 2007, 2008 in 2009.	34
Slika 17:	Deleži državnih pomoči, znotraj horizontalnih ciljev po instrumentih, v obdobju 2001 - 2009	34
Slika 18:	Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah, v obdobju 2001 - 2009	35
Slika 19:	Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah v obdobju 2001 - 2009	35

Tabela 7:	Državne pomoči v posebnih sektorjih v letih 2007, 2008 in 2009	36
Slika 20:	Dodeljene pomoči v posebnih sektorjih v obdobju 2001 -2009, v mio EUR	36
Slika 21:	Deleži državnih pomoči, znotraj posebnih sektorjev po instrumentih, v obdobju 2001 - 2009	37
Tabela 8:	Državne pomoči v transportu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo v obdobju 2007-2009	38
Tabela 9:	Državne pomoči v premogovništvu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo, v obdobju 2007 - 2009	38
Tabela 10:	Državne pomoči v kmetijstvu v letih 2007, 2008 in 2009	39
Tabela 11:	Državne pomoči v ribištvu v letih 2007, 2008 in 2009	40
Tabela 12:	Delež državnih pomoči v celotni investiciji v letih 2007, 2008 in 2009 mio EUR	42
Tabela 13:	Delež državnih pomoči v upravičenih stroških v primerjavi z maksimalno dovoljenimi za leta 2007, 2008 in 2009	43
Tabela 14:	De minimis pomoči po posameznih kategorijah v obdobju 2002 – 2009	44
Slika 22:	Dodeljene pomoči po pravilu de minimis po skupini dajalcev, po letih, v mio EUR	45
Slika 23:	Delež pomoči po pravilu de minimis po kategorijah po letih, v mio EUR	46
Tabela 15:	Delež de minimis pomoči po instrumentih v obdobju 2002-2009, v %	46
Tabela 16:	Državne pomoči po dejavnostih, v letih 2007, 2008 in 2009, v mio EUR	47
Slika 24:	Deleži dodeljenih državnih pomoči po dejavnostih za leta 2007, 2008 in 2009, v %	48
Slika 25:	Deleži dodeljenih državnih pomoči v dodani vrednosti za posamezno dejavnost za leta 2007, 2008 in 2009, v %	48
Tabela 17:	Pregled dodeljenih državnih pomoči po velikosti podjetij prejemnikov pomoči v obdobju 2001 -2009, v mio EUR	49
Slika 26:	Gibanje deleža državnih pomoči za MSP in velika podjetja v obdobju 2001-2009, v % (brez kmetijskih gospodarstev)	50
Slika 27:	Gibanje višine dodeljenih državnih pomoči po velikosti ek. subjektov v obdobju 2001-2009, v mio EUR	50
Tabela 18:	Obseg dodeljenih državnih pomoči, razporejen po ocenah uspešnosti za obdobje 2007 – 2009, v EUR in v %	53
Slika 28:	Deleži dodeljenih državnih pomoči po ocenah uspešnosti za obdobje 2007 – 2009	53
Tabela 19:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za raziskave in razvoj v obdobju 2007, 2008 in 2009, v EUR	54
Tabela 20:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo v letih 2007, 2008 in 2009	54
Tabela 21:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za srednje velika in mala podjetja v letih 2007, 2008 in 2009	55
Tabela 22:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v kulturi v letih 2007, 2008 in 2009	55
Tabela 23:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za zaposlovanje v letih 2007, 2008 in 2009	56
Tabela 24:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za usposabljanje v letih 2007, 2008 in 2009	56
Tabela 25:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči po regionalnih ciljih v letih 2007, 2008 in 2009	57
Tabela 26:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v posebnih sektorjih v letih 2007, 2008 in 2009	58

Tabela 27:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje v letih v 2007, 2008 in 2009	58
Tabela 28:	Dodeljene pomoči za odpravljanje resnih motenj v gospodarstvu in naravne nesreče, v obdobju – 2009, v EUR	59

UVOD

Letno poročilo o državnih pomočeh je analitični pregled dodeljenih državnih pomoči za obdobje zadnjih treh let.

Pričujoče poročilo je dvanajsto tovrstno poročilo doslej, ki zajema podatke za leta 2007, 2008 in 2009. Poročilo temelji na podatkih, ki so bili posredovani s strani upravljavcev državnih pomoči in je pripravljeno skladno z veljavno slovensko zakonodajo, ki povzema ureditev razvrščanja in poročanja v Evropski skupnosti (v nadaljevanju EU).

Poročilo se v skladu z Zakonom o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) predloži v sprejem Vladi RS, le-ta pa ga v 30 dneh po sprejemu predloži Državnemu zboru RS. Z vstopom Republike Slovenije v EU se Evropski komisiji ne posreduje več tovrstno poročilo, pač pa v skladu z Uredbo komisije (EU) št. 794/2004 (z dne 21. aprila 2004) Inventar državnih pomoči. Inventar je posebna, vnaprej predpisana tabelarična oblika s podatki o dodeljenih državnih pomočeh. Na tej osnovi izdelava Evropska Komisija poročilo o državnih pomočeh (Scoreboard) za vsako državo članico in EU v celoti. Nekateri podatki iz tega poročila so uporabljeni za primerjalno analizo.

Evropski svet je na zasedanju v Lizboni marca 2000 pozval Komisijo, Svet in države članice, naj pospešijo svoja prizadevanja za znižanje splošne ravni državne pomoči in poudarek preusmerijo od podpiranja posameznih podjetij ali sektorjev k uresničevanju horizontalnih ciljev v interesu Skupnosti, kot so zaposlovanje, regionalni razvoj, okolje, usposabljanje in raziskave. Na poznejših zasedanjih Evropskega sveta so se pozivi za „manjšo in bolj usmerjeno pomoč“ ponavljali. Ti cilji so bili poudarjeni v priporočilu Komisije o širših smernicah ekonomskih politik za obdobje 2005–2008. Poleg tega je bila manjša in bolj usmerjena pomoč opredeljena kot eden od štirih temeljnih načel, na katerih je temeljil program reform državnih pomoči, ki ga je Komisija uvedla leta 2005 (akcijski načrt državnih pomoči).

Dolgoročen trend kaže, da se je skupna raven državnih pomoči v 1980-ih letih gibala okrog 2% BDP, se nato v 1990-ih znižala na nekaj manj kot 1% BDP, v obdobju 2003–2007 pa je nadalje upadla na raven okoli 0,5–0,6% BDP. V letu 2008 se je zaradi izrednih kriznih ukrepov skupna raven pomoči v EU-27 povečala na več kot 2% BDP.

Znižanje izdatkov za državne pomoči v tem desetletju in do leta 2007 lahko pripišemo trem glavnim dejavnikom. Prvič, v obdobju gospodarske rasti od leta 2000 so države članice namenjale znatno manj pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetjem v težavah. Drugič, državne pomoči premogovništvu so bile ves čas v upadanju, zlasti na Poljskem, v Franciji, Nemčiji in Španiji. In tretjič, k temu trendu so prispevale tudi predpristopne zaveze in nadaljnja prizadevanja držav članic EU-12 po pristopu, saj so te države nadaljevale prilagajanje svojih politik in praks na področju državnih pomoči zahtevam zakonodaje in politik EU na tem področju. V zadnjem desetletju je bila za EU značilna enakomerna gospodarska rast (v povprečju 1,5% BDP letno). Med letoma 2002 in 2007 se je raven državnih pomoči, dodeljenih industriji in storitvenemu sektorju, letno v povprečju zmanjšala za 2% in je v letu 2007 znašala 65 milijard EUR ali manj kot 0,5% BDP. Hkrati so se proračunski primanjkljaji v letu 2007 v povprečju skrčili na 0,8% BDP, kar je najboljši rezultat v tridesetih letih. Brezposelnost se je v tem obdobju zmanjšala in je leta 2008 na ravni EU znašala 7%, kar je najnižja raven v daljšem obdobju. Finančna kriza je nenadoma ustavila rast BDP, povišala nizko raven državnih pomoči in ustavila krčenje proračunskih primanjkljajev. Skoraj izključno zaradi krizne pomoči finančnemu sektorju se je skupna raven državnih pomoči leta 2008 v primerjavi z letom 2007 skoraj popeterila ter narasla na 2,2 % BDP. Krizno pomoč realnemu gospodarstvu na podlagi

začasnega okvira¹ so države članice začele izvajati šele leta 2009. Gospodarska dejavnost je upadla in naj bi se stabilizirala šele leta 2010. Prehodni kazalniki sicer kažejo na prve znake gospodarskega okrevanja, vendar pa naj bi povprečni javnofinančni primanjkljaj v EU v letu 2009 po napovedih še vedno znašal 6% BDP, v letu 2010 pa 7% BDP. Proračunski primanjkljaji so se občutno povečali in spet dosegli raven iz leta 2000. Brezposelnost naj bi dosegla do 10-odstotno ali celo višjo raven in bo v prihodnjih letih predstavljala enega ključnih izzivov.²

Skupni znesek državnih pomoči, ki so jih dodelile države članice, je v letu 2008 znašal 279,6 milijarde EUR, kar ustreza 2,2% BDP EU-27. Vrednost kriznih ukrepov, o katerih so države članice poročale leta 2008, je znašala 212,2 milijarde EUR ali 1,7% BDP. V letu 2008 je trinajst držav članic uvedlo ukrepe krizne pomoči v korist finančnemu sektorju (Belgija, Danska, Nemčija, Irska, Španija, Francija, Latvija, Luksemburg, Nizozemska, Portugalska, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo). Do konca oktobra 2009 je Komisija odobrila ukrepe v zvezi s finančno krizo vsem državam članicam EU-15 ter Madžarski, Latviji in Sloveniji.

Brez izrednih kriznih ukrepov skupna pomoč znaša 0,54 % BDP (67,4 milijarde EUR), kar je še vedno v okviru povprečja preteklih let. To kaže, da so države članice – če odmislimo ukrepe, uvedene zaradi izbruha finančne in gospodarske krize leta 2008 – še naprej spoštovale disciplino pri dodeljevanju državnih pomoči. Stroga disciplina pri dodeljevanju državnih pomoči v letih pred krizo je bila pomemben dejavnik, ki je omogočil hiter, obsežen in ciljno usmerjen odziv na krizo, ne da bi to ogrozilo splošno sprejet dogovor, da je treba državne pomoči uporabljati previdno, premišljeno in po potrebi, da se doseže skupen cilj, ter da mora biti pomoč sorazmerna s problemom, katerega reševanju je namenjena.

Pomoč industriji in storitvenemu sektorju v EU predstavlja 78% vseh državnih pomoči. Znašala je 52,9 milijarde EUR ali 0,42% BDP EU-27. Pomoč premogovništvu se prišteva k industriji in storitvenemu sektorju. Znašala je 2,7 milijarde EUR ali 4,1% skupne pomoči. Preostanek pomoči je bil porazdeljen med kmetijstvo (11,8 milijarde EUR ali 17,5% skupne pomoči), ribištvo (0,2 milijarde EUR ali 0,4 % skupne pomoči) in promet (2,4 milijarde EUR ali 3,6 % skupne pomoči). Pomoč železnicam, ki zaradi pomanjkanja primerljivih podatkov ni vključena v nobenega od zgoraj navedenih skupnih zneskov, je po podatkih držav članic znašala 46 milijard EUR ali 0,4 % BDP EU.

Kot kažejo v nadaljevanju predstavljeni podatki in primerjalna analiza se je Slovenija v tem obdobju ustrezno prilagodila pravnemu redu EU in ima danes povsem primerljiv obseg in strukturo državnih pomoči kot stare države članice.

Skladno s priporočili Evropske Komisije smo v Sloveniji že v letu 2004 začeli z izgradnjo sistema za merjenje uspešnosti in učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči. Vlada RS je sprejela navodilo, ki dajalce državnih pomoči zavezuje k poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in jim daje temeljna in enotna izhodišča za merjenje učinkovitosti le-teh.

Poročilo tako vključuje tudi oceno uspešnosti in učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči. Ta ocena naj bi bila za dajalce pomoči ena izmed podlag pri procesu odločanja o izvajanju posameznih programov oz. ukrepov. Pri spremljanju teh poročil pa ugotavljamo, da iz njih ni razvidno, da dajalci te zbrane podatke tudi uporabljajo pri vodenju svojih politik. Dajalci državnih pomoči morajo posvetiti temu področju še več pozornosti, saj ocenjujemo, da bodo s tem ustrezno prispevali k večji uspešnosti in učinkovitosti ter posledično k zmanjševanju izdatkov v Republiki Sloveniji.

¹ Začasni okvir za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi; prečiščeno besedilo UL C 83, 7.4.2009, kakor je bilo nadalje spremenjeno z UL C 261, 31.10.2009, str. 2

² Statistični pregled državnih pomoči Poročilo o državnih pomočeh, ki so jih dodelile države članice EU, 7.12.2009

METODOLOŠKA POJASNILA

Pravna podlaga

Za državo je zelo pomembno, da zagotavlja učinkovito kontrolo nad dodeljevanjem državnih pomoči.

Z namenom ohranitve uspešnega obstoječega sistema spremljanja in v določeni meri nadzora nad dodeljevanjem državnih pomoči, je bil v letu 2004 sprejet *Zakon o spremljanju državnih pomoči* (Ur.l. RS, št. 37/2004 – v nadaljevanju *Zakon*), s katerim se je zagotovila kontinuiteta urejenosti na tem področju.

Področje posredovanja podatkov o državnih pomočeh in poročanja o dodeljenih državnih pomočeh je urejeno z *Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis«* (Ur.l. RS, št. 61/2004, 22/07) – v nadaljevanju *Uredba*).

V začetku leta 2004 je Vlada RS sprejela *Navodilo za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči* (sklep št. 401-01/2004-1, z dne 4.3.2004) v nadaljevanju *Navodilo*. To navodilo določa osnove in postopke za ugotavljanje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja shem državnih pomoči in individualnih državnih pomoči.

Zajetje podatkov

V poročilu so zajeti podatki o dodeljenih državnih pomočeh za vse prejemnike v Sloveniji. Upravljalci državnih pomoči zbirajo podatke o dodeljenih državnih pomočeh po posameznih prejemnikih v okviru shem ali individualnih državnih pomoči.

Podatki se posredujejo Ministrstvu za finance, kjer se zbirajo in obdelajo. Na Ministrstvu za finance je od leta 1998 dalje vzpostavljena celovita baza podatkov o dodeljenih državnih pomočeh, ki vsebuje podatke po posameznih prejemnikih in dajalcih pomoči. Ravno tako vsebuje baza podatkov tudi seznam vseh priglasiitev državnih pomoči in pomoči po pravilu de minimis.

V letošnjem poročilu so uporabljeni zadnji revidirani podatki bruto domačega proizvoda (BDP), objavljenega na internetnih straneh *Statističnega urada RS*, ter stroški države, ki so objavljeni v *Biltnu javnih financ 6/2010*. Podatki o regionalnem bruto domačem proizvodu, dodani vrednosti, prebivalstvu in trgu dela so uporabljeni iz *statističnih informacij Statističnega urada RS*.

Kot podlago za napovedi in primerjave trendov med EU in Slovenijo smo uporabili *Statistični pregled državnih pomoči Poročilo o državnih pomočeh, ki so jih dodelile države članice EU* (pripravljeno 7.12.2009).

Podatki o višinah državnih pomoči so prikazani v EUR in so za pretekla leta (pred letom 2007) preračunani po povprečnem letnem tečaju Banke Slovenije.

Prikaz podatkov

V skladu z Uredbo posamezni dajalci poročajo o dodeljenih državnih pomočeh po kategorijah in namenih in glede na instrument dodelitve državne pomoči. Podrobnejša opredelitev kategorij in instrumentov je predstavljena v *Prilogi 1* tega poročila.

Poročilo vsebuje združene podatke po kategorijah, namenih in instrumentih državnih pomoči v posameznem letu. Pri pregledu tega poročila je potrebno upoštevati, da so v poročilu zajeta le tista javna sredstva, ki skladno s 107. členom *Pogodbe o delovanju Evropske unije* predstavljajo državno pomoč. Posebej pa so prikazane pomoči, ki so bile dodeljene po pravilu de minimis, ki se ne prištevajo k celotnim državnim pomočem, njihov delež pa iz leta v leto ekstremno narašča.

Ne glede na to, da poročilo prikazuje državne pomoči za leta 2007, 2008 in 2009, pa smo za prikaz trendov uporabili podatke od leta 2001 dalje. Pri podrobnejših pregledih pomoči po regijah imamo razpoložljive podatke od leta 2004, pri pomočeh dodeljenih po pravilu de minimis pa so trendi prikazani od leta 2002 dalje, saj so se tovrstne pomoči začele dodeljevati leta 2002.

Definicije in pojasnila

Državne pomoči so izdatki in zmanjšani prejemki države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu tako zagotavljajo prednost pred konkurenti ter vplivajo na trg med državami članicami. Namenjeni so za financiranje in sofinanciranje programov pri subjektih, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev, z namenom zagotavljanja določene konkurenčne prednosti, kot to opredeljuje 107. člen *Pogodbe o delovanju Evropske unije*.

Državne pomoči so opredeljene kot individualne - namenjene so določenemu in vnaprej znanemu prejemniku ali kot splošne sheme državnih pomoči – prejemniki vnaprej niso znani in so opredeljeni le na splošno.

Državna pomoč je v Sloveniji dodeljena iz proračunskih **virov**, tako domačih kot tujih, v različnih oblikah, pri čemer so instrumenti lahko neposredni (npr. dotacije, ugodna posojila,...) ali posredni (preko zmanjšanih prihodkov proračuna).

V Zakonu so v 4. členu **dajalci** pomoči opredeljeni kot vse institucionalne enote, ki so v skladu s statističnimi predpisi opredeljene v sektorju država.

Dejanski **prejemniki** državnih pomoči so pravne osebe, ne glede na pravni status, organizacijo ali lastništvo, ter fizične osebe, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev.

Pomoči po pravilu »**de minimis**« so pomoči, ki zaradi svoje višine ne izkrivljajo ali ogrožajo konkurence in ne predstavljajo državne pomoči, kot je to opredeljevala Uredba Komisije (ES) št. 69/2001 o uporabi 87. in 88. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za državno pomoč »de minimis«. Pri tej vrsti pomoči ni bilo dovoljeno preseči skupnega zneska 100.000 EUR v obdobju treh proračunskih let od zadnjega prejema takšne pomoči, ne glede na obliko ali namen pomoči. Od 1.1.2007 dalje velja na tem področju nova Uredba Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006, ki med drugimi spremembami povečuje omejitev zgornje dovoljene meje pomoči na 200.000 EUR.

Vsebina

Poročilo zajema leta 2007, 2008 in 2009 in je razdeljeno na **devet** delov.

V *prvem delu* prikazuje podatke o celotnih državnih pomočeh v letih 2007, 2008 in 2009 v skupnem znesku, po posameznih kategorijah in po instrumentih. Podatki o višini državnih pomoči so prikazani v EUR tako v absolutni vrednosti, kot v relativnih razmerjih. V letošnjem poročilu je v posebnem poglavju obravnavana tudi finančna kriza, ki nas je zajela konec leta 2008. *Drugi del* predstavlja podrobnejši prikaz dodeljenih državnih pomoči po statističnih regijah. *Tretji del* je namenjen industriji in storitvam, ki zavzemajo pomemben delež v strukturi državnih pomoči. Ta kategorija vključuje horizontalne cilje in posebne sektorje. *Četrty del* je namenjen pomočem, ki so bile dodeljene v kmetijstvu in ribištvu. V poročilo smo kot *peti del* dodali pregled podatkov o višini oz. deležu upravičenih stroškov, ki so sofinancirani z državnimi pomočmi. *Šesti del* prikazuje pregled dodeljenih pomoči po pravilu »de minimis«. V *sedmem delu* so državne pomoči razvrščene po dejavnostih, v *osmem delu* je prikazan pregled porazdelitve dodeljenih pomoči glede na velikost prejemnika pomoči (podjetja). V *devetem delu* je prikazana ocena uspešnosti dodeljenih pomoči po posameznih shemah oziroma individualnih pomočeh.

Kategorije državnih pomoči, instrumenti, vrste podatkov, viri in metode zbiranja podatkov so podrobneje opredeljeni v *Prilogi 1*, statistični podatki pa v *Prilogi 2*.

POVZETEK POROČILA

Državne pomoči v Sloveniji so se v letu 2009 povečale. V primerjavi z letom 2007 so narasle za 125,76%, v primerjavi z letom 2008 pa za 86,60%. S primerjanjem državnih pomoči kot deleža v bruto domačem proizvodu je opazen trend zmanjševanja državnih pomoči v Sloveniji do leta 2007, saj se je delež od leta 1998, ko je znašal 3,18% v primerjavi z letom 2007, ko je znašal 0,77%, zmanjšal za več kot štirikrat. V zadnjih dveh letih pa se je delež zopet povečal, to pa predvsem zaradi finančne krize. V letu 2009 znaša delež državnih pomoči v BDP 1,73%.

Skupni znesek državnih pomoči, ki so jih dodelile države članice, je v letu 2008 znašal 279,6 milijarde EUR, kar ustreza 2,2% BDP EU-27. Vrednost kriznih ukrepov, o katerih so države članice poročale leta 2008, je znašala 212,2 milijarde EUR ali 1,7% BDP. Z izločitvijo kriznih ukrepov pa so v letu 2008 državne pomoči vseh članic predstavljale 0,54% BDP EU-27 (z izključitvijo železniškega sektorja). Deleži posameznih držav članic pa se med seboj zelo razlikujejo. Manj kot 0,4% BDP državnih pomoči imajo Luksenburg, Velika Britanija in Nizozemska, več kot 1% pa imajo Madžarska, Malta, Bolgarija, Poljska in Finska. Kratkoročno gibanje med letoma 2007 in 2008 kaže na zmerno povečanje v letu 2008. Izdatki za državne pomoči za industrijo in storitveni sektor so se povečali za približno 0,04 % BDP. Evropska Komisija običajno primerja podatke o dodeljenih državnih pomočeh po državah članicah brez pomoči, ki so bile dodeljene kmetijskemu, ribiškemu in transportnemu sektorju. V celotnem obsegu dodeljenih državnih pomoči je imela v letu 2008 največji delež Nemčija, saj je dodelila kar 23% vseh pomoči v EU. Tudi njen delež državnih pomoči v BDP (0,63%), je višji od povprečja EU (0,54%). Po višini dodeljenih pomoči sledi Francija 15,31% in Italija z 8,13% dodeljenih državnih pomoči v celotnem obsegu EU.

40,7% vseh držav članic ima delež državnih pomoči nižji od 0,54% BDP. Slovenija je v letu 2008 še vedno nekoliko nad povprečjem BDP EU-27, saj je delež državnih pomoči v letu 2008 znašal 0,76% BDP. V primerjavi z 12 novimi članicami, kjer so državne pomoči v povprečju dosegle 1,05% BDP, pa je Slovenija pod tem povprečjem. Če primerjamo absolutne višine dodeljenih državnih pomoči v letu 2008 vidimo, da pomoči, dodeljene s strani 12 novih članic

EU, predstavljajo le 15,2% vseh dodeljenih pomoči v EU. Največ pomoči je dodeljenih v Nemčiji, Franciji, Italiji, Španiji in Veliki Britaniji, kar predstavlja kar 60,1% vseh dodeljenih pomoči. Med novimi članicami sta največ pomoči dodelili Poljska in Madžarska, ki sta v letu 2008 dodelili 9% vseh pomoči, ki so bile dodeljene v EU.

V letu 2009 je struktura pomoči v Sloveniji v primerjavi z preteklima dvema letoma bistveno spremenjena. Prevladujejo horizontalne pomoči, ki predstavljajo 71,45% vseh pomoči in so v obdobju zadnjih desetih let dosegle najvišji delež v strukturi državnih pomoči. Delež pomoči namenjen kmetijstvu, ribištvu in posebnim sektorjem pa se je nekoliko znižal in znaša 17,16%. Povečanje državnih pomoči v letu 2009 je rezultat večjega obsega dodeljenih pomoči za raziskave in razvoj, saj so se le te skoraj podvojile in predstavljajo 11,08% vseh državnih pomoči. Ravno tako so se znatno povečale pomoči namenjene zaposlovanju (za več kot trikrat). Poleg teh pa v letu 2009 kar 35,63% vseh pomoči predstavljajo pomoči namenjene odpravljanju resnih motenj v gospodarskem in finančnem sektorju, kar je posledica ukrepov za odpravljanje finančne krize v Sloveniji. Zmanjšale so se pomoči namenjene majhnim in srednje velikim podjetjem (MSP) ter pomoči namenjene usposabljanju. Pomoči namenjene posebnim sektorjem so se v nominalnem znesku sicer povečale, vendar so se v strukturi vseh pomoči v primerjavi z letom 2008 zmanjšale iz 18,54% na 11,38%.

V strukturi pomoči **za horizontalne cilje** imajo v letu 2009, največji delež pomoči za odpravljanje finančne krize (49,87%). Gre za izjemen ukrep na podlagi katerega so bile državne pomoči dodeljene prvič v letu 2009 in v nominalnem znesku predstavljajo 215,49 mio EUR.

Državne pomoči v posebnih sektorjih so se v letih 2007, 2008 nekoliko znižale, v letu 2009 so nekoliko narasle, ter so še vedno nižje kot v obdobju 2000 do 2004. Pomoči, dodeljene posebnim sektorjem, so v letu 2004 namreč dosegle najvišji delež pomoči v obdobju, ko spremljamo državne pomoči. V vseh treh letih pa se je delež teh pomoči v BDP gibal med 0,16%-0,20% BDP. V strukturi pomoči za posebne sektorje je največ pomoči dodeljenih za transport (71,7% pomoči med posebnimi sektorji) in pomoči namenjene zapiranju premogovnikov (23,88% pomoči med posebnimi sektorji). Pomoči za reševanje in prestrukturiranje v letu 2008 predstavljajo 4,39% pomoči v strukturi posebnih sektorjev.

V letu 2009 je bilo z instrumentom A1 (dotacije) dodeljenih bistveno manj pomoči kot v preteklih štirih letih. Dotacije v letu 2009 predstavljajo 63,61% vseh pomoči. Pomoči, dodeljene s pomočjo instrumentov skupine A2 (oprostitve, izjeme in olajšave) so se v primerjavi z zadnjimi tremi leti povečale za dvakrat na 2,96%. Instrument C1 (ugodna posojila) se je zadnja leta gibal okrog 1% dodeljenih pomoči, v letu 2008 padel na 0,16%, v letu 2009 pa je nekoliko narasel na 0,33%, kar je še vedno zanemarljivo. Instrumenti skupine B1 (finančni transferji države v obliki kapitalskih naložb) se v zadnjih letih ne dodeljujejo, so se pa povečale pomoči dodeljene z instrumentom skupine D (garancije), ki so v letu 2009 znašale 33,10% vseh dodeljenih pomoči. Ta instrument je bil uporabljen predvsem pri ukrepih za reševanje finančne krize in je bistveno spremenil razmirja med uporabljenimi instrumenti preteklih let.

I. CELOTEN OBSEG DRŽAVNIH POMOČI

1.1. Primerjava z osnovnimi makroekonomskimi kazalci

Državne pomoči v Sloveniji so se v letu bistveno 2009 povečale. V primerjavi z letom 2007 so narasle za 125,76%, v primerjavi z letom 2008 pa za 86,60%. Če primerjamo absolutno višino državnih pomoči, so se le te povečale za 336,88 mio EUR glede na leto 2007 in za 280,66 mio EUR glede na leto 2008. Z vključitvijo primerjave z daljšim časovnim obdobjem (1998 - 2009), je do leta 2007 opazen trend padanja višine državnih pomoči, zadnji dve leti pa zopet narašča.

Tabela 1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2007, 2008 in 2009 v primerjavi z BDP, stroški države in zaposlenostjo

	<i>Enota mere</i>	2007	2008	2009
Državne pomoči	v mio EUR	267,87	324,10	604,76
BDP	v mio EUR	34.569,00	37.135,00	34.894,00
Delež državnih pomoči v BDP	v %	0,77%	0,87%	1,73%
Stroški države ³	v mio EUR	13.915	15.442	16.368
Delež državnih pomoči v stroških države	v %	1,92%	2,10%	3,69%
Zaposlenost ⁴	število	864.361	880.252	844.655
Prebivalstvo	število	2.025.866	2.032.362	2.046.976
Državne pomoči na zaposlenega	v EUR	309,9	368,2	716,0
Državne pomoči na prebivalca	v EUR	132,23	159,47	295,44

Bruto domači proizvod (BDP) se je v letu 2009 pričakovano znižal. V četrtem četrtletju 2009 se je bruto domači proizvod (BDP) v primerjavi s četrtem četrtletjem 2008 realno zmanjšal za 5,5 odstotka. Zmanjšanje gospodarske aktivnosti je bilo tako v četrtem četrtletju najmanjše med vsem četrtletji leta 2009 in bistveno manjše kot v prvih četrtletjih lanskega leta. V letu 2009 se je BDP po prvi oceni realno zmanjšal za 7,8 odstotka. To je prvo realno zmanjšanje letnega BDP po letu 1992, po velikosti padca pa le malo manjše kot v letu 1991, ko se je BDP realno zmanjšal za 8,9 odstotka. V tekočih cenah je BDP po prvi oceni v letu 2009 znašal 34.894 milijonov evrov, kar je 17.092 evrov na prebivalca. V primerjavi z letom 2008 je bil BDP nominalno manjši za 6,0 odstotka.

Glavni dejavnik, ki je v zadnjem lanskem četrtletju prispeval k manjšemu zmanjšanju BDP kot v predhodnih četrtletjih, je bil izvoz blaga in storitev. V nasprotju z izvozom se bruto investicije še naprej zelo izrazito zmanjšujejo. V zadnjem četrtletju 2009 so bile za 27,7 odstotka realno manjše kot pred letom, kar je skoraj enak padec kot v predhodnih četrtletjih. Bruto investicije v osnovna sredstva so bile manjše za 16,5 odstotka; pri tem so se investicije v gradbene objekte zmanjšale za 17,0 odstotka, investicije v transportno opremo za 29,3 odstotka, investicije v drugo opremo in stroje pa za 14,2 odstotka. Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo so bili v četrtem četrtletju 2009 za 0,9 odstotka manjši kot v zadnjem četrtletju leta 2008. Skupna dodana vrednost se je v četrtem četrtletju 2009 v primerjavi s četrtem četrtletjem 2008 realno zmanjšala 5,5 odstotka, kar je manj od padcev v predhodnih četrtletjih. K temu so zlasti prispevale predelovalne dejavnosti; dodana vrednost te dejavnosti se je sicer ponovno zmanjšala (za 4,3 odstotka), vendar je bil padec bistveno manjši od padca v predhodnih četrtletjih (v prvih treh četrtletjih 2009 se je dodana vrednost predelovalnih dejavnosti realno v

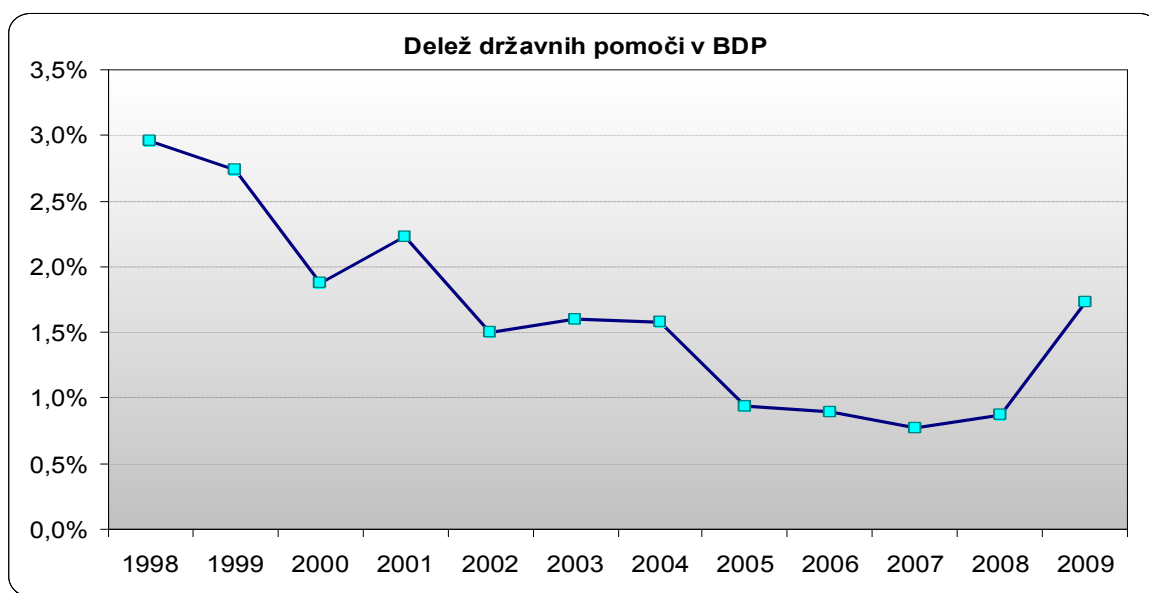
³ Bilten javnih financ 6/2010

⁴ SURS, Trg dela

povprečju zmanjšala za petino). Dodana vrednost v dejavnosti nepremičnin, najema in poslovnih storitev je bila v četrtem četrtletju 2009 za 7,2 odstotka manjša kot pred letom, dodana vrednost v trgovini je bila manjša za 10,6 odstotka, v gradbeništvu za 18,2 odstotka, v transportu pa za 7,2 odstotka.

Slabe gospodarske razmere se čedalje bolj odražajo na trgu dela. Po oceni nacionalnih računov je bila skupna zaposlenost v zadnjem lanskem četrtletju za 4,0 odstotka manjša kot v četrtem četrtletju 2008, v celem letu 2009 pa se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšala za 2,2 odstotka. Po dejavnostih se je zaposlenost v četrtem četrtletju 2009 najbolj zmanjšala v predelovalnih dejavnostih (za 11,7 odstotka), gradbeništvu (za 7,5 odstotka) in transportu (za 4,3 odstotka), povečala pa zlasti v izobraževanju (za 2,2 odstotka), oskrbi z elektriko, plinom in vodo (za 2,0 odstotka) in zdravstvu (za 1,5 odstotka).⁵

Slika 1: Delež državnih pomoči v BDP v Sloveniji po letih v %

S primerjanjem državnih pomoči kot deleža v bruto domačem proizvodu je opazen trend zmanjševanja državnih pomoči v Sloveniji do leta 2007, saj se je delež od leta 1998, ko je znašal 3,18% v primerjavi z letom 2007, ko je znašal 0,77%, zmanjšal za več kot štirikrat. V zadnjih dveh letih pa se je delež zopet povečal, to pa predvsem zaradi finančne krize. V letu 2009 znaša delež državnih pomoči v BDP 1,73%.

1.2. Primerjava s članicami Evropske skupnosti

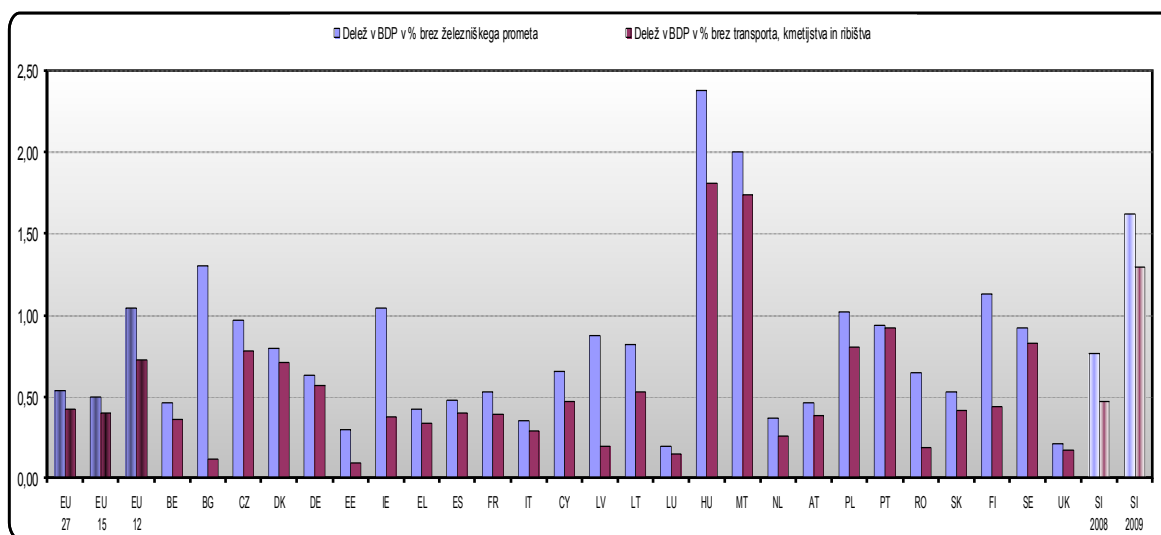
Podatki, ki prikazujejo trend gibanja državnih pomoči v EU temeljijo na zadnjih razpoložljivih podatkih, objavljenih na internetnih straneh Evropske komisije⁶. Slovenija je v primerjavi z državami v EU glede deleža vseh državnih pomoči v BDP na zgornji meji, vendar ne presega najvišjih deležev, ki jih imajo Madžarska, Malta, Bolgarija in Finska.

Na *sliki 2* je prikazan delež državnih pomoči v BDP v državah EU za leto 2008, za Slovenijo pa za leti 2008 in 2009 posebej.

⁵ SURS, Bruto domači proizvod, Slovenija, 4. četrtletje 2009, 1. marec 2010, Prva objava

⁶ Statistični pregled državnih pomoči Poročilo o državnih pomočeh, ki so jih dodelile države članice EU, 7.12.2009

Slika 2: Delež državnih pomoči v BDP v državah EU v letu 2008, v %

V prvem delu *tabele 2* niso vključene pomoči, namenjene železnicam oziroma železniškemu prometu. V drugem delu tabele pa so izključene tudi pomoči v kmetijstvu in ribištvu.

Tabela 2: Državne pomoči v Sloveniji v primerjavi z EU v letu 2008

leto 2008	Višina državnih pomoči brez železniškega prometa		Državne pomoči brez transporta, kmetijstva in ribištva		
	v mio EUR	Delež v BDP v %	v mio EUR	Delež v BDP v %	Delež horizontalnih pomoči v %
EU 27	67.420,48	0,54	52.901,52	0,42	87,61
EU stare članice (15)	57.111,88	0,50	45.764,78	0,40	87,68
EU nove članice (12)	10.308,61	1,05	7.136,74	0,72	87,17
Belgija	1.585,91	0,46	1.228,63	0,36	99,01
Bolgarija	444,46	1,30	39,34	0,12	91,25
Češka	1.437,97	0,97	1.158,21	0,78	93,75
Danska	1.860,39	0,80	1.657,85	0,71	93,71
Nemčija	15.696,65	0,63	14.178,92	0,57	86,93
Estonija	46,50	0,29	14,49	0,09	100,00
Irska	1.942,86	1,05	697,79	0,38	84,50
Grčija	1.027,96	0,42	810,79	0,33	97,57
Španija	5.236,98	0,48	4.371,68	0,40	78,91
Francija	10.322,37	0,53	7.599,61	0,39	95,60
Italija	5.479,77	0,35	4.487,83	0,29	85,30
Ciper	110,94	0,65	79,68	0,47	94,99
Latvija	202,30	0,88	45,85	0,20	99,94
Litva	263,56	0,82	170,87	0,53	100,00
Luksemburg	71,91	0,20	53,76	0,15	100,00
Madžarska	2.514,65	2,38	1.915,12	1,81	81,18
Malta	115,08	2,00	99,99	1,74	2,26
Nizozemska	2.164,76	0,36	1.506,76	0,25	97,81

Avstrija	1.289,74	0,46	1.069,74	0,38	98,67
Poljska	3.685,88	1,02	2.908,04	0,80	93,28
Portugalska	1.553,38	0,93	1.529,78	0,92	16,34
Romunija	883,24	0,64	252,42	0,18	52,86
Slovaška	357,69	0,53	279,73	0,42	83,91
Finska	2.106,04	1,13	813,70	0,44	98,37
Švedska	3.005,23	0,92	2.707,64	0,82	99,59
Velika Britanija	3.767,94	0,21	3.050,30	0,17	90,99
Slovenija 2008	281,79	0,76	172,95	0,47	89,15
Slovenija 2009	565,77	1,62	451,6	1,29	95,69

V povprečju so izdatki za pomoč v obdobju 2006–2008 znašali 52 milijard EUR ali 0,42% BDP, v obdobju 2003–2005 pa 54 milijard EUR ali 0,46% BDP. To kaže, da je večina držav članic, če odmislimo ciljni odziv na finančno in gospodarsko krizo, še naprej pozitivno prispevala k pozivu Sveta, da je treba zmanjšati skupno raven pomoči. Večina držav članic (15) je v obdobju 2006–2008 v primerjavi z obdobjem 2003–2005 uspela ohraniti isto raven pomoči ali jo celo zmanjšati. Številne države v EU-12 so dosegle pomembno zmanjšanje, in sicer za 1% BDP ali še več. Zato so se povprečni izdatki EU-12 skoraj prepolovili, in sicer z več kot 1% BDP v obdobju 2003–2005 na le rahlo več kot 0,5% v obdobju 2006–2008. Tudi nekatere države v EU-15 so uspele skrbno raven pomoči, ki je v obdobju 2006–2008 znašala približno 0,4 % BDP, kar skoraj ustreza povprečju EU-27.

Kratkoročno gibanje med letoma 2007 in 2008 kaže na zmerno povečanje v letu 2008. Izdatki za državne pomoči za industrijo in storitveni sektor so se povečali za približno 0,04 % BDP. Tako je Nemčija povečala pomoč za regionalne naložbe, zlasti za nove dežele, Španija pa je namenila nekoliko več pomoči za varstvo okolja. Poljska je znatno povečala pomoč za zaposlovanje in uvedla nove ukrepe na podlagi skupinskih izjem, za katere je namenila več 100 milijonov EUR izdatkov. To kratkoročno povečanje kaže, da veljavni sistem nadzora državnih pomoči državam članicam omogoča, da se hitro odzivajo na spreminjajoče se potrebe gospodarstva, ne da bi bili potrebni nadaljnji postopki s Komisijo.

V letu 2008 so državne pomoči vseh članic predstavljale 0,54% BDP EU-27 (z izključitvijo železniškega sektorja). Deleži posameznih držav članic pa se med seboj zelo razlikujejo. Manj kot 0,4% BDP državnih pomoči imajo Luksemburg, Velika Britanija in Nizozemska, več kot 1% pa imajo Madžarska, Malta, Bolgarija, Poljska in Finska.

Delež državnih pomoči v BDP kaže splošno ekonomsko situacijo v posamezni državi članici. Pri primerjavi teh deležev med državami članicami je potrebno primerjati večletno obdobje, saj države, ki imajo relativno visoko gospodarsko rast, lahko teoretično demonstrirajo nizek delež državnih pomoči v BDP za posamezno leto.

Evropska Komisija običajno primerja podatke o dodeljenih državnih pomočeh po državah članicah brez pomoči, ki so bile dodeljene kmetijskemu, ribiškemu in transportnemu sektorju. V celotnem obsegu dodeljenih državnih pomoči je imela v letu 2008 največji delež Nemčija, saj je dodelila kar 23% vseh pomoči v EU. Tudi njen delež državnih pomoči v BDP (0,63%), je višji od povprečja EU (0,54%). Po višini dodeljenih pomoči sledi Francija 15,31% in Italija z 8,13% dodeljenih državnih pomoči v celotnem obsegu EU.

40,7% vseh držav članic ima delež državnih pomoči nižji od 0,54% BDP. Slovenija je v letu 2008 še vedno nekoliko nad povprečjem BDP EU-27, saj je delež državnih pomoči v letu 2008 znašal 0,76% BDP. V primerjavi z 12 novimi članicami, kjer so državne pomoči v povprečju dosegle 1,05% BDP, pa je Slovenija pod tem povprečjem.

Če primerjamo absolutne višine dodeljenih državnih pomoči v letu 2008 vidimo, da pomoči, dodeljene s strani 12 novih članic EU, predstavljajo le 15,2% vseh dodeljenih pomoči v EU. Največ pomoči je dodeljenih v Nemčiji, Franciji, Italiji, Španiji in Veliki Britaniji, kar predstavlja kar 60,1% vseh dodeljenih pomoči. Med novimi članicami sta največ pomoči dodelili Poljska in Madžarska, ki sta v letu 2008 dodelili 9% vseh pomoči, ki so bile dodeljene v EU.

1.3. Pregled državnih pomoči po kategorijah

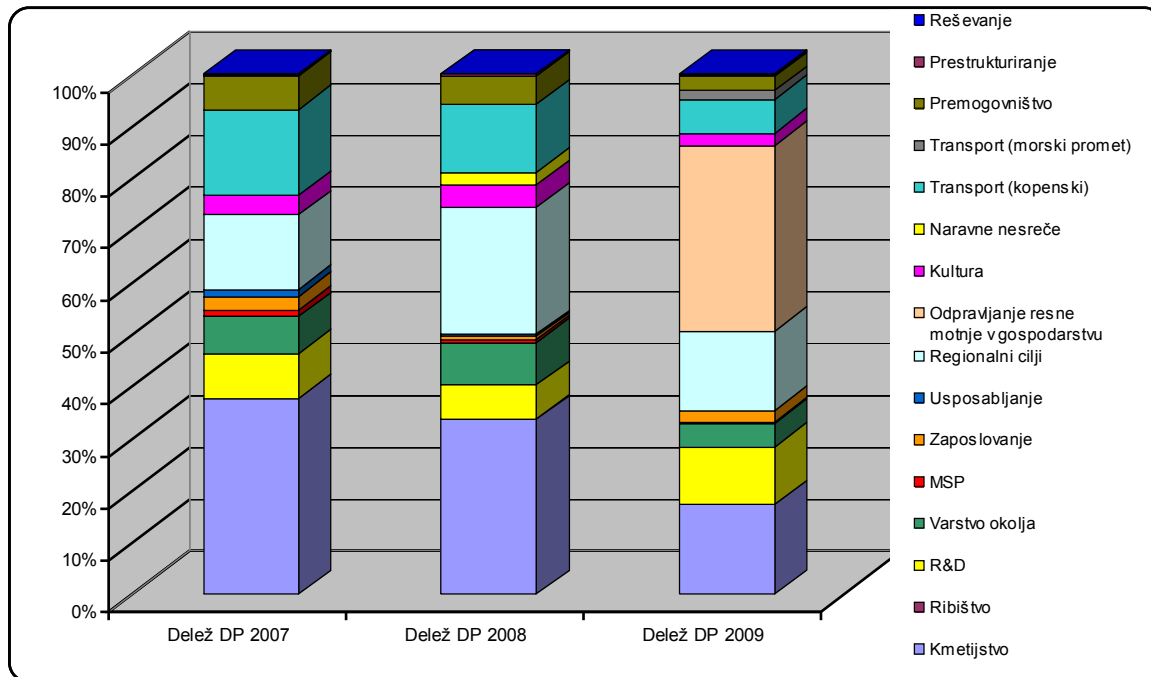
Za leto 2009 je značilno bistveno povečanje horizontalnih državnih pomoči zaradi ukrepov namenjenih odpravljanju finančne krize.

Tabela 3: Državne pomoči v Sloveniji po posameznih kategorijah v letih 2007, 2008 in 2009

Kategorija	Leto 2007			Leto 2008			Leto 2009		
	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP
Kmetijstvo	100,68	37,58%	0,29%	108,73	33,55%	0,29%	103,79	17,16%	0,30%
Ribištvo	0,38	0,14%	0,00%	0,12	0,04%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%
Kmetijstvo in ribištvo	101,06	37,73%	0,29%	108,84	33,58%	0,29%	103,79	17,16%	0,30%
Horizontalni cilji	104,39	38,97%	0,30%	154,19	47,57%	0,42%	432,12	71,45%	1,24%
R&D	22,88	8,54%	0,07%	21,61	6,67%	0,06%	67,00	11,08%	0,19%
Varstvo okolja	18,90	7,06%	0,05%	26,14	8,07%	0,07%	28,02	4,63%	0,08%
MSP	3,49	1,30%	0,01%	2,21	0,68%	0,01%	1,71	0,28%	0,00%
Zaposlovanje	7,07	2,64%	0,02%	2,03	0,63%	0,01%	12,47	2,06%	0,04%
Usposabljanje	3,37	1,26%	0,01%	0,75	0,23%	0,00%	0,28	0,05%	0,00%
Regionalni cilji	38,47	14,36%	0,11%	79,62	24,57%	0,21%	92,79	15,34%	0,27%
Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu							215,49	35,63%	0,62%
Kultura	10,20	3,81%	0,03%	13,72	4,23%	0,04%	14,38	2,38%	0,04%
Naravne nesreče	0,00	0,00%	0,00%	8,11	2,50%	0,02%	0,00	0,00%	0,00%
Posebni sektorji	62,43	23,31%	0,18%	61,07	18,84%	0,16%	68,85	11,38%	0,20%
Transport (kopenski)	44,12	16,47%	0,13%	42,30	13,05%	0,11%	38,99	6,45%	0,11%
Transport (morski promet)	0,00			0,00			10,39	1,72%	0,03%
Premogovništvo	17,20	6,42%	0,05%	17,46	5,39%	0,05%	16,44	2,72%	0,05%
Prestrukturiranje	0,56	0,21%	0,00%	1,30	0,40%	0,00%	1,57	0,26%	0,00%
Reševanje	0,55	0,21%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	1,45	0,24%	0,00%
Skupaj	267,87	100,00%	0,77%	324,10	100,00%	0,87%	604,76	100,00%	1,73%

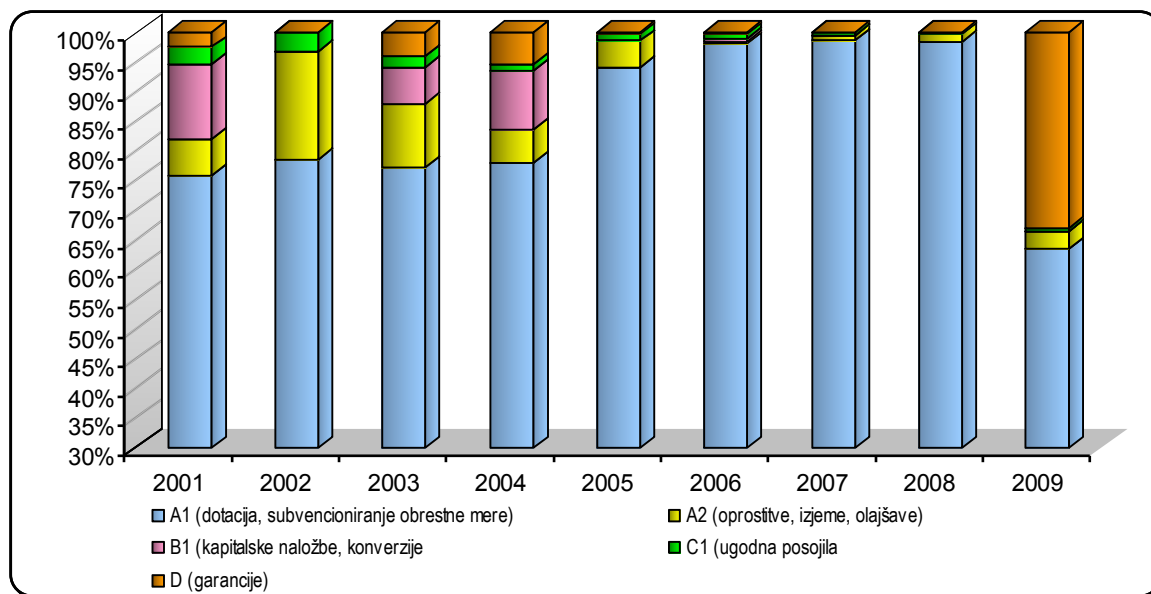
Bistveno povečanje državnih pomoči v Sloveniji v letu 2009 je rezultat dodeljenih državnih pomoči na podlagi kriznih ukrepov, ki v nominalnem znesku znaša 215,49 in predstavljajo 35,63% vseh dodeljenih pomoči v letu 2009. Poleg tega je povečanje rezultat večjega obsega dodeljenih pomoči za raziskave in razvoj, saj so se le te povečale za dvakrat in predstavljajo 11,08% vseh državnih pomoči. Ravno tako so se znatno povečale pomoči namenjene zaposlovanju (za več kot trikrat) in pomoči namenjene regionalnim ciljem. Zmanjšale so se pomoči namenjene majhnim in srednje velikim podjetjem (MSP) ter pomoči namenjene usposabljanju

Slika 3: Deleži državnih pomoči Sloveniji po kategorijah glede na celotno državno pomoč v letih 2007, 2008 in 2009

Med posameznimi kategorijami državnih pomoči so v obdobju 2007 -2008 prevladovali pomoči namenjene kmetijstvu in regionalnim ciljem. V letu 2009 je struktura pomoči v primerjavi z preteklima dvema letoma bistveno spremenjena. Prevladujejo horizontalne pomoči (71,45%), predvsem zaradi kriznih ukrepov, ki predstavljajo 35,63% in so začasne narave.

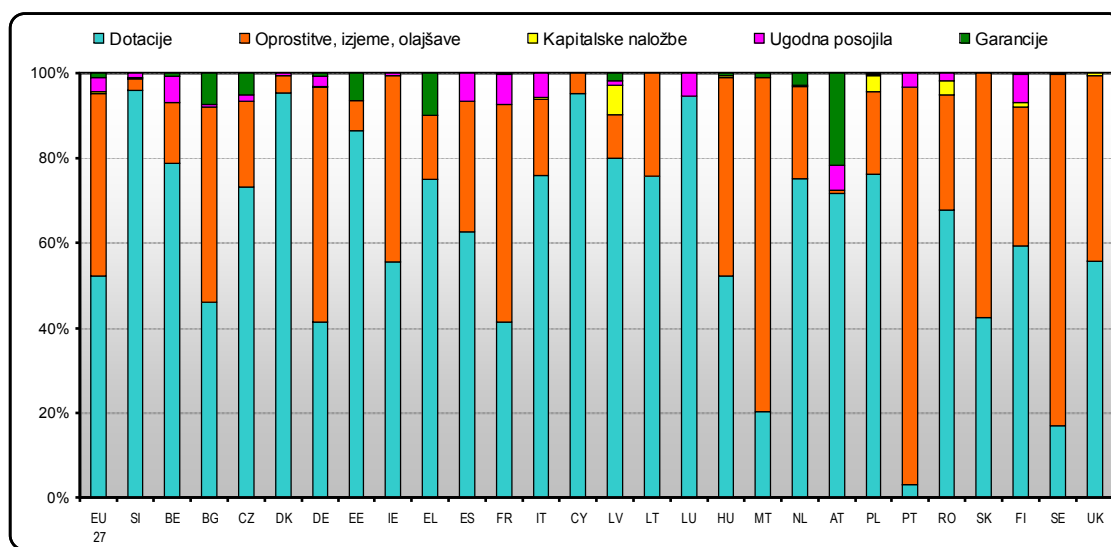
Slika 4: Delež državnih pomoči po instrumentih v Sloveniji v obdobju 2001-2009, v %

V letu 2009 je bilo z instrumentom A1 (dotacije) dodeljenih bistveno manj pomoči kot v preteklih štirih letih. Dotacije v letu 2009 predstavljajo 63,61% vseh pomoči. Pomoči, dodeljene s pomočjo instrumentov skupine A2 (oprostitve, izjeme in olajšave) so se v primerjavi z zadnjimi tremi leti povečale za dvakrat na 2,96%. Instrument C1 (ugodna posojila) se je zadnja leta gibal okrog 1% dodeljenih pomoči, v letu 2008 padel na 0,16%, v letu 2009 pa je nekoliko narasel na 0,33%, kar je še vedno zanemarljivo. Instrumenti skupine B1 (finančni transferji države v obliki kapitalskih naložb) se v zadnjih letih ne dodeljujejo, so se pa povečale pomoči dodeljene z instrumentom skupine D (garancije), ki so v letu 2009 znašale 33,10% vseh dodeljenih pomoči. Ta instrument je bil uporabljen predvsem pri ukrepih za reševanje finančne krize.

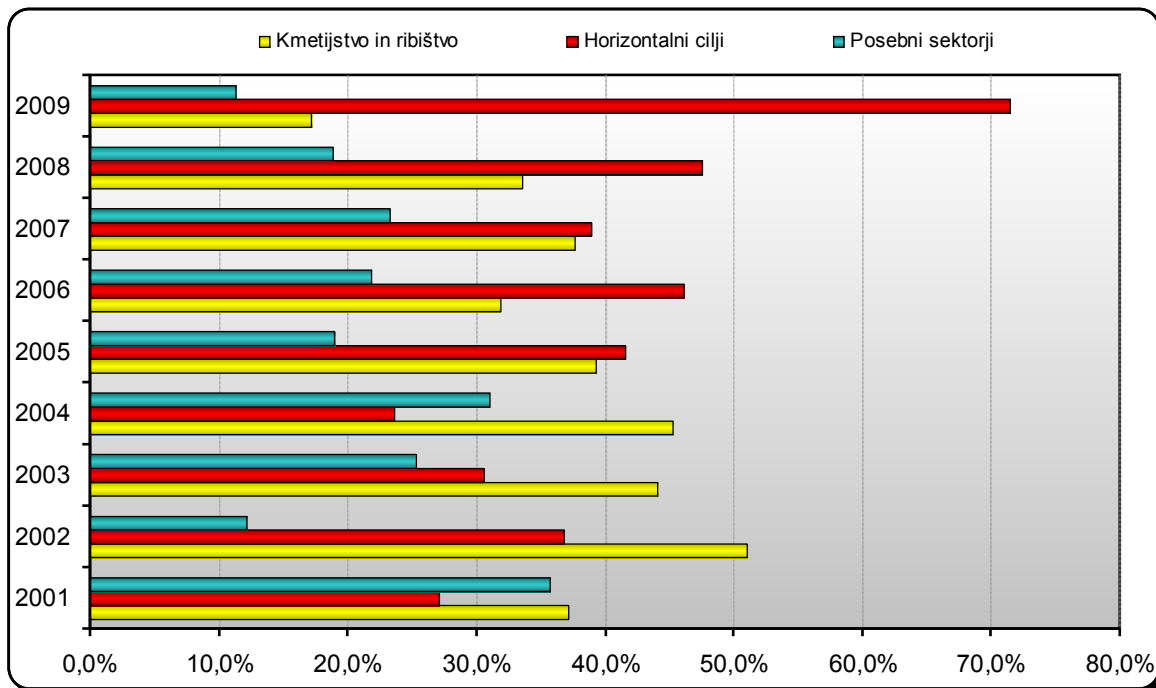
V primerjavi z državami članicami EU se uporaba instrumentov v Sloveniji močno razlikuje od ostalih skupin držav članic.

Slika 5: Primerjava deleža uporabljenih instrumentov državnih pomoči v Sloveniji in v državah EU (povprečje let 2006-2008), brez kmetijstva, ribištva in premogovništva.

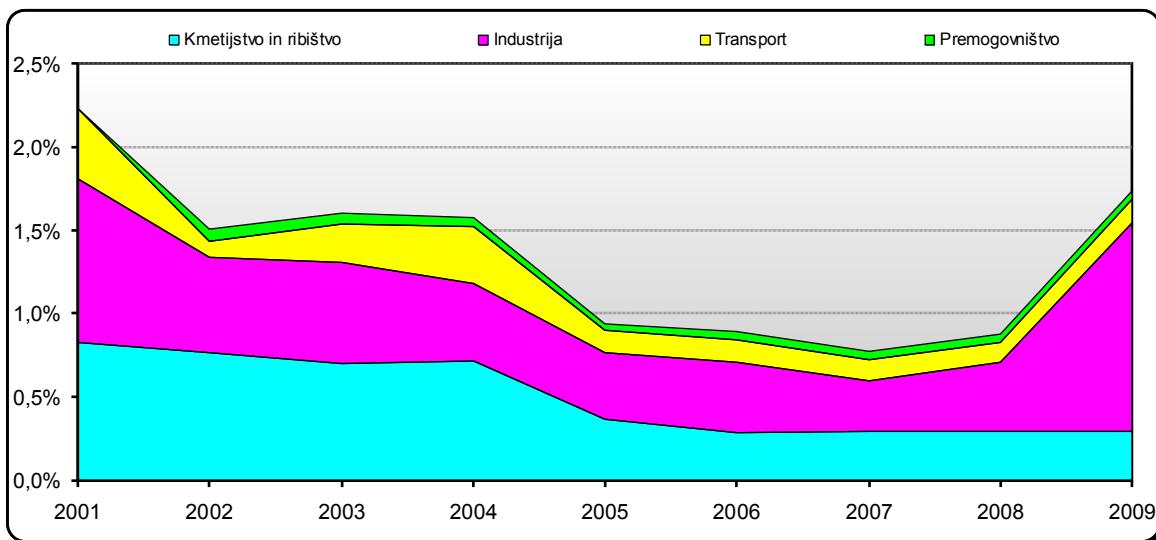
Slovenija ima namreč izredno visok delež dodeljenih pomoči s pomočjo dotacij, v manjšem delu so uporabljene davčne olajšave in garancije, medtem ko so vsi ostali instrumenti bolj ali manj zanemarljivo majhni. V ostalih državah je pestrost uporabe različnih instrumentov večja. V EU je bilo v letu 2004 prvič s pomočjo dotacij dodeljenih manj kot 50% vseh sredstev državnih pomoči. Davčne olajšave v EU so v obdobju 2006 -2008 predstavljale 40% vseh pomoči. Portugalska, Švedska, Slovaška, Malta dodelijo več kot 60% vseh pomoči v obliki davčnih olajšav. Države, ki dodeljujejo več kot 80% vseh državnih pomoči v obliki subvencij pa so: Luksemburg, Danska, Ciper in Slovenija. Garancije so najbolj uporabljene v Avstriji (22%) in Grčiji (10%).

Slika 6: Spreminjanje deležev posameznih sektorjev znotraj celotnih državnih pomoči obdobju 2001 - 2009

Delež pomoči, ki se dodeljuje posebnim sektorjem, se je po večjem znižanju v letu 2005 zopet nekoliko znižal (v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 za 7,46 odstotnih točk) in je še vedno nižji od povprečnega deleža v preteklih 8 letih. Delež pomoči, dodeljen v kmetijstvu in ribištvu se je tudi znižal in sicer za 16,38 odstotnih točk. Delež pomoči, ki je bil namenjen horizontalnim ciljem, pa se je v primerjavi z letom 2008 povečal za 23,88 odstotnih točk.

Slika 7: Deleži državnih pomoči izbranih sektorjev v celotnem BDP v obdobju 2001-2009

Slika 7 prikazuje kako se trend deleža državnih pomoči v BDP zmanjšuje. Izjemi sta bili leti 2003 in 2004, ko se je delež državnih pomoči v BDP nekoliko povečal, predvsem, na račun pomoči železnicam oz. transportnemu sektorju. V letu 2009 je zopet opazno naraščanje, to pa

predvsem zaradi ukrepov za preprečevanje finančne krize in povečanja pomoči za raziskave in razvoj, večjega obsega pomoči namenjenih regionalnim ciljem in pomočem za zaposlovanje.

1.4. Finančna kriza

Ko so medbančna posojila septembra 2008 usahnila, so države članice začele v bančni sektor vlagati obsežne zneske pomoči, da bi preprečile finančni zlom. Da bi gospodarstvo še naprej imelo dostop do posojil, so države članice uvedle krovna jamstva, ki so jim sledili ukrepi dokapitalizacije in omejitev tveganja za finančne institucije. Na podlagi začasnega okvira so države članice v naslednjem koraku začele zagotavljati dodatne spodbude, da bi ohranile ali ponovno spodbudile naložbe realnega gospodarstva. Politika Evropske komisije na področju državnih pomoči je odločilno prispevala k usklajenemu izvajanju procesa reševanja, ki je bil v celoti gledano uspešen. Omogočila je hitro izvedbo doslej najobsežnejših ukrepov pomoči in hkrati zagotovila, da ni bila povzročena škoda enotnemu trgu.

Da bi Komisija pomagala državam članicam pri sprejemanju nujnih ukrepov za ohranitev finančne stabilnosti in zagotovitev pravne varnosti, je med oktobrom 2008 in julijem 2009 sprejela več sporočil, v katerih je opredelila uporabo pravil o državnih pomočeh za ukrepe držav članic, ki so namenjeni podpori bančnemu sektorju zaradi gospodarske krize. Te smernice so bile pripravljene predvsem z namenom, da bi z nujnimi ukrepi, potrebnimi za finančno stabilnost, zagotovili enake pogoje finančnim institucijam ne glede na to, ali prejemajo državno pomoč ali ne, pa tudi zagotoviti enakovreden položaj finančnih institucij v različnih državah članicah. Sporočilo o bančništvu⁷ z dne 13. oktobra 2008 je bilo prvi odziv Komisije na finančno krizo, ki se je vedno bolj zaostrovala. Sporočilo o bančništvu na podlagi načel iz obstoječih smernic za reševanje in prestrukturiranje⁸ zagotavlja usmeritve glede meril za ugotavljanje združljivosti podpornih ukrepov držav članic za finančni sektor s členom 107(3)(b) Pogodbe o delovanju EU v posebnih okoliščinah krize. Pokriva področja, kot je pomoč v obliki jamstev, dokapitalizacije in nadzorovane likvidacije finančnih institucij ter zagotavljanje drugih oblik likvidnostne pomoči. V sporočilu o bančništvu so podrobne smernice o državnih jamstvih za bančne obveznosti, ki so bila najbolj razširjen odziv na krizo v prvi fazi, ko je bilo treba oživeti trg medbančnega posojanja.

Vendar je vedno hujša recesija povzročala dodatne težave na finančnih trgih; naslednji neposredni problem je bil zagotavljanje dajanja posojil realnemu gospodarstvu, ko so banke začele zmanjševati delež posojilnih finančnih instrumentov, tj. začele so zmanjševati obseg posojil glede na višino svojega kapitala. To je povečalo potrebo številnih bank po okrepitvi lastnega kapitala, tudi zato, da bi ohranile svojo vlogo posojilodajalca v gospodarstvu. Državne dokapitalizacije so zato postale pomembno orodje, ki so ga države članice uporabljale za stabiliziranje trgov. Da bi opredelila natančne smernice o ocenjevanju ukrepov dokapitalizacije bank v trenutnih kriznih pogojih, je Komisija 8. decembra 2008 sprejela sporočilo o dokapitalizaciji⁹.

Ti sporočili sta zagotovili bistvene usmeritve za sprejemanje učinkovitih ukrepov za stabilizacijo finančnih trgov, njun namen pa je ohranjanje dajanja posojil realnemu gospodarstvu, ne da bi pri tem prišlo do izkrivljanja konkurence. Paketi za reševanje, ki so jih države članice sprejele od oktobra 2008, so preprečili zlom finančnega sistema, pri tem pa je Komisija zagotavljala usklajeno delovanje držav članic in določala pogoje, po katerih lahko banke prejmejo državno pomoč.

⁷ Uporaba pravil o državnih pomoči za ukrepe v zvezi s finančnimi institucijami v okviru trenutne svetovne finančne krize, [UL C 270, 25.10.2008, str. 8–14](#).

⁸ Smernice Skupnosti o državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, [UL C 244, 1.10.2004, str. 2–17](#), kot so bile razširjene z [UL C 156, 9.7.2009, str. 3](#)

⁹ Sporočilo Komisije – Dokapitalizacija finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence, [UL C 10, 15.1.2009, str. 2–10](#).

Vendar je kljub državnim jamstvom in dokapitalizacijam zaupanje vlagateljev ostalo na nizki ravni, zmanjševanje deležev posojilnih finančnih instrumentov pa se je nadaljevalo. Začelo je prevladovati mnenje, da se je treba lotiti temeljnih razlogov za nastanek krize, tj. oslabljenih sredstev v bilancah stanja bank. Tako se je osredotočenost na reševanje iz prvih mesecev krize preusmerila na izvajanje ukrepov, potrebnih za ponovno vzpostavitev uspešnega poslovanja sektorja kot celote. To vključuje potrebo po prestrukturiranju številnih institucij, kar zajema tudi čiščenje bilanc stanja. Komisija v sporočilu o oslabljenih sredstvih¹⁰ z dne 25. februarja 2009 daje usmeritve državam članicam glede obravnavanja ukrepov finančne pomoči za oslabljena sredstva. Te usmeritve temeljijo na načelih preglednosti in razkrivanja, ustrezni porazdelitvi bremena med državo in upravičencem ter previdni oceni sredstev na podlagi njihove realne ekonomske vrednosti.

Številne institucije, ki so prejele državno pomoč, morajo preoblikovati poslovne modele, da bi obnovile svojo dolgoročno sposobnost poslovanja brez državne podpore. V sporočilih Komisije, ki se osredotočajo na jamstva, dokapitalizacije in oslabljena sredstva, je že podrobno opisano, kdaj mora institucija predložiti načrt prestrukturiranja. V sporočilu Komisije o prestrukturiranju z dne 22. julija so pojasnjeni nekateri vidiki prestrukturiranja v zvezi s finančno krizo. Zlasti je podrobno opisano, kako naj se v načrtih prestrukturiranja obravnava dolgoročna sposobnost poslovanja, porazdelitev bremena med banko, njenimi delničarji in državo ter izkrivljanje konkurence, ki ga je povzročila pomoč.

Čeprav je stanje še vedno nestabilno, so se tržni pogoji po dveh letih od začetka krize znatno ustalili. Zaradi znakov okrevanja finančnih trgov in gospodarstev držav članic je zdaj v središču pozornosti postopno zmanjševanje odvisnosti bank od državne podpore. Ukinjanje ukrepov pomoči mora biti postopno, pregledno in usklajeno med državami članicami, da bi se izognili negativnim učinkom prelitja. Hkrati je treba upoštevati posebne razmere v različnih državah članicah. Zato je Svet Ecofin 2. decembra 2009 sklenil, da je treba opredeliti strategijo za ukinjanje ukrepov pomoči, ki naj bi se načeloma začelo z odpravljanjem shem državnih jamstev, da bi se spodbudilo umikanje zdravih bank iz državne podpore, druge banke pa pripravilo do premagovanja lastnih pomanjkljivosti. Svet Ecofin je 18. maja 2010 obravnaval predhodno analizo služb Komisije o dejanski uporabi jamstvenih shem in namero Komisije, da uvede posebne pogoje glede ponovnega zagotavljanja jamstev po 30. juniju; med pogoje spadajo ustrezno povečanje stroškov pridobitve jamstva na podlagi kreditne sposobnosti bank, kar je namenjeno postopnemu izenačevanju stroškov financiranja tržnim razmeram, in zahteva po pregledu uspešnosti poslovanja bank, ki se še vedno močno zanašajo na državna jamstva.

Jamstvene sheme so se izkazale kot ustrezno in učinkovito orodje za reševanje likvidnostnih težav bank, ki so se soočile s posledicami sistemske krize. Omenjene sheme so imele pomembno vlogo pri preprečevanju zloma finančnega sistema. V prvi polovici leta 2009 je bila uporaba jamstev še zelo pomembna, nato pa se je njihova vloga znatno zmanjšala. Že sama razpoložljivost takih jamstvenih shem je imela pomirjevalen učinek na trg, čeprav se od poletja leta 2009 niso veliko uporabljale.

Na splošno so bile sheme odobrene za obdobje šestih mesecev z možnostjo podaljšanja. Od jeseni leta 2008 je Komisija odobrila in pozneje podaljšala 19 jamstvenih shem. Italija in Francija sta se odločili, da jamstvene sheme ukineta konec leta 2009, Združeno kraljestvo pa je to naredilo v začetku leta 2010. Nizozemska je 1. januarja spremenila cene svojih jamstvenih shem, da bi finančne institucije spodbudila k iskanju alternativnih načinov financiranja. Komisija je 16 veljavnih shem odobrila do najpozneje 30. junija 2010.¹¹

Slovenija je v času finančne krize pripravila 4 ukrepe za blažitev posledic krize. Ukrepi so bili priglašeni Evropski komisiji, ki jih je tudi potrdila. *Poroštveno shemo za kreditne institucije v Sloveniji* in *Likvidnostno shemo* je Slovenija večkrat podaljšala, saj je bilo njihovo trajanje omejeno na šest mesecev, do konca leta 2010 pa se izvajata še shemi: *Ukrep omejene*

¹⁰ Sporočilo Komisije o obravnavanju oslabljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti, UL C 72, 26.3.2009, str. 1–22.

¹¹ POROČILO KOMISIJE Statistični pregled državnih pomoči Poročilo o nedavnih dogajanjih glede krizne pomoči finančnemu sektorju – Bruselj, 27.5.2010

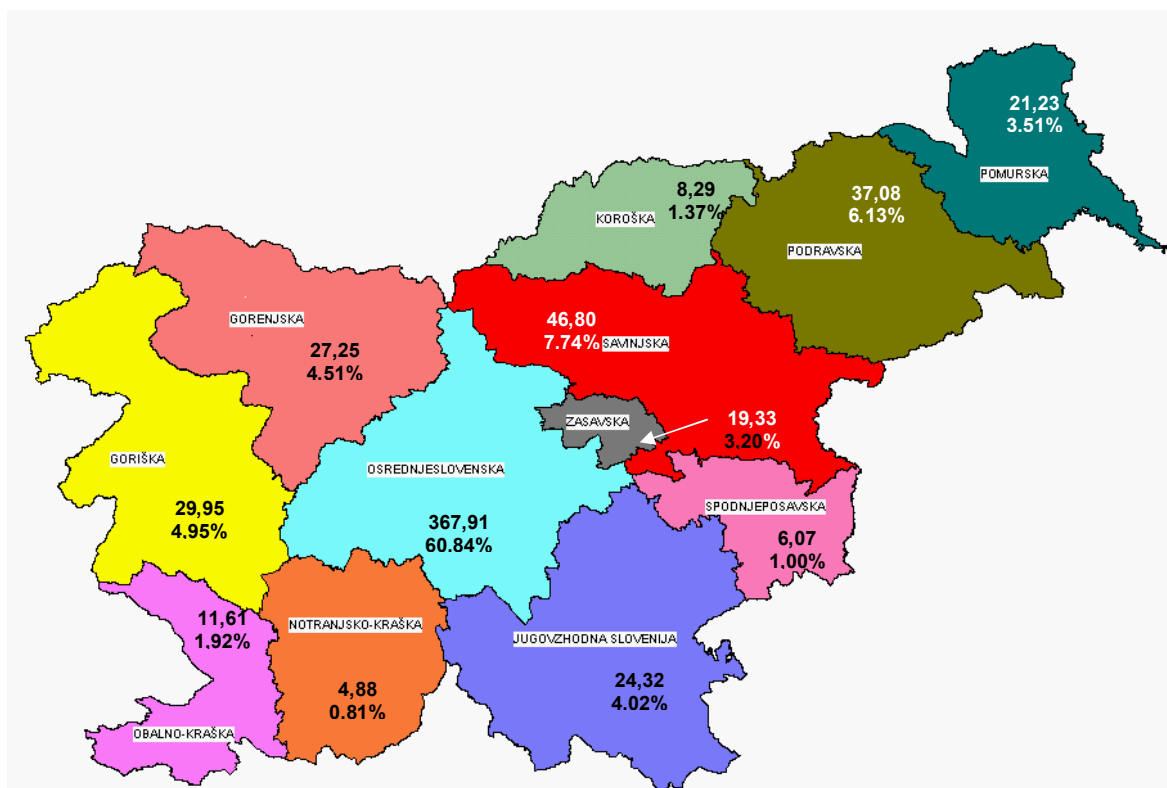
vrednosti za dokončanje razvojno investicijskih projektov ter Jamstvena shema. V letu 2009 je bilo v Sloveniji na podlagi teh shem pomoči dodeljenih skupaj 15,31 mio EUR v obliki dotacij in 200,17 mio EUR v obliki garancij (obseg garancij je znašal 2,0 milijarde EUR).

II. PORAZDELITEV DRŽAVNIH POMOČI PO REGIJAH

2.1. Obseg državnih pomoči v Sloveniji po statističnih regijah

Podatki prikazujejo vse pomoči, ki so bile dodeljene v posamezni regiji v vseh kategorijah. Uvrstitev v posamezno regijo je opredeljena na podlagi sedeža prejemnika pomoči. Podrobnejša porazdelitev državnih pomoči po regijah in kategorijah je prikazana v prilogi 2, tabela P5.

Slika 8: Višina in deleži državnih pomoči po regijah v letu 2009, v mio EUR

Iz podatkov je razvidno, da je največ državnih pomoči v letu 2009 prejela Osrednja Slovenija, ki je z 60,84% še vedno daleč pred ostalimi regijami. Sledijo ji Savinjska, Podravska, Goriška in Gorenjska regija. Najmanj pomoči so prejele Notranjsko-kraška, Spodnje-posavska in Koroška regija ki so prejele manj kot 2% dodeljenih pomoči.

V primerjavi z letom 2008 so se državne pomoči v letu 2009, gledano v absolutnih zneskih, najbolj znižale na Obalno-Kraški (za 4,05 mio EUR), Spodnjeposavski regiji (za 1,86 mio EUR) ter v Zasavski regiji (za 1,44 mio EUR). Pomoči v teh regijah so se najbolj znižale na področju regionalnih pomoči, v Zasavski regiji pa tudi na področju varstva okolja. Najbolj pa so se pomoči povečale v Osrednjeslovenski (za 233,25 mio EUR), Goriški regiji (za 16,70 mio EUR) in Savinjski regiji (za 14,23 mio EUR). V Osrednjeslovenski regiji so narasle pomoči namenjene odpravljanju resnih motenj v gospodarstvu (finančna kriza) (za 204,83 mio EUR) ter za namene

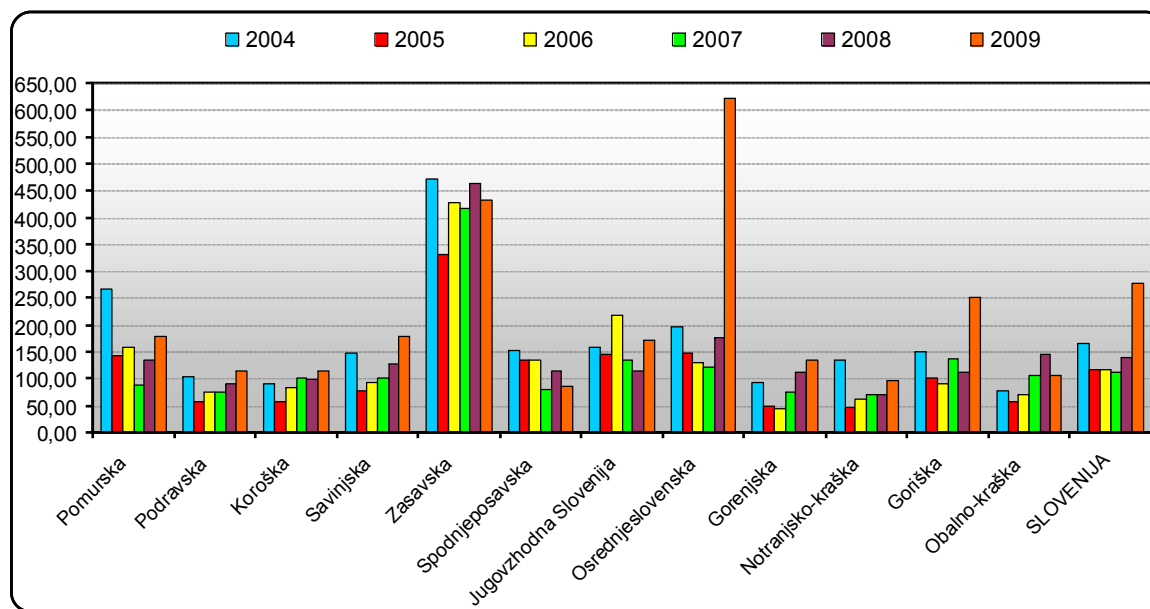
raziskav in razvoja (za 13,98 mio EUR), v Goriški in Savinjski regiji so pomoči višje zaradi povečanega obsega dodeljenih pomoči za raziskave in razvoj, ter zaradi pomoči, ki so bile dodeljene za regionalne cilje.

Pri primerjavi deležev državnih pomoči v primerjavi z letom 2008 po regijah ima največje povečanje državnih pomoči Osrednjeslovenska regija za 46,41%, sledi pa ji Goriška regija z 21,15%. V vseh ostalih regijah se je delež državnih pomoči glede na celotno dodeljene pomoči zmanjšal.

Pri Osrednjeslovenski regiji je potrebno omeniti, da je delež državnih pomoči v tej regiji realno nižji, saj vključuje vse družbe, ki imajo sedež v osrednji Sloveniji, delujejo pa na območju celotne Slovenije. Med temi podjetji najbolj izstopajo Slovenske železnice, večje institucije s področja znanosti in kmetijstva ter finančne institucije. Pri nadaljnjem pregledu po regijah so pomoči, namenjene železnicam, izključene.

Z vključitvijo števila prebivalcev¹² v regiji je slika nekoliko drugačna. Povprečna višina državnih pomoči na prebivalca v Sloveniji v letu 2009 znaša 276,44 EUR (brez pomoči dodeljene železnicam). Če pogledamo povprečno višino dodeljenih državnih pomoči na prebivalca po regijah, opazimo, da nekatere izmed njih močno presegajo državno povprečje.

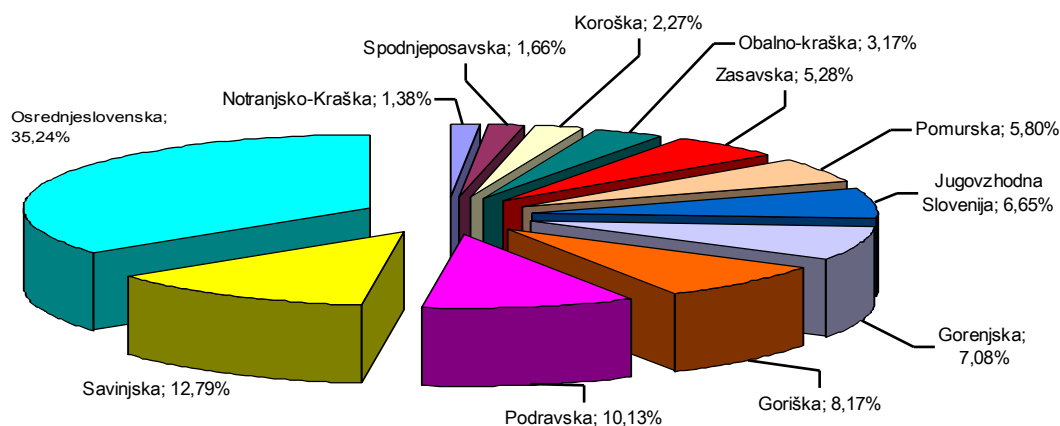
Slika 9: Povprečna višina dodeljenih državnih pomoči na prebivalca po regijah za obdobje 2004-2009, brez državne pomoči, dodeljene Slovenskim železnicam

Največ državnih pomoči na prebivalca v letu 2009 so prejeli v Osrednjeslovenski regiji (621,02 EUR), Zasavski regiji (432,36 EUR) Goriški regiji (251,14 EUR), najmanj pa v Spodnjeposavski regiji (86,44 EUR) ter Notranjsko-kraški regiji (96,79 EUR). V primerjavi z letom 2008 so se najbolj znižale pomoči na prebivalca v Obalno-kraški, Zasavski in Spodnjeposavski regiji.

¹² Število prebivalcev, Vir: SURS

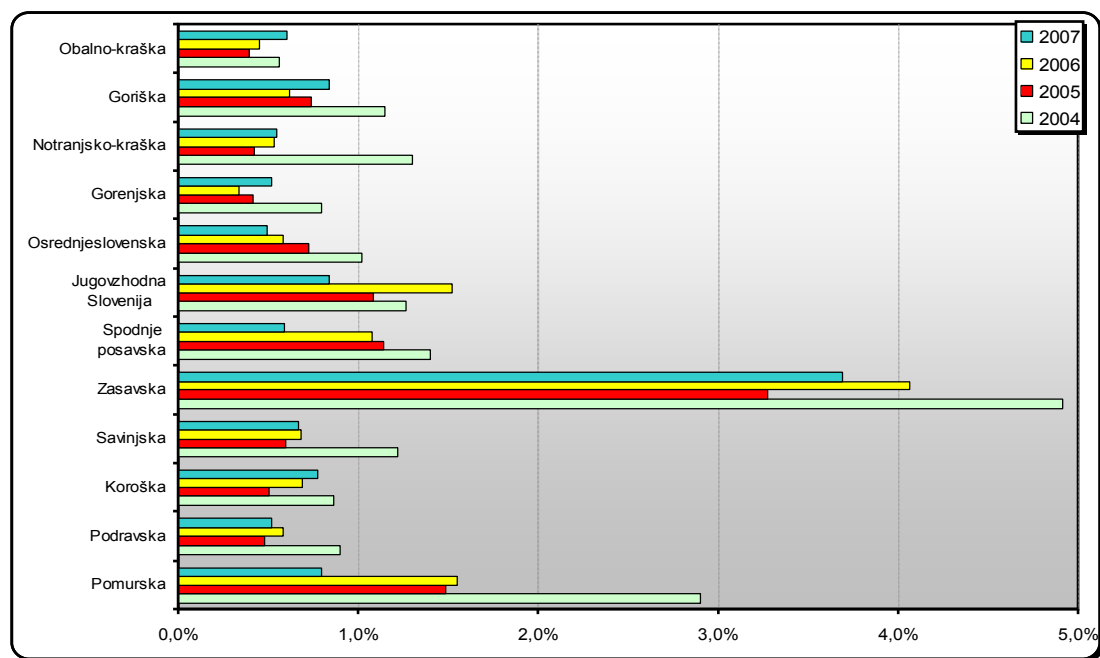
Slika 10: Delež državnih pomoči v Sloveniji po posameznih regijah¹³ v letu 2009, brez državne pomoči, dodeljene Slovenskim železnicam in odpravljanju resnih motenj v gospodarstvu v finančnem sektorju.

2.2 Primerjava z bruto domačim proizvodom

Zelo pomembna je primerjava dodeljenih državnih pomoči v primerjavi z BDP. Zadnji dosegljivi podatki o BDP po regijah so za leto 2007, vendar pa je kljub nekoliko starim podatkom opazno, da so bile državne pomoči v BDP daleč najbolj zastopane v Zasavski regiji (3,69% BDP), sledijo ji Goriška in Jugovzhodna Slovenija, ki imata po 0,84% BDP, ter Pomurska regija, kjer državne pomoči predstavljajo 0,80% BDP v tej regiji.

Slika 11: Delež državnih pomoči po posameznih regijah v letih 2004, 2005, 2006 in 2007, v primerjavi z regijskim BDP, brez državnih pomoči dodeljenih Slovenskim železnicam

¹³ Statisticne regije - SKTE 3 (12), 2000

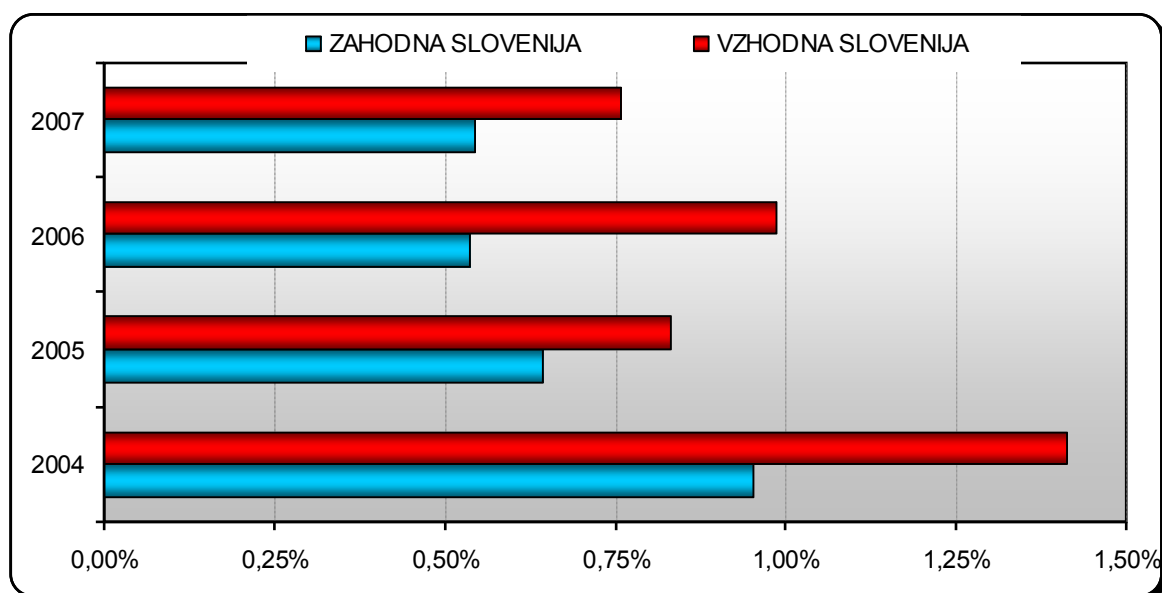
Zahodna Slovenija (statistična teritorialna enota oz. tudi kohezijska regija, ki je sestavljena iz statističnih regij zahodne polovice Slovenije: Obalno-kraška, Goriška, Gorenjska, Osrednjeslovenska) je leta 2007 imela višji BDP na prebivalca kot Vzhodna Slovenija. Statistična teritorialna enota, ki je sestavljena iz preostalih regij (Notranjsko-kraška, Jugovzhodna Slovenija, Spodnje Posavska, Zasavska, Savinjska, Koroška, Podravska, Pomurska) za 38,0 odstotnih točk (Zahodna Slovenija je imela indeks 120,4 glede na slovensko povprečje, Vzhodna pa 82,4), vendar pa samo za 13,9 odstotnih točk višji neto razpoložljivi dohodek na prebivalca (Zahodna Slovenija je imela indeks 107,6 glede na slovensko povprečje, Vzhodna pa 93,6). Podatki tudi kažejo, da so razlike med kohezijskima regijama glede na dohodek, ki ga prejmejo gospodinjstva oz. prebivalstvo, veliko manjše, kot so glede na BDP.

Razlike med regijami glede na velikost BDP so velike, saj je na primer že samo Osrednjeslovenska regija leta 2007 ustvarila dobro tretjino (36,1%) celotnega slovenskega BDP, kar je skoraj toliko kot v 9 regijah (39,1%) oziroma precej več kot v 8 regijah (30,7%) z najmanjšim BDP skupaj - skupaj s Podravsko regijo pa polovico slovenskega BDP (49,6%). Osrednjeslovenska regija (12.465 mio EUR) ima za več kot 24-krat večji BDP kot najmanjša regija, Zasavska (512 mio EUR).

V obdobju 1995-2007 je svoj položaj, merjen z indeksom BDP na prebivalca najbolj poslabšala Zasavska regija, in sicer za 18,6 odstotne točke (z 84,8 leta 1995 na 66,1 leta 2007), kar je precej bolj kot druga regija z najslabšim trendom, Pomurska, ki je svoj položaj poslabšala za 9,7 odstotne točke (s 74,9 na 65,2). Vse regije so sicer v tem obdobju izkazovale realno rast BDP na prebivalca, le da je bila rast v nekaterih regijah počasnejša kot v drugih.

V tem obdobju so najbolj izboljšale BDP, po padajočem vrstnem redu, svoj položaj glede na slovensko povprečje: Osrednjeslovenska (za 5,7 odstotne točke), Jugovzhodna Slovenija (4,3), Podravska (3,5), Spodnje Posavska (-0,7, to je *poslabšanje* položaja oz. padec za 0,7 odstotne točke), Koroška (-2,7), Goriška (-2,9), Notranjsko-kraška (-3,3), Obalno-kraška (-4,5), Gorenjska (-4,6), Savinjska (-5,1), Pomurska (-9,7) in Zasavska (-18,6)¹⁴.

Slika 12: Delež državnih pomoči po kohezijskih regijah v letih 2004, 2005, 2006 in 2007, v primerjavi z regijskim BDP, brez državnih pomoči dodeljenih Slovenskim železnicam

¹⁴ Statistične informacije: Regionalni bruto domači proizvod, Slovenija 2007, 2. december 2009, Prva objava

III. POMOČ V SEKTORJU INDUSTRIJA IN STORITVE

3.1. Obseg in trend

V Sloveniji je bilo v preteklih letih v sektorju industrija in storitve¹⁵ dodeljenih približno polovica vseh sredstev državnih pomoči med vsemi sektorji. Od leta 2005 pa se ta delež giblje nekoliko nad 60%, v letu 2007 62%, v letu 2008 66,59%, v letu 2009 pa že 82,84%.

Tabela 4: Državne pomoči v sektorju industrija in storitve v letih 2007, 2008 in 2009

	<i>Enota mere</i>	2007	2008	2009
Industrija in storitve	<i>v mio EUR</i>	166,82	215,25	500,96
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	23.047,10	24.785,60	23.027,70
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	0,72%	0,87%	2,18%
Zaposleni	<i>število</i>	664.655	677.819	640.414
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	250,98	317,57	782,25

V letu 2009 je bilo v sektorju industrija in storitve dodeljenih 200,31% več pomoči kot v letu 2007 in za 132,73% več v primerjavi z letom 2008. K povečanju deleža pomoči v letu 2009 je največ prispevalo povečanje pomoči namenjene raziskavam in razvoju ter odpravljanju finančne krize.

V preteklosti je bilo v Sloveniji razmerje horizontalnih ciljev in posebnih sektorjev v strukturi pomoči v industriji in storitvah vedno v korist horizontalnih pomoči (povprečno 65%), najnižje v letu 2004, ko so te predstavljale 51,9% pomoči. V letih 2005 in 2006 se je delež dvignil na 68%, v letu 2009 pa znaša že 86,26% pomoči v industriji in storitvah.

V celotni EU je bil v primerjavi z dvema zaporednima triletnima obdobjema (2006–2008 in 2003–2005) trend ravni pomoči, dodeljenih industriji in storitvenemu sektorju v EU, rahlo negativen. Številne države v EU-12 so dosegle pomembno zmanjšanje, in sicer za 1% BDP ali še več. Kljub temu pozitivnemu trendu zniževanja pa so se izdatki za pomoč v nekaterih državah članicah v obdobju 2006–2008 v primerjavi z obdobjem 2003–2005 povečali. Vsa povečanja lahko pretežno pripišemo pomoči za horizontalne cilje, zlasti za regionalni razvoj, varstvo okolja, raziskave in razvoj ter zaposlovanje. Vendar navedeno povečanje zaenkrat še ni povzročilo obrata v skupnem dolgoročnem trendu zniževanja za celotno EU. Kratkoročno gibanje med letoma 2007 in 2008 kaže na zmerno povečanje v letu 2008. Izdatki za državne pomoči za industrijo in storitveni sektor so se povečali za približno 0,04% BDP. Tako je denimo Nemčija povečala pomoč za regionalne naložbe, zlasti za nove dežele, Španija pa je namenila nekoliko več pomoči za varstvo okolja. Poljska je znatno povečala pomoč za zaposlovanje in uvedla nove ukrepe na podlagi skupinskih izjem, za katere je namenila več 100 milijonov EUR izdatkov. To kratkoročno povečanje kaže, da veljavni sistem nadzora državnih pomoči državam članicam omogoča, da se hitro odzivajo na spreminjajoče se potrebe gospodarstva, ne da bi bili potrebni nadaljnji postopki s Komisijo¹⁶.

¹⁵ Sektor industrija in storitve v tem poročilu vključuje naslednje kategorije pomoči: raziskave in razvoj, varstvo okolja, reševanje in prestrukturiranje, mala in srednjevelika podjetja, zaposlovanje, usposabljanje, varčevanje z energijo, jeklarstvo, transport, premogovništvo ter ostale sektorje

¹⁶ Statistični pregled državnih pomoči Poročilo o državnih pomočeh, ki so jih dodelile države članice EU, 7.12.2009

3.2. Horizontalni cilji

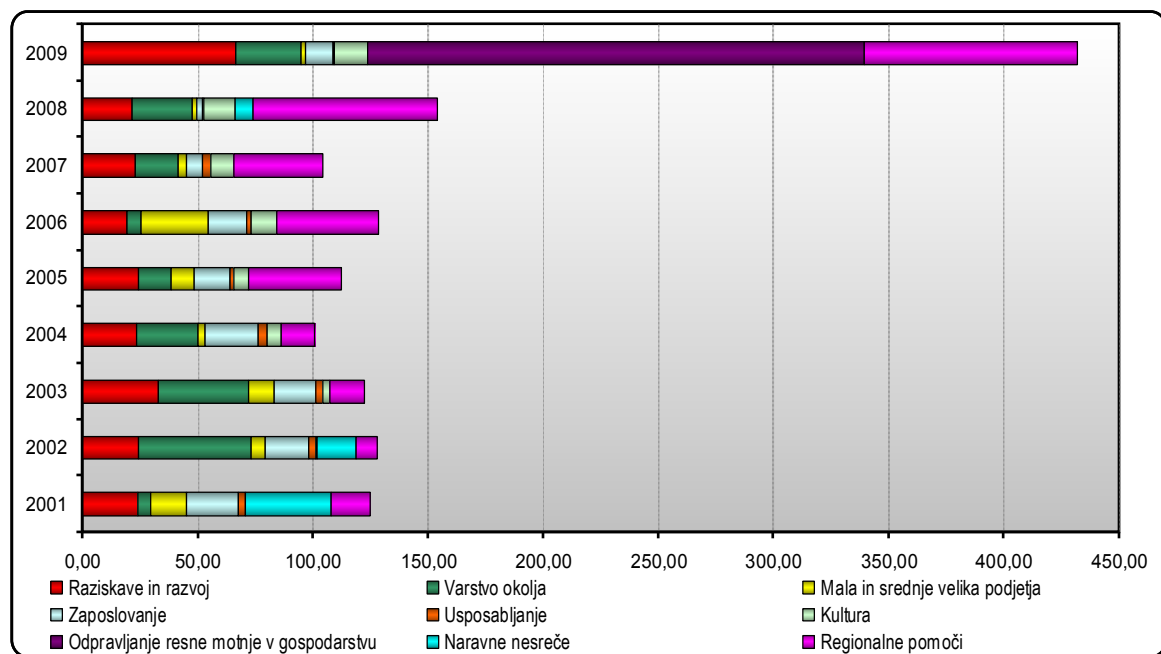
Pomoči, dodeljene po horizontalnih ciljih, imajo manjši vpliv na izkrivljanje konkurence kot pomoči, dodeljene v posebnih sektorjih. Delež državnih pomoči za horizontalne cilje se po znižanju v letu 2007 zopet povečal. V primerjavi z letom 2008 je višji za 180,26% in predstavlja v letu 2009 71,45% vseh pomoči.

Tabela 5: Državne pomoči po horizontalnih ciljih v letih 2007, 2008 in 2009

Kategorija	Leto 2007		Leto 2008		Leto 2009	
	v mio EUR	Delež DP	v mio EUR	Delež DP	v mio EUR	Delež DP
R&D	22,88	21,91%	21,61	14,01%	67,00	15,50%
Varstvo okolja	18,90	18,11%	26,14	16,96%	28,02	6,48%
MSP	3,49	3,35%	2,21	1,43%	1,71	0,39%
Zaposlovanje	7,07	6,78%	2,03	1,32%	12,47	2,88%
Usposabljanje	3,37	3,22%	0,75	0,48%	0,28	0,06%
Regionalni cilji	38,47	36,86%	79,62	51,64%	92,79	21,47%
Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu					215,49	49,87%
Kultura	10,20	9,77%	13,72	8,90%	14,38	3,33%
Naravne nesreče	0,00	0,00%	8,11	5,26%	0,00	0,00%
Horizontalni cilji	104,39	100,00%	154,19	100,00%	432,12	100,00%

V strukturi vseh pomoči deleži državnih pomoči za te namene nekoliko nihajo. Od leta 2004 je bil opazen trend rasti, v letu 2007 pa je opazen padec, v letu 2008 in seveda v letu 2009 pa zopet rast. V obdobju 2001 - 2002 je bil velik obseg pomoči namenjen odpravi posledic naravnih nesreč (potres Posočje). Razmerja posameznih pomoči znotraj horizontalnih ciljev so se v daljšem obdobju močno spremenila kar nam nazorno prikazuje *slika 12*:

Slika 13: Dodeljene državne pomoči po horizontalnih ciljih v obdobju 2001 – 2009, v mio EUR

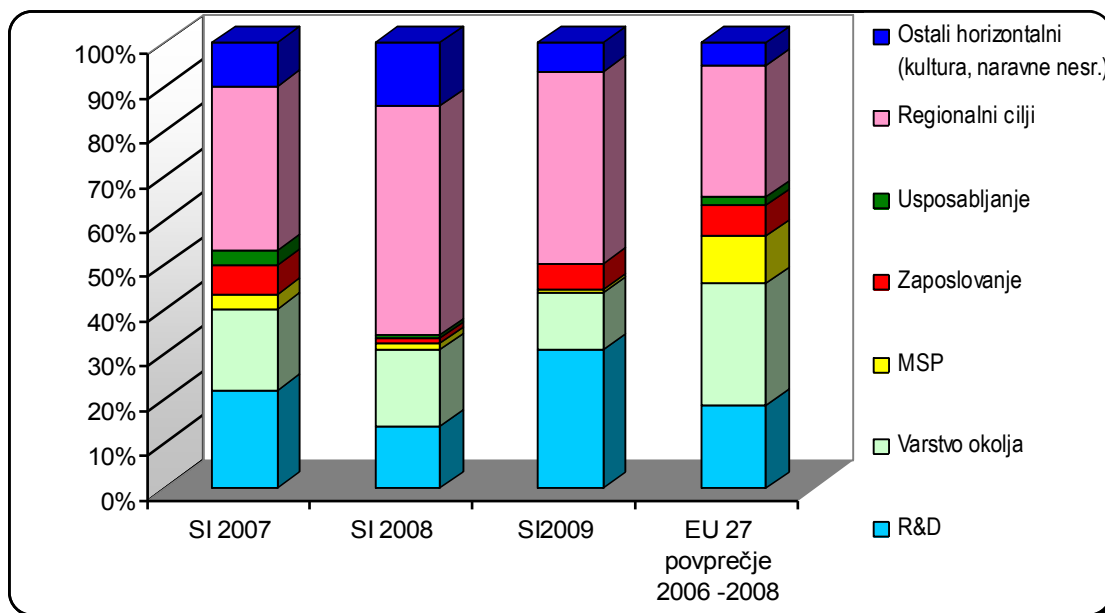

V strukturi pomoči za horizontalne cilje imajo v letu 2009, največji delež pomoči za odpravljanje finančne krize (49,87%). Gre za izjemen ukrep na podlagi katerega so bile državne pomoči dodeljene prvič v letu 2009 in v nominalnem znesku predstavljajo 215,49 mio EUR.

Drugi največji delež predstavljajo regionalne pomoči (21,47%), ki so v zadnjih štirih letih močno porasle. Tem sledijo s 15,50% deležem pomoči za raziskave in razvoj. Pomoči, namenjene MSP so v zadnjih treh letih padle in predstavljajo v strukturi horizontalnih ciljev v letu 2009 le še 0,39%. Prav tako so se zmanjšale pomoči namenjene usposabljanju, pomoči za odpravljanje naravnih nesreč pa v letu 2009 niso bile dodeljene.

V spodnji sliki je prikazana primerjava deležev pomoči, ki so bile dodeljene znotraj horizontalnih ciljev v Sloveniji v zadnjih treh letih ter primerjava z razpoložljivim podatkom v državah EU, ki je prikazan kot povprečje treh let obdobja 2006 – 2008. Zaradi boljše primerljivosti podatkov so izločene pomoči, ki so bile dodeljene zaradi reševanja finančne krize.

Slika 14: Delež državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev v letih 2007 - 2009 ter triletni povprečni delež v obdobju 2006 -2009 v državah EU, brez pomoči za reševanje finančne krize

V EU je pomoč, namenjena za horizontalne cilje v letu 2008 znašala 46,3 milijarde EUR, kar pomeni približno 88 % skupne pomoči industriji in storitvenemu sektorju. Leta 2007 je primerljiv delež znašal 80 %, leta 2004 74 %, sredi 1990-ih let pa približno 50%. Trije glavni cilji držav članic v letu 2008 so bili regionalna pomoč (26%), pomoč na podlagi smernic za okoljsko pomoč (24%) in pomoč za R&R&I (16%). Osnovni trend potrjuje povečanje pomoči, namenjene horizontalnim ciljem. V obdobju 2003–2005 je bilo za horizontalne cilje v povprečju namenjene 74% pomoči, ki se je v obdobju 2006–2008 povečala na 85%. Podobno sliko dobimo, če primerjamo število držav članic, ki so za horizontalne cilje skupnega interesa namenile 90% ali več pomoči industriji in storitvenemu sektorju. V letu 2008 je bilo takih držav članic 17, v letu 2007 prav tako 17, v letu 2006 pa 16.

3.2.1. Raziskave in razvoj

V letu 2009 so se pomoči **za raziskave in razvoj** povečale v primerjavi s predhodnim letom za 210%. Dodeljeno je bilo 67,00 mio EUR pomoči za ta namen. Pomoči so bile dodeljene na podlagi naslednjih shem: Davčna olajšava za raziskave in razvoj, Program tehnološkega razvoja, Raziskovanje in razvoj - temeljne raziskave, Raziskave in razvoj - Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA, Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, ciljni raziskovalni programi in sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA. Daleč največ pomoči je bilo dodeljenih na podlagi sheme Program tehnološkega razvoja (82,69% vseh pomoči za namen raziskav in razvoja).

Pomoči so bile dodeljene v obliki dotacij v višini 64,00 mio EUR in davčnih olajšav v višini 3,00 mio EUR. Poleg teh pomoči je bilo za namen *raziskav in razvoja* dodeljeno tudi 23 mio EUR pomoči po pravilu de minimis, kar je bolj podrobno opredeljeno v VI. poglavju tega poročila.

Evropski Svet si je marca 2002 v Barceloni med drugim za cilj zadal povečanje izdatkov za raziskave in razvoj na 3% BDP do leta 2010, od katerega bi naj bili dve tretjini sredstev financirani s strani zasebnega sektorja. V EU je bilo v letu 2008 v povprečju dodeljenih 16% pomoči za namen raziskav in razvoja. Največji delež državnih pomoči v strukturi celotnih pomoči sta imeli Belgija (48%) ter Luksemburg (36%).

3.2.2. Varstvo okolja in varčevanje z energijo

Za namene **varstva okolja** in **varčevanja z energijo** je v Sloveniji v zadnjih treh letih značilen rastoči trend. V letu 2007 so se sredstva pomoči za namen varstva okolja bistveno povečala in to predvsem zaradi nove sheme državne pomoči *Pomoč kvalificiranim proizvajalcem energije*. Pomoči, ki so bile dodeljene na podlagi te sheme predstavljajo 92% vseh pomoči, ki so bile v letu 2007 namenjene varstvu okolja. V letu 2008 te pomoči predstavljajo 80,57% vseh pomoči dodeljenih za namen varstva okolja. Na podlagi *Programa ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji (Nafta Lendava)* višina dodeljenih pomoči ostaja na enakem nivoju, ravno tako pomoči, ki se dodeljujejo na podlagi sheme *Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida*. V letu 2009 je pričela veljati nova shema za spodbujanje nabave okolju prijaznejših težkih tovornih vozil, na podlagi katere je bilo dodeljenih 14,28% pomoči dodeljenih za namen varstva okolja.

Pomoči so bile dodeljene v obliki dotacij v višini 27,78 mio EUR in davčnih olajšav v višini 0,23 mio EUR. Poleg teh pomoči je bilo za namen *varstva okolja in varčevanja z energijo* dodeljeno tudi 0,71 mio EUR pomoči po pravilu de minimis, kar je bolj podrobno opredeljeno v VI. poglavju tega poročila.

Po sami vsebini so se določeni ukrepi za varstvo okolja izvajali tudi v okviru sheme Spodbujanje učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energij, ki pa se dodeljuje na podlagi pravili, ki veljajo za regionalne cilje, zato te pomoči prikazujemo pod regionalnimi cilji. Na podlagi te sheme je bilo v letu 2009 dodeljenih 1,8 mio EUR pomoči.

V državah EU bistveno več pomoči dodelijo za namene varstva okolja in za varčevanje z energijo. V letu 2008 je bilo v EU kot celoti (z izključitvijo kmetijstva, ribištva in transporta) dodeljenih kar 24% vseh pomoči za namen varstva okolja in varčevanja z energijo (v Sloveniji 8,8% v letu 2008). Največ je k temu deležu pripomogla Švedska (85%), Nizozemska (65%), Avstrija (42%) in Nemčija (40%). V večini teh držav so pomoči dodeljene v obliki davčnih olajšav.

3.2.3. Mala in srednje velika podjetja

V letu 2009 so bile dodeljene pomoči za namen MSP na podlagi naslednjih shem: Regionalna shema državnih pomoči, majhna in srednje velika podjetja, Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013 - mala in srednjevelika podjetja, Finančne spodbude za tuje neposredne investicije - mala in srednje velika podjetja, Zasavska garancijska shema

67% vseh pomoči za MSP je bilo dodeljenih na podlagi sheme Spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013 ter 32% na podlagi Regionalne sheme državnih pomoči - mala in srednje velika podjetja, manj kot 1% pa na podlagi ostalih dveh shem. V letu 2007 so pomoči za namen MSP močno padle. Razlog za zmanjšanje pomoči na tem področju je predvsem v prenehanju veljavnosti shem, izkazalo pa se je tudi, da so se pomoči, ki so se v preteklosti dodeljevale na podlagi pravil za SME, začele dodeljevati na podlagi pravil, ki veljajo za regionalne cilje, saj so le ta ugodnejša.

Pomoči so bile dodeljene v obliki dotacij v višini 1,71 mio EUR in garancij v višini 0,28 mio EUR. Poleg teh pomoči je bilo za namen *MSP* dodeljeno kar 18.78 mio EUR pomoči po pravilu de minimis, kar je bolj podrobno opredeljeno v VI. poglavju tega poročila.

V državah EU je bilo v letu 2008 največ pomoči za MSP dodeljeno v Bolgariji (61%), Italiji (26%) in Luksemburgu (24%). Povprečje EU se giblje okrog 9% vseh državnih pomoči (brez kmetijstva, ribištva in transporta).

3.2.4. Zaposlovanje in usposabljanje

V letih 2001 do 2006 se je delež pomoči za zaposlovanje v strukturi vseh pomoči gibal okrog 5%, pomoči za usposabljanje pa v teh letih niso presegle 1%. V letu 2007 se je delež pomoči namenjen za zaposlovanje prepolovil, medtem ko so se pomoči za usposabljanje podvojile. V letu 2008 pa so se pomoči tako za zaposlovanje kot usposabljanje znižale za več kot 70%, v letu 2009 pa so se pomoči na področju zaposlovanja povečale za več kot petkrat. To povečanje je tudi rezultat neugodnih razmer na trgu dela v Sloveniji v tem letu.

Med letoma 2008 in 2009 so se razmere na slovenskem trgu dela močno spremenile. Od tretjega četrletja 2008 se število brezposelnih oseb vztrajno povečuje; temu ustrezno se je gibala tudi stopnja brezposelnosti. Ta je od leta 1993, odkar v Sloveniji izvajamo Anketi o delovni sili, dosegla najnižjo vrednost v tretjem četrletju 2008, in sicer 4,1 %. Odtlej pa vse do konca leta 2009 se je vztrajno dvigala in konec leta 2009 dosegla 6,4 %. Najvišjo stopnjo anketne brezposelnosti smo sicer zabeležili spomladi leta 1993, ko je bila kar 9.1-odstotna.

Število delovno aktivnih prebivalcev v Sloveniji je v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 upadlo za 15.000. V tem času je bilo število delovno aktivnih prebivalcev v Sloveniji najvišje v tretjem četrletju 2008, in sicer jih je bilo 1.023.000. V letu 2009 se je to število – v nasprotju s številom brezposelnih oseb – zmanjševalo in doseglo najnižjo vrednost v prvem četrletju 2009, in sicer je bilo takrat v Sloveniji 962.000 delovno aktivnih oseb.

V začetku leta 2009 pa se je začelo povečevati število delovno aktivnih prebivalcev, ki so imeli delo z delovnim časom, krajšim od polnega; na to je vplival Zakon o delnem subvencioniranju polnega delovnega časa, ki je začel veljati v začetku leta 2009. Če primerjamo te podatke za leti 2008 in 2009, opazimo, da je bilo najmanj delovno aktivnih prebivalcev z delovnim časom, krajšim od polnega, v tretjem četrletju 2008 (91.000), največ pa leto kasneje, torej v tretjem četrletju 2009 (117.000)¹⁷.

¹⁷ SURS: Aktivno prebivalstvo (po Anketi o delovni sili), Slovenija, 2009 - ZAČASNI PODATKI 7. april 2010, Prva objava

Tabela 6: Državne pomoči za zaposlovanje in usposabljanje z deleži v celotnih državnih pomočeh v letih 2007, 2008 in 2009

Kategorija	Leto 2007			Leto 2008			Leto 2009		
	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP
Zaposlovanje	7,07	2,64%	0,02%	2,03	0,63%	0,01%	12,47	2,06%	0,04%
Usposabljanje	3,37	1,26%	0,01%	0,75	0,23%	0,00%	0,28	0,05%	0,00%
Skupaj	10,44	3,90%	0,03%	2,78	0,86%	0,01%	12,74	2,11%	0,04%

Pomoči, namenjene **zaposlovanju** so bile v letu 2009 dodeljene na podlagi sheme Programi zaposlovanja.

V letu 2009 so bile dodeljene pomoči za zaposlovanje in usposabljanje samo v obliki dotacij. Na področju zaposlovanja je opazen porast de minimis pomoči saj znaša 25,63 mio EUR in je bolj podrobno opisan v VI. poglavju tega poročila.

Pri usposabljanju je delno razlog zmanjšanja pomoči nepravočasna priprava shem državnih pomoči oziroma razpisov, ki bi jim morali slediti. Pomoči, namenjene **usposabljanju** so bile v letu 2009 dodeljene zgolj na podlagi sheme Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013 - usposabljanje.

Države EU (brez kmetijstva, ribištva in transporta), so v letu 2008 v povprečju namenile za zaposlovanje in usposabljanje 8% vseh pomoči, od tega 6% za zaposlovanje in 2% za usposabljanje.

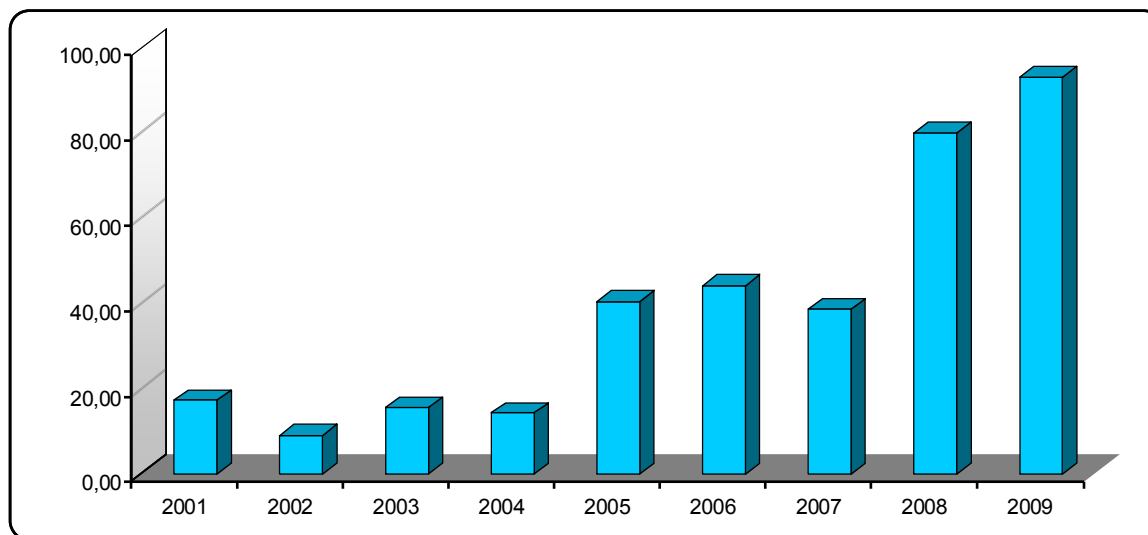
3.2.5. Regionalni cilji

Slovenija skuša tudi s pomočjo regionalnih državnih pomoči prispevati k doseganju zastavljenih ciljev na področju regionalne politike in sicer k spodbujanju uravnoveženega gospodarskega, socialnega in prostorskega vidika razvoja, k zmanjšanju razlik v gospodarski razvitosti in pri življenjskih možnostih med regijami, k preprečevanju nastajanja novih območij z večjimi razvojnimi problemi, k ohranjanju poseljenosti na celotnem ozemlju RS in k pospeševanju razvoja okolju prijaznega gospodarstva, k varovanju naravnih dobrin ter kulturne in naravne dediščine.

Na podlagi regionalne karte, veljavne do 31.12.2013 velja zgornja meja pomoči v višini 30% BED za naložbe velikih podjetij. Za srednje velika podjetja se lahko ta zgornja meja pomoči poviša za 10 odstotnih točk, za mala podjetja pa za 20 odstotnih točk.

V letu 2009 so bile za namen regionalnih ciljev dodeljene pomoči na podlagi naslednjih shem in individualnih pomoči: Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah, Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 – 2013 regionalna pomoč, Finančne spodbude za tuje neposredne investicije, Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti, Regionalna shema državnih pomoči in Davčna olajšava za raziskave in razvoj.

Slika 15: Gibanje višine dodeljenih državnih pomoči po regionalnih pravilih v obdobju 2001 -2009 v mio EUR

Po večji rasti pomoči v letu 2005 (za 256%) so se pomoči za regionalni razvoj v letu 2006 povečale še za nadaljnjih 11,6%, v letu 2007 so se nekoliko padle (za 13,7%) se v letu 2008 podvojile, v letu 2009 pa zrasle za 16,55%.

Največ pomoči je bilo v letu 2009 dodeljenih na podlagi sheme za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti (46,67%) ter Spodbujanja razvoja turističnih zmogljivosti (32,23%). Za Finančne spodbude za tuje neposredne investicije je bilo znotraj regionalnih ciljev dodeljenih 14,31% pomoči. K rasti so bistveno pripomogla sredstva iz evropskih strukturnih skladov.

V EU je bilo v letu 2008 povprečno 26% vseh pomoči namenjenih regionalnim ciljem. Te pomoči so najbolj pogosto uporabljen cilj med horizontalnimi pomočmi tudi v EU. Največ jih dodeljujejo v Litvi (73%), Češki (68%) in Slovaški (64%).

Pri spremljanju instrumentov pomoči pri regionalnih ciljih opazimo, da je bilo največ pomoči v letu 2009 dodeljeno z instrumentom dotacij (95,40%), ostale pomoči so bile dodeljene z davčnimi olajšavami. Ostali instrumenti niso ali pa so zelo redko uporabljeni.

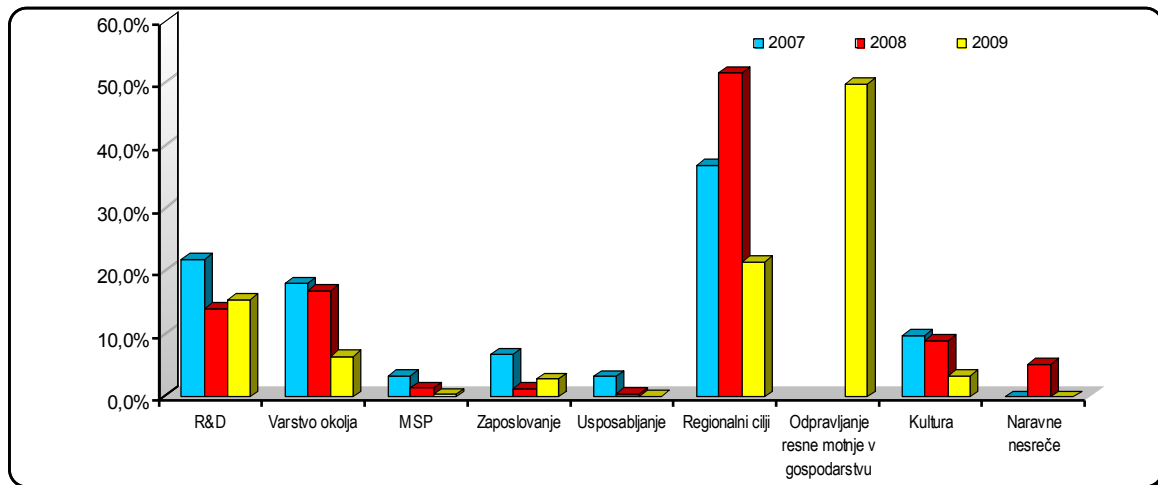
3.2.6. Kultura

V zadnjih letih pridobivajo med horizontalnimi cilji vse večji delež pomoči, ki so namenjene spodbujanju kulture.. V letu 2009 so bile pomoči dodeljene na podlagi naslednjih shem: Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji (33,8% sredstev državnih pomoči, namenjenih kulturi), Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji (30,85%), Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije (10,16%) in Sofinanciranje medijskih programov (25,11%). Pomoči, namenjene spodbujanju kulture so v letu 2009 tako višje od pomoči, ki so bile namenjene zaposlovanju, usposabljanju in tudi MSP.

3.3. Spreminjajoči se trendi horizontalnih ciljev

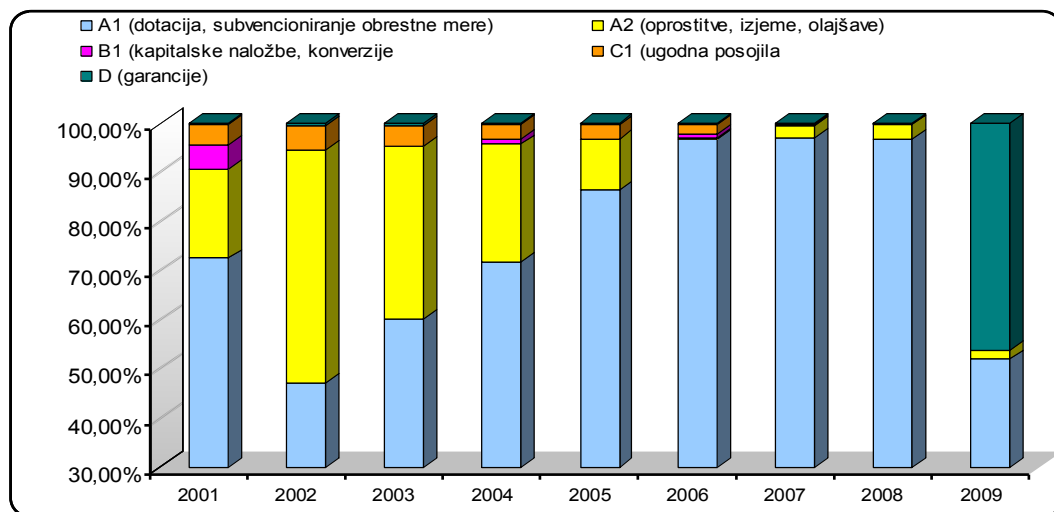
Cilj EU je, da države članice zmanjšujejo delež državnih pomoči glede na BDP ter preusmerijo pomoči iz posebnih sektorjev k horizontalnim ciljem. Te pomoči predstavljajo predvsem krepitev ekonomske in socialne kohezije, varstva okolja, promocijo raziskav in razvoja, spodbujanje MSP ter regionalni razvoj.

Slika 16: Deleži državnih pomoči glede na horizontalne cilje v letih 2007, 2008 in 2009.

Slika 16 nam nazorno prikazuje spremembe višine deležev državnih pomoči glede na horizontalne cilje v zadnjih treh letih. Pomoči namenjene odpravljanju resnih motenj v gospodarstvu, pomoči ki so namenjene raziskavam in razvoju, varstvu okolja, regionalnim ciljem so tiste, ki so v letu 2009 prevladovale med horizontalnimi cilji. Na znižanje pomoči, ki se dodeljujejo znotraj horizontalnih ciljev so vplivale nižje pomoči za MSP ter pomoči namenjene usposabljanju.

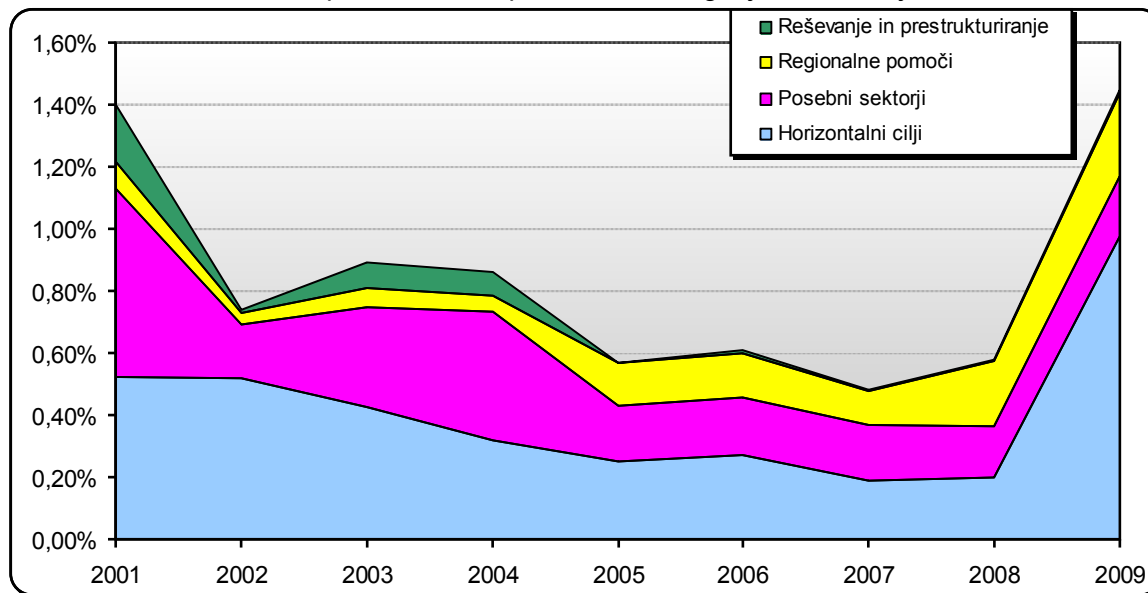
Slika 17: Deleži državnih pomoči, znotraj horizontalnih ciljev po instrumentih, v obdobju 2001 - 2009

Deleži državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev po instrumentih kažejo, da je skoraj v vseh letih najbolj pogosto uporabljeni instrumenti skupine A1 – dotacije, subv. obrestne mere, v letu 2009 pa prevladuje instrument skupine D – garancije. Ostali instrumenti v preteklih obdobjih pri horizontalnih pomočeh skoraj niso uporabljeni.

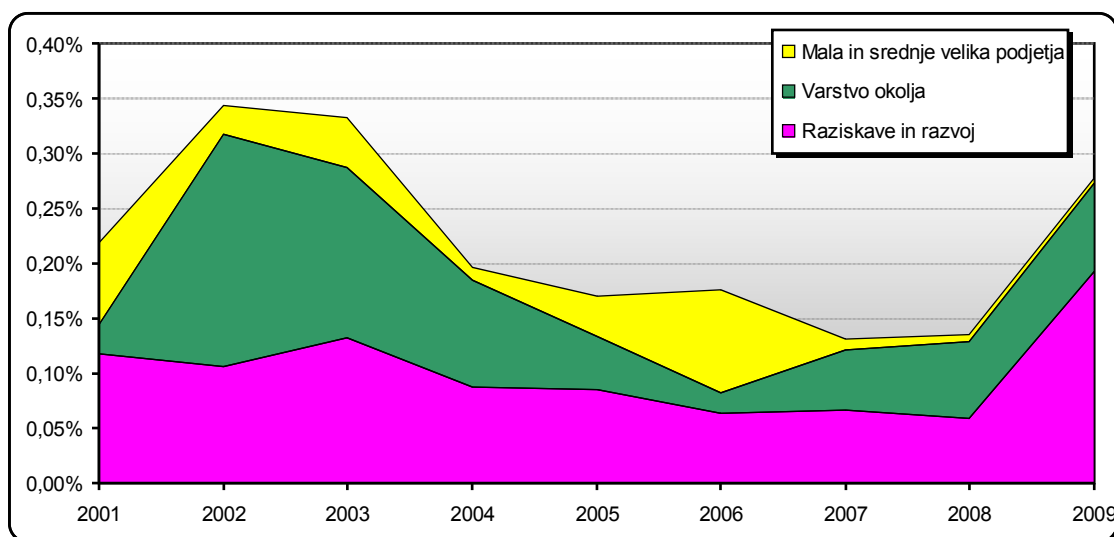
Pregled dodeljenih pomoči v izbranih kategorijah nam lahko podrobneje prikaže nekatere vplive državnih pomoči na ekonomsko in socialno okolje.

Slika 18: Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah, v obdobju 2001 - 2009

Slika 18 nam nazorno prikazuje trend deleža državnih pomoči v BDP. V letu 2002 je bilo opaziti večji padec deleža državnih pomoči v BDP, ki pa je v letu 2003 zaradi povečanja pomoči za raziskave in razvoj, varstva okolja in pomoči za reševanje in prestrukturiranje zopet nekoliko narasel, vendar še vedno ne na nivo iz leta 2001. V letu 2004 je zaradi povečanja pomoči v transportnem sektorju ter pomoči za reševanje in prestrukturiranje delež v BDP v primerjavi z letom 2003 ostal nespremenjen. V letih 2005 – 2009 pomoči za reševanje in prestrukturiranje skoraj ni več zaznati, regionalne pomoči in horizontalne pomoči pa od leta 2007 dalje rastejo. V letu 2009 se je delež pomoči zopet povečal predvsem zaradi horizontalnih pomoči.

Slika 19: Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah v obdobju 2001 - 2009

Za leto 2009 lahko kljub finančni krizi, ki nas je zajela konec leta 2008 rečemo, da je Slovenija sledila ciljem, ki si jih je zadala EU, to je čim manj pomoči v posebne sektorje ter pomoči za reševanje in prestrukturiranje, kajti te pomoči imajo največji vpliv pri izkrivljanju konkurence. V

letu 2007 je opazen rahel padec pri horizontalnih ciljih, ki pa je bil bolj začasne narave saj so se horizontalne pomoči v letu 2008 in 2009 povečale.

Investicije za raziskave in razvoj so eden izmed ključnih faktorjev, da evropska ekonomija postane konkurenčna in zagotavlja enakomerno rast. Analiza dodeljenih državnih pomoči po kategorijah, ki so prikazane na *sliki 19* kaže, da so sredstva za raziskave in razvoj v Sloveniji po daljšem padanju v zadnjih dveh letih skokovito narasle. V zadnjih treh letih so narasle tudi pomoči, namenjene varstvu okolja. Padec pomoči za MSP pa naj bi bil bolj odraz ugodnejših pravil, ki jih Slovenija lahko koristi v okviru regionalnih ciljev. Pomoči v prikazanih kategorijah so predvsem pomoči, ki jih lahko razumemo tudi kot generator pozitivnih učinkov na zunanje okolje. V državah EU so v zadnjih letih te štiri kategorije konstantno naraščale.

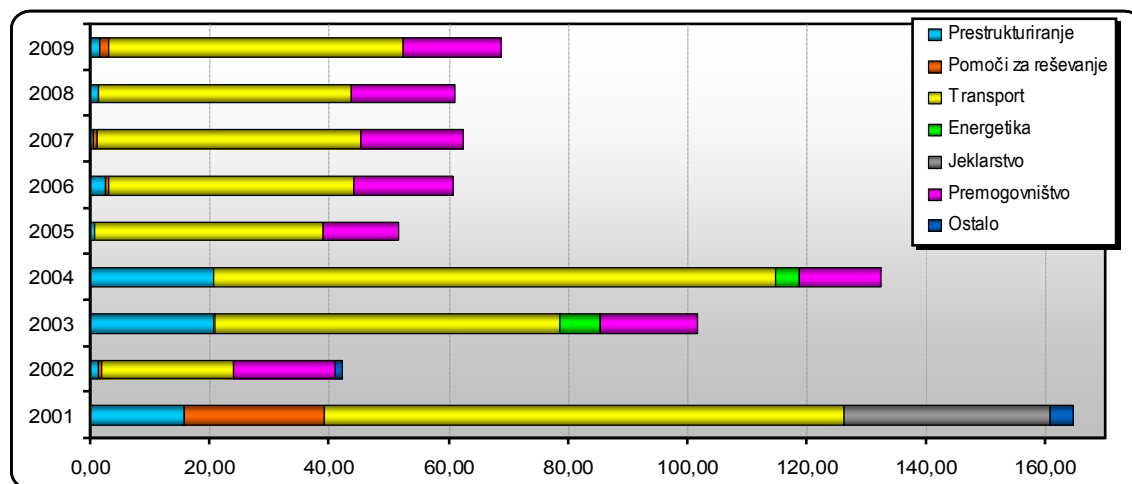
3.4. Posebni sektorji

Državne pomoči v posebnih sektorjih so se v letih 2007, 2008 nekoliko znižale, v letu 2009 so nekoliko narasle, ter so še vedno nižje kot v obdobju 2000 do 2004. Pomoči, dodeljene posebnim sektorjem, so v letu 2004 namreč dosegle najvišji delež pomoči v obdobju, ko spremljamo državne pomoči. V vseh treh letih pa je delež teh pomoči v BDP gibal med 0,16%-0,20% BDP.

Tabela 7: Državne pomoči v posebnih sektorjih v letih 2007, 2008 in 2009

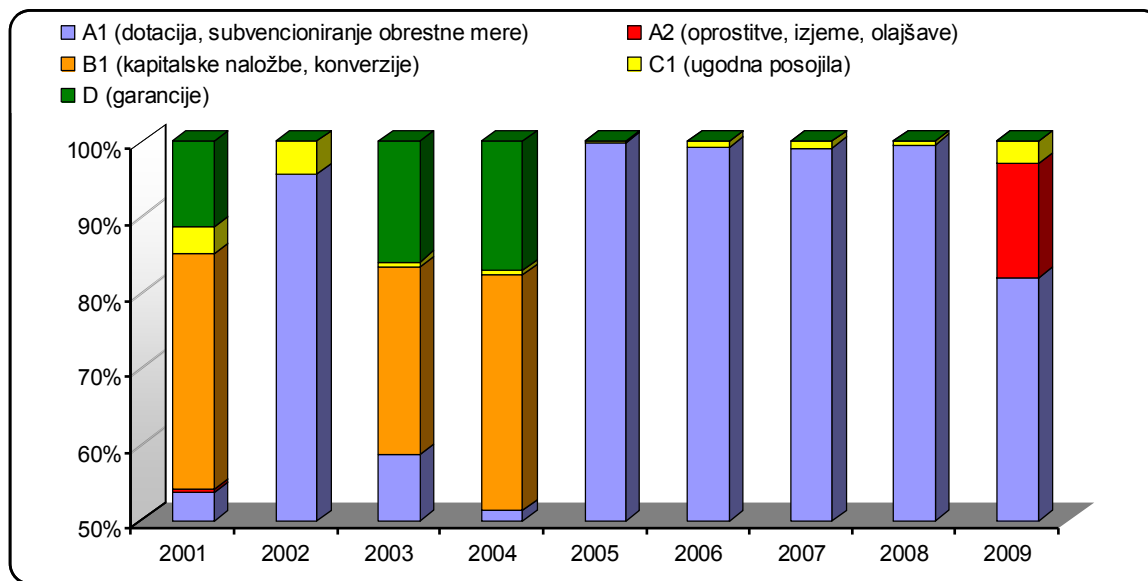
Kategorija	Leto 2007			Leto 2008			Leto 2009		
	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP
Transport (kopenski)	44,12	16,47%	0,13%	42,30	13,05%	0,11%	38,99	6,45%	0,11%
Transport (morski promet)							10,39	1,72%	0,03%
Premogovništvo	17,20	6,42%	0,05%	17,46	5,39%	0,05%	16,44	2,72%	0,05%
Prestrukturiranje	0,56	0,21%	0,00%	1,30	0,40%	0,00%	1,57	0,26%	0,00%
Reševanje	0,55	0,21%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	1,45	0,24%	0,00%
Posebni sektorji	62,43	23,31%	0,18%	61,07	18,84%	0,16%	68,85	11,38%	0,20%

Slika 20: Dodeljene pomoči v posebnih sektorjih v obdobju 2001 -2009, v mio EUR

V strukturi pomoči za posebne sektorje je največ pomoči dodeljenih za transport (71,7% pomoči med posebnimi sektorji) in pomoči namenjene zapiranju premogovnikov (23,88% pomoči med posebnimi sektorji). Pomoči za reševanje in prestrukturiranje v letu 2008 predstavljajo 4,39% pomoči v strukturi posebnih sektorjev.

Slika 21: Deleži državnih pomoči, znotraj posebnih sektorjev po instrumentih, v obdobju 2001 - 2009

Deleži državnih pomoči po instrumentih kažejo, da je v letih 2002 in po letu 2005 najbolj pogosto uporabljen instrument dotacije, v letu 2009 pa je opazen le še instrument davčnih olajšav. V preteklosti so se pri posebnih sektorjih v večji meri uporabljali tudi instrument kapitalne naložbe in konverzija ter garancije. Ti instrumenti so bili večinoma uporabljeni pri dodeljevanju pomoči za reševanje in prestrukturiranje.

3.4.1. Transport

V letu 2009 je bilo v sektorju transporta dodeljenih za 11,91% več pomoči kot v letu 2007 in 16,72% več kot v letu 2008. Državne pomoči, ki so dodeljene v transportni sektor, predstavljajo pomoči dodeljene na podlagi sheme Davek na tonažo ter pomoči Slovenskim železnicam na podlagi sheme Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu, kar predstavlja nadomestilo za finančne obremenitve, ki jih ima podjetje zaradi uporabe prevoznih cen in pogojev, ki so mu določeni zaradi izvajanja gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu.

Obvezno gospodarsko službo prevoza potnikov v notranjem potniškem prometu izvaja Holding Slovenske železnice - potniški promet. Slednjemu se izplačujejo sredstva za pokrivanje dela stroškov opravljanja storitev notranjega železniškega prometa po veljavnem voznom redu in tarifni obveznosti glede na število opravljenih vlakovnih kilometrov v notranjem potniškem prometu.

Tabela 8: Državne pomoči v transportu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo v obdobju 2007-2009

	<i>Enota mere</i>	2007	2008	2009
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	44,12	42,30	49,38
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	2.258,7	2.492,80	2.335,10
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	1,95%	1,70%	2,11%
Zaposleni	<i>število</i>	29.592	31.938	29.872
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	1.491,05	1.324,59	1.652,98

Evropska zakonodaja na področju transporta vsebuje številne mehanizme za uspešno izvajanje ukrepov, ki so splošnega gospodarskega pomena. Večina transportnih operaterjev opravlja javno službo in za to pridobiva javna sredstva, vendar pa mora Evropska komisija neprestano preverjati, da to javno financiranje ne ruši konkurence. Države so ravno tako vključene v financiranje transportne infrastrukture. Evropska komisija vedno bolj razmišlja tudi v smeri dodatnega preverjanja, ali se ta infrastruktura uporablja tako, da ne ruši konkurence (luke, letališča ipd.). Pomoč železnicam, ki zaradi pomanjkanja primerljivih podatkov ni vključena v statistične preglede državnih pomoči EU, je po podatkih držav članic znašala 46 milijard EUR ali 0,4% BDP EU.

3.4.2. Premogovništvo

Slovenija ima v celotnih državnih pomočeh, ki so bile dodeljene v obravnavanem obdobju, delež pomoči premogovništvu iz leta v leto nižji, v letu 2007 je ta znašal 6,42%, v letu 2009 pa 2,72%. Kot delež državnih pomoči v BDP pa le ta ostaja nespremenjen in je v vseh treh letih 0,05% BDP. V tem obdobju so bile državne pomoči v premogovništvu namenjene zapiralnim delom, sanaciji površin in prezaposlovanju rudarjev na podlagi individualne pomoči *Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hrastnik*.

Tabela 9: Državne pomoči v premogovništvu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo, v obdobju 2007 - 2009

	<i>Enota mere</i>	2007	2008	2009
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	17,20	17,46	16,44
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	131,7	137,5	130
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	13,06%	12,70%	12,65%
Zaposleni	<i>število</i>	2362	2090	1829
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	7.281,74	8.355,94	8.990,18

V zadnjih treh letih so bile dodeljene pomoči za premogovništvo samo v obliki dotacij.

V EU pomoči za namen premogovništva občutno padajo. Največ pomoči dodeljujejo Romunija, Nemčija, Portugalska in Španija. Evropska Komisija je za tovrstne pomoči odobrila plane prestrukturiranja za daljše časovno obdobje. V letu 2008 so pomoči za premogovništvo predstavljale 7% vseh dodeljenih pomoči. So pa državne pomoči v premogovništvu v EU v zadnjem desetletju ves čas v upadanju, zlasti na Poljskem, v Franciji, Nemčiji in Španiji.

3.4.3. Reševanje in prestrukturiranje

Konec leta 2002 je bil sprejet Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št.110/02). Na podlagi tega zakona (z dopolnitvami) je bila v letu 2003 potrjena ter v letu 2008 podaljšana shema *Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah*, na podlagi katere so se v teh letih pričele dodeljevati pomoči za ta namen. Pomoči za ta namen so se v Sloveniji v zadnjih treh letih bistveno znižale in so zanemarljive, saj obsegajo v letu 2009 le 3,02 mio EUR, v celotni strukturi državnih pomoči pa 0,3% vseh pomoči. Pomoči za ta namen so bile v letu 2009 dodeljene z inštrumentom dotacij 1,02 mio EUR in s pomočjo ugodnih kreditov v višini 0,55 mio EUR.

IV. POMOČ V KMETIJSTVU in RIBIŠTVU

4.1. Kmetijstvo

Še vedno pomoči, namenjene kmetijstvu predstavljajo velik delež dodeljenih državnih pomoči glede na posamezne namene državnih pomoči. V letu 2009 so predstavljale 17,16% vseh državnih pomoči.

Tabela 10: Državne pomoči v kmetijstvu v letih 2007, 2008 in 2009

	<i>Enota mere</i>	2007	2008	2009
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	100,68	108,73	103,79
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	660,3	759	731,5
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	15,25%	14,32%	14,19%
Zaposleni	<i>število</i>	37.039	36.574	35.081
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	2.718,10	2.972,74	2.958,61

Sektor kmetijstva ima poleg visokega deleža državnih pomoči v celotni državni pomoči tudi daleč največji delež državnih pomoči v dodani vrednosti in tudi državna pomoč na zaposlenega je v tem sektorju med največjimi, višje pomoči na zaposlenega so zgolj v premogovništvu..

Države v EU so v letu 2008 za namen kmetijstva dodelile 17,5% vseh državnih pomoči oz. 11,8 milijarde EUR.

V letu 2009 je bilo v sektorju kmetijstva v Sloveniji več kot 99,9% sredstev dodeljenih z instrumentom dotacij. Preostale pomoči so bile dodeljene v obliki ugodnih kreditov in subvencionirane obrestne mere (manj kot 1%).

4.2. Ribištvo

Pomoč ribištvu mora spodbujati razvoj in prilagoditev ribiške industrije, ki pod normalnimi tržnimi pogoji zaradi nezadostne prilagodljivosti sektorja in omejenih finančnih virov ne bi bila mogoča.

Državne pomoči v ribištvu so v Sloveniji zanemarljive. V letu 2009 ni bilo dodeljenih pomoči za ta namen.

Tabela 11: Državne pomoči v ribištvu v letih 2007, 2008 in 2009

	<i>Enota mere</i>	2007	2008	2009
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	0,38	0,12	0,00
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	3,6	3,2	3,2
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	10,56%	3,66%	0,00%
Zaposleni	<i>število</i>	184	197	220
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	2.065,68	593,77	0,00

Tudi v celotni EU nivo teh pomoči ne presega 1%.

V obdobju 2007 - 2009 so bili pri dodeljevanju pomoči v sektorju ribištvo uporabljeni le instrumenti iz skupine A1 (dotacije).

V. INTENZIVNOST DODELJENIH POMOČI

Leta 2007 je bilo z Uredbo naloženo dajalcem da nam poleg dodeljenih pomoči posredujejo tudi podatke, ki se nanašajo na spremljanje intenzivnosti dodeljenih državnih pomoči:

1. **vrednost celotne investicije**, v kolikor pa gre za projekt, ki ni investicija pa **vrednost celotnega projekta, ki se sofinancira**.
2. ter podatke o **višini upravičenih stroškov**

Glede na to, da smo to zahtevo vpeljali v letu 2007, podatki še niso popolni, lahko pa podamo oceno.

5.1. *Vrednost investicije oz. sofinanciranega projekta*

Za letošnje poročilo je 32% podatkov opremljenih s podatkom o vrednosti sofinancirane investicije oz. projekta (lani 24,08% podatkov). Pregled v *tabeli 12* se tako nanaša le na te podatke. Dajalci pomoči niso opredelili vrednost celotne investicije oz. vrednosti projekta pri naslednjih shemah pomoči: Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida, Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji, Pomoč kvalificiranim proizvajalcem energije, Programi zaposlovanja, Usposabljanja, Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah, Ukrep omejene vrednosti za dokončanje razvojno investicijskih projektov ter spodbujanje prezaposlitev in samozaposlovanja v letih 2009 in 2010.

Državne pomoči kot delež v vrednosti celotne investicije oz. celotnega projekta, ki se sofinancira, niso zanemarljive, saj v povprečju predstavljajo v letu 2007 17,57% vrednosti celotnih stroškov investicij oz. projektov, v letu 2008 14,34% in v letu 2009 13,78%.

Najnižji delež državnih pomoči je zastopan pri investicijah, ki se nanašajo na *finančno krizo*¹⁸. Velik delež državnih pomoči pri investicijah pa predstavljajo pomoči, ki so namenjene MSP v okviru svetovalnih storitev, usposabljanja in razširjanja znanja (več kot 40% vrednosti investicije) Večji deleži so zaznani tudi pri kulturi ter pri raziskavah in razvoju.

5.2. *Upravičeni stroški*

Za leto 2009 je bil pri 76,19% dodeljenih pomočeh naveden znesek upravičenih stroškov (lani 82,61%). Na podlagi teh podatkov lahko podamo nekatere parcialne rezultate.

Zgornja meja pri posameznem namenu pomoči je določena na podlagi deleža upravičenih stroškov, ki minimizira negativni vpliv pomoči na konkurenco. Podatek o doseženi intenzivnosti nam pove kakšne intenzivnosti pomoči dosegamo pri posameznih vrstah pravil. Vsaka pravila, ki veljajo za posamezne vrste državnih pomoči imajo svoje maksimalne intenzivnosti. Dosežena intenzivnost nam pove, ali koristimo maksimalne možnosti in kje imamo pri doseganju obstoječe politike še rezerve.

Pri pregledu dodeljenih pomoči in deleža dosežene intenzivnosti glede na upravičene stroške v letu 2009 opazimo, da se pri vseh kategorijah pomoči gibljemo pod maksimalno dovoljenimi intenzivnostmi. Večina pomoči ima v povprečju še 40% nižje intenzivnosti od maksimalno dovoljenih. Povprečna dosežena intenzivnost je namreč 69% glede na zgornjo dovoljeno mejo. To pomeni, da se dajalci pretežno odločajo za razpršitev sredstev v manjšem znesku, kot pa za izbor določenega večjega projekta, ki se ga lahko podpre z višjim zneskom pomoči.

¹⁸ Pomoči so bile večinoma dodeljene s pomočjo Garancij, kjer pa je izračunana pomoč bistveno nižja od višine garancije.

Tabela 12: Delež državnih pomoči v celotni investiciji v letih 2007, 2008 in 2009

Kategorija	Namen	2007			2008			2009		
		Vrednost investicij / projektov	Višina dodeljenih DP	Delež DP v investiciji /projektu	Vrednost investicij / projektov	Višina dodeljenih DP	Delež DP v investiciji /projektu	Vrednost investicij / projektov	Višina dodeljenih DP	Delež DP v investiciji /projektu
Kultura	Vzpodbijanje kulture	13,25	2,42	18,25%	24,82	3,40	13,70%	15,60	5,38	34,46%
	Audiovizualni sektor	17,11	8,71	50,90%	18,09	4,11	22,73%	35,07	8,89	25,34%
Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu	Finančna kriza							135,80	0,01	0,01% ¹⁹
Raziskave in razvoj	Temeljne raziskave	5,80	1,14	19,72%	924,90	1,52	0,16%			
	Industrijske raziskave	0,90	0,36	40,43%	98,75	4,46	4,52%	24,99	2,50	10,01%
	Študije o tehnični izvedljivosti				0,09	0,03	37,51%			
Regionalne pomoči	Začetne investicije in delovna mesta	467,30	75,89	16,24%	1.011,80	36,07	3,56%	445,19	71,80	16,13%
	Odpiranje novih delovnih mest	0,83	0,12	14,14%	0,57	0,15	25,77%	87,99	13,27	15,09%
SME	Začetne investicije in nova delovna mesta	6,98	0,26	3,75%	18,09	1,27	7,02%	5,65	0,56	9,90%
	Svetovalne storitve	3,80	1,90	49,84%	2,96	1,48	49,89%	2,30	1,13	49,26%
Usposabljanje	Splošno usposabljanje zaposlenih v podjetjih	0,30	0,15	51,01%	0,15	0,06	43,76%	0,64	0,28	43,21%
Varstvo okolja	Investicija v preseganje okoljevarstvenih standardov ES	0,00	0,00		10,78	0,71	6,58%			
	Investicija v varčevanje z energijo	1,44	0,01	0,74%	18,80	0,11	0,60%			
Zaposlovanje	Odpiranje novih delovnih mest v podjetjih na območjih, ki izpolnjujejo pogoje za regionalno pomoč	0,22	0,03	13,89%						

¹⁹ Instrument pomoči je bila garancija, kjer je neto pomoč bistveno nižja od višine prejete garancije. Podrobnejša razlaga je v Prilogi 1, Kategorije in instrumenti državnih pomoči.

Tabela 13: Delež državnih pomoči v upravičenih stroških v primerjavi z maksimalno dovoljenimi za leta 2007, 2008 in 2009

Kategorija	Namen	2007		2008		2009		Maksimalno dovoljene intenzivnosti
		Neto pomoč v mio EUR	Delež DP v upravičenih stroških	Neto pomoč v mio EUR	Delež DP v upravičenih stroških	Neto pomoč v mio EUR	Delež DP v upravičenih stroških	
Raziskave in razvoj	Temeljne raziskave	8,76	38,39%	11,76	18,48%	14,51	10,55%	100%
	Industrijske raziskave	10,94	52,95%	2,71	55,46%	38,45	61,16%	70%
	Predkonkurenčne razvojno raziskovalne aktivnosti	2,66	37,48%	1,38	35,63%	0,91	35,63%	45%
	Študije o tehnični izvedljivosti	0,03	75,00%	0,00		0,53	70,68%	75%
	Eksperimentalni razvoj	0,00		0,00		11,87	56,33%	60%
Varstvo okolja	Prednostno dispečiranje	0,00	100,00%	22,47	100,00%	2,57	100,00%	100%
	Investicija v preseganje okoljevarstvenih standardov ES	0,71	7,42%	0,23	100,00%	0,07	100,00%	55%
	Investicija v varčevanje z energijo	0,11	0,83%	0,01	0,85%			40%
	Pomoč za nakup transportnih vozil, ki presegajo standarde skupnosti za varstvo okolja			0,00		3,99	61,99%	70%
Kultura	Vzpodbujanje kulture	3,32	23,08%	2,42	18,31%	5,38	34,46%	80-100%
	Audiovizualni sektor	4,11	22,73%	8,71	50,90%	8,89	30,55%	80-100%
Regionalne pomoči	Začetne investicije in delovna mesta	37,94	14,10%	78,87	23,98%	79,39	29,47%	55%
	Odpiranje novih delovnih mest	0,15	50,00%	0,12	36,86%	13,27	18,36%	55%
SME	Začetne investicije in nova delovna mesta	1,27	7,82%	0,26	4,02%	0,56	11,55%	55%
	Svetovalne storitve	1,48	49,94%	1,90	49,84%	1,13	49,26%	50%
Transport (kopenski)	Izvajanje javne službe	44,12	53,11%	42,30	51,18%	38,99	47,68%	
Usposabljanje	Splošno usposabljanje zaposlenih v podjetjih	0,06	68,19%	0,15	58,48%	0,28	43,21%	80%
Zaposlovanje	Odpiranje novih delovnih mest			0,03	33,40%			50%

VI. POMOČI DODELJENE PO PRAVILU DE MINIMIS

Pomoči, dodeljene po pravilu »de minimis« so pomoči, ki so sicer namenjene prejemniku, ki se ukvarja s tržno proizvodnjo blaga in storitev, vendar zaradi svoje višine ne izkrivljajo ali ogrožajo konkurence in tako ne predstavljajo državnih pomoči po 107. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije. Pri tej vrsti pomoči skupni znesek pomoči ne sme preseči zneska 200.000 EUR v obdobju treh let od zadnjega prejema takšne pomoči, ne glede na obliko ali namen pomoči.

Tabela 14: De minimis pomoči po posameznih kategorijah v obdobju 2002²⁰ – 2009, v mio EUR

Kategorija	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kmetijstvo	0,00	0,08	0,16	0,06	0,06	1,85	5,53	13,30
Kultura	0,00	0,05	0,09	0,49	0,00	0,00	0,01	
Mala in srednje velika podjetja	0,24	0,52	1,84	4,56	3,40	15,47	6,28	18,78
Naravne nesreče				0,85	0,23			
Pomoči za reševanje in prestrukturiranje	0,35		0,11	0,21	0,48			
Raziskave in razvoj		0,24	0,26	0,18	1,86	0,68	0,94	23,97
Regionalne pomoči	0,03	0,33	0,41	0,74	0,27	0,06	0,23	0,10
Usposabljanje					0,04		0,01	2,39
Varstvo okolja			0,08	0,10	0,01	0,02	0,49	0,71
Zaposlovanje	0,05		0,95	0,57	4,43	6,72	15,17	25,63
Skupaj	0,67	1,22	3,91	7,75	10,78	24,80	28,65	84,87

Tovrstne pomoči se spremljajo ločeno od državnih pomoči in se v letnem poročilu tudi ne prištevajo k celotnim državnim pomočem. De minimis pomoči v absolutnih zneskih so v preteklosti predstavljale majhen delež v primerjavi z dodeljenimi državnimi pomočmi, v zadnjih treh letih pa ta delež ni več tako zanemarljiv. V letu 2005 so de minimis pomoči predstavljale 3,98% državnih pomoči, v letu 2006 4,12%, v letu 2007 že 9,53% in v letu 2008 nekoliko manj 8,45% v letu 2009 pa že kar 20% .

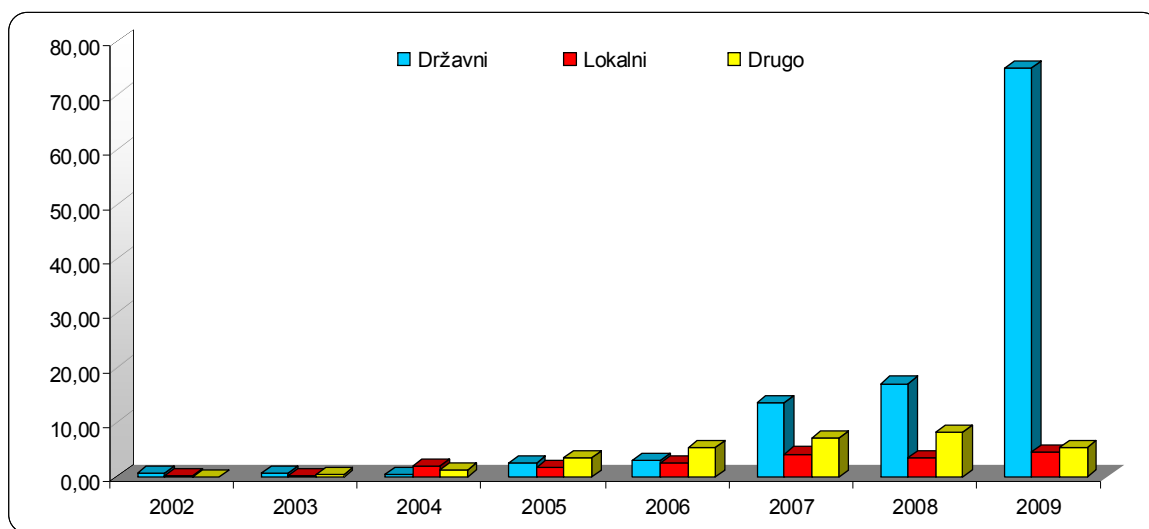
Slovenija je ena izmed redkih držav v EU, ki ima vzpostavljeno bazo dodeljenih pomoči po pravilu de minimis. Pomoči na podlagi tega pravila so se pričele dodeljevati v letu 2002 in uporaba tega pravila je vsako leto skokovito naraščala.

Za dodelitev de minimis pomoči ni potrebno predhodno pridobiti potrditve s strani Evropske Komisije, zato te pomoči močno pridobivajo na pomenu. De minimis pomoči se poslužujejo lokalne skupnosti, ki dodeljujejo veliko število zelo nizkih zneskov, pa tudi državne in druge javne institucije po višini dodeljenih pomoči dodeljujejo vedno več pomoči na podlagi tega pravila.

Iz slike 22 je razvidno, da je obseg dodeljenih pomoči po pravilu de minimis v letu 2007, 2008 in 2009 močno narasel s strani dajalcev – ministrstev. Ravno tako so vse ostale institucije, ki niso ministrstva dodelile bistveno več pomoči, kot v preteklih letih. Lokalne oblasti pa so v letu 2007 2008 in 2009 nekoliko zmanjšale obseg tovrstnih pomoči.

²⁰ Pomoči, ki so bile dodeljene po pravilu de minimis spremljamo od leta 2002 dalje, saj so se s tem letom pričele dodeljevati.

Slika 22: Dodeljene pomoči po pravilu de minimis po skupini dajalcev, po letih, v mio EUR

V lokalni nivo so zajete vse občine, ki dodeljujejo de minimis pomoči, v državni nivo ministrstva in vladne službe, pod drugo pa vse ostale institucije, ki dodeljujejo javna sredstva (skladi, javne agencije ipd.).

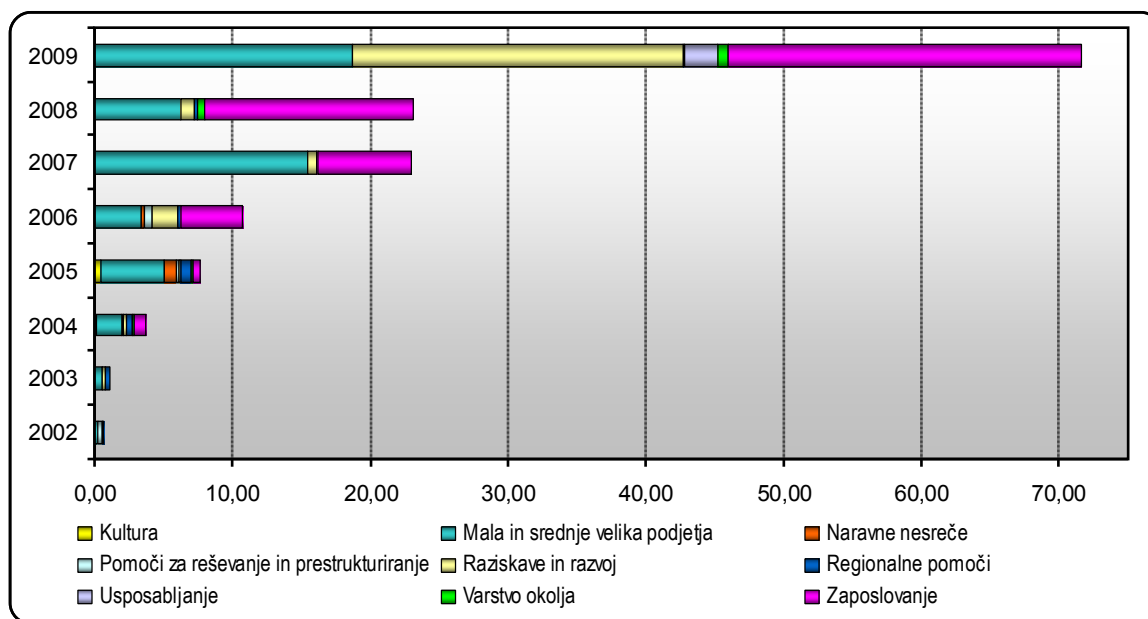
Največ pomoči po pravilu de minimis sta v letu 2009 dodelili Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (23,57 mio EUR) in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (21,85 mio EUR), sledita pa jima Ministrstvo za gospodarstvo (16,77 mio EUR) in ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (12,36 mio EUR).

Med tako imenovanimi »drugi« dajalci pomoči, ki so v letu 2009 dodeljevali de minimis pomoči sodijo: Sklad RS za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov (3,9 mio EUR), Eko sklad (0,65 mio EUR), Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (0,40 mio EUR), Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije, Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Regionalni razvojni center Koper, Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja, Javni sklad malega gospodarstva Goriške, Regionalna razvojna agencija Posavje.

Po pravilu de minimis se je v preteklosti največ pomoči dodeljevalo za namene pospeševanja razvoja MSP. V letu 2009 pa so prevladovala pomoči za namen zaposlovanja in pomoči namenjene raziskavam in razvoju.

De minimis pomoč naj bi se uporabljala za dodeljevanje majhnih zneskov in pa za pomoči, ki niso skladne s pravili državnih pomoči. Vendar pa so, kot izhaja iz podatkov, nekatera ministrstva sofinanciranje spodbujevalnih projektov v večji meri preusmerila na pravilo de minimis, s tem pa povzročila, da je zelo veliko podjetij na zgornji meji dovoljenega zneska.

Slika 23: Delež pomoči po pravilu de minimis po kategorijah po letih, v mio EUR

Na področju zaposlovanja je razlog za večji obseg de minimis pomoči finančne vzpodbude delodajalcem za zaposlitev brezposelnih invalidov ter samozaposlitve, ki po obstoječih pravilih za zaposlovanje niso več dovoljene. Poleg teh dveh kategorij se dodeljujejo pomoči namenjene kmetijskemu sektorju. Pomoči po pravilu de minimis v kmetijstvu so bile dovoljene samo za dopolnilne dejavnosti na kmetijah (napr. turistične kmetije), od 1.1.2007 dalje pa tudi za vso predelovano dejavnost v kmetijskem sektorju.

Tabela 15: Delež de minimis pomoči po instrumentih v obdobju 2002-2009, v %

Instrument	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
A1 (dotacije)	47,9%	98,6%	78,9%	74,7%	80,7%	91,8%	92,0%	83,8%
A1 (subvencioniranje obrestne mere)	0,0%	1,1%	3,4%	3,7%	4,3%	4,4%	1,7%	0,6%
A2 (oprostitve, olajšave)	0,0%	0,0%	5,4%	6,0%	3,8%	1,1%	1,0%	0,7%
C1 (ugodna posojila)	52,1%	0,3%	9,6%	14,7%	10,7%	1,2%	2,1%	3,7%
D (garancije)	0,0%	0,0%	2,6%	1,0%	0,4%	1,5%	3,1%	11,2%

Tudi pomoči po pravilu de minimis se večinoma dodeljujejo na podlagi skupine instrumentov A1, kjer sta najpogosteje uporabljena instrumenta dotacija in subvencioniranje obrestne mere. Pogosteje kot pri državnih pomočeh se tu uporabljajo ugodni krediti, v zadnjih dveh letih pa tudi garancije. Kapitalske naložbe kot instrument pomoči še ni bil uporabljen.

VII. PREGLED PO DEJAVNOSTIH

V letošnjem poročilu je šesto leto vključena nekoliko podrobnejša razdelitev dodeljenih državnih pomoči po dejavnostih, torej kateri dejavnosti so bile pomoči dodeljene, ne glede na njihov namen. Razdelitev je narejena na osnovi registrirane osnovne dejavnosti prejemnika pomoči. V primeru, ko so prejemniki kmetije oz. kmetijska gospodarstva, so ti uvrščeni pod dejavnost A - kmetijstvo, lov, gozdarstvo.

Tabela 16: Državne pomoči po dejavnostih, v letih 2007, 2008 in 2009, v mio EUR

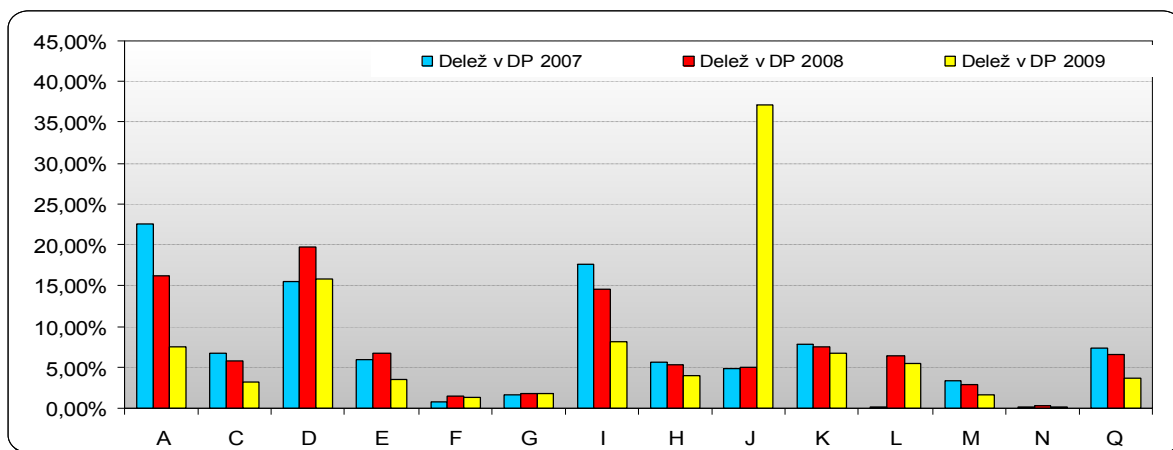
Naziv dejavnosti	2007				2008				2009			
	DP v mio EUR	Delež v DP	Delež DP v dodani vrednosti	DP na zap.	DP v mio EUR	Delež v DP	Delež DP v dodani vrednosti	DP na zap.	DP v mio EUR	Delež v DP	Delež DP v dodani vrednosti	DP na zap.
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo, ribištvo	60,27	22,50%	9,08%	1.539,28	52,27	16,13%	6,86%	1.348,24	45,12	7,46%	6,14%	1.196,18
C Rudarstvo	18,08	6,75%	13,73%	4.863,09	18,76	5,79%	13,64%	5.482,73	19,66	3,25%	15,12%	6.425,37
D Predelovalne dejavnosti	41,62	15,54%	0,60%	186,25	63,97	19,74%	0,90%	295,79	95,70	15,82%	1,59%	502,00
E Električna energija, plin, para in oskrba z vodo	15,94	5,95%	1,92%	977,23	21,98	6,78%	2,46%	1.316,26	21,28	3,52%	2,40%	1.249,27
F Gradbeništvo	2,03	0,76%	0,09%	24,79	4,64	1,43%	0,18%	51,80	7,40	1,22%	0,32%	88,88
G Trgovina; popravila motornih vozil	4,22	1,58%	0,12%	36,83	5,58	1,72%	0,14%	47,73	10,80	1,79%	0,30%	95,18
I Promet, skladiščenje in zveze	47,01	17,55%	2,08%	943,84	47,07	14,52%	1,89%	915,56	49,52	8,19%	2,12%	1.014,28
H Gostinstvo	15,04	5,62%	2,36%	448,92	16,97	5,24%	2,48%	494,93	24,45	4,04%	3,42%	723,39
J Finančno posredništvo	12,83	4,79%	0,84%	284,62	16,34	5,04%	1,09%	347,20	225,07	37,22%	14,78%	4.828,17
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	21,21	7,92%	0,43%	303,30	24,57	7,58%	0,45%	328,63	40,34	6,67%	0,73%	531,69
L Javna uprava, obramba, obvezna socialna varnost	0,37	0,14%	0,02%	7,25	20,51	6,33%	1,18%	403,45	32,82	5,43%	1,71%	636,54
M Izobraževanje	8,89	3,32%	0,58%	149,19	9,28	2,86%	0,59%	152,13	9,47	1,57%	0,55%	151,27
N Zdravstvo in socialno skrbstvo	0,54	0,20%	0,04%	10,76	1,12	0,35%	0,08%	21,75	0,74	0,12%	0,05%	14,10
O Druge javne, skupne in osebne storitve	19,83	7,40%	2,15%	757,11	21,04	6,49%	2,06%	774,39	22,42	3,71%	2,12%	813,68

Porazdelitev pomoči se je v letih 2005 in 2006 razlikovala od porazdelitve po kategorijah oziroma namenih državnih pomoči saj pomoči prejemnikom, ki imajo osnovno dejavnost registrirano kot kmetijstvo, ni pripadal največji delež državnih pomoči.

V preteklosti je bilo največ pomoči dodeljeno prejemnikom v predelovalni industriji, (delež se je gibal med 22% in 26% vseh pomoči) ter v dejavnosti prometa skladiščenja in zveze (kjer se delež dodeljenih pomoči giblje med 15% in 18%). V letu 2007 je bilo prejemnikom, ki imajo registrirano dejavnost kmetijstvo, lov in gozdarstvo dodeljenih 22,5% vseh pomoči, v letu 2008 pa bistveno manj 16,13% vseh pomoči, v letu 2009 pa je ta delež še nižji in sicer 7,46%. Opazen delež pomoči je pri prejemnikih, ki se ukvarjajo s finančnim posredništvom, delež je 37,22% vseh pomoči.

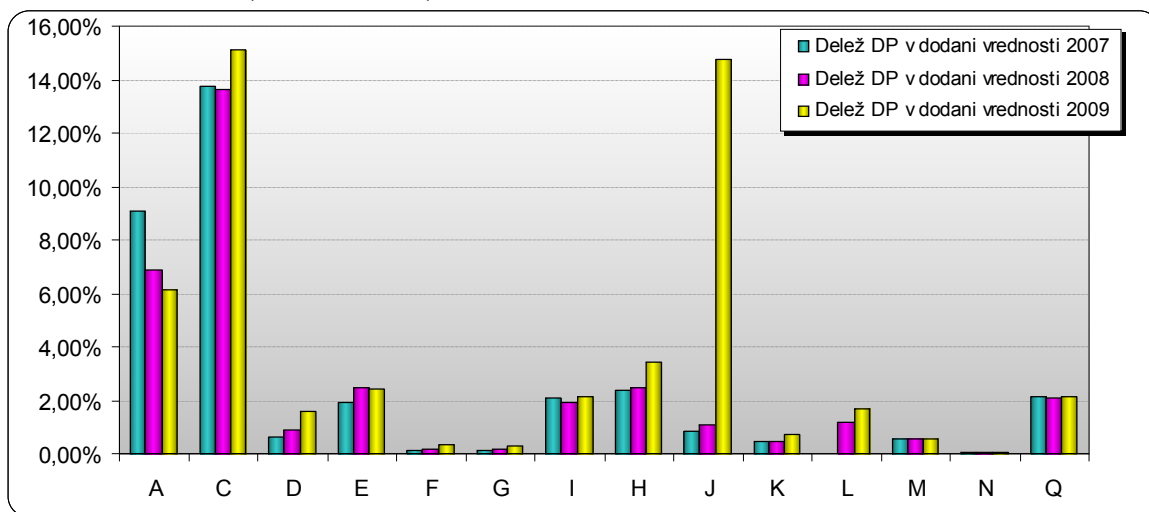
Na podlagi podatkov o zaposlenosti po posameznih dejavnostih, je bilo v letu 2009 zopet največ pomoči na zaposlenega izplačane v rudarstvu 6.425,37 EUR, sledi Finančno posredništvo, , kjer je pomoč na zaposlenega znašala 4.828,17, v dejavnosti Kmetijstvo pa je znašala povprečna pomoč na zaposlenega 1.196 EUR.

Slika 24: Deleži dodeljenih državnih pomoči po dejavnostih za leta 2007, 2008 in 2009, v %

Najvišji delež državnih pomoči glede dodane vrednosti ima *rudarstvo*, sledijo pa mu *finančno posredništvo* in *kmetijstvo*.

Slika 25: Deleži dodeljenih državnih pomoči v dodani vrednosti za posamezno dejavnost za leta 2007, 2008 in 2009, v %

VIII. PREGLED DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČI PO VELIKOSTI PODJETIJ

MSP imajo odločilno vlogo pri ustvarjanju delovnih mest in veljajo na splošno kot dejavnik socialne trdnosti in gospodarskega zagona. Vendar je lahko njihov razvoj omejen zaradi tržnih pomanjkljivosti. Ta podjetja imajo pogosto težave pri pridobivanju sredstev ali posojil zaradi finančnih trgov, ki niso pripravljeni prevzeti tveganja in zaradi omejenih jamstev, ki jih lahko ponudijo. Zaradi omejenih virov imajo manjši dostop do informacij, zlasti glede nove tehnologije in možnih trgov. Za olajšanje razvoja gospodarskih dejavnosti MSP se tak razvoj spodbuja in podpira s poenostavljanjem pravil, ki veljajo na področju državnih pomoči.

Za potrebe letnega poročila smo v spodnji tabeli prikazali porazdelitev sredstev državnih pomoči po velikosti podjetij zgolj na podlagi kriterija števila zaposlenih v podjetju iz podatkov, ki so dostopni preko *Poslovnega registra Slovenije* (baza AJPES).

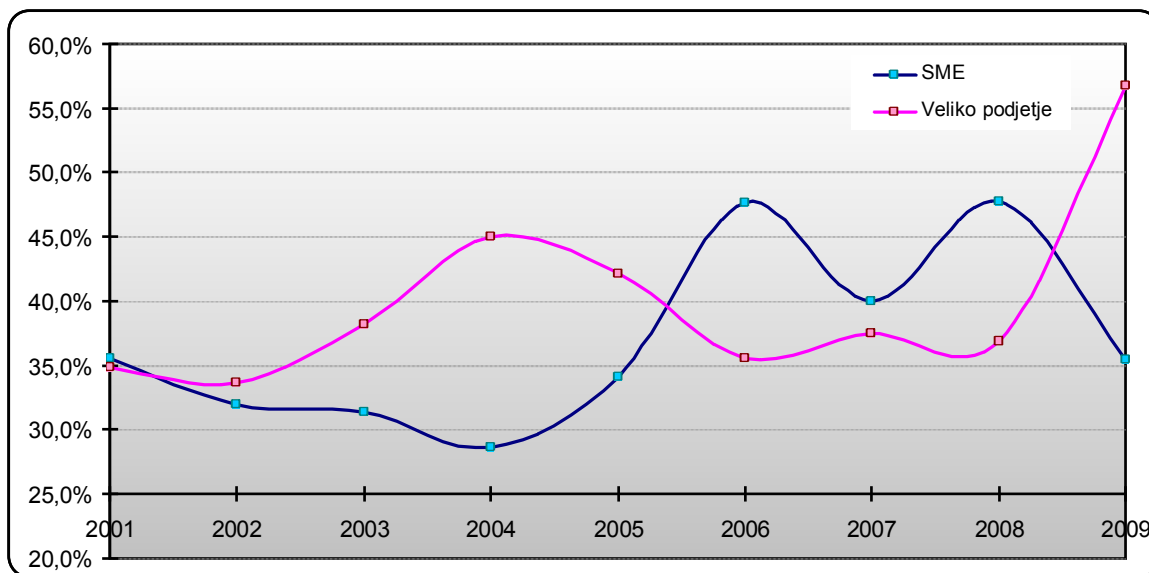
Tabela 17: Pregled dodeljenih državnih pomoči po velikosti podjetij prejemnikov pomoči v obdobju 2001 -2009, v mio EUR

Velikost podjetja	Št. zap.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Mikro podjetje	Kmetijska gospodarstva	130,58	111,75	111,07	101,02	62,34	42,98	53,97	48,09	43,02
	0	8,73	8,88	9,24	9,82	6,95	10,57	9,73	12,23	16,53
	1	4,51	4,89	4,18	4,47	2,93	5,13	3,94	3,80	8,57
	2	3,61	4,33	4,20	2,87	3,19	2,56	3,39	4,89	5,71
	3 - 4	13,28	5,44	5,78	4,59	3,22	5,89	7,03	7,98	10,38
	5 - 9	8,68	8,59	9,65	9,08	5,16	14,20	10,29	23,82	24,55
	Skupaj	169,39	143,89	144,13	131,86	83,79	81,34	88,35	100,82	108,76
Majhno podjetje	10 - 19	14,72	16,45	13,82	13,04	10,17	14,60	11,12	22,08	31,59
	20 - 49	48,05	12,87	20,15	13,96	10,61	20,18	14,78	21,69	39,15
	Skupaj	62,77	29,33	33,97	27,00	20,77	34,78	25,90	43,78	70,74
Srednje veliko podjetje	50 - 99	32,06	28,13	32,54	31,87	27,74	37,08	26,82	35,71	45,47
	100 - 149	9,53	10,75	12,01	12,49	12,91	10,88	9,18	9,06	15,77
	150 - 199	9,60	8,01	9,06	9,81	6,79	7,10	8,22	10,55	11,84
	200 - 249	11,45	3,10	5,23	10,10	2,86	4,19	2,72	2,86	4,64
	Skupaj	62,65	50,00	58,83	64,27	50,29	59,25	46,94	58,18	77,72
Veliko podjetje	250 - 499	28,17	50,96	36,04	18,94	20,97	13,09	17,77	17,31	17,84
	500 - 999	44,40	36,26	42,38	63,40	37,29	23,52	26,04	53,85	107,18
	Nad 1000	88,04	29,96	74,66	109,35	55,88	62,27	56,55	48,47	218,30
	Skupaj	160,60	117,19	153,08	191,70	114,13	98,88	100,35	119,63	343,32
Ni podatka	Skupaj	5,59	7,61	11,19	11,43	1,74	3,66	6,33	1,69	4,22

V kolikor seštejemo pomoči za mikro, majhna in srednje velika podjetja in jih primerjamo s pomočmi, ki so bile dodeljene velikim podjetjem ugotovimo, da so v letih 2003-2005 prevladovala pomoči, namenjene velikim podjetjem. Glavni razlog za tako veliko odstopanje v

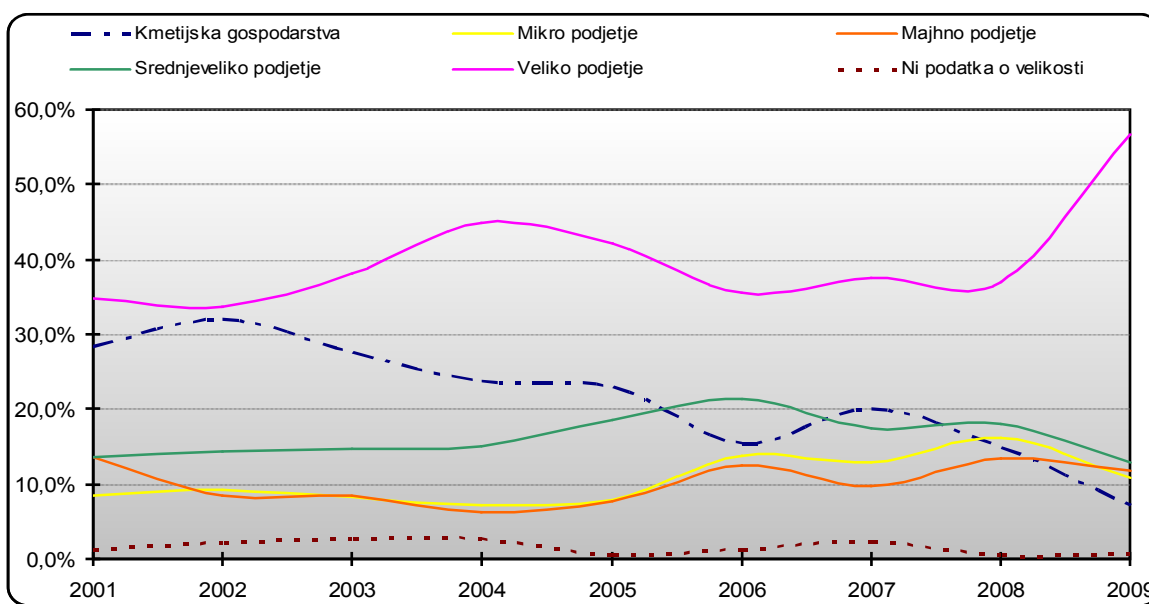
letu 2004 so pomoči namenjene prestrukturiranju večjih podjetij v letu 2004 ter prestrukturiranju holdinga Slovenskih železnic.

Slika 26: Gibanje deleža državnih pomoči za MSP in velika podjetja v obdobju 2001-2009, v % (brez kmetijskih gospodarstev)

V letu 2006 je po treh letih obseg dodeljenih pomoči za MSP zopet višji od obsega pomoči, dodeljenega velikim podjetjem, leta 2007 je razmerje skoraj izenačeno, v letu 2009 pa so zopet prevladovali pomoči dodeljene velikim podjetjem, predvsem iz naslova kriznih ukrepov (banke).

Slika 27: Gibanje višine dodeljenih državnih pomoči po velikosti ek. subjektov v obdobju 2001-2009, v mio EUR

Slika 27 nam podrobneje prikazuje razmerje dodeljenih pomoči glede na podrobnejšo velikost podjetij. Pomoči dodeljene mikro in majhnim podjetjem so v nihajočem vzponu, pomoči

dodeljene velikim podjetjem prav tako nihajo, vendar še vedno predstavljajo največji delež dodeljenih pomoči, rahlo padajo pomoči dodeljene srednje velikim podjetjem.

Med največje prejemnike pomoči pri velikih podjetjih sodijo: Nova Ljubljanska banka d.d., Abanka Vipava d.d., Slovenske železnice, d.o.o., RTH Trbovlje-Hrastnik d.o.o., Rudnik, Revovoz podjetje za proizvodnjo in komercializacijo avtomobilov d.d., Luka Koper, ISKRATEL d.o.o., Termoelektrarna toplarna Ljubljana d.o.o., Iskra avtoelektrika d.d., HIT Alpine d.d., Zdravilišče Radenci d.o.o., KRKA, tovarna zdravil, d.d., Hidria rotomatika d.o.o., TRIMO inženiring in proizvodnja montažnih objektov, d.d., GORENJE gospodinjski aparati, d.d., DOMEL, Elektromotorji in gospodinjski aparati d.d.

Pri pravilih, ki veljajo na področju državnih pomoči, je definicija za velikost malih in srednjevelikih podjetij nekoliko strožja. Če povzamemo definicijo velikosti podjetja po Uredbi Komisije (ES) št. 364/2004 z dne 25. februarja 2004 o spremembi Uredbe (ES) št. 70/2001, potem kategorijo **mikro, majhnih in srednje velikih podjetij** sestavljajo podjetja, ki imajo manj kakor 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov EUR in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR. Poleg teh omejitev pa omenjena pravila opredeljujejo velikost podjetja tudi glede na povezanost, delež lastništva ipd., kar pa smo zanemarili, saj smo želeli prikazati le relacijo med državnimi pomočmi in dejansko velikostjo podjetja. Majhno podjetje je tisto, ki ima manj kakor 50 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR. Mikro podjetje je tisto, ki ima manj kakor 10 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijona EUR. Podjetje se ne obravnava kot malo oz. srednje veliko podjetje, če 25% ali več kapitala ali glasovalnih pravic ni v neposredni ali posredni, skupni ali posamezni lasti enega ali več javnih organov.

IX. OCENA USPEŠNOSTI

9.1. Razlogi in izhodišča za merjenje uspešnosti

Ugotavljanje uspešnosti dodeljenih državnih pomoči je dobra podlaga pri procesu odločanja o izvajanju posameznih programov oz. ukrepov.

Na področju merjenja uspešnosti in učinkovitosti že dodeljenih pomoči oziroma ocenjevanju predvidene ekonomske upravičenosti načrtovanih državnih pomoči ni mogoče črpati iz mednarodnih izkušenj. Večina držav zato še vedno namesto sistema merjenja učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči pripravlja različne vrste podrobnejših opisnih poročil, kar tudi dokazuje, da je spremljanje državnih pomoči, posebej pa njihovih različnih učinkov, zelo zahtevna in obsežna naloga.

Navodilo, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela marca 2004, določa osnove in postopke za ugotavljanje uspešnosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja shem državnih pomoči in individualnih državnih pomoči. V navodilu je opredeljen pristop oz. izhodišče, kako se morajo dajalci državnih pomoči lotiti merjenja uspešnosti dodeljenih državnih pomoči, tako obstoječih, kot novih. Iz navodila izhaja, da morajo biti določeni: cilji državnih pomoči, časovni okvir trajanja državne pomoči, termin pričakovanih učinkov (kdaj lahko pričakujemo prve učinke), ovrednoteni cilji po letih, kazalniki, s katerimi se učinkovitost dodeljenih državnih pomoči meri. Kazalniki naj bi bili usklajeni s kazalniki programov in podprogramov Državnega razvojnega programa.

9.2. Ocene uspešnosti dodeljenih državnih pomoči

Ocena uspešnosti je podana izključno s strani poročevalcev oz. dodeljevalcev državnih pomoči. V tem delu poročila so njihovi prispevki skrajšani, originalna gradiva pa se nahajajo v prilogi 3 tega poročila.

Obstoječe sheme oz. individualne državne pomoči smo zaradi preglednosti razdelili na kategorije, kar omogoča strnjen pogled za posamezno področje državnih pomoči. Pri pregledu ocen s strani dajalcev pomoči, lahko strnemo nekaj zaključkov o uspešnosti dodeljenih državnih pomoči. Vrednostno so podatki predstavljeni v *tabeli 18*.

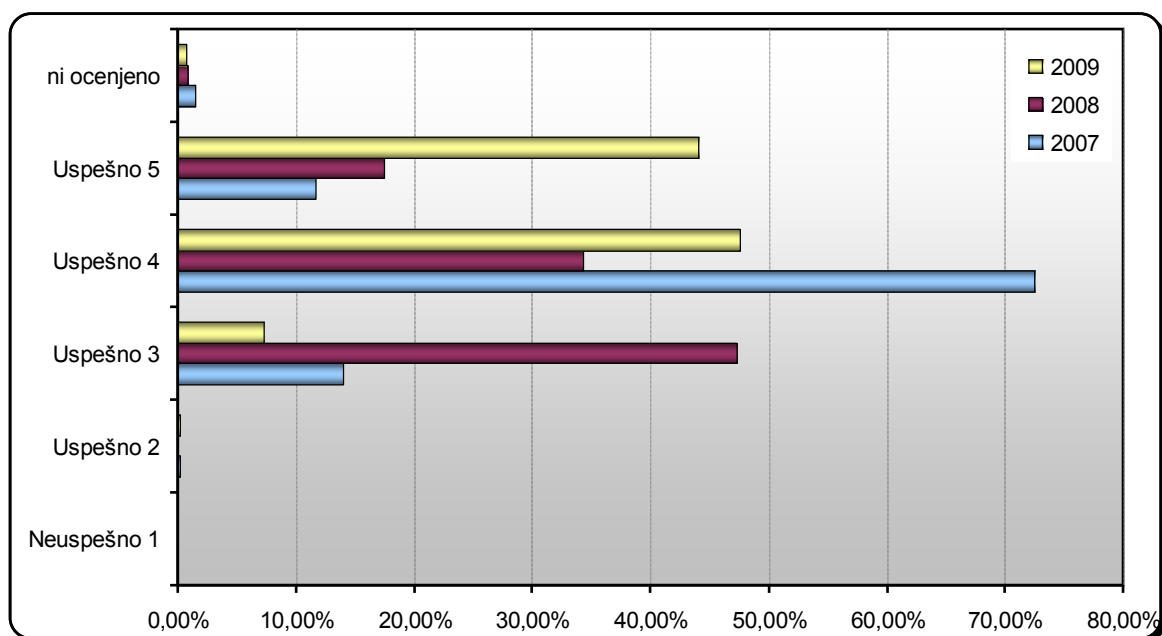
V letu 2007 je 1,49% neocenjenih pomoči, v letu 2008 0,92%; v letu 2009 pa 0,74%, večinoma zaradi tega, ker projekti še niso zaključeni in še ni bilo možno realno izmeriti njihove uspešnosti, oz. dajalci niso poročali o njihovi učinkovitosti. Ob reviziji ZJF bo Ministrstvo za finance proučilo možnost, da se s proračunom ukinejo sredstva za program, za katerega ni bilo izdelano poročilo o učinkovitosti, ter za program, za katerega iz poročila o učinkovitosti izhaja, da je neučinkovit. Med ocenjenimi podatki prevladujeta oceni *uspešno 4* in *uspešno 5*. Pri ocenjevanju v zadnjem triletnem obdobju ni več ocen 1. V preteklih letih so se te ocene nanašale na izvajanje sheme *Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah*.

Tabela 18: Obseg dodeljenih državnih pomoči, razporejen po ocenah uspešnosti za obdobje 2007 – 2009, v EUR in v %

Ocena uspešnosti	2007		2008		2009	
	v EUR	delež	v EUR	delež	v EUR	delež
Neuspešno 1	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Uspešno 2	558.038,00	0,21%	0	0,00%	1.574.715	0,30%
Uspešno 3	37.659.635,00	14,06%	153.290.975	47,30%	44.056.678	7,30%
Uspešno 4	194.415.950,00	72,58%	111.144.729	34,29%	288.086.764	47,60%
Uspešno 5	31.254.065,00	11,67%	56.671.829	17,49%	266.559.634	44,10%
ni ocenjeno	3.985.349,00	1,49%	2.987.941	0,92%	4.478.053	0,74%
Vse pomoči	267.873.037,00	100,00%	324.095.474	100,00%	604.755.844	100,00%

Pomoči, ki so bile ocenjene v letu 2009 kot zelo uspešne pa so: Poroštvna shema za kreditne institucije v Sloveniji, Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji, Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije, Sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev, Shema za spodbujanje nabave okolju prijaznejših težkih tovornih vozil, Davek na tonažo, Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, regionalna pomoč, Spodbujanje učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije - regionalna pomoč, Regionalna shema državnih pomoči, Regionalna shema državnih pomoči, majhna in srednje velika podjetja.

Slika 28: Deleži dodeljenih državnih pomoči po ocenah uspešnosti za obdobje 2007 – 2009

V spodaj predstavljenih tabelah so se dajalci državnih pomoči opredelili (kjer so lahko) o dodeljenih državnih pomoči tako, da so njihovo uspešnost opredelili z oceno 1-5, pri čemer 1 pomeni neuspešno, 3 v skladu s pričakovanji, 5 pa zelo uspešno.

Tabela 19: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za raziskave in razvoj v obdobju 2007 – 2009, v EUR

Upravljalec sheme/ ind. pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2007		2008		2009	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za visoko šolstvo in znanost	0001-2045419-2006, N 472/2006	Program tehnološkega razvoja	6.821.611,38	Učinkovito 4	11.368.298,95	Učinkovito 4	55.398.937,00	Učinkovito 4
	0001-2045419-2007, N 177/2007	Davčna olajšava za raziskave in razvoj	414.885,00		1.314.589,43	Učinkovito 4	3.015.936,00	Učinkovito 4
Javna agencija RS za raziskovalno dejavnost	0001-5228018-2000, 0005-5228018-2000, SI 4 2004	Raziskovanje in razvoj, Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Raziskave in razvoj - Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA	7.654.297,90	Učinkovito 4	8.480.344,86	Učinkovito 4	5.265.079,00	Učinkovito 4
	X 653/2009	Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Ciljni raziskovalni programi in Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA					3.333.862,00	Učinkovito 4
Ministrstvo za gospodarstvo	0002-5715334-2002	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006	7.929.794,50	Učinkovito 4			0	

Tabela 20: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo, v obdobju 2007 – 2009, v EUR

Upravljalec sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2007		2008		2009	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za okolje in prostor	0003-5186773-2002	Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida	314.739,14	ni ocenjeno	383.418,80	Učinkovito 3	233.886,00	ni ocenjeno
Ministrstvo za okolje in prostor	0005-5715334-2000	Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji	1.054.876,00	Učinkovito 5	1.149.347,00	Učinkovito 5	1.208.589,00	Učinkovito 5
Ministrstvo za gospodarstvo	C 7/2005	Pomoč kvalificiranim proizvajalcem energije	16.713.822,99	Učinkovito 3	24.600.819,10	Učinkovito 3	22.574.805,00	Učinkovito 3
Eko sklad	0006-5186773-2001	Sofinanciranje okoljskih naložb	33.675,00	Učinkovito 5	10.693,57	Učinkovito 5	0	
Ministrstvo za promet	0001-5028388-2008, N 395/2008	Shema za spodbujanje nabave okolju prijaznejših težkih tovornih vozil					4.000.000,00	Učinkovito 5

Tabela 21: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za **srednje velika in mala podjetja**, v obdobju 2007 – 2009, v EUR

Upravljalac sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2007		2008		2009	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za gospodarstvo	0002-5715334-2002	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006	359.593,83	Učinkovito 4	145.558,50	Učinkovito 4	0	
	0007-5715334-2003	Državna garancijska shema za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2003-2006	459.698,98	Učinkovito 4	67.590,05	Učinkovito 4	0	
	BE02-5715334-2007	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, majhna in srednje velika podjetja	1.387.146,33	Učinkovito 4	1.927.037,43	Učinkovito 4	1.146.093,00	Učinkovito 4
	BE04-5715334-2007	Finančne spodbude za tuje neposredne investicije - majhna in srednje velika podjetja					16.962,00	Učinkovito 4
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	0010-5715334-2002	Zasavska garancijska shema	14.203,51	Učinkovito 5	15.819,40	Učinkovito 5	0	
	0011-5715334-2002	Pomurska garancijska shema	63.089,00	Učinkovito 5	55.034,00	Učinkovito 5	0	
	BE02-1783262-2007	Regionalna shema državnih pomoči, majhna in srednje velika podjetja	558.086,00	ni ocenjeno	0		551.166,00	ni ocenjeno

Tabela 22: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v **kulturi**, v obdobju 2007 – 2009, v EUR

Upravljalac sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2007		2008		2009	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za kulturo	0001-5228000-2002, N 357/2004	Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije	745.648,48	Učinkovito 5	756.263,00	Učinkovito 5	1.460.981,00	Učinkovito 5
	0001-5228000-2003, SI 9 2003	Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji	1.354.132,78	Učinkovito 5	3.892.541,14	Učinkovito 5	4.871.688,00	Učinkovito 3
	N 1/2006	Spodbujanje založništva v Sloveniji	3.800.394,68	Učinkovito 4	4.274.100,43	Učinkovito 4	4.435.307,00	Učinkovito 4
	N 113/2006	Sofinanciranje medijskih programov	4.170.482,49	Učinkovito 5	4.020.764,06	Učinkovito 5	3.610.178,00	Učinkovito 5

Tabela 23: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za zaposlovanje, v obdobju 2007 – 2009, v EUR

Upravljalac sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2007		2008		2009	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	0001-5022860-2003, SI 2 2004	Programi zaposlovanja	3.746.198,00	Učinkovito 3-4	556.986,10	Učinkovito 3	0	
	BE02-5022860-2007, XE 16/2007	Programi zaposlovanja	3.326.670,00	Učinkovito 4	1.443.877,47	Učinkovito 3	3.057.266,00	Učinkovito 4
	BE01-5022860-2008, X 44/2009	Programi zaposlovanja					9.407.999,00	Učinkovito 4
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	0006-5715334-2002	Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (SOČA 2006)			30.158,09	Učinkovito 5	0	

Tabela 24: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za usposabljanje, v obdobju 2007 – 2009, v EUR

Upravljalac sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2007		2008		2009	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	0002-5022860-2003, SI 1 2004	Programi usposabljanja			178.713,08	Učinkovito 4	0	
	BE01-5022860-2006, XT 15 2006	Programi usposabljanja	3.298.545,00	Učinkovito 4	407.021,79	Učinkovito 4	0	
	BE01-5022860-2007, XT 58 2007	Programi usposabljanja	66.634,28	Učinkovito 4	129.900,51	Učinkovito 4	0	
Ministrstvo za gospodarstvo	BE01-5715334-2007	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, usposabljanje			29.377,01	Učinkovito 4	277.822,00	Učinkovito 4

Tabela 25: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči po regionalnih ciljih, v obdobju 2007 – 2009, v EUR

Upravljalec sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2007		2008		2009	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za finance	0001-5028256-2001	Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah	2.977.245,91	ni ocenjeno	4.253.255,91	ni ocenjeno	4.253.256,00	ni ocenjeno
Ministrstvo za gospodarstvo	BE05-5715334-2007	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, regionalna pomoč			45.053.461,22	Učinkovito 5	43.309.274,00	Učinkovito 5
	BE03-5715334-2007	Finančne spodbude za tuje neposredne investicije	5.090.375,00	Učinkovito 4	5.643.125,00	Učinkovito 4	13.274.461,00	Učinkovito 4
	0011-5715334-2003	Investicijski program podjetja Revoz d.d.	7.786.004,00	Učinkovito 4	2.613.151,23	Učinkovito 4	0	Učinkovito 4
	BE07-5715334-2007	Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti			22.408.104,29	Učinkovito 4	29.906.891,00	Učinkovito 4
Ministrstvo za okolje	BE01-5186773-2009, X 435/2009	Spodbujanje učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije - regionalna pomoč					1.802.155,00	Učinkovito 5
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	0004-5715334-2001	Regionalna shema državnih pomoči	202.742,05	Učinkovito 5	0,00		0	
	BE01-1783262-2007	Regionalna shema državnih pomoči	158.657,85	Učinkovito 5	920.416,67	Učinkovito 5	229.951,00	Učinkovito 5

Tabela 26: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v **posebnih sektorjih**, v obdobju 2007 – 2009, v EUR

Upravljalec sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	Kategorija	2007		2008		2009	
				Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za gospodarstvo	0008-5715334-2000	Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hraštnik	Premogovništvo	17.199.478,20	Učinkovito 3	17.463.924,95	Učinkovito 3	16.443.047,00	Učinkovito 3
Ministrstvo za promet	0001-5028388-2003	Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu	Transport (kopenski)	44.123.133,00	Učinkovito 4	42.304.790,00	Učinkovito 4	38.990.590,00	Učinkovito 4
		Davek na tonažo						10.387.340,00	Učinkovito 5

Tabela 27: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za **reševanje in prestrukturiranje**, v obdobju 2007 – 2009, v EUR

Upravljalec sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2007		2008		2009	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za gospodarstvo	0004-5715334-2003	Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (prestrukturiranje)	558.037,82	Učinkovito 2	1.298.377,00	Učinkovito 4	1.574.715,00	Učinkovito 2
	0004-5715334-2003	Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (reševanje)	550.000,00	Učinkovito 4			1.450.000,00	Učinkovito 4

Tabela 28: Dodeljene pomoči za odpravljanje resnih motenj v gospodarstvu in naravne nesreče, v obdobju – 2009, v EUR

Upravljalca sheme/ ind. Pomoči	Št. Priglasitve	Naziv priglasitve	2007		2008		2009	
			Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za gospodarstvo	0001-5715334-2009, N 228/2009	Ukrep omejene vrednosti za dokončanje razvojno investicijskih projektov ter spodbujanje prezaposlitev in samozaposlovanja v letih 2009 in 2010					15.318.643,00	Učinkovito 4
Ministrstvo za finance	0002-5028256-2008, N 531/2008,	Poroštvena shema za kreditne institucije v Sloveniji					200.000.000,00	Učinkovito 5
	0002-5028256-2009, N 321/2009	Jamstvena shema					167.138,00	Učinkovito 3
Ministrstvo za gospodarstvo	0002-5715334-2008, N32/2008	Odprava posledic škode v gospodarstvu po naravni nesreči z dne 18.09.2007			8.109.723,00	Učinkovito 4		

PRILOGE

PRILOGA 1:

*Kategorije in instrumenti državnih pomoči
Metodologija ocenjevanja elementov pomoči*

PRILOGA 2:

Statistični podatki

PRILOGA 3:

*Podrobnejše poročilo o učinkovitosti in uspešnosti
dodeljenih državnih pomoči*

PRILOGA 1

1. Kategorije in instrumenti državnih pomoči

Podatki o državnih pomočeh v Poročilu so razvrščeni na osnovi Pravilnika o pripravi letnega poročila o državnih pomočeh, v naslednje **kategorije**:

1. Kmetijstvo in ribištvo
 - 1.1. kmetijstvo
 - 1.2. ribištvo
2. industrija/storitve
 - 2.1. horizontalni cilji
 - 2.1.1. raziskave in razvoj
 - 2.1.2. okolje
 - 2.1.3. majhna in srednja podjetja
 - 2.1.4. trgovina
 - 2.1.5. varčevanje z energijo
 - 2.1.6. zaposlovanje
 - 2.1.7. usposabljanje
 - 2.1.8. drugi cilji
 - 2.2. posebni sektorji
 - 2.2.1. jeklarstvo
 - 2.2.2. ladjedelništvo
 - 2.2.3. transport
 - 2.2.4. premogovništvo
 - 2.2.5. drugi sektorji
 - 2.2.6. finančne storitve
3. regionalne pomoči
 - 3.1. območja po 87 (3)(a) členu Pogodbe Evropske skupnosti
 - 3.2. območja po 87 (3)(c) členu Pogodbe Evropske skupnosti

Znotraj kategorij so državne pomoči opredeljene po **instrumentih** pomoči v naslednje skupine:

1. A : pomoči, ki so v celoti dodeljene prejemnikom:
 - A1, pomoči preko proračuna: nepovratna sredstva (dotacije), subvencije obresti, odpisi dolgov in zmanjšani zneski iztržkov iz prisilnih poravnav,
 - A2, pomoči preko davkov in socialno varstvenega sistema: zamiki pri odplačevanju davkov in druga merila (oprostitve, izjeme in olajšave).
2. B1: finančni transferji države v obliki kapitalskih naložb (equity).
3. C: finančni transferji, pri katerih je element pomoči prihranek pri obrestih:
 - C1, ugodna posojila iz javnih ali privatnih virov in posojila podjetjem v težavah,
 - C2, različni ukrepi (rezervacije, oprostitev ali pospešeno amortiziranje).
4. D: garancije.

Vrste podatkov, viri in metode zbiranja podatkov o državnih pomočeh

Podatki so prikazani v tolarjih, pri preračunih v EUR je upoštevan povprečni tečaj Banke Slovenije za prikazano leto. Zbiranje podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji že od leta 1999 poteka na približno enak način.

Za vsako transakcijo je bil že v letu 1998 izoblikovan računalniški zapis s sledečimi podatki, ki je bil tudi osnova za naslednja leta:

- matična številka dajalca pomoči,
- matična številka prejemnika pomoči iz poslovnega registra podjetij in podjetnikov,
- datum odobritve pomoči,
- datum izvedbe pomoči,
- pravni temelj pomoči,
- dokumentacija,

- pravni akt pomoči,
- instrument pomoči,
- namen pomoči,
- znesek transakcije bruto,
- znesek pomoči.

2. Metodologija ocenjevanja elementov pomoči

SKUPINA A1

- dotacije - celotna vrednost prejete dotacije (v večini primerov so to po javno finančni statistiki subvencije)
- subvencije obresti, ki jih prejemniki prejmejo neposredno - celotna vrednost prejete subvencije (ali neplačanega dela obresti, če je država subvencioniranje za koristnika uredila neposredno preko banke)
- projekti temeljnega raziskovanja in razvoja - celotni znesek sredstev, namenjen za te projekte
- drugi projekti in aktivnosti raziskovanja in razvoja - znesek sofinanciranja projektov s strani državnih virov, ne glede na to, ali so sredstva nakazana neposredno koristniku (podjetju) ali raziskovalni instituciji
- odpis dolga poslujočih podjetij iz kreditnih razmerij - celotna ocenjena vrednost odpisanega dolga²¹
- prisilna poravnava in stečaj podjetij - ocenjeni zmanjšani znesek poravnave ali iztržka iz stečajne mase v primerjavi z drugimi upniki zaradi zavestno povzročenega slabšega položaja države kot upnice v postopku prisilne poravnave ali stečaja

SKUPINA A2

- odlog plačila davkov - znesek obresti za zamik, izračunan na sedanjo vrednost po realni letni referenčni obrestni meri (2003= 6,2).
- davčne oprostitve in olajšave - med davčne oprostitve in olajšave ne sodijo vse tiste olajšave, ki imajo splošni značaj (npr.: olajšave davka na dobiček zaradi investiranja, olajšave iz naslova pokrivanja izgub iz preteklih let, ipd), temveč le olajšave, ki so specifične za določeno podjetje ali skupino podjetij; element državne pomoči je celoten ocenjen znesek oprostitvev in olajšav
- oprostitve in olajšave pri plačilu prispevkov za socialno varnost - med oprostitve in olajšave pri plačilu prispevkov za socialno varnost velja enaka logika kot pri davčnih oprostitvah - med državne pomoči ne sodijo vse tiste olajšave, ki imajo splošni značaj; element pomoči je celoten ocenjen znesek oprostitvev in olajšav

SKUPINA B1

- kapitalske naložbe - element državnih pomoči je v vseh tistih naložbah, ki nimajo ustvarjanja dobička kot primarnega cilja državne naložbe; element pomoči je ocenjena vrednost koristi za prejemnika pomoči
- konverzija terjatev v kapitalske naložbe - element pomoči je v primeru, kadar država ni v enakem položaju kot ostali nosilci terjatev, temveč v slabšem; element pomoči je ocenjena vrednost koristi prejemnika, ki jo ima zaradi slabšega položaja države
- ugodne prodaje državnega premoženja - element državne pomoči je razlika med prodajno ceno premoženja in njegovo tržno vrednostjo (licitacija - 3 ponudbe; cenitvena vrednost)
- udeležba na dobičku podjetja - del razdeljenega dobička, ki izhaja iz lastnine države v podjetju in se mu država odpove, je v celoti element državne pomoči

SKUPINA C1

- ugodna posojila - razlika med stroški kredita (obresti) z ugodno obrestno mero in letno referenčno tržno obrestno mero²² (2001 = 7,8%); izračun se izdela za celotno dobo

²¹ Pri teh pomočeh je v skrajnem primeru (če se ne razpolaga z ustreznimi podatki) element pomoči možno oceniti v vrednosti 20% od bruto zneska opravljene operacije.

²² Referenčno obrestno mero predpiše in objavi Evropska komisija.

kreditiranja (lahko poenostavljeno linearno za vsa leta enako) in vpiše v letu prejema kredita (oz. prve tranše)

- posojila podjetjem v težavah - za podjetja v težavah (v prestrukturiranju), ki na trgu nimajo možnosti pridobitve kredita, je državna pomoč 20% vrednosti kredita ne glede na to, da je bil kredit izplačan po tržnih (ali celo slabših) pogojih

SKUPINA C2

- drugi viri pomoči - ocenjene vrednosti pomoči

Skupina D

- D1 garancije - razlika med državno garancijo, ki je brezplačna ali po nižji ceni in med tržno garancijo; element pomoči se kalkulira preko garantiranega zneska dolga in referenčno stopnjo za riziko - strošek garancije (2001- 2,53% letno) in stroški provizije - odobritve (2001 – 0,7%- enkratno)
- D1A garancije (plačilo garantiranih obveznosti) - celotno plačilo garantiranih obveznosti

STATISTIČNI PODATKI

- Tabela P1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2007, 2008 in 2009 po posameznih kategorijah
- Tabela P2: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2007, po instrumentih
- Tabela P3: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2008, po instrumentih
- Tabela P4: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2009, po instrumentih
- Tabela P5: Državne pomoči v Sloveniji po posameznih regijah in kategorijah v letih 2007, 2008 in 2009

Tabela P1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2007, 2008 in 2009 po posameznih kategorijah

Kategorija	Leto 2007			Leto 2008			Leto 2009			Primerjava	
	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	v mio EUR	Delež DP	Delež v BDP	2009/2007	2009/2008
Kmetijstvo	100,68	37,58%	0,29%	108,73	33,55%	0,29%	103,79	17,16%	0,30%	3,09%	-4,54%
Ribištvo	0,38	0,14%	0,00%	0,12	0,04%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%
Kmetijstvo in ribištvo	101,06	37,73%	0,29%	108,84	33,58%	0,29%	103,79	17,16%	0,30%	2,71%	-4,64%
Horizontalni cilji	104,39	38,97%	0,30%	154,19	47,57%	0,42%	432,12	71,45%	1,24%	313,96%	180,26%
R&D	22,88	8,54%	0,07%	21,61	6,67%	0,06%	67,00	11,08%	0,19%	192,88%	210,06%
Varstvo okolja	18,90	7,06%	0,05%	26,14	8,07%	0,07%	28,02	4,63%	0,08%	48,20%	7,16%
MSP	3,49	1,30%	0,01%	2,21	0,68%	0,01%	1,71	0,28%	0,00%	-51,20%	-22,88%
Zaposlovanje	7,07	2,64%	0,02%	2,03	0,63%	0,01%	12,47	2,06%	0,04%	76,24%	513,74%
Usposabljanje	3,37	1,26%	0,01%	0,75	0,23%	0,00%	0,28	0,05%	0,00%	-91,74%	-62,71%
Regionalni cilji	38,47	14,36%	0,11%	79,62	24,57%	0,21%	92,79	15,34%	0,27%	141,19%	16,55%
Finančna kriza							215,49	35,63%	0,62%		
Kultura	10,20	3,81%	0,03%	13,72	4,23%	0,04%	14,38	2,38%	0,04%	40,95%	4,78%
Naravne nesreče	0,00	0,00%	0,00%	8,11	2,50%	0,02%	0,00	0,00%	0,00%		
Posebni sektorji	62,43	23,31%	0,18%	61,07	18,84%	0,16%	68,85	11,38%	0,20%	10,28%	12,74%
Transport - kopenski	44,12	16,47%	0,13%	42,30	13,05%	0,11%	38,99	6,45%	0,11%	-11,63%	-7,83%
Transport - morski	0,00			0,00			10,39	1,72%	0,03%		
Premogovništvo	17,20	6,42%	0,05%	17,46	5,39%	0,05%	16,44	2,72%	0,05%	-4,40%	-5,85%
Prestrukturiranje	0,56	0,21%	0,00%	1,30	0,40%	0,00%	1,57	0,26%	0,00%	182,19%	21,28%
Reševanje	0,55	0,21%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	1,45	0,24%	0,00%	163,64%	
Skupaj	267,87	100,00%	0,77%	324,10	100,00%	0,87%	604,76	100,00%	1,73%	125,76%	86,60%

Tabela P2: Državne pomoči po instrumentih v Sloveniji v letu 2007, v EUR

Kategorije	A1	A2	B1	C1	D	Skupaj
Kmetijstvo	100.671.281,00			4.491,00		100.675.772,00
Ribištvo	380.085,00					380.085,00
Kmetijstvo in ribištvo	101.051.366,00	0,00	0,00	4.491,00	0,00	101.055.857,00
Horizontalni cilji	101.254.785,00	2.605.844,00	58.153,00	380.849,00	86.898,00	104.386.529,00
Raziskave in razvoj	22.460.483,00	414.885,00				22.875.368,00
Varstvo okolja	18.385.606,00	314.739,00	58.153,00	146.495,00		18.904.993,00
Mala in srednje velika podjetja	3.322.619,00			84.680,00	86.898,00	3.494.197,00
Zaposlovanje	7.072.868,00					7.072.868,00
Usposabljanje	3.365.179,00					3.365.179,00
Regionalne pomoči	36.447.135,00	1.876.220,00		149.674,00		38.473.029,00
Kultura	10.200.895,00					10.200.895,00
Posebni sektorji	61.863.803,00	0,00	0,00	566.846,00	0,00	62.430.649,00
Transport (kopenski)	44.123.133,00					44.123.133,00
Premogovništvo	17.199.478,00					17.199.478,00
Prestrukturiranje	541.192,00			16.846,00		558.038,00
Pomoči za reševanje				550.000,00		550.000,00
Skupaj	264.169.954,00	2.605.844,00	58.153,00	952.186,00	86.898,00	267.873.035,00

Tabela P3: Državne pomoči po instrumentih v Sloveniji v letu 2008, v EUR

Kategorije	A1	A2	B1	C1	D	Skupaj
Kmetijstvo	108.706.088,00			19.026,00		108.725.114,00
Ribištvo	116.972,00					116.972,00
Kmetijstvo in ribištvo	108.823.060,00	0,00	0,00	19.026,00	0,00	108.842.086,00
Horizontalni cilji	149.272.567,00	4.675.254,00	0,00	180.077,00	58.399,00	154.186.297,00
Raziskave in razvoj	20.293.571,00	1.314.589,00				21.608.160,00
Varstvo okolja	25.750.030,00	383.419,00		10.694,00		26.144.143,00
Mala in srednje velika podjetja	2.140.186,00			12.454,00	58.399,00	2.211.039,00
Zaposlovanje	2.031.022,00					2.031.022,00
Usposabljanje	745.012,00					745.012,00
Regionalne pomoči	76.481.330,00	2.977.246,00		156.929,00		79.615.505,00
Kultura	13.721.693,00					13.721.693,00
Naravne nesreče	8.109.723,00					8.109.723,00
Posebni sektorji	60.757.521,00	0,00	0,00	309.571,00	0,00	61.067.092,00
Transport (kopenski)	42.304.790,00					42.304.790,00
Premogovništvo	17.463.925,00					17.463.925,00
Prestrukturiranje	988.806,00			309.571,00		1.298.377,00
Skupaj	318.853.148,00	4.675.254,00	0,00	508.674,00	58.399,00	324.095.475,00

Tabela P4: Državne pomoči po instrumentih v Sloveniji v letu 2009, v EUR

Kategorije	A1	A2	B1	C1	D	Skupaj
Kmetijstvo	103.773.190,00			17.727,00		103.790.917,00
Kmetijstvo in ribištvo	103.773.190,00	0,00	0,00	17.727,00	0,00	103.790.917,00
Horizontalni cilji	224.458.107,00	7.503.078,00	0,00	-37.873,00	19.445.922,00	432.119.233,64
Raziskave in razvoj	63.997.878,00	2.999.855,00				66.997.733,00
Varstvo okolja	27.783.394,00	233.886,00				28.017.280,00
Mala in srednje velika podjetja	1.714.220,00			-37.873,00	28.784,00	1.705.131,00
Zaposlovanje	12.465.265,00					12.465.265,00
Usposabljanje	277.822,00					277.822,00
Regionalne pomoči	88.522.731,00	4.269.337,00				92.792.068,00
Kultura	14.378.154,00					14.378.154,00
Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu	15.318.643,00				200167137,64	215.485.780,64
Posebni sektorji	56.454.285,00	10.387.340,00	0,00	2.004.067,00	0,00	68.845.692,00
Transport (kopenski)	38.990.590,00	10.387.340,00				49.377.930,00
Premogovništvo	16.443.047,00					16.443.047,00
Prestrukturiranje	1.020.648,00			554.067,00		1.574.715,00
Pomoči za reševanje				1.450.000,00		1.450.000,00
Skupaj	384.685.582,00	17.890.418,00	0,00	1.983.921,00	19.445.922,00	604.755.843,64

Tabela P5: Državne pomoči v Sloveniji po posameznih regijah in kategorijah v letih 2007, 2008 in 2009

Regija	Kategorija	2007	2008	2009
NI OPISA	Kmetijstvo	1.869.128	3.927.300	40.062
	Raziskave in razvoj	194.032	4.398	
	Varstvo okolja	85.727	12.425	375
	Prestrukturiranje	29.846		
	Mala in srednje velika podjetja	85.567	36.642	
	Zaposlovanje	213.914	10.839	
	Usposabljanje	36.313		
	Regionalne pomoči	258.082	233.330	
	Kultura	93.770	43.268	
	Skupaj NI OPISA	2.866.380	4.268.202	40.437
POMURSKA	Mala in srednje velika podjetja	148.867	122.754	47.315
	Kmetijstvo	7.579.823	7.455.007	6.972.463
	Raziskave in razvoj	150.722	593.450	1.159.042
	Prestrukturiranje	133.849	980.606	468.844
	Zaposlovanje	801.693	231.256	1.237.725
	Usposabljanje	141.567	31.094	4.835
	Regionalne pomoči	31.144	3.126.152	5.106.743
	Varstvo okolja	1.479.692	3.398.237	5.299.109
	Kultura	360.626	311.382	432.588
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			502.428
Skupaj POMURSKA	10.827.983	16.249.937	21.231.093	
OSREDNJE SLOVENSKA	Kmetijstvo	33.242.226	51.368.760	53.126.129
	Ribištvo	4.640	4.758	
	Raziskave in razvoj	11.117.835	11.221.733	25.174.087
	Varstvo okolja	3.601.522	4.518.468	7.148.020
	Prestrukturiranje	12.366	29.128	
	Mala in srednje velika podjetja	842.811	523.884	217.217
	Zaposlovanje	1.522.901	234.276	2.385.936
	Usposabljanje	796.183	132.041	64.854
	Regionalne pomoči	4.168.522	14.528.852	15.424.439
	Transport (kopenski)	44.123.133	42.304.790	38.990.590
	Premogovništvo		45.902	
	Kultura	6.377.315	9.639.916	10.393.847
	Naravne nesreče		111.233	
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			204.662.459
	Transport (morski promet)			10.323.486
Skupaj OSREDNJE SLOVENSKA	105.809.454	134.663.742	367.911.067	
PODRAVSKA	Kmetijstvo	11.793.400	10.781.675	11.458.685
	Raziskave in razvoj	2.378.622	2.040.819	5.073.547
	Varstvo okolja	4.023.067	3.636.864	3.434.520
	Prestrukturiranje			430.240
	Pomoči za reševanje			500.000
	Mala in srednje velika podjetja	412.317	239.219	147.514
	Zaposlovanje	1.249.459	416.411	2.626.077
	Usposabljanje	387.822	59.567	35.039
	Regionalne pomoči	2.968.323	11.359.873	9.990.417
	Kultura	1.061.078	813.450	1.114.422
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			2.269.030
	Skupaj PODRAVSKA	24.274.087	29.347.879	37.079.494

ZASAVSKA	Kmetijstvo	818.452	679.182	586.401
	Raziskave in razvoj	40.898	158.570	905.320
	Mala in srednje velika podjetja	25.150	29.488	-4.715
	Zaposlovanje	151.243	83.591	349.270
	Usposabljanje	19.399	730	2.453
	Premogovništvo	17.130.625	17.418.023	16.397.145
	Regionalne pomoči		575.744	292.463
	Varstvo okolja	658.526	1.810.691	637.238
	Kultura	66.026	15.066	69.477
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			91.982
	Skupaj ZASAVSKA	18.910.319	20.771.085	19.327.033
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	Kmetijstvo	8.057.432	4.709.598	4.052.479
	Raziskave in razvoj	1.057.666	613.888	3.997.650
	Mala in srednje velika podjetja	181.304	115.390	83.351
	Zaposlovanje	284.559	87.879	537.710
	Usposabljanje	195.433	109.350	12.708
	Regionalne pomoči	8.547.007	9.635.019	13.888.821
	Varstvo okolja	242.341	260.340	667.292
	Kultura	358.337	598.989	381.180
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			692.534
	Skupaj JUGOVZHODNA SLOVENIJA	18.924.079	16.130.454	24.313.726
NOTRANJSKO KRAŠKA	Kmetijstvo	2.358.347	2.192.855	1.672.662
	Raziskave in razvoj	19.722	110.829	667.923
	Varstvo okolja	3.069	12.298	104.331
	Prestrukturiranje	2.495		
	Mala in srednje velika podjetja	40.972	45.000	22.912
	Zaposlovanje	120.078	27.990	239.200
	Usposabljanje	135.204	157.320	4.015
	Regionalne pomoči	970.552	842.705	2.110.652
	Naravne nesreče		186.006	
	Kultura	27.736	59.399	20.474
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			45.811
	Skupaj NOTRANJSKO-KRAŠKA	3.678.173	3.634.402	4.887.981
OBALNO-KRAŠKA	Kmetijstvo	3.148.039	3.083.964	2.514.832
	Ribištvo	364.479	104.880	
	Raziskave in razvoj	563.951	638.391	1.949.935
	Varstvo okolja	46.099	2.405	442.039
	Prestrukturiranje			55.121
	Mala in srednje velika podjetja	178.618	177.296	76.003
	Zaposlovanje	224.790	52.285	415.770
	Regionalne pomoči	6.688.297	11.142.042	5.145.382
	Usposabljanje	133.377	402	23.587
	Naravne nesreče		172.244	
	Kultura	143.811	284.196	348.554
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			560.531
	Transport (morski promet)			63.854
	Skupaj OBALNO-KRAŠKA	11.491.460	15.658.104	11.595.609
SAVINJSKA	Kmetijstvo	11.212.737	9.767.464	10.198.556
	Raziskave in razvoj	2.147.367	2.032.982	7.712.389
	Varstvo okolja	1.306.819	5.523.567	3.707.571
	Prestrukturiranje	204.001	13.391	394.417

	Pomoči za reševanje	550.000		950.000
	Mala in srednje velika podjetja	418.798	302.978	235.843
	Zaposlovanje	1.157.884	443.052	2.305.240
	Usposabljanje	613.308	47.264	65.663
	Regionalne pomoči	7.728.737	11.472.935	17.103.502
	Naravne nesreče		2.127.737	
	Ribištvo	505	789	
	Kultura	740.565	836.913	603.426
	Premogovništvo	22.951		45.902
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			3.466.095
	Skupaj SAVINJSKA	26.103.672	32.569.070	46.788.605
GORIŠKA	Kmetijstvo	7.053.123	4.836.298	3.950.966
	Raziskave in razvoj	2.184.083	1.664.329	10.121.529
	Varstvo okolja	2.486.836	2.334.879	2.086.202
	Prestrukturiranje		170.710	16.800
	Mala in srednje velika podjetja	720.225	361.187	711.434
	Zaposlovanje	155.669	106.145	327.000
	Usposabljanje	233.030	166.322	25.006
	Regionalne pomoči	3.423.172	3.234.999	10.716.128
	Kultura	282.910	355.522	264.978
	Naravne nesreče		21.460	
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			1.741.399
	Skupaj GORIŠKA	16.539.048	13.251.853	29.961.443
KOROŠKA	Kmetijstvo	4.089.058	2.910.987	2.679.397
	Raziskave in razvoj	67.665	175.456	337.000
	Varstvo okolja	1.534.365	1.631.966	1.466.518
	Prestrukturiranje	3.990		169.788
	Mala in srednje velika podjetja	75.935	91.508	56.174
	Zaposlovanje	236.564	84.767	489.636
	Usposabljanje	249.819	36.368	17.850
	Regionalne pomoči	1.193.881	2.111.738	2.621.519
	Kultura	85.843	104.176	165.232
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			304.350
		Skupaj KOROŠKA	7.537.121	7.146.965
GORENJSKA	Kmetijstvo	5.417.900	3.633.998	3.465.065
	Raziskave in razvoj	2.694.270	2.253.736	9.478.218
	Varstvo okolja	3.338.830	2.850.933	2.780.696
	Mala in srednje velika podjetja	307.877	118.314	80.254
	Zaposlovanje	424.520	195.073	1.082.907
	Usposabljanje	404.111	4.553	12.968
	Regionalne pomoči	2.055.231	7.314.804	8.721.599
	Kultura	532.343	610.916	475.752
	Naravne nesreče		5.491.044	
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			1.148.571
		Skupaj GORENJSKA	15.175.083	22.473.370
SPODNJE POSAVSKA	Kmetijstvo	4.036.108	3.378.027	3.073.214
	Raziskave in razvoj	258.535	99.578	421.093
	Varstvo okolja	98.099	151.069	243.368
	Prestrukturiranje	171.490	104.542	39.504
	Mala in srednje velika podjetja	55.759	47.382	31.825
	Zaposlovanje	529.594	57.458	468.790
	Usposabljanje	19.613		8.844

Premogovništvo	45.902		
Regionalne pomoči	440.081	4.037.312	1.670.402
Ribištvo	10.460	6.544	
Kultura	70.536	48.500	108.224
Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu			589
Skupaj SPODNJE POSAVSKA	5.736.178	7.930.411	6.065.854

***Podrobnejše poročilo
o učinkovitosti in
uspešnosti dodeljenih
državnih pomočeh***

MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST IN TEHNOLOGIJO

1. **Program tehnološkega razvoja** (0001-2045419-2006, N 472/2006)
2. **Davčna olajšava za raziskave in razvoj** (BE01-2045419-2006, XS38/2007, 0001-2045419-2007, N 177/2007)
3. **Raziskave in razvoj - Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA** (0001-5228018-2000, 0005-5228018-2000, SI 4 2004, (BE01-1937286-2009)

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO

Direktorat za podjetništvo in konkurenčnost

1. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006** (0002-5715334-2002)
2. **Državna garancijska shema za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2003-2006** (0007-5715334-2003)
3. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, majhna in srednje velika podjetja** (BE02-5715334-2007)
4. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, usposabljanje** (BE01-5715334-2007)
5. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, regionalna pomoč** (BE05-5715334-2007)
6. **Program tehnološkega razvoja** (0001-2045419-2006)
7. **Ukrep omejene vrednosti za dokončanje razvojno investicijskih projektov ter spodbujanje prezaposlitev in samozaposlovanja v letih 2009 in 2010**

Direktorat za ekonomske odnose s tujino

1. **Finančne spodbude za tuje neposredne investicije, regionalne** (BE03-5715334-2007)
2. **Finančne spodbude za tuje neposredne investicije, majhna in srednje velika podjetja** (BE04-5715334-2007)
3. **Investicijski program podjetja Revoz d.d.** (0011-5715334-2003)

Direktorat za turizem

1. **Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti** (BE07-5715334-2007)

Direktorat za energijo

1. **Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji** (0005-5715334-2000)
2. **Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hrastnik** (0008-5715334-2000)
3. **Pomoč kvalificiranemu proizvajalcem energije** (C 7/2005)
4. **Spodbujanje učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije - regionalna pomoč** (BE01-5186773-2009)

Direktorat za notranji trg

1. **Odprava posledic škode v gospodarstvu po naravni nesreči z dne 18.09.2007** (0001-5715334-2008)
2. **Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah** (0004-5715334-2003)

MINISTRSTVO ZA OKOLJE

1. **Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida** (0003-5186773-2002)

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

1. **Programi zaposlovanja** (BE02-5022860-2007, XE 16/2007)
2. **Programi zaposlovanja** (BE01-5022860-2008, X 44/2009)

3. **Programi usposabljanja** (BE01-5022860-2006, XT 15 2006)
4. **Programi usposabljanja** (BE01-5022860-2007, XT 58 2007)

MINISTRSTVO ZA KULTURO

1. **Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije** (0001-5228000-2002, N 357/2004)
2. **Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji** (0001-5228000-2002, N 357/20040001-5228000-2003, SI 9 2003)
3. **Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji v obdobju od leta 2004 do 2006** (0001-5228000-2004)
4. **Sofinanciranje medijskih programov** (N 113/2006)

MINISTRSTVO ZA FINANCE

1. **Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah** (0001-5028256-2001)
2. **Poroštvna shema za kreditne institucije v Sloveniji** (0002-5028256-2008)
3. **Jamstvena shema** (0002-5028256-2009)

SLUŽBA VLADE RS ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNO POLITIKO

1. **Zasavska garancijska shema** (0010-5715334-2002)
2. **Pomurska garancijska shema** (0011-5715334-2002)
3. **Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (Soča 2006)** (0006-5715334-2002)
4. **Regionalna shema državnih pomoči** (BE01-1783262-2007)
5. **Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije** (0005-5715334-2002)

MINISTRSTVO ZA PROMET

1. **Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu** (0001-5028388-2003)
2. **Shema za spodbujanje nabave okolju prijaznejših težkih tovornih vozil** (0001-5028388-2008)
3. **Davek na tonažo** (0001-5028256-2007)

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO

MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO ZNANOST IN TEHNOLOGIJO

1. **Program tehnološkega razvoja** (0001-2045419-2006, N 472/2006)
2. **Davčna olajšava za raziskave in razvoj** (BE01-2045419-2006, XS38/2007, 0001-2045419-2007, N 177/2007)
3. **Raziskave in razvoj - Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja**
4. **Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA** (0001-5228018-2000, 0005-5228018-2000, SI 4 2004)

MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST IN TEHNOLOGIJO

Poročilo o učinkih dodeljene subvencije in davčne olajšave v letu 2009:

- Program tehnološkega razvoja (0001-2045419-2006, N 472/2006)

- Davčna olajšava za raziskave in razvoj (BE01-2045419-2006, XS38/2007, 0001-2045419-2007, N 177/2007)

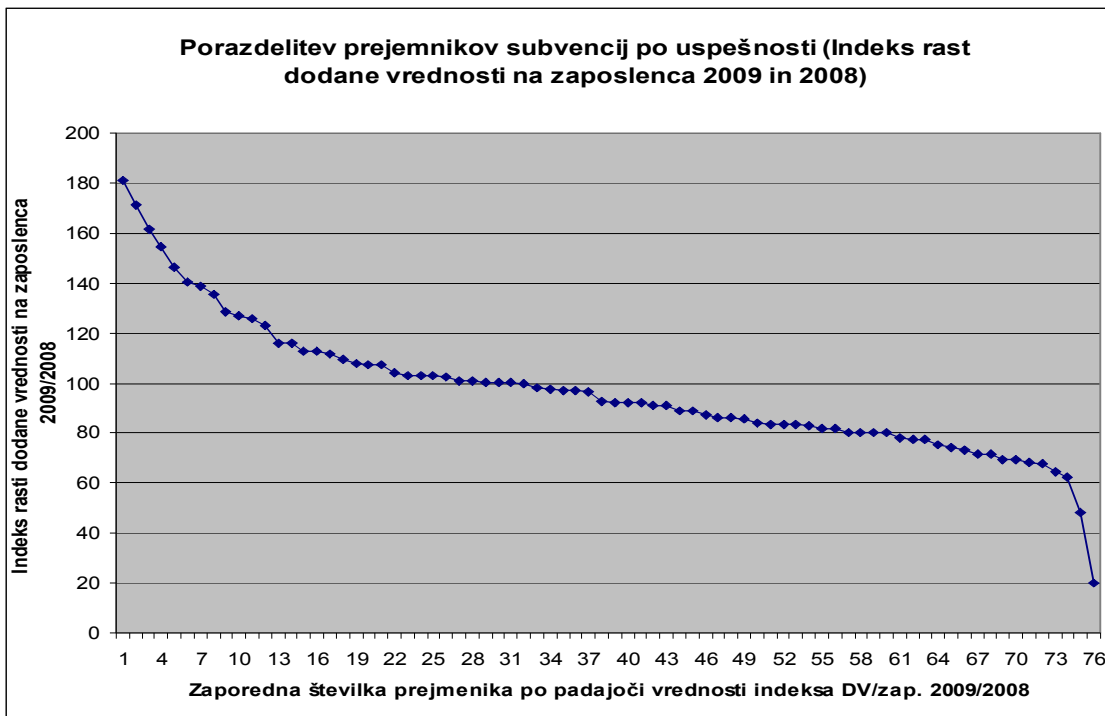
1.) SUBVENCIJE

Št. prejemnikov:	158
Št. zavodov:	54
Št. prejemnikov, ki ni imelo objavljenih podatkov oz. niso imeli popolnih podatkov:	22
Povprečje rasti dod.vred. zaposlenih med leti 08/09:	97,16

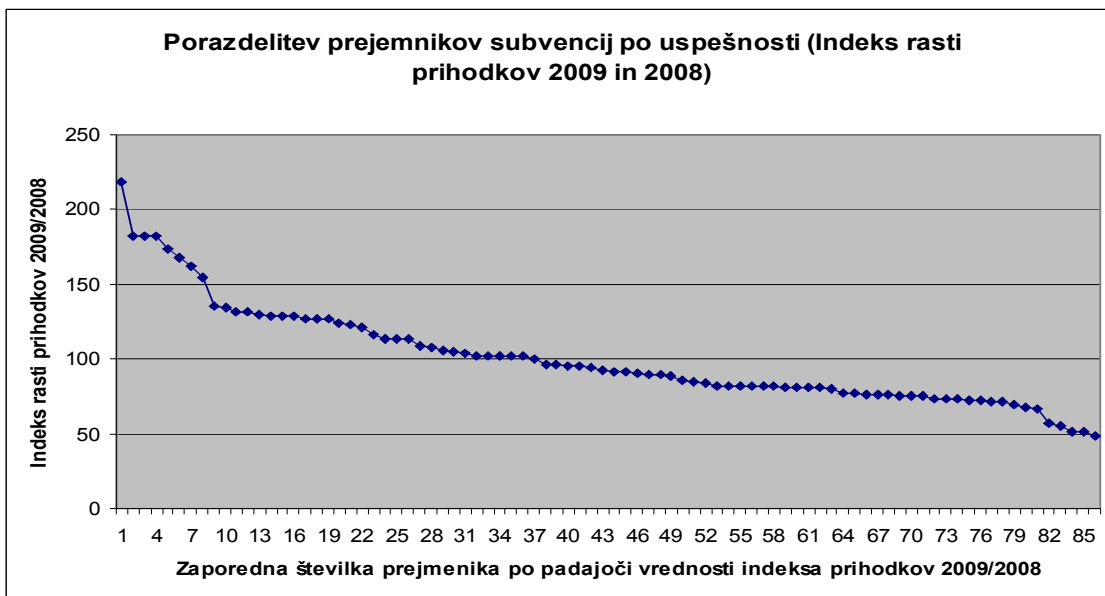
Na podlagi podatkov za leto 2009 je razvidno, da je subvencijo prejelo 158 prejemnikov. Ugotovili smo, da ima 22 podjetij, nepopolne podatke na AIPES-u. Pri naši analizi smo zato uporabili podatke 82 podjetij. Povprečje rasti dodane vrednosti zaposlenih med leti 2008 in 2009 znaša 97,16.

Sicer je iz podatkov AJPES razvidno, da so vse gospodarske družbe skupaj v letu 2009 v povprečju zmanjšale dodano vrednost na zaposlenega za 5 %.

Prejemniki subvencij so bili glede na gibanja dodane vrednosti na zaposlenca dvakrat bolj uspešni od povprečja vseh podjetij.

Graf 1.: Rast dodane vrednosti na zaposlenega v letih 2009 in 2008

Graf 2.: Indeks rasti prihodkov 2009 in 2008

Po podatkih AJPEŠ, so vse gospodarske družbe skupaj v letu 2009 v povprečju zmanjšale prihodke za 15 %.

Prejemniki subvencij so bili opazno boljši od povprečja vseh podjetij, saj so njihovi prihodki celo malo zrasli (za 0,8%), medtem ko so v slovenskem povprečju padli.

2.) REGIONALNE DAVČNE OLAJŠAVE ZA RAZISKAVE IN RAZVOJ

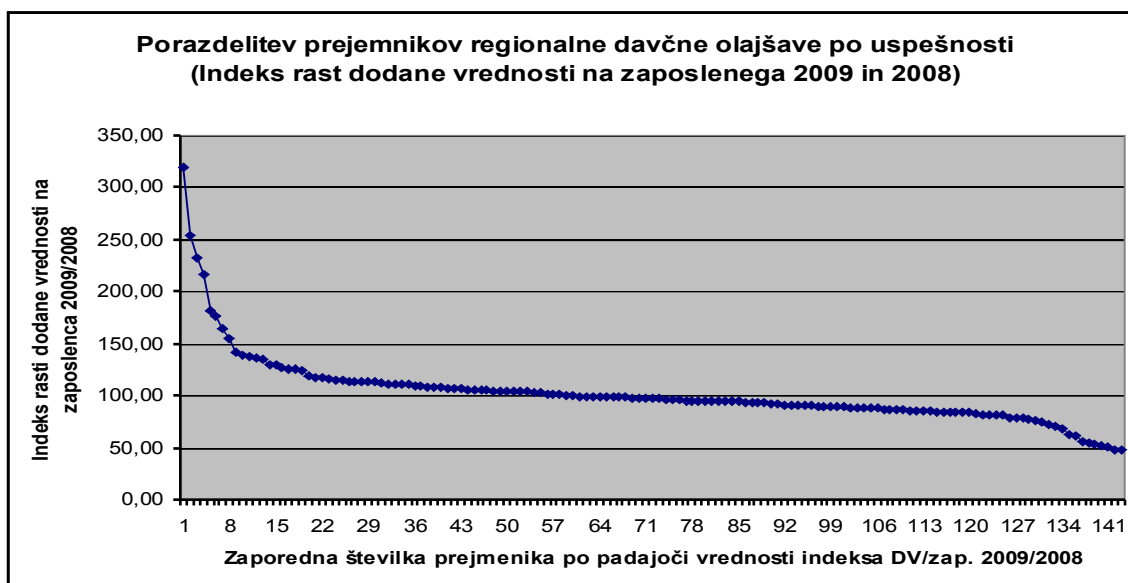
Št. prejemnikov:	168
Št. prejemnikov, ki ni imelo objavljenih podatkov oz. niso imeli popolnih	19

podatkov:	
Povprečje rasti dod.vred. zaposlenih med leti 08/09:	102,66

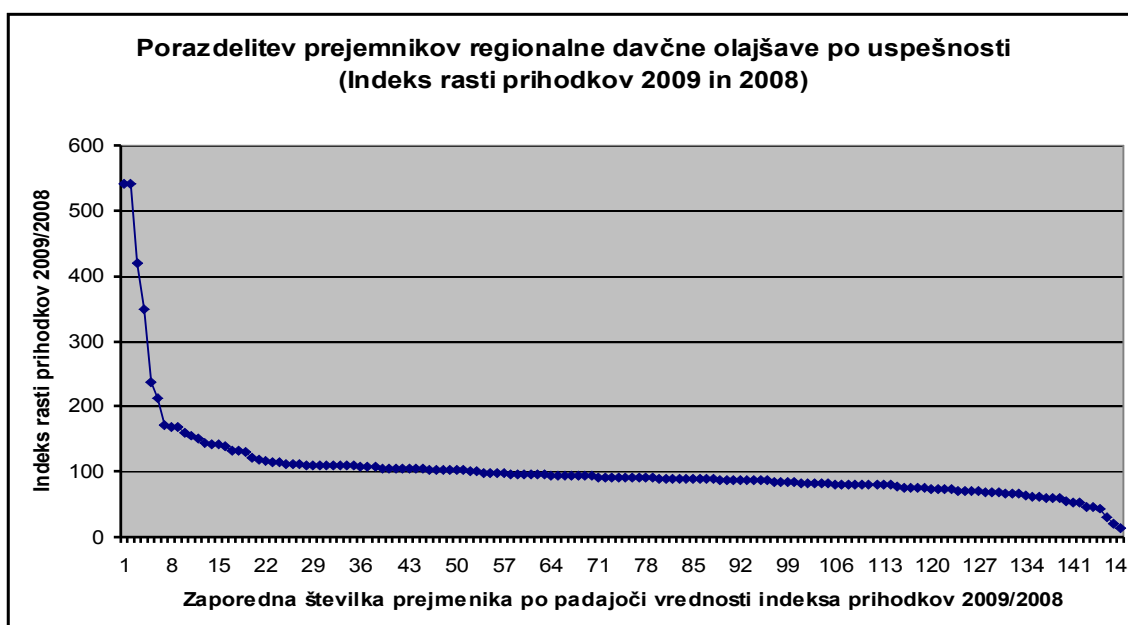
Na podlagi podatkov za leto 2009 je razvidno, da je državno pomoč prejelo 168 prejemnikov. Ugotovili smo, da ima 19 podjetij, nepopolne podatke na AIPES-u. Pri naši analizi smo zato uporabili podatke 149 podjetij. Povprečje rasti dodane vrednosti zaposlenih med leti 2008 in 2009 znaša 102,66.

Iz podatkov AJ PES razvidno, da je povprečna dodana vrednost na zaposlenega vseh gospodarskih družb skupaj v letu 2009 v povprečju padla za 5%.

Torej so bili prejemniki ugodnosti davčnih olajšav bistveno boljši od povprečja vseh podjetij, saj je njihova dodana vrednost na zaposlenca rasla za 2,6%, medtem ko je v slovenskem povprečju padala.

Graf 3.: Rast dodane vrednosti na zaposlenega v letih 2009 in 2008

Graf 4.: Indeks rasti prihodkov 2009 in 2008

Po podatkih AJPES, so se prihodki vseh slovenskih gospodarskih družb v letu 2009 v povprečju zmanjšali kar za 15%.

Prejemniki ugodnosti davčnih olajšav so bili bistveno boljši od povprečja vseh podjetij, saj so njihovi prihodki celo rasli za 3,8%, medtem ko so v slovenskem povprečju padli.

Učinkovitost ukrepov Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo za spodbujanje inovacij in tehnološkega razvoja

Uvod

Ministrstvo za visoko šolstvo znanost in tehnologijo je v letu 2009 naročilo neodvisno študijo učinkovitosti ukrepov Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo za spodbujanje inovacij in tehnološkega razvoja v slovenskih podjetij v letih 2005–2007 (CRP št. projekta V5-0448, FDV s sodelavci IER). Obdobje je bilo izbrano zato, ker je potrebno nekaj let, da se v popolnosti pokažejo učinki in da lahko z gotovostjo govorimo o učinkovitosti ukrepov. Ker se v letu 2008 in 2009 ukrepi MVZT enaki lahko trdimo, da rezultati učinkov veljajo tudi za leti 2008 in 2009.

Povzetek študije

Namen ciljnega raziskovalnega programa »Učinkovitost ukrepov Ministrstva za visoko šolstvo znanost in tehnologijo za spodbujanje inovacij in tehnološkega razvoja v slovenskih podjetij v letih 2005–2007« je bila preučitev učinkovitosti in primernosti obstoječih ukrepov in postopkov za spodbujanje inovacij in tehnološkega razvoja. Hkrati nas je poleg tega najširšega cilja zanimalo predvsem, ali so na ravni podjetja sredstva, ki jih država namenja za (so)financiranje določene dejavnosti, uporabljena učinkovito oziroma kakšen je njihov izmerljiv učinek. Kot količinske kriterije učinkovitosti se pogosto navaja ustvarjen dodatni promet/ dohodek na osnovi rezultatov (so)financiranega projekta, ustvarjeno oziroma ohranjeno število delovnih mest, način in povečanje tržnega deleža kot posledica rezultatov projekta, vstop na nov trg, povečanje naložb v R&R in inovacije na ravni podjetja, itd.

Ukrepi imajo lahko tudi druge morebitne učinke, ki niso neposredno kvantitativno merjeni in jih odgovorni v podjetju opažajo v toku izvajanja (so)financiranega projekta (npr. izboljšanje sodelovanja z javnimi raziskovalnimi institucijami, vpliv na pomen inovacijske dejavnosti znotraj podjetja, višja stopnja tehnološkega znanja itd.). Za oblikovalca ukrepov so poleg teh podatkov koristne tudi povratne informacije s strani prejemnika o ustreznosti vsebinske zasnove podpornega ukrepa, o postopku za prijavo, še posebno z vidika zahtevane dokumentacije, o zadostni višini finančne podpore, vsebinskem in administrativnem spremljanju (so)financiranega projekta ter vsa druga opažanja na strani prejemnika.

Na vsa zgoraj navedena vprašanja smo v raziskavi iskali odgovore s pomočjo ustrezne metodologije, ki je kombinirala več različnih pristopov (ankete, pol-strukturirani intervjuji med podjetji, analize statističnih podatkov, okrogla miza itd.). Različni nivoji analiz so raziskovalni ekipi omogočili poleg prikaza učinkov na vsaki od izbranih ravni tudi oceno ustreznosti nabora ukrepov in načina njihovega izvajanja tako z vidika nacionalne inovacijske politike kot z vidika podjetij.

Potek dela

V prvi fazi je bila opravljena analiza že uporabljenih metodologij v Sloveniji za evalvacije ukrepov za spodbujanje inovacij in tehnološkega razvoja, da smo si tako ustvarili primerno podlago za oblikovanje ustrezne metodologije za vrednotenje ukrepov Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo za spodbujanje inovacij in tehnološkega razvoja v slovenskih podjetij v letih 2005-2007. Na osnovi pridobljenih informacij smo oblikovali anketne vprašalnike, ki so bili poslani prejemnikom (so)financiranja v izbranih ukrepih: spodbujanje tehnološko razvojnih projektov v malih in srednje velikih podjetjih v letih 2005 in 2006, spodbujanje sodelovanja v programu EUREKA ter ukrep Mladi raziskovalci iz gospodarstva. Vprašalniki so

bili pred pošiljanjem testirani v izbranih podjetjih ter dopolnjeni na osnovi njihovih pripomb in pripomb naročnika.

V obdobju od marca 2009 do oktobra 2009 so potekale ankete med prejemniki sredstev za vse navedene ukrepe. Do sredine januarja 2010 smo opravili analizo pridobljenih podatkov in jo predstavili na okrogli mizi izbranim sodelujočim podjetjem ter naročnikom.

Rezultati

V okviru pregleda že izvedenih analiz v preteklosti smo obravnavali tri raziskave, ki so se v zadnjem desetletju izvajale v Sloveniji in so se navezovale na obravnavano področje inovacij in tehnološkega razvoja: (1) evalvacija razpisov področja za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti v letih 2001-2003, (2) evalvacija ukrepov za spodbujanje razvoja grozdov v Sloveniji v obdobju 2001-2003, in (3) evalvacija tehnoloških projektov, ki jih je subvencioniralo Ministrstvo za znanost in tehnologijo: podjetniški in drugi učinki teh projektov – ekonomika subvencioniranja z vidika države.

Pri analiziranju posameznih vidikov so se uporabljali različni viri in metode pridobivanja podatkov in informacij:

- sekundarni podatki – statistični pregledi in informacije, podatkovne baze finančnih podatkov, podatkovne baze, pridobljene od skrbnikov ukrepov in podobno;
- pridobivanje primarnih podatkov: anketni vprašalniki (poslani po pošti, elektronski), intervjuji, poglobljeni intervjuji, fokusne skupine in podobno.

Zaradi problematičnosti kvantitativnega ocenjevanja učinkov (zamik pri vplivu projektov znotraj posameznih ukrepov na ekonomske kazalce, nemoč večine podjetij da točno kvantitativno ocenijo enoznačni vpliva preučevanega projekta na povečanje prodaje, povečanje dodane vrednosti in dobiček) se je te ocene kombiniralo s kvalitativnim ocenjevanjem učinkov posameznih prejemnikov. Ključni del vseh obravnavanih evalvacij pa je bil namenjen zaključkom o napredku pri doseganju splošnih ciljev programa ter priporočilom za izvajanje ukrepov v prihodnje (od zelo splošnih do zelo konkretnih).

Ti izsledki so bili upoštevan pri pripravi vprašalnikov za evalvacijo izbranih ukrepov, hkrati pa smo pripravili še metodologijo ocenjevanja učinkov, ki ni temeljila na rezultatih ankete, ampak na analizi statističnih podatkov za opazovane skupine. Obe analizi sta v primeru vrednotenja učinkov ukrepa za spodbujanje tehnološko razvojnih projektov v malih in srednje velikih podjetjih dali visoko pozitivne rezultate in se medsebojno dobro dopolnjujeta.

Tako smo na podlagi odgovorov na vprašalnike ugotovili, da so v času trajanja projekta podjetja prejemniki državnih sredstev **povečala lastne izdatke za raziskave in razvoj** v povprečju za 124 tisoč evrov, kar kumulativno znaša okrog 5 milijonov evrov za 41 podjetij, ki so pri tem vprašanju podala uporabne odgovore. Le 15% podjetij je odgovorilo, da se zaradi prejema sredstev MVZT njihova lastna sredstva za R&R niso povečala (a tudi ne zmanjšala!), pri preostalih podjetjih pa so državna sredstva vzpodbudila še dodatno povečanje privatnih izdatkov.

Upoštevač višino prejetih sredstev s strani MVZT smo izračunali tudi **relativno učinkovitost subvencij** na spremembo lastnih sredstev za R&R. Glede na prejete ocene o povečanju lastnih razvojnih sredstev s strani podjetij, je povprečno podjetje za vsak evro prejete pomoči s strani MVZT povečalo lastne investicije za R&R za 1,35 evra (medianska vrednost je bila podobno visoka: 1,02 evra), kar je ohrabrujoč podatek, glede na to, da je minimalni prag, ki ga skušamo doseči, enak vrednosti 0. Tudi sorazmerno glede na višino vloženih sredstev sta bila programa MVZT v spodbujanju privatnih investicij v R&R učinkovita.

Poleg **ohranjanja delovnih mest** so podjetja za pozitivno ocenila tudi učinek na povečanje zaposlenosti raziskovalnega kadra. V povprečju je razpis MVZT omogočil **zaposlitev 2** dodatnih raziskovalcev na podjetje, kar skupaj znaša kar 83 novih raziskovalcev v 41 podjetjih, ki so odgovorila na to vprašanje. Vsakih **100.000 evrov** pomoči za R&R v povprečju ustvarilo **2,4 nova raziskovalna delovna mesta**.

Kar 85% vprašanih je izrazilo močno ali izredno močno strinjanje s trditvijo, da so državna sredstva pomembno prispevala k povečanju prihodkov od prodaje, s povprečno oceno odgovorov 5,7 na lestvici od 1 do 7.

Upoštevajoč višino prejetih sredstev, je v povprečju **evro dodeljene pomoči** po ocenah podjetij prejemnikov **vzpodbudil 6,7 evrov dodatne prodaje in 3,9 evrov dodane vrednosti**, če uporabimo delež dodane vrednosti v celotni prodaji v letu 2007.

Analiza, opravljena na osnovi statističnih podatkov in podatkov AJPESa, je potrdila ugotovitve vprašalnika. **Prejemniki pomoči močno presegajo svoje konkurente** v vseh kategorijah tržne uspešnosti. Stopnja rasti prodaje je v prejemnikih dvakratnik tiste v medianskem podjetju v Sloveniji in prav tako za kar 60% višja od stopnje rasti v konkurentih v isti panogi. To dokazuje, da so se pomoči usmerjale v podjetja, ki svoje izdelke in storitve uspešno tržijo na trgu in so poleg tega pri tem precej bolj uspešna kot njihovi konkurenti. Poleg rasti je za davkopllačevalce kot financerje tovrstnih razpisov za spodbujanje razvojne usmerjenosti podjetij pomembna tudi rast dodane vrednosti, saj je le-ta osnova za obračun DDV, ki je pomemben vir javnofinančnih prihodkov in torej eden izmed kanalov za povrnitev investicije v prejemnike sredstev MVZT. **Tudi rast dodane vrednosti v podjetjih prejemnikih subvencij je znatno višja kot v konkurenčnih podjetjih, saj le-to v podjetjih iz iste panoge presega kar za dvakrat.** Prejemniki torej uspevajo dosegati zavidljive stopnje rasti ne le prodaje, pač pa tudi dodane vrednosti in so s tem pomemben faktor v povečevanju rasti slovenskega BDP.

Največjo razliko so prejemniki ustvarili pri zaposlovanju, saj so v triletnem obdobju uspeli **povečati zaposlenost v povprečju za kar 13%**, medtem ko so njihovi konkurenti iz istih dejavnosti dosegli le 2,3% rast zaposlovanja.

Podobno pozitivni so bili tudi učinki ukrepa, ki je spodbujal podjetja za sodelovanje v programu EUREKA. Bolj kot dvig tehnološke ravni in R&R dejavnosti v podjetju je cilj financerja spodbuditi vključevanje slovenskih podjetij v mednarodno okolje. V tej luči velja tudi tolmačiti nekatere odgovore s strani podjetij, kot npr., relativno visoko število odgovorov (70%), da se za projekt ne bi določili brez subvencije. Ob tem pozitivno preseneča dejstvo, da prejeta državna sredstva povečujejo lastna sredstva podjetij za R&R, s čimer se strinja več kot 75 % vprašanih.

S pripravo in izvedbo razpisa je bilo zadovoljstvo porabnikov pozitivno, pri čemer velja poudariti, da prvo mesto zaseda komunikacija razpisatelja do razpisnikov. Nekaj kritike na počasnost postopkov je v primeru programa EUREKA opravičljivo, saj gre za sodelovanje v mednarodnem programu, kjer poleg slovenskih postopkov na časovni okvir vplivajo tudi postopki na mednarodnem nivoju.

Večina anketirancev je mnenja, da je **projekt Eureka močno izboljšal njihove kompetence in proizvode oz. storitve** (povprečna ocena 5,2), saj so dosegli napredek na novih tehnoloških področjih, kjer do sedaj niso imeli izkušenj (povprečna ocena 5,6). Prav tako so navezali stike s partnerji v tujini in pospešili svojo internacionalizacijo. Izrazito pozitivno pa je projekt vplival na povečanje zahtev po večji kakovosti in tehnološki dovršenosti proizvodov in storitev dobaviteljev. **Širitev poslovne mreže in prelivanje znanja** po njej je prisotna do določene mere tudi navzdol po verigi dodane vrednosti, kar je zaželena lastnost tovrstnih projektov.

Ključna ugotovitev evalvacije ukrepa »Mladi raziskovalci iz gospodarstva« je, da je tako večina podjetij kot tudi samih mladih raziskovalcev mnenja, da je bil **skupen učinek delovanja mladih raziskovalcev pozitiven**. Anketiranci so menili, da je bila vsebina dela mladih raziskovalcev večinoma v skladu s prijavljenim programom, pa tudi z vsebino študija. Obenem je zaključna naloga podpirala področje delovanja podjetja, mladi raziskovalci pa so bili vključeni v delo na RR projektih. To potrjuje, da **sta bila dosežena dva cilja ukrepa, to je povečati kakovost in uporabnost znanstvenega in raziskovalno razvojnega dela ter izboljšati pretok znanja med znanstveno raziskovalno sfero ter uporabniki**. Prav tako je analiza pokazala, da se je **pomembno okrepilo sodelovanje med raziskovalnimi institucijami in podjetji**, kar pomeni, da je bil **tudi tretji cilj dosežen**. Da ti cilji brez ukrepa ne bi bili doseženi, smo poskušali dokazati z vprašanjem, ki je preverjalo, ali bi se podjetja odločila za financiranje in

usposabljanje osebe za doktorja oz. magistra znanosti, če ne bi bila uspešna na razpisu – izkazalo se je, da bi se **podjetja le redko odločila za usposabljanje kandidatov v lastni režiji, kar pomeni, da je tudi z vidika učinka »mrtve teže«, ki je majhen, ukrep ustrezen.**

Ključni **problemi** pri usposabljanju mladih raziskovalcev iz gospodarstva se nanašajo na **težave pri usklajevanju akademskega dela usposabljanja in gospodarskih interesov podjetij** – mladi raziskovalci so v podjetju obremenjeni z delovnimi zadolžitvami, kar pogosto onemogoča izpolnjevanje kratkih rokov za objavo člankov in pripravo doktorske naloge. V gospodarski družbi je namreč pogosto težko uskladiti raziskovalno delo in tekoče delovne obveznosti mladega raziskovalca. Veliko **problemov je povezanih tudi z raziskovalnimi institucijami in mentorji**, raziskovalne institucije zahtevajo preveč fokusa na bazičnih kot pa na konkretnih, industrijsko naravnanih raziskavah. Omeniti pa je potrebno tudi **problematiko ukrepa od leta 2007 dalje**: v primerjavi s sedanjim ukrepom »mladi raziskovalci iz gospodarstva«, ki se **izvaja iz sredstev ESRR, je bil ukrep v letih 2001-2006 administrativno in časovno mnogo manj zahteven in potraten** ter prav zaradi tega mnogo bolj usmerjen h končnemu cilju, pridobiti doktorat ter usposobiti kandidata za takojšnje delo v gospodarstvu. Ukrep je imel tudi pozitivnejše posledice na izvajanje ciljnega programa v primerjavi s sedanjimi financiranjem; slednji zahteva zagotovitev lastnih sredstev s kasnejšim povračilom stroškov, kar zaradi otežene likvidnosti ogroža načrtovano izvedbo aktivnosti ter izpodbija načelo gospodarnosti in ekonomičnosti poslovanja.

Sklepi in priporočila

Opravljen evalvacija ukrepov MVZT v letih 2005, 2006 in 2007 pokaže, da so **ukrepi dosegli svoj cilj** in spodbudili povečano vlaganje podjetij v raziskovalno-razvojno in inovacijsko dejavnost ter izboljšali kadrovske strukture R&R oddelkov v podjetjih. Tako analiza vprašalnikov kot analiza statističnih podatkov sta dali **pozitivne rezultate na podjetniškem in makroekonomskem nivoju** in potrdili smiselnost takega usmerjanja državnih sredstev v poslovni sektor.

Evalvacija je opozorila tudi na nekatere, sicer poznane probleme, z izvajanjem državnih ukrepov. Sem sodijo pripombe podjetij na **administrativno zahtevnost** razpisov, na kriterije izbire projektov ter na **relativno skromna sredstva**, ki jih država takim ukrepov namenja. V letu 2009 je sicer prišlo do povečanja sredstev, a so zaradi sofinanciranja ukrepov s strani evropskih sredstev postopki prijavljanja, poročanja in prejemanja sredstev postali še zahtevnejši in po oceni podjetij s tega zornega kota manj ugodni (glej poročilo o ukrepov »Mladi raziskovalci iz gospodarstva«). V opravljenih neposrednih razgovorih s prejemniki sredstev so podjetja predlagala tudi **jasnejšo politiko glede podpornih ukrepov** v smislu rednega objavljanja/napovedovanja razpisov, poenotenja dokumentacije, ki se jo od podjetij zahteva ob prijavi, poenotenja kriterij in načina poročanja. Vse to bi podjetjem znižalo stroške prijavljanja na državne razpise in še dodatno izboljšalo kakovost državnih sredstev. Predlagana je tudi večja stopnja koordinacije med različnimi ministrstvi, službami vlade in izvajalskimi agencijami, ki bi povečala transparentnost in s tem dostopnost ukrepov še posebno za mala podjetja.

Splošni vtis raziskovalne ekipe pri izvajanju različnih oblik evalvacije (vprašalnik, razgovori, okrogla miza) je, da prejemniki iz vrst podjetij želijo sodelovati pri oblikovanju ukrepov in **dajejo konstruktivne predloge** v smeri dopolnjevanja politike spodbujanja naložb v raziskovalno-razvojno dejavnost. Zato menimo, da bi bilo koristno tovrstne načine **vrednotenja učinkov in preverjanje pravilnosti ukrepov izvajati na redni osnovi** in zagotoviti sistematsko vključevanje pobud v nove/ prenovljene ukrepe.

Redno vrednotenje učinkov ukrepov pa je seveda smiselno le v primeru jasno srednje in dolgoročno oblikovane politike na področju spodbujanja R&R in inovacijske dejavnosti v poslovnem sektorju, ki ne podleže letnemu proračunskemu prilagajanju. Čeprav je ena od stalnic s strani prejemnikov tudi kritika na račun obsega sredstev, je **nezanesljivost in pogosto spreminjanje** tako obsega kot načina spodbujanja (uvajanje novih oz. spreminjanje ukrepov) ocenjeno kot še bistveno bolj problematično in neprijazno. Ob potrditvi pozitivnih učinkov analiziranih ukrepov je torej nedvomno temeljno priporočilo opravljene raziskave, da se **s programi spodbujanja nadaljuje** in se jih nadgradi v smeri podanih ugotovitev in predlogov.

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST REPUBLIKE SLOVENIJE

Poročilo o strukturi, rezultatih in učinkih raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v letu 2009

1. Uvod

Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je v letu 2009 sofinancirala 196 temeljnih, aplikativnih in podoktorskih raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči, in sicer v vrednosti 9.198.025,74 evrov. Od tega je bilo 15 temeljnih, 167 aplikativnih in 14 podoktorskih projektov. Večina (117) jih je bilo na področju tehniških ved. Sledijo raziskovalni projekti biotehniških ved (19), naravoslovnih ved (17), družboslovnih ved (13), medicinskih ved (12) ter interdisciplinarno raziskovanje (10) in najmanj projektov na področju humanističnih ved (8). Ti raziskovalni projekti so se oziroma se še bodo v triletnem obdobju izvajali v gospodarskih družbah, in sicer bodisi samostojno bodisi v sodelovanju z raziskovalnimi organizacijami v državnem ali visokošolskem sektorju, ali pa so jih gospodarske družbe sofinancirale.

V letu 2009 se je od zgoraj navedenih projektov zaključilo 48. Večina zaključenih projektov je aplikativnih (41), sledi šest podoktorskih projektov in en temeljni projekt. Ostali projekti, ki so se (so)financirali v letu 2009, še potekajo v letu 2010. Izvajalci zaključenih raziskovalnih projektov so Agenciji posredovali Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta za celotno obdobje financiranja. Izvajalci projektov, ki še potekajo so, predložili letno poročilo o izvajanju raziskovalnega projekta. V nadaljevanju poročila bomo prikazali kvantitativne podatke o zaključenih raziskovalnih projektih državnih pomoči. Za raziskovalne projekte, ki še potekajo, takšnega poročila ne moremo podati, ker bodo cilji njihovih raziskovanj doseženi šele ob zaključku triletnega obdobja financiranja. Prikazani rezultati in učinki raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v letu 2009 so povzeti iz zaključnih poročil o rezultatih raziskovalnih projektov in iz internih podatkov Agencije o strukturi financiranja raziskovalnih projektov, ki so dosegljivi tudi na spletnih straneh Agencije.

2. Pregled zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči v letu 2009

Zap. št.	Številka projekta	Naslov projekta
1	J2-9090	Materiali in postopki za izdelavo miniaturnih debeloplastnih keramičnih 2D in 3D struktur
2	L1-9338	Telekomunikacijska omrežja, problemi hanojskega stolpa in algoritmi
3	L1-9479	Razvoj kromatografskih metod za določanje mikronutrientov in nekaterih drugih organskih spojin z biološko aktivnostjo
4	L2-9023	Obvladovanje emisij živega srebra in nekaterih drugih toksičnih elementov v termoelektrarnah cementarnah in drugih visokotemperaturnih
5	L2-9078	Gradniki izobraževalnih omrežij
6	L2-9100	Razpoznavanje (verifikacija) govorcev v forenzične namene
7	L2-9151	Sinteza magnetnih nanodelcev za mikrovalovne absorberje in magnetne tekočine
8	L2-9172	Raziskave inteligentnega doma Telekom
9	L2-9175	Nizko dopirana ZnO keramika za energijske varistorje
10	L2-9178	Hitro preizkušanje naprednih algoritmov vodenja v industrijskem okolju
11	L2-9184	Sistem za avtomatizirano in integrirano sočasno proizvodnjo različnih izdelkov
12	L2-9212	Preverjanje položaja radioaktivnih izvirov med obsevanjem tumorjev v brahi terapiji
13	L2-9274	Okoljsko sprejemljiva vodna energija

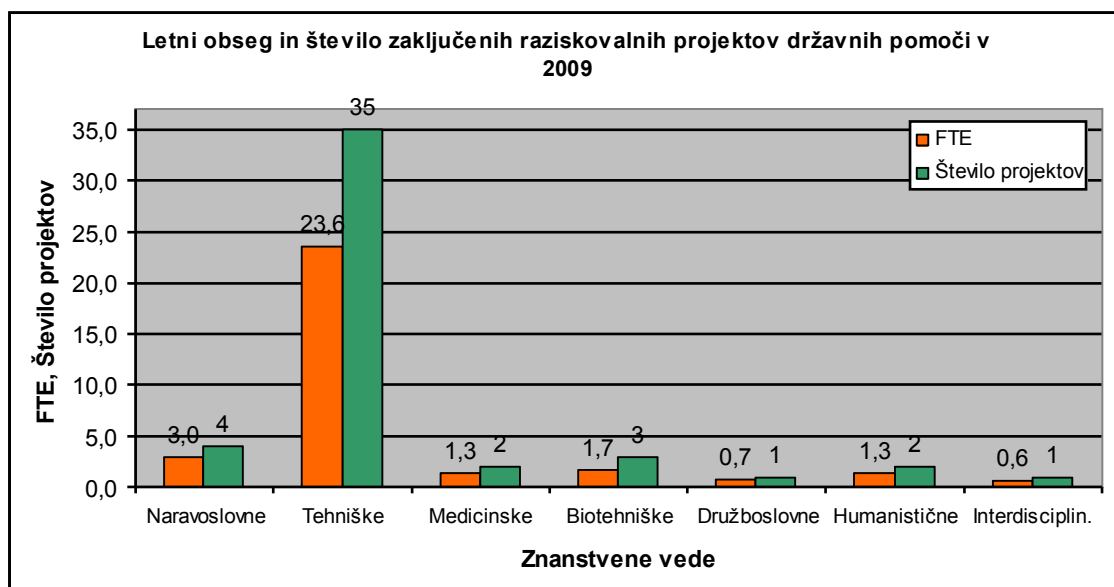
14	L2-9278	Analiza ločeno zbranih frakcij odpadne embalaže v Sloveniji, možne aplikacije in potiskljivost
15	L2-9287	Raziskave integriranega sistema za prenapetostno zaščito
16	L2-9308	Multifunkcionalni kompoziti na osnovi intermetalnih spojin Al - Mg - Ti, ojačenih s keramičnimi delci
17	L2-9318	Razvoj tekstilij iz novih vlaken iz obnovljivih surovinskih virov
18	L2-9323	Razvoj naprednih sanitetnih materialov
19	L2-9360	Vpliv polnil na mehanske lastnosti vlaknocementnih kompozitov
20	L2-9379	Veljavno modeliranje dinamičnega obnašanja kompleksnih struktur
21	L2-9428	Optimiranje energetskih in ekoloških parametrov termoelektrarn kurjenih s premogom
22	L2-9458	Razvoj sistemov za čiščenje odpadnih voda s kombinacijo bioloških šaržnih procesov in membranskih procesov
23	L2-9466	Geotehnične smernice za načrtovanje črpalne hidroelektrarne Kozjak
24	L2-9472	Analiza sedimentacije v akumulacijskem jezeru Boštanj
25	L2-9508	Stimulacija mikrostrukture za kontinuirno vlivanje jekel z vrhunsko kvaliteto
26	L2-9559	Analiza procesov laserskega varjenja in lastnosti vara
27	L2-9575	Hidratacija sistema Portland cement-apnenec-elektrofiltrski pepel in vpliv končne fazne sestave na sulfatno odpornost
28	L2-9657	Oksidacija kovin z reaktivno kisikovo plazmo
29	L2-9692	Hidravlične karakteristike specifično počasne vertikalne cevne turbine
30	L2-9713	Dinamična trdnost lasersko rezanih elementov konstrukcije
31	L2-9717	Vgrajeni inteligentni sistemi pri elektroobločnih postopkih varjenja
32	L2-9729	Cenejša in čistejša proizvodnja metanola in heksamina
33	L2-9755	Zasnova linearnega merilnika absolutnega pomika z optičnim mikrosistemom s submikronsko ločljivostjo
34	L2-9758	Inteligentni sistem z računalniškim vidom za avtomatsko kontrolo kakovosti farmacevtskih izdelkov
35	L3-9129	Molekularna epidemiologija bolezni povezanih z izpostavljenostjo azbestu in presejalno testiranje za zgodnje odkrivanje mezotelioma
36	L3-9698	Evalvacija učinkov psihoedukacije in farmakoterapije bolnikov z bipolarno motnjo razpoloženja
37	L4-9442	Razvoj metode PCR v realnem času za detekcijo viroidov sadnega drevja, vinske trte in hmelja
38	L4-9577	Raziskave še nepojasnjene rasti, razvoja in sestave semen alternativnih oljnic
39	L5-9402	Uvajanje naprednih tehnologij za povečanje varnosti v arhitekturi sodobnih stanovanjskih stavb
40	L6-9233	Kulturna dediščina Krvavca - priprava turističnega produkta in njegovega vodenja
41	L6-9778	Slovenski terminološki portal
42	L7-9070	Izobraževanje o ekoremediacijah z uporabo informacijskih tehnologij
43	Z1-9330	Transport električnega naboja v tankih slojih organskih polprevodnikov
44	Z1-9415	Ponovna uporaba s hranili bogatih odpadnih voda za vzgojo lesnih rastlin kot alternativni energetski vir
45	Z2-9300	Raziskave termodinamičnih učinkov kavitacije
46	Z2-9521	Razvoj metode za določanje prenosa znoja v oblačilni sistem
47	Z2-9623	Stabilnost in atezilnost nano in mikro polij elektrolitskih kapsul v omejenih prostorih superkritičnih tekočin
48	Z4-9571	Bioinženiring adaptivne mutacije pri bakteriji Escherichia coli

3. Letni obseg in število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po znanstvenih vedah v letu 2009

Podatki o letnem obsegu in številu zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po znanstvenih vedah v letu 2009 kažejo osredotočenost raziskovanja v okviru shem državnih pomoči v tehniških vedah. Naravoslovne vede so po obsegu in številu projektov na drugem mestu s slabimi 10 %, nato pa sledijo ostale znanstvene vede. Prikazana struktura raziskovalnih projektov se precej razlikuje od strukture celotnega obsega raziskovalnih programov in projektov po znanstvenih vedah, ki jih financira Agencija.

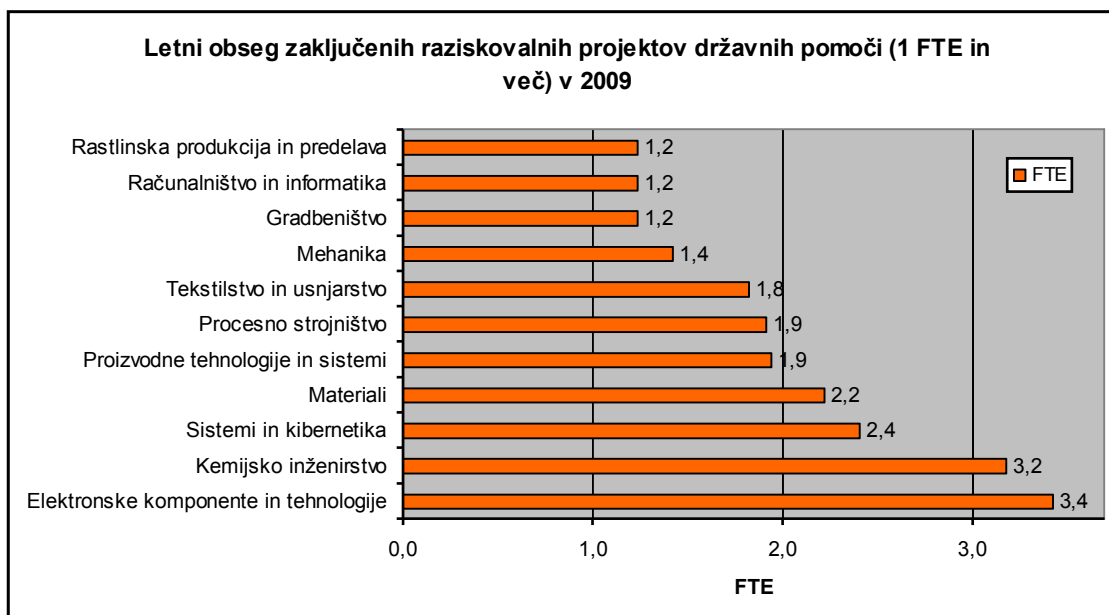
Povprečen obseg gospodarskega aplikativnega projekta se je v letu 2009 povečal in je znašal 0,67 FTE, kar je za 0,17 FTE več kot v prejšnjem letu. Kljub povečevanju števila in deleža aplikativnih projektov lahko ocenjujemo, da sta njihov obseg in delež še vedno izredno majhna in, kot bo razvidno v nadaljevanju, tudi premalo osredotočena na ključna razvojna področja.

	FTE		Projekti	
	Obseg	Delež	Število	Delež
Naravoslovne vede	3,0	9,2%	4	8,3%
Tehniške vede	23,6	73,1%	35	72,9%
Medicinske vede	1,3	4,1%	2	4,2%
Biotehniške vede	1,7	5,4%	3	6,2%
Družboslovne vede	0,7	2,2%	1	2,1%
Humanistične vede	1,3	4,1%	2	4,2%
Interdisciplinarno	0,6	1,9%	1	2,1%
Skupaj	32,3	100,0%	48	100,0%

4. Letni obseg zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po raziskovalnih področjih v letu 2009

Raziskovalno področje	FTE	Število projektov
Elektronske komponente in tehnologije	3,4	5
Kemijsko inženirstvo	3,2	5
Sistemi in kibernetika	2,4	3
Materiali	2,2	3
Proizvodne tehnologije in sistemi	1,9	3
Procesno strojništvo	1,9	2
Tekstilstvo in usnjarstvo	1,8	3
Mehanika	1,4	2
Gradbeništvo	1,2	2
Računalništvo in informatika	1,2	2
Rastlinska produkcija in predelava	1,2	2
Kemija	0,9	1
Varstvo okolja	0,9	1
Psihijatrija	0,7	1
Arhitektura in oblikovanje	0,7	1
Jezikoslovje	0,7	1
Matematika	0,6	1
Energetika	0,6	1
Konstruiranje	0,6	1
Vodarstvo	0,6	1
Komunikacijska tehnologija	0,6	1
Javno zdravstvo (varstvo pri delu)	0,6	1
Arheologija	0,6	1
Interdisciplinarne raziskave	0,6	1
Fizika	0,5	1
Biotehnologija	0,5	1
Telekomunikacije	0,3	1
Skupaj	32,3	48

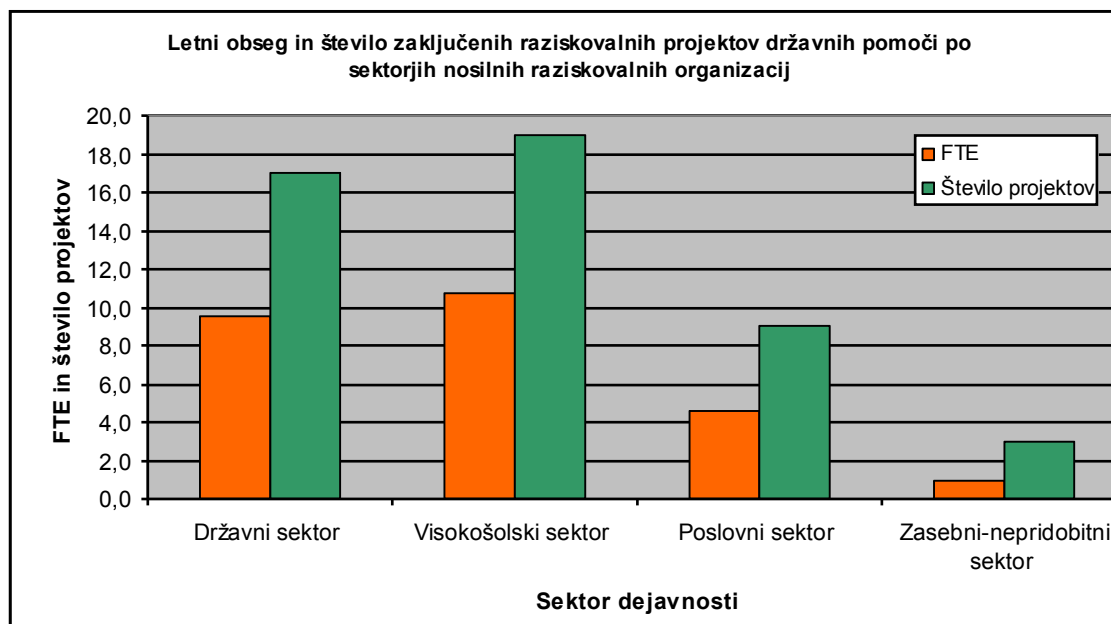

Podobno kot v preteklih letih tudi v letu 2009 podatki kažejo veliko razpršenost državnih pomoči po raziskovalnih področjih, čeprav se je skupno število raziskovalnih področij zmanjšalo. Elektronske komponente in tehnologije ter kemijsko inženirstvo je bilo financirano nad 3 FTE v letu 2009. Poleg navedenih področij predstavljajo, podobno kot v prejšnjih letih, največji obseg financiranja državnih pomoči še naslednja področja: sistemi in kibernetika, materiali, proizvodne tehnologije in sistemi, gradbeništvo ter računalništvo in informatika. Ponovno je treba poudariti, da ti podatki ne kažejo sorazmernosti sredstev med vsemi sredstvi za raziskovalne programe in projekte ter sredstvi za raziskovalne projekte državnih pomoči, niti na ravni znanstvenih ved niti na ravni raziskovalnih področij.

5. Letni obseg in število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po sektorjih nosilnih raziskovalnih organizacij v letu 2009

Sektor dejavnosti	FTE		Projekti	
	Obseg	Delež	Število	Delež
Državni sektor	9,5	36,9%	17	35,4%
Visokošolski sektor	10,7	41,6%	19	39,6%
Poslovni sektor	4,6	19,9%	9	18,7%
Zasebni-nepridobitni sektor	0,9	3,6%	3	6,3%
Skupna vsota	25,8	100,0%	48	100,0%

Struktura v gornji tabeli je podobna kot v preteklih letih. V primerjavi z letom 2008 je v letu 2009 malo pridobil državni sektor in malo izgubil visokošolski sektor.

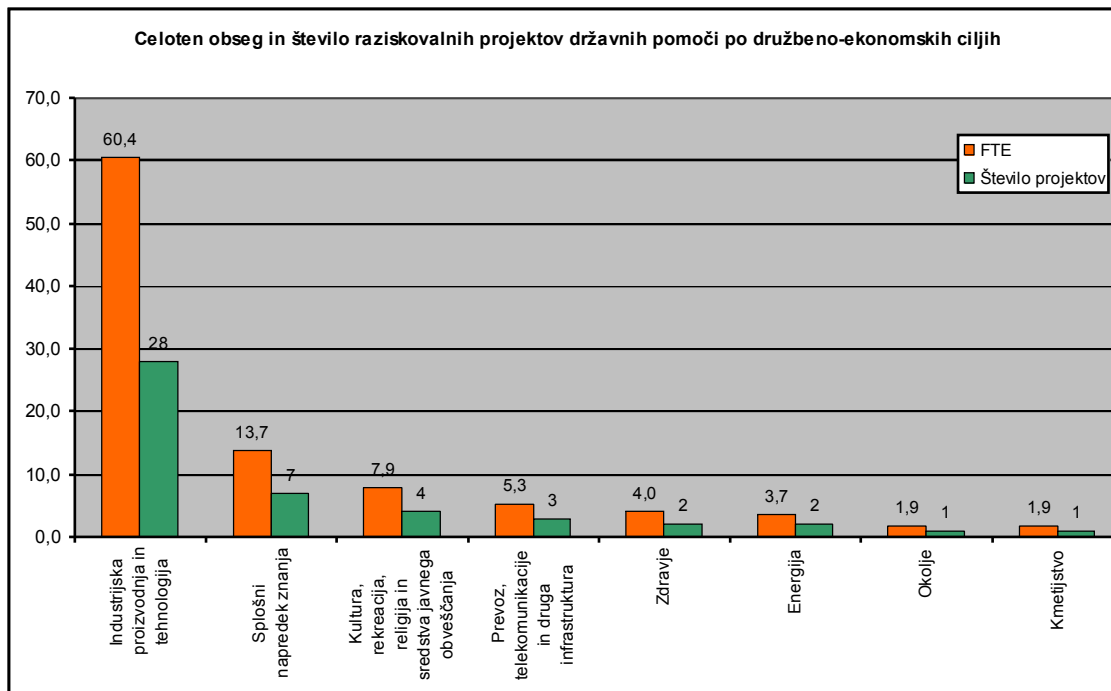
Obseg in število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po nosilnih raziskovalnih organizacijah v letu 2009

V letu 2009 je pri 48 končanih projektih sodelovalo 27 nosilnih raziskovalnih organizacij, ki so imele skupen obseg 25,9 FTE, to je skoraj 80 % celotnega obsega zaključenih raziskovalnih projektov. Po obsegu in številu projektov izstopa Institut "Jožef Stefan". Osem raziskovalnih organizacij je izvajalo več kot 1 projekt in ima skupno več kot 1 FTE.

Nosilna raziskovalna organizacija	FTE	Št. proj.
Institut "Jožef Stefan"	6,7	12
Kemijski inštitut	1,9	3
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo	1,8	3
Limnos, podjetje za aplikativno ekologijo, d.o.o.	1,6	3
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za elektrotehniko	1,4	2
Univerza v Mariboru, Fakulteta za strojništvo	1,3	2
Univerza v Mariboru, Fakulteta za gradbeništvo	1,2	2
Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta	1,1	2
Univerza v Novi Gorici	1,0	1
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo	0,7	1
Univerza v Mariboru, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo	0,6	1
Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	0,6	1
Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti	0,6	1
LITOSTROJ POWER, družba za projektiranje, gradnjo elektrarn in izdelavo energetske ter industrijske opreme, d.o.o.	0,5	1
BIOMED raziskovanje in strokovno svetovanje d.o.o., Ljubljana	0,5	1
BION, inštitut za bioelektromagnetiko in novo biologijo, d.o.o.	0,5	1
GOAP Računalniški inženiring in avtomatizacija procesov d.o.o. Nova Gorica	0,5	1
HIDRIA INŠTITUT KLIMA - klimatizacija, gretje in hlajenje, d.o.o.	0,5	1
Inštitut za fizikalno biologijo d.o.o.	0,5	1
Zasebni raziskovalec Varužan Kevorkijan	0,4	1
ZAVOD TC SEMTO Tehnološki center za sklope, elemente, materiale, tehnologije in opremo za elektrotehniko	0,4	1
Kmetijski inštitut Slovenije	0,4	1
Univerza v Mariboru, Fakulteta za naravoslovje in matematiko	0,4	1
Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko	0,2	1
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta	0,2	1
Izobraževalno raziskovalni inštitut Ljubljana	0,2	1
Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta	0,1	1
Skupaj	25,8	48

6. Število v letu 2009 zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči in celoten njihov obseg po družbeno-ekonomskih ciljih

Družbeno-ekonomski cilj	FTE	Število projektov
Industrijska proizvodnja in tehnologija	60,4	28
Splošni napredek znanja - RiR financiran iz drugih virov (ne iz splošnih univerzitetnih fondov - SUF)	13,7	7
Kultura, rekreacija, religija in sredstva javnega obveščanja	7,9	4
Prevoz, telekomunikacije in druga infrastruktura	5,3	3
Zdravje	4,0	2
Energija	3,7	2
Okolje	1,9	1
Kmetijstvo	1,9	1
Skupna vsota	98,7	48

Tako kot v letu 2008, tudi raziskovalni projekti, ki so se zaključili v letu 2009, kažejo majhno osredotočenost na posamezne družbeno-ekonomske cilje. Največji obseg in število raziskovalnih projektov državnih pomoči je bil namenjen industrijski proizvodnji in tehnologiji. Vsi ostali projekti kažejo precejšnje razpršenost družbeno-ekonomskih ciljev.

7. Zaključeni aplikativni projekti državnih pomoči po kraju sedeža sofinancerjskih podjetij v letu 2009

Od 41 zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči je imelo 34 projektov enega sofinancerja, 5 projektov dva sofinancerja in 2 projekta 3 sofinancerje.

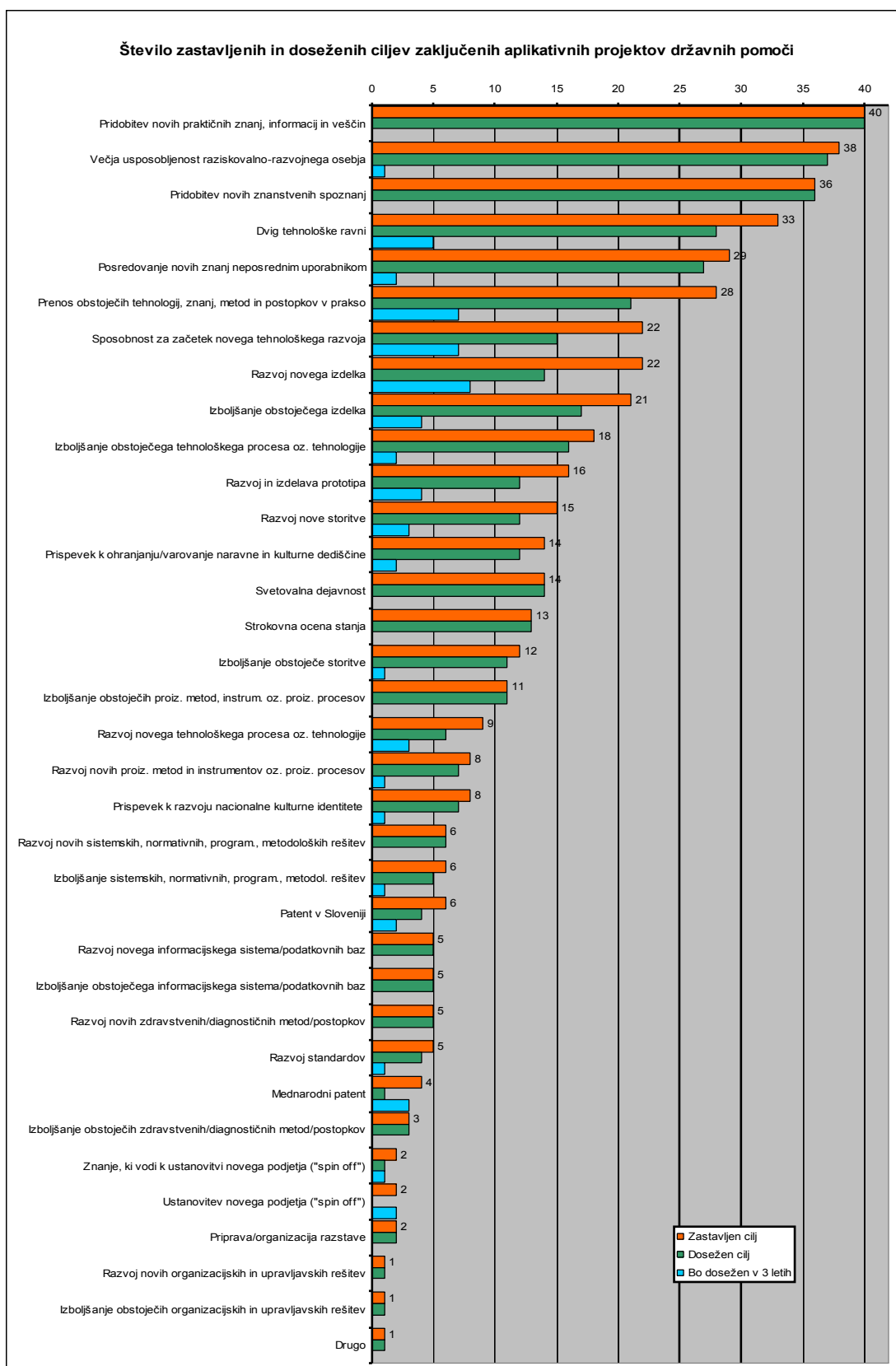
Kraj	Število projektov
Ljubljana	22
Anhovo	3
Idrija	2
Kamnik	2
Lendava	2
Maribor	2
Velenje	2
Ajdovščina	1
Brezovica pri Ljubljani	1
Cerklje na Gorenjskem	1
Cerknica	1
Domžale	1
Hoče	1
Kranj	1
Krško	1
Nova Gorica	1
Sežana	1
Slovenska Bistrica	1
Škofja Loka	1
Šoštanj	1

Štore	1
Trebnje	1

Sofinancerska podjetja zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči niso enakomerno razporejena po Sloveniji, saj jih je skoraj polovica iz Ljubljane in okolice.

8. Število zastavljenih in doseženih ciljev zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2009

Cilj	Zastavljen cilj	Dosežen cilj	Bo dosežen v 3 letih
Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	40	40	
Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	38	37	1
Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	36	36	
Dvig tehnološke ravni	33	28	5
Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	29	27	2
Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	28	21	7
Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	22	15	7
Razvoj novega izdelka	22	14	8
Izboljšanje obstoječega izdelka	21	17	4
Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	18	16	2
Razvoj in izdelava prototipa	16	12	4
Razvoj nove storitve	15	12	3
Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	14	12	2
Svetovalna dejavnost	14	14	
Strokovna ocena stanja	13	13	
Izboljšanje obstoječe storitve	12	11	1
Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	11	11	
Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	9	6	3
Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	8	7	1
Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	8	7	1
Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	6	6	
Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	6	5	1
Patent v Sloveniji	6	4	2
Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	5	5	
Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	5	5	
Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	5	5	
Razvoj standardov	5	4	1
Mednarodni patent	4	1	3
Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	3	3	
Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	2	1	1
Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	2		2
Priprava/organizacija razstave	2	2	
Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	1	1	
Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	1	1	
Drugo	1	1	

Relativno majhno število zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2009 izkazuje izredno veliko število zastavljenih in doseženih ciljev. Četrtna aplikativnih projektov državnih pomoči si je zastavila več kot polovico vse možnih ciljev in le 15 % projektov je doseglo več kot polovico možnih ciljev. Stopnja realizacije ciljev je oziroma bo sto odstotna: doseženih je bilo 87 %

zastavljenih ciljev in 13 % zastavljenih ciljev bo doseženi v 3 letih. Zastavljeni raziskovalni cilji in doseženi rezultati kažejo močno uravnoteženost med teoretično in praktično uporabno naravnostjo aplikativnih projektov državnih pomoči. Skoraj vsi aplikativni projekti državnih pomoči navajajo pomembnost doseženih praktičnih znanj in znanstvenih spoznanj. Podobno kot v preteklih letih tudi tokrat odgovorni nosilci zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči navajajo pomembnost dosežene večje usposobljenosti raziskovalno-razvojnega osebja. Več kot 80 % zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči navaja uspehe pri dvigu tehnološke ravni in več kot 50 % zaključenih aplikativnih projektov je že razvilo nov izdelek oziroma ga bo v naslednjih treh letih. Več kot tretjina zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči pa navaja razvoj nove storitve. Razvoj novega tehnološkega procesa je dosegla četrtnina zaključenih aplikativnih projektov. 15 % zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči navaja dosežen patent v Sloveniji in 10 % (enako kot v letu 2008) navaja, da so s projektom dosegli mednarodni patent.

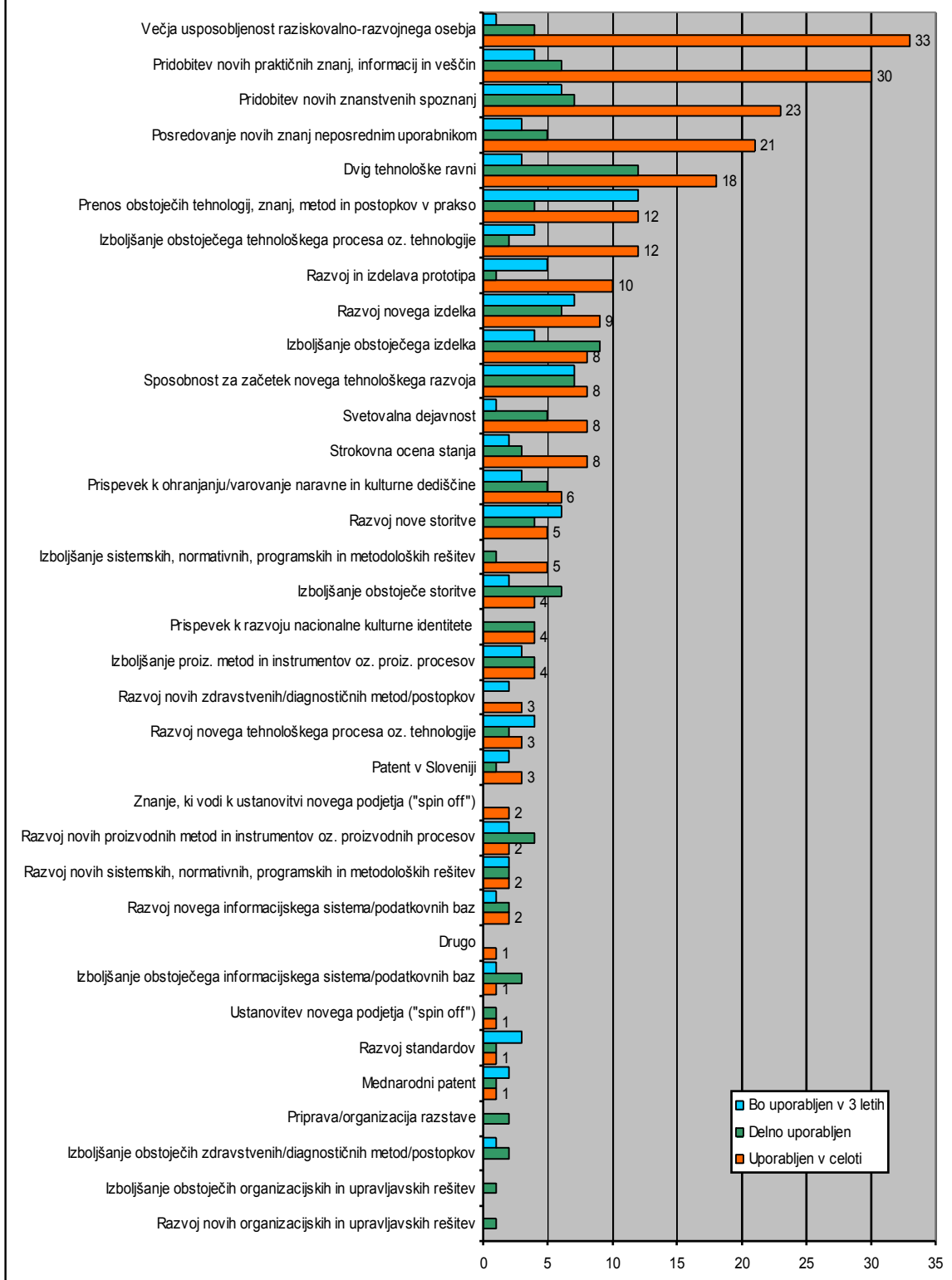
9. Število uporabljenih rezultatov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2009

	Uporabljen v celoti	Delno uporabljen	Bo uporabljen v 3 letih
Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	33	4	1
Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	30	6	4
Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	23	7	6
Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	21	5	3
Dvig tehnološke ravni	18	12	3
Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	12	4	12
Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	12	2	4
Razvoj in izdelava prototipa	10	1	5
Razvoj novega izdelka	9	6	7
Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	8	7	7
Izboljšanje obstoječega izdelka	8	9	4
Svetovalna dejavnost	8	5	1
Strokovna ocena stanja	8	3	2
Prispevek k ohranjanju/varovanju naravne in kulturne dediščine	6	5	3
Razvoj nove storitve	5	4	6
Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	5	1	
Izboljšanje obstoječe storitve	4	6	2
Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	4	4	3
Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	4	4	
Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	3	2	4
Patent v Sloveniji	3	1	2
Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	3		2
Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	2	4	2
Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	2	2	2
Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	2	2	1
Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	2		

Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	1	3	1
Razvoj standardov	1	1	3
Mednarodni patent	1	1	2
Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	1	1	
Drugo	1		
Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov		2	1
Priprava/organizacija razstave		2	
Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev		1	
Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev		1	

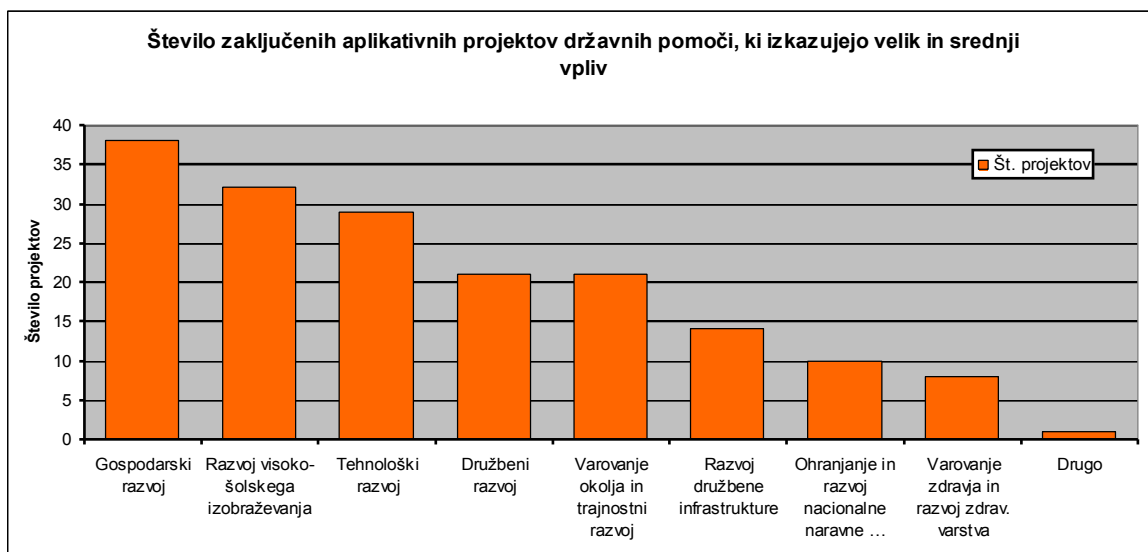
Več kot polovica vseh zastavljenih ciljev zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči je bila uporabljenih v celoti oziroma kar 63 % vseh doseženih rezultatov je bilo uporabljenih v celoti. Četrtnina zastavljenih ciljev oziroma 30 % doseženih rezultatov je bilo delno uporabljenih in 20 % zastavljenih ciljev oziroma 23 % doseženih rezultatov bo uporabljenih v naslednjih treh letih. Vsi zastavljeni cilji so uporabljeni v celoti ali delno oziroma bodo uporabljeni v treh letih.

Število uporabljenih rezultatov zaključenih aplikativnih prejektov državnih pomoči

10. Število zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči, ki izkazujejo velik ali srednji vpliv v letu 2009

	Št. projektov
Gospodarski razvoj	38
Razvoj visokošolskega izobraževanja	32
Tehnološki razvoj	29
Družbeni razvoj	21
Varovanje okolja in trajnostni razvoj	21
Razvoj družbene infrastrukture	14
Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine ter identitete	10
Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	8
Drugo	1

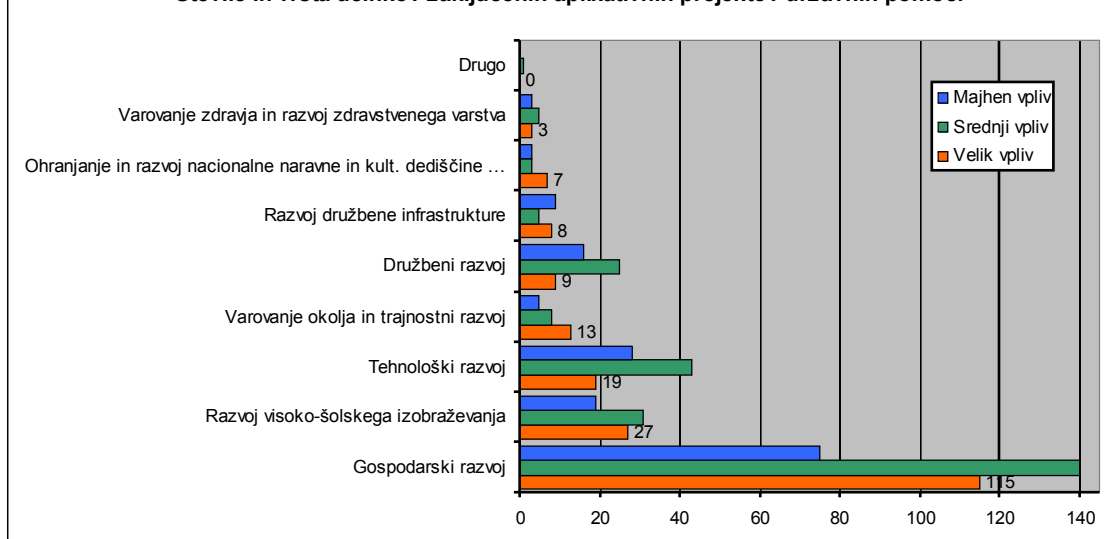

Podobno kot v preteklih letih tudi zaključeni aplikativni raziskovalni projekti državnih pomoči v letu 2009 izkazujejo največ učinkov na gospodarski razvoj (93 %) in na razvoj visokošolskega izobraževanja (78 %), kakor tudi na tehnološki razvoj (71 %). Dobra polovica zaključenih projektov državnih pomoči izkazuje učinke na družbeni razvoj ter na varovanje okolja in trajnostni razvoj.

11. Število in vrsta vseh učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2009

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Gospodarski razvoj	115	140	75
Razvoj visokošolskega izobraževanja	27	31	19
Tehnološki razvoj	19	43	28
Varovanje okolja in trajnostni razvoj	13	8	5
Družbeni razvoj	9	25	16
Razvoj družbene infrastrukture	8	5	9
Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine ter identitete	7	3	3
Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	3	5	3
Drugo	0	1	0

Število in vrsta učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči

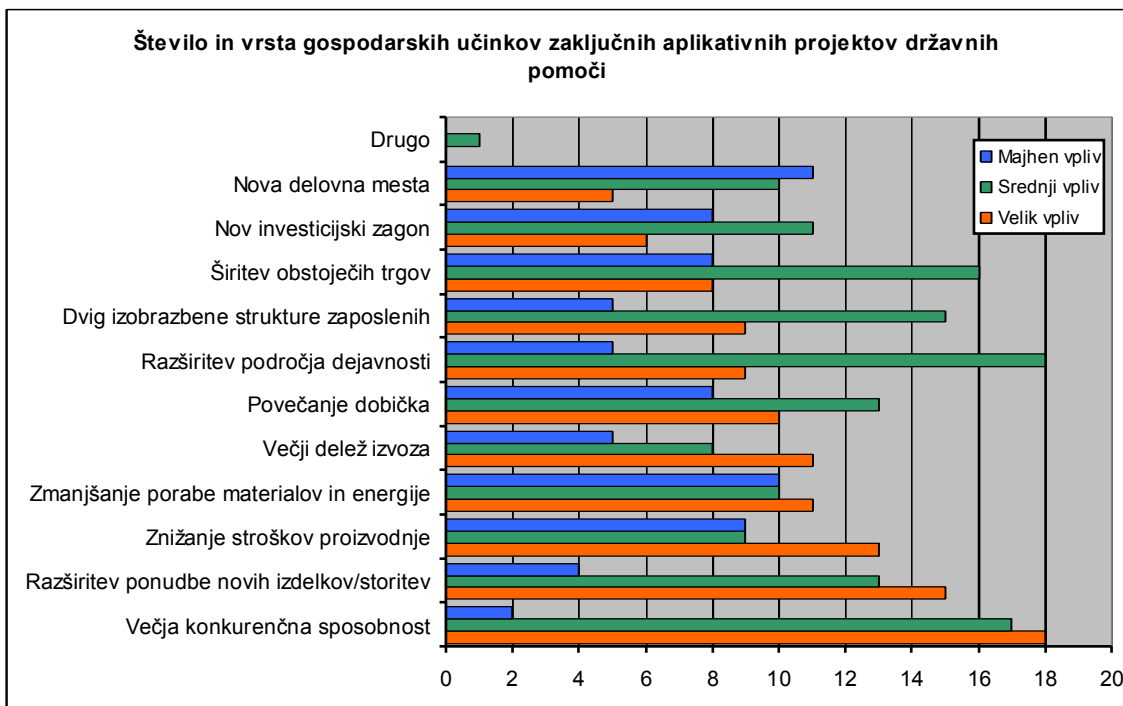

Število posameznih vrst učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči je, enako kot v letu 2008, največje na področju gospodarskega razvoja. Število ostalih učinkov je bistveno manjše od prvouvrščenega. V primerjavi z letom 2008 je glede na učinke, ki imajo velik vpliv, tehnološki razvoj izgubil eno mesto in na drugo mesto se je uvrstil razvoj visokošolskega izobraževanja. Glede na učinke, ki imajo srednji vpliv, je tehnološki razvoj na drugem mestu.

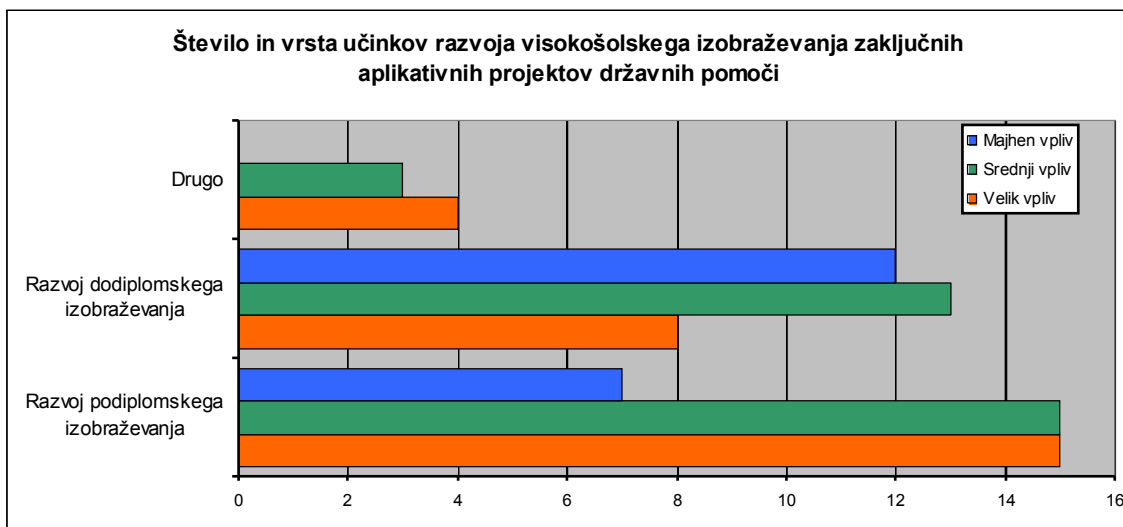
V nadaljevanju podrobneje prikazujemo posamezne učinke zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči.

a. Število in vrsta gospodarskih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2009

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Večja konkurenčna sposobnost	18	17	2
Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev	15	13	4
Znižanje stroškov proizvodnje	13	9	9
Zmanjšanje porabe materialov in energije	11	10	10
Večji delež izvoza	11	8	5
Povečanje dobička	10	13	8
Razširitev področja dejavnosti	9	18	5
Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	9	15	5
Širitev obstoječih trgov	8	16	8
Nov investicijski zagon	6	11	8
Nova delovna mesta	5	10	11
Drugo	0	1	0

b. Število in vrsta učinkov razvoja visokošolskega izobraževanja zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2009

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Razvoj podiplomskega izobraževanja	15	15	7
Razvoj dodiplomskega izobraževanja	8	13	12
Drugo	4	3	0

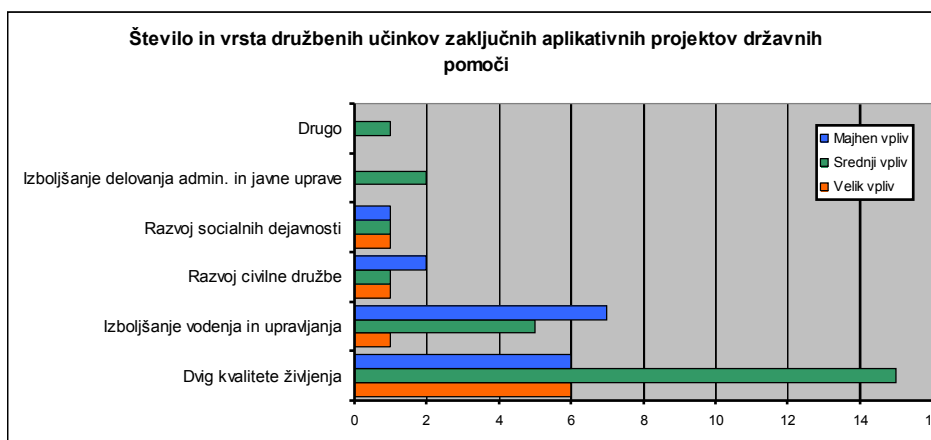
c. Število in vrsta tehnoloških učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2009

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Uvajanje novih tehnologij	10	17	8
Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	8	16	9
Drugo	1	0	0
Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	0	10	11

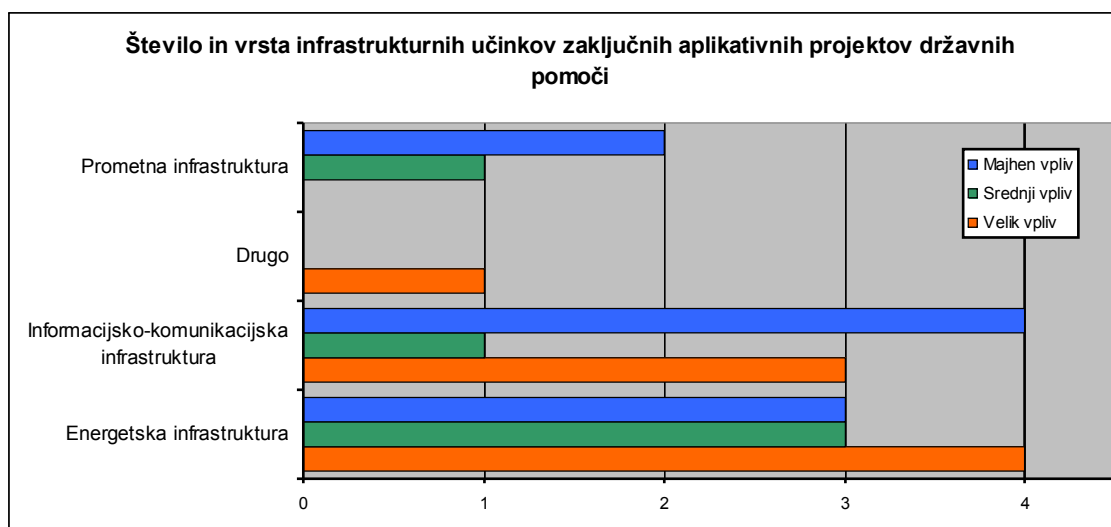
č. Število in vrsta družbenih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2009

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Dvig kvalitete življenja	6	15	6
Izboljšanje vodenja in upravljanja	1	5	7
Razvoj civilne družbe	1	1	2
Razvoj socialnih dejavnosti	1	1	1
Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	0	2	0
Drugo	0	1	0

d. Število in vrsta infrastrukturnih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2009

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Energetska infrastruktura	4	3	3
Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	3	1	4
Drugo	1	0	0
Prometna infrastruktura	0	1	2

12. Zaključek

Zaključeni raziskovalni projekti državnih pomoči v letu 2009 izkazujejo pozitivne in izredno velike raziskovalne in razvojne rezultate ter pomembne učinke za gospodarski, tehnološki, družbeni, infrastrukturni, okoljski in kulturni razvoj Slovenije. Kljub majhnemu obsegu, razpršenosti in različnosti ciljev zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči, le-ti kažejo velik znanstveno raziskovalni potencial na vseh raziskovalnih področjih znanstvenih ved.

Analiza je pokazala visoko stopnjo že realiziranih zastavljenih ciljev in že uporabljenih zastavljenih ciljev, saj je bilo doseženi 87 % zastavljenih ciljev in od zastavljenih ciljev je bilo v celoti realiziranih 54 % ciljev. Ostalih 13 % zastavljenih ciljev bo doseženih v naslednjih 3 letih. Od zastavljenih ciljev (je bilo v celoti realiziranih 54 % ciljev, kot je zgoraj navedeno) je 26 % ciljev delno realiziranih ter 20 % jih bo uporabljenih v naslednjih treh letih. Iz navedenega sledi, da so vsi zastavljeni cilji uporabljeni v celoti ali delno oziroma bodo uporabljeni v naslednjih treh letih.

Raziskovalni rezultati so glede na neposredno vložen obseg FTE spodbudni. Izpostaviti velja zlasti visok delež ciljev, ki se nanašajo na večjo usposobljenost raziskovalnega in razvojnega osebja, na dvig tehnološke ravni, in na razvoj novega izdelka oziroma izboljšanje obstoječega izdelka. Izpostaviti velja tudi omembe vredno število doseženih domačih in tujih patentov.

Pripravila:
Polona Novak
višja svetovalka področja

dr. Franci Demšar
direktor

Poročilo o strukturi, rezultatih in učinkih raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v letu 2008

1. Uvod

Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije je v letu 2008 sofinancirala 187 temeljnih, aplikativnih in podoktorskih raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči, in sicer v vrednosti 7.315.579,6 evrov. Od tega je bilo 11 temeljnih, 161 aplikativnih in 15 podoktorskih projektov. Večina (110) jih je bilo na področju tehniških in naravoslovnih (24) ved. Ti projekti so se oziroma se še bodo v triletnem obdobju izvajali v gospodarskih družbah, in sicer bodisi samostojno bodisi v sodelovanju z raziskovalnimi organizacijami v državnem ali visokošolskem sektorju, ali pa so jih gospodarske družbe sofinancirale.

V letu 2008 se jih je od zgoraj navedenih projektov zaključilo 64. Med njimi so bili poleg večine (57) aplikativnih projektov tudi trije temeljni in štirje podoktorski projekti. Ostali projekti v letu 2009 še potekajo. Zaključeni raziskovalni projekti so Agenciji posredovali Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta za celotno obdobje financiranja. Projekti, ki še potekajo so predložili letno poročilo o izvajanju raziskovalnega projekta. V nadaljevanju poročila bomo prikazali kvantitativne podatke o zaključenih raziskovalnih projektih državnih pomoči. Za raziskovalne projekte, ki še potekajo, takšnega poročila ne moremo podati, ker bodo cilji njihovih raziskovanj doseženi šele ob zaključku triletnega obdobja financiranja. Prikazani rezultati in učinki raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v letu 2008 so povzeti iz zaključnih poročil o rezultatih raziskovalnih projektov in iz internih podatkov Agencije o strukturi financiranja raziskovalnih projektov, ki so dosegljivi tudi na spletnih straneh Agencije.

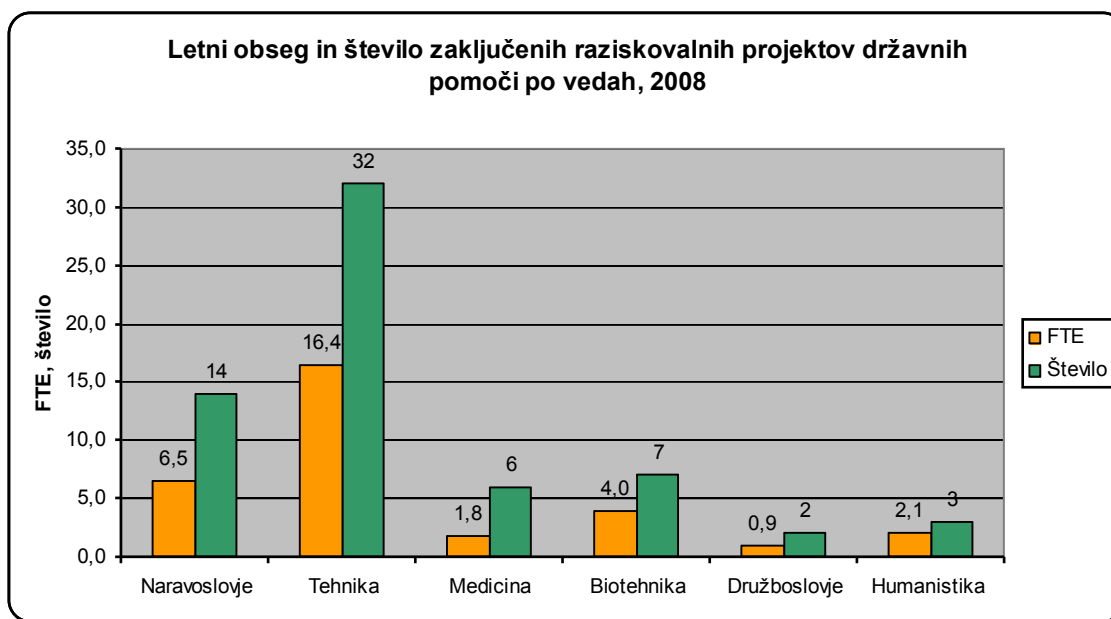
2. Pregled zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči v letu 2008

Zap. št.	Šifra projekta	Naslov
1	J1-7584	Novi inhibitorji Mur Ligaz
2	J2-7116	Polimerni nanokompoziti
3	J2-7220	Razvoj konstitutivnih modelov za PET polimere pri izjemnih hitrostih deformacije
4	L1-7001	Kartiranje flore Sečoveljskih solin in vzgoja avtohtonih vrst osočnikov
5	L1-7035	Datiranje vod s H-3 in Pb-210: dinamika in ranljivost podzemne vode v globokih vodonosnikih
6	L1-7060	Uporaba analiznih tehnik z rentgensko svetlobo
7	L1-7097	Migracija nitrata v sistemu rastlina-tla-podzemna voda
8	L1-7107	Študija tveganja prenosa onesnaženja do virov pitne vode v urbanem okolju
9	L1-7135	Drevesne branike kot retrospektivni bioindikator časovnih sprememb v onesnaženosti okolja
10	L1-7144	Določitev obremenjenosti jezerskih ekosistemov z uporabo bioindikatorskih organizmov na primeru Šaleških jezer
11	L1-7150	Samočistilne in fotokatalitske prevleke za okoljske aplikacije
12	L1-7165	Transformacija onesnaževal z ozonom in naprednimi postopki oksidacije
13	L1-7230	Računalniška orodja v razvoju proizvodnih programov - 2. del
14	L1-7299	Uporaba laserske tehnologije za registracijo mehanskih vibracij v bioloških materialih
15	L1-7407	Biološke metode za monitoring žarišč živega srebra
16	L1-7563	Fitoremediacija sedimentov in drugih kontaminiranih zemljin
17	L2-7061	Razvoj večfunkcionalnih B4C-Al in B4C-Mg sestavljenih materialov za nove izdelke
18	L2-7073	Kapacitivni keramični senzor tlaka
19	L2-7080	Optimizacija metakrilatnih monolitnih nosilcev za separacija makro molekul
20	L2-7096	Razvoj nove dentalne zlitine z visoko vsebnostjo Au
21	L2-7122	Sinteza veziv in razvoj novih premaznih sistemov z nizko vrednostjo HOS za lesno industrijo
22	L2-7170	Optodinamska karakterizacija in nadzor laserskih procesov v industriji in medicini
23	L2-7172	Izboljšani prenos toplote pri vrenju
24	L2-7174	Uporaba sončne energije in toplotne črpalke za proizvodnjo toplotne energije

25	L2-7183	Analiza delovanja in načrtovanje selektivnega inštalacijskega odklopnika
26	L2-7186	Novi direktni električni sistemi
27	L2-7190	Teoretična in eksperimentalna analiza nove tehnologije 'exstradosed' gradnje mostov
28	L2-7204	Modeliranje in optimizacija kontinuirnega ulivanja
29	L2-7207	Hevristike: teorija in aplikacija 3
30	L2-7234	Numerično modeliranje geomehanskih mehanizmov za varno podetažno odkopavanje premoga
31	L2-7236	Izboljšava vroče preoblikovalnosti ledeburitnih orodnih jekel
32	L2-7288	Razvojno napovedovanje vzdržljivosti pogonskih jermenov
33	L2-7298	Razvoj inteligentnega diagnostičnega sistema za rotacijske stroje
34	L2-7349	Biomasa za celovito energetske oskrbo
35	L2-7381	Inteligentni sistem z računalniškim vidom za avtomatsko kontrolo dimenzij izgleda in vsebine tablet
36	L2-7486	Plazemska sterilizacija in funkcionalizacija biokompatibilnih materialov
37	L2-7503	Elektronsko optični risalnik za nanolitografijo
38	L2-7521	Uporaba novih materialov iz recikliranih industrijskih odpadnih surovin in gradbenih odpadkov v gradbeništvu
39	L2-7537	Optimizacija sistemov HVAC z uporabo dinamičnih modelov
40	L2-7568	Ukrepi za zmanjšanje motenj v slovenskem elektroenergetskem omrežju
41	L2-7579	Raziskave preciznega integriranega elektronskega števca električne energije: načrtovanje in testiranje
42	L2-7589	Nadaljnja uporaba sekundarnih surovin kmetijsko-predelovalne industrije v Podravju za gojenje jedilnih in medicinskih gob
43	L2-9407	Razvoj sestavin in sistemov vodne pogonsko krmilne hidravlike
44	L3-7210	Vpliv biokemičnih in kliničnih dejavnikov na ponoven vznik meningiomov po kirurški odstranitvi
45	L3-7340	Kombinirana laserska naprava za rehabilitacijo pri boleznih odvisnosti
46	L3-7352	Razvoj kliničnih aplikacij diodnega laserja (980 nm) na področju oftalmologije
47	L3-7365	EMG diagnostična metoda za vrednotenje delovanja materničnega vratu
48	L3-7370	Raziskava evociranih možganskih pretokov v fizioloških in patoloških razmerah
49	L3-7417	Preprečevanje ishemičnih dogodkov pri bolnikih s periferno arterijsko boleznijo - laboratorijski kazalci ishemičnih zapletov
50	L4-7055	Ekoremediacija kmetijskih površin z oljno ogrščico in pridelava biodizla
51	L4-7117	Razvoj in optimizacija bioprocasa industrijskih heteroloških encimov
52	L4-7163	Racionalna raba lesa v kontekstu trajnostnega gospodarjenja z gozdovi
53	L4-7179	Identifikacija proteinov v prevodnem tkivu hmelja po okužbi s patogeno glivo <i>Verticillium albo-atrum</i>
54	L4-7367	Optimizacija algoritma procesa sušenja lesa z vidika fizikalnih in kemijskih sprememb tkiva
55	L4-9491	Priprava in karakterizacija funkcionalnih živil iz piščančjega mesa obogatene s CoQ10
56	L5-7003	Manjšine in obmejne družbene stvarnosti kot dejavniki integracijskih procesov (študija območja slovensko-italijanskega kulturnega stika)
57	L5-7112	Vadba za zdravje in rehabilitacijo
58	L7-7457	Uporaba gojenih kožnih nadomestkov za zdravljenje kroničnih in akutnih ran
59	L7-7598	Vpliv 3D nosilcev na diferenciacijske sposobnosti hondrocitov 'in vitro'
60	L7-9773	Model za sprotne merjenje stroškov proizvodnje v visoko avtomatizirani proizvodnji
61	Z2-9366	Avtomatska kontrola kakovosti tablet
62	Z2-9679	Vizualizacija zemeljskega površja na porazdeljenih računalniških sistemih
63	Z2-9684	Inteligentno usmerjanje in razvrščanje v sistemih GRID (iGRIDras)
64	Z4-9343	Razvoj postopkov produkcije in čiščenja adenovirusov

3. Letni obseg in število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po znanstvenih vedah v letu 2008

	FTE	Število	Delež
Naravoslovje	6,5	14	21,9
Tehnika	16,4	32	50,0
Medicina	1,8	6	9,4
Biotehnika	4,0	7	10,9
Družboslovje	0,9	2	3,1
Humanistika	2,1	3	4,7
Skupna vsota	31,6	64	100,0

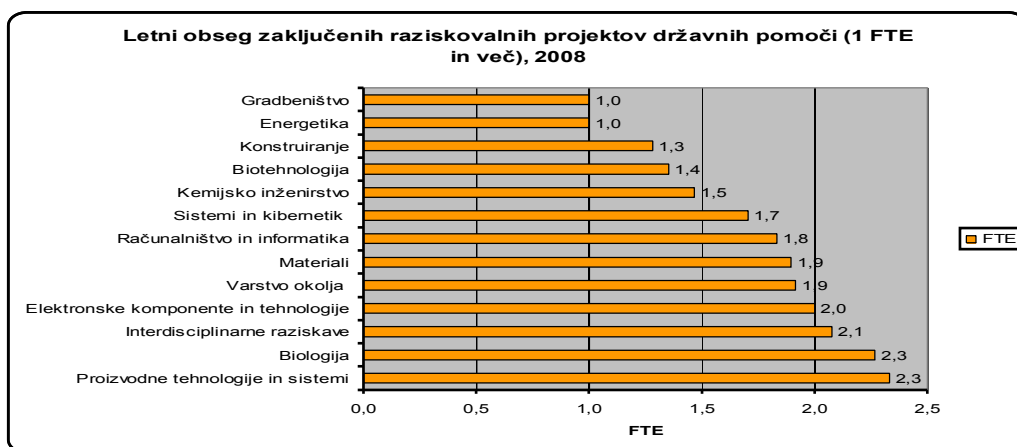
Podatki o letnem obsegu in številu zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po znanstvenih vedah v letu 2008 kažejo osredotočenost raziskovanja v okviru shem državnih pomoči v tehniških vedah. Podobno kot v prejšnjih letih imajo naravoslovne vede za polovico manjši obseg financiranih državnih pomoči kot tehniške vede. Razporeditev je torej podobna strukturi zaključenih projektov v prejšnjih letih. Pri tem je potrebno poudariti, da se prikazana struktura raziskovalnih projektov se precej razlikuje od strukture celotnega obsega financiranja vseh raziskovalnih programov in projektov po znanstvenih vedah.

Povprečen obseg gospodarskega aplikativnega projekta je v letu 2008 znašal 0,5 FTE, kar je za 0,1 FTE manj kot v prejšnjih letih. Kljub povečevanju deleža aplikativnih projektov lahko ocenjujemo, da sta njihov obseg in delež še vedno izredno majhna in, kot bo razvidno v nadaljevanju, tudi pre malo osredotočena na ključna razvojna področja.

4. Letni obseg zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po raziskovalnih področjih v letu 2008

	FTE	Število
Proizvodne tehnologije in sistemi	2,3	4
Biologija	2,3	4
Interdisciplinarne raziskave	2,1	3
Elektronske komponente in tehnologije	2,0	4
Varstvo okolja	1,9	4
Materiali	1,9	4
Računalništvo in informatika	1,8	3
Sistemi in kibernetik	1,7	3
Kemijsko inženirstvo	1,5	2

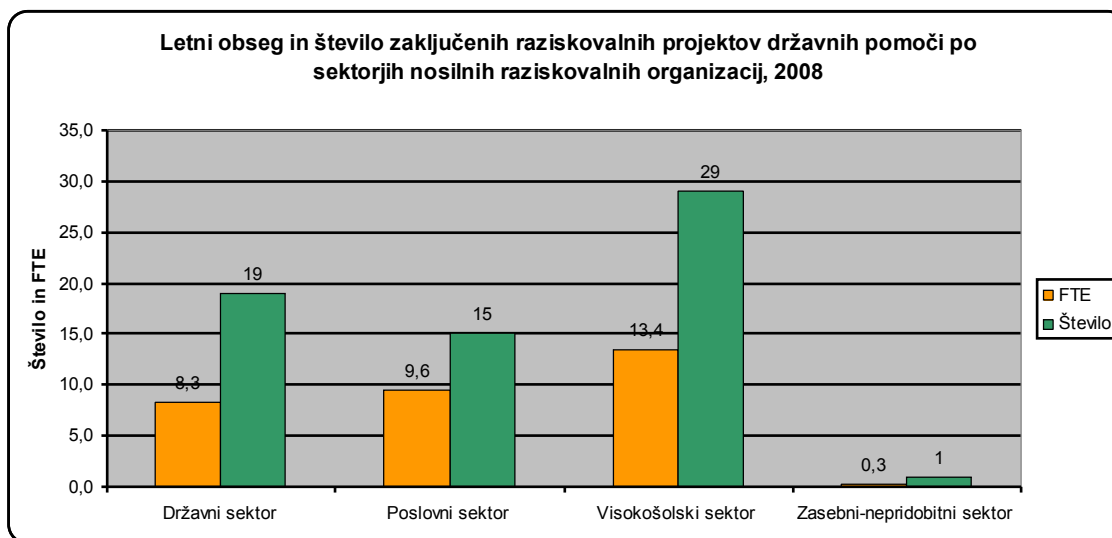
Biotehnologija	1,4	2
Konstruiranje	1,3	2
Energetika	1,0	3
Gradbeništvo	1,0	2
Rastlinska produkcija in predelava	1,0	2
Procesno strojništvo	0,9	2
Nevrobiologija	0,8	3
Živalska produkcija in predelava	0,8	1
Kemija	0,8	2
Gozdarstvo, lesarstvo, papirništvo	0,8	2
Električne naprave	0,7	2
Računalniško intenzivne metode in aplikacije	0,7	1
Srce in ožilje	0,6	2
Narodno vprašanje	0,5	1
Geologija	0,4	1
Šport	0,4	1
Reprodukcija človeka	0,3	1
Fizika	0,3	1
Rudarstvo in geotehnologija	0,3	1
Farmacija	0,2	1
<i>Skupna vsota</i>	<i>31,6</i>	<i>64</i>

Podobno kot v preteklih letih tudi v letu 2008 podatki kažejo veliko razpršenost državnih pomoči po raziskovalnih področjih. Proizvodne tehnologije in sistemi, elektronske komponente in tehnologije ter materiali predstavljajo, podobno kot v prejšnjih letih, največjih obseg financiranja državnih pomoči. Biologija in varstvo okolja sta se v letu 2008 med državnimi pomočmi prvič povzpeli relativno visoko. Ponovno je potrebno poudariti, da ti podatki ne kažejo sorazmernosti sredstev med vsemi sredstvi za raziskovalne programe in projekte ter sredstvi za raziskovalne projekte državnih pomoči, niti na ravni znanstvenih ved niti na ravni raziskovalnih področij.

5. Letni obseg in število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po sektorjih nosilnih raziskovalnih organizacij v letu 2008

	FTE	Število	Odstotek
Državni sektor	8,3	19	29,7
Poslovni sektor	9,6	15	23,4
Visokošolski sektor	13,4	29	45,3
Zasebni-neprireditni sektor	0,3	1	1,6
Skupna vsota	31,6	64	100,0

Visokošolski sektor je v letu 2008 zaključil skoraj polovico vseh zaključenih projektov državnih pomoči. Struktura je podobna kot v preteklih letih. Poudariti velja, da je število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči v poslovnem sektorju v letu 2008 manjše, kot je bilo v letu 2007. Kot je razvidno iz spodnje preglednice se je največji obseg raziskovalnih projektov državnih pomoči zaključil na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani, Inštitu Jožef Stefan ter na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani. Slednja je tudi v letu 2007 zaključila največje število projektov državnih pomoči.

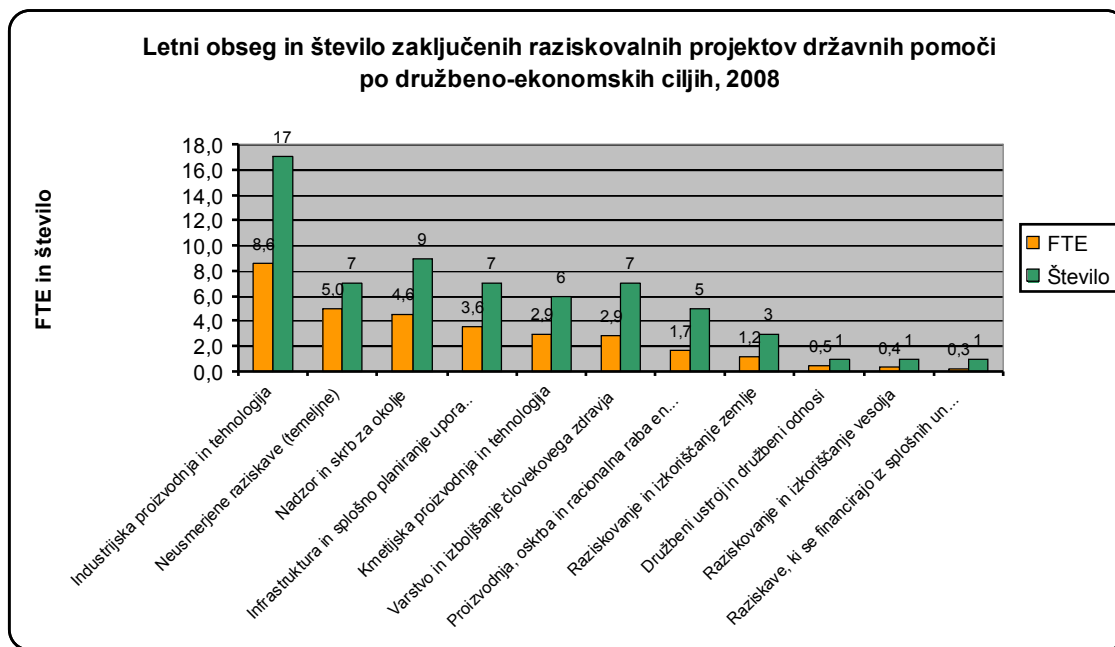
Obseg zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po nosilnih raziskovalnih organizacijah v letu 2008 (1 FTE in več)

Nosilna raziskovalna organizacija	FTE
UL FS	3,2
IJS	2,8
UL FE	2,7
BIA SEPARATIONS	1,8
KI	1,8
UL NTF	1,5
XLAB, D.O.O.	1,5
ERICO D.O.O.	1,3
UL BF	1,2
UNG	1,1
UKC LJUBLJANA	1,1
SENSUM D.O.O.	1,0
UL IMFM	1,0

6. Letni obseg in število zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči po družbeno-ekonomskih ciljih v letu 2008

	FTE	Število
Industrijska proizvodnja in tehnologija	8,6	17
Neusmerjene raziskave (temeljne)	5,0	7
Nadzor in skrb za okolje	4,6	9
Infrastruktura in splošno planiranje uporabe zemljišč	3,6	7
Kmetijska proizvodnja in tehnologija	2,9	6
Varstvo in izboljšanje človekovega zdravja	2,9	7
Proizvodnja, oskrba in racionalna raba energije	1,7	5

Raziskovanje in izkoriščanje zemlje	1,2	3
Družbeni ustroj in družbeni odnosi	0,5	1
Raziskovanje in izkoriščanje vesolja	0,4	1
Raziskave, ki se financirajo iz splošnih univerzitetnih skladov	0,3	1
Skupna vsota	31,6	64

Podatki kažejo majhno osredotočenost raziskovalnih projektov državnih pomoči na posamezne družbeno-ekonomske cilje. Največji obseg sredstev raziskovalnih projektov državnih pomoči, ki so se zaključili v letu 2008 je bil namenjen industrijski proizvodnji in tehnologijam. Vsi ostali projekti kažejo precejšnje razpršenost njihovih družbeno-ekonomskih ciljev.

7. Letni obseg zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči po kraju sedeža sofinancerskih podjetij v letu 2008

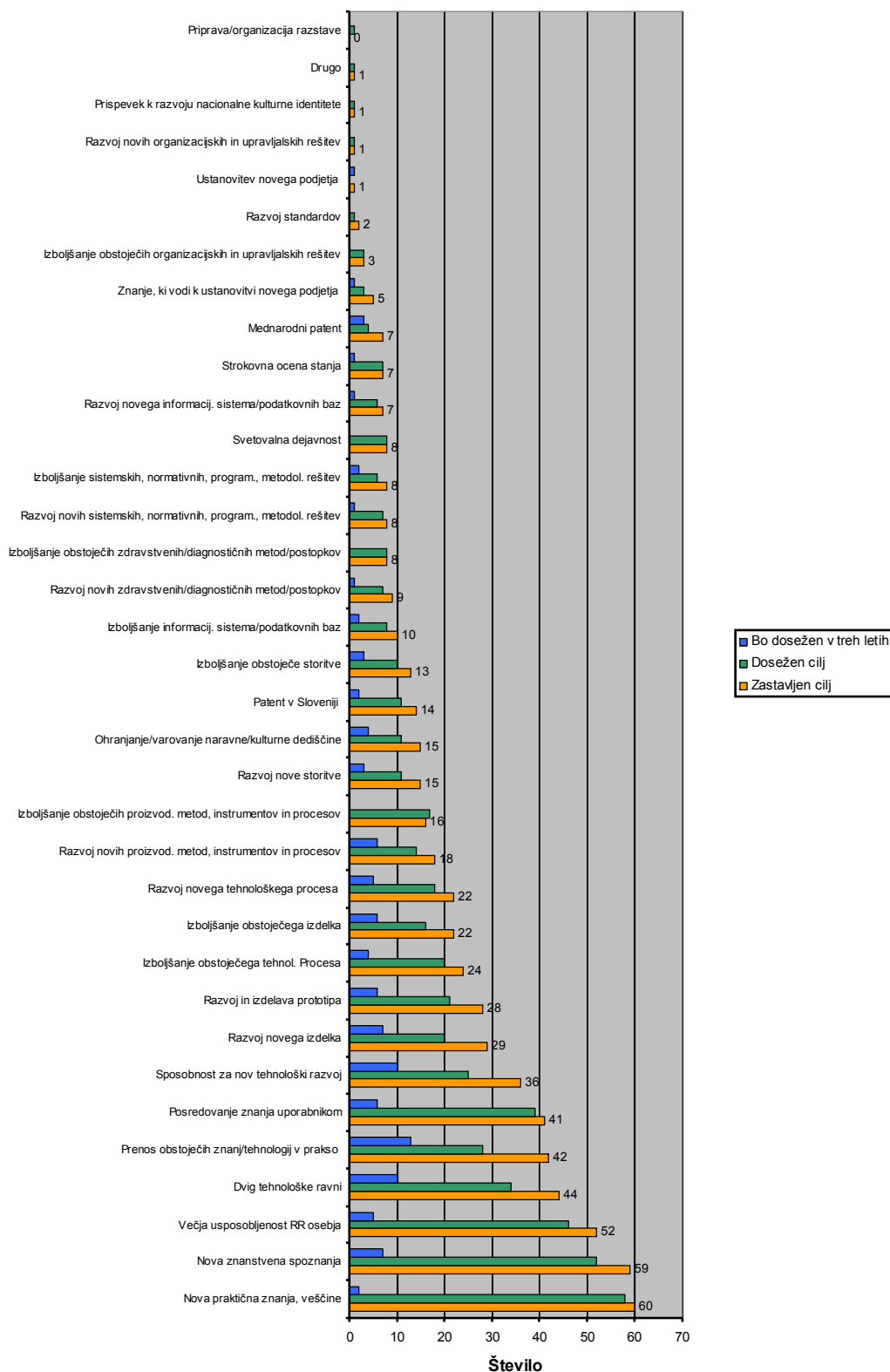
Sedež	Vsota	Sedež	Vsota
Ljubljana	6,2	Izlake	0,4
Celje	2,0	Slovenj Gradec	0,4
Tujina	1,5	Šentjernej	0,4
Ptuj	1,5	Žalec	0,4
Šoštanj	1,3	Hrastnik	0,4
Kranj	1,3	Nova Gorica	0,3
Vrhnika	1,1	Slovenska Bistrica	0,3
Ravne	1,0	Portorož	0,3
Štore	0,9	Brnik	0,3
Koper	0,9	Novo mesto	0,3
Maribor	0,9	Lendava	0,3
Jesenice	0,7	Logatec	0,3
Škofja Loka	0,7	Naklo	0,3
Planina	0,6	Velenje	0,3
Kobarid	0,5	Vransko	0,3
Zagorje ob Savi	0,5	Zgornje Jezerko	0,3
Skupaj	26,6		

Sofinancerska podjetja zaključenih aplikativnih raziskovalnih projektov v letu 2008 so dokaj enakomerno razporejena po različnih regijskih središčih Slovenije. v primerjavi s prejšnjimi leti podatki kažejo presenetljivo nizko raven osredotočenosti sofinancerskih podjetij v Ljubljani.

8. Število zastavljenih in doseženih ciljev zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Zastavljen cilj	Dosežen cilj	Bo dosežen v treh letih
Nova praktična znanja, veščine	60	58	2
Nova znanstvena spoznanja	59	52	7
Večja usposobljenost RR osebja	52	46	5
Dvig tehnološke ravni	44	34	10
Prenos obstoječih znanj/tehnologij v prakso	42	28	13
Posredovanje znanja uporabnikom	41	39	6
Sposobnost za nov tehnološki razvoj	36	25	10
Razvoj novega izdelka	29	20	7
Razvoj in izdelava prototipa	28	21	6
Izboljšanje obstoječega tehnol. procesa	24	20	4
Izboljšanje obstoječega izdelka	22	16	6
Razvoj novega tehnološkega procesa	22	18	5
Razvoj novih proizvod. metod, instrumentov in procesov	18	14	6
Izboljšanje obstoječih proizvod. metod, instrumentov in procesov	16	17	0
Razvoj nove storitve	15	11	3
Ohranjanje/varovanje naravne/kulturne dediščine	15	11	4
Patent v Sloveniji	14	11	2
Izboljšanje obstoječe storitve	13	10	3
Izboljšanje informacij. sistema/podatkovnih baz	10	8	2
Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	9	7	1
Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	8	8	0
Razvoj novih sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	8	7	1
Izboljšanje sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	8	6	2
Svetovalna dejavnost	8	8	0
Razvoj novega informacij. sistema/podatkovnih baz	7	6	1
Strokovna ocena stanja	7	7	1
Mednarodni patent	7	4	3
Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja	5	3	1
Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljalških rešitev	3	3	0
Razvoj standardov	2	1	0
Ustanovitev novega podjetja	1	0	1
Razvoj novih organizacijskih in upravljalških rešitev	1	1	0
Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	1	1	0
Drugo	1	1	0
Priprava/organizacija razstave	0	1	0

Število zastavljenih in doseženih ciljev zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči, 2008

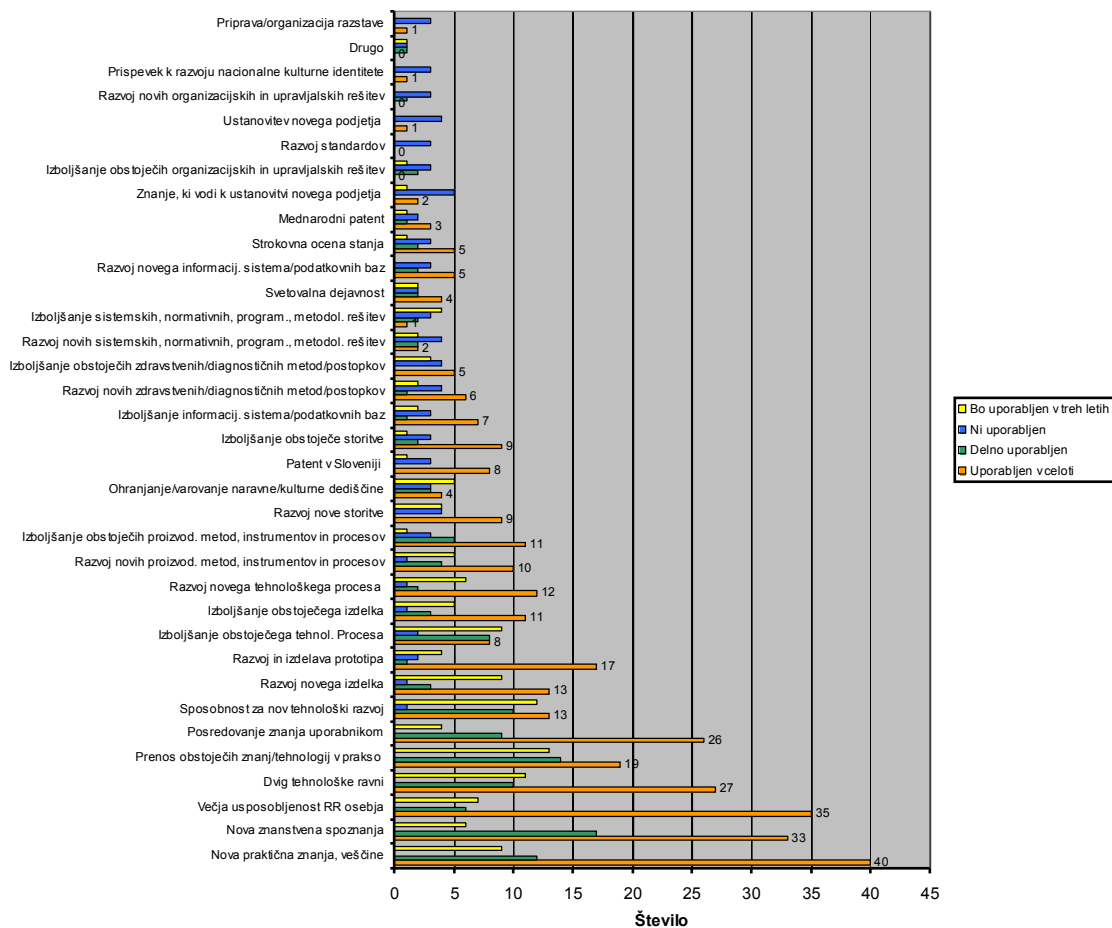
Relativno majhno število zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008 izkazuje izredno veliko število zastavljenih in doseženih ciljev. Stopnja realizacije ciljev je skoraj sto odstotna. Zastavljeni raziskovalni cilji in doseženi rezultati kažejo močno uravnoteženost med

teoretično in praktično uporabno naravnostjo aplikativnih projektov državnih pomoči. Skoraj vsi aplikativni projekti državnih pomoči navajajo pomembnost doseženih praktičnih znanj in znanstvenih spoznanj. Podobno kot v preteklih letih tudi tokrat odgovorni nosilci zaključenih projektov navajajo pomembnost dosežene večje usposobljenosti raziskovalno razvojnega osebja. Več kot sedemdeset odstotkov projektov navaja uspehe pri dvigu tehnološke ravni. Kar petdeset odstotkov zaključenih projektov je že razvilo nov izdelek, vključno s prototipom, oziroma ga bo v naslednjih treh letih. Za polovico manjši, a še vedno petindvajset odstotni je delež projektov, ki navajajo razvoj nove storitve. Razvoj novega tehnološkega procesa je doseglo 35 odstotkov projektov. Dvajset odstotkov projektov navaja dosežen patent v Sloveniji, kot pomemben rezultat. Polovico manj (deset odstotkov) jih navaja, da so s projektom dosegli tudi mednarodni patent.

9. Število uporabljenih rezultatov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Uporabljen v		Delno		Bo uporabljen v treh letih
	celoti		uporabljen	Ni uporabljen	
Nova praktična znanja, veščine	40		12	0	9
Nova znanstvena spoznanja	33		17	0	6
Večja usposobljenost RR osebja	35		6	0	7
Dvig tehnološke ravni	27		10	0	11
Prenos obstoječih znanj/tehnologij v prakso	19		14	0	13
Posredovanje znanja uporabnikom	26		9	0	4
Sposobnost za nov tehnološki razvoj	13		10	1	12
Razvoj novega izdelka	13		3	1	9
Razvoj in izdelava prototipa	17		1	2	4
Izboljšanje obstoječega tehnol. procesa	8		8	2	9
Izboljšanje obstoječega izdelka	11		3	1	5
Razvoj novega tehnološkega procesa	12		2	1	6
Razvoj novih proizvod. metod, instrumentov in procesov	10		4	1	5
Izboljšanje obstoječih proizvod. metod, instrumentov in procesov	11		5	3	1
Razvoj nove storitve	9		0	4	4
Ohranjanje/varovanje naravne/kulturne dediščine	4		3	3	5
Patent v Sloveniji	8		0	3	1
Izboljšanje obstoječe storitve	9		2	3	1
Izboljšanje informacij. sistema/podatkovnih baz	7		1	3	2
Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	6		1	4	2
Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	5		0	4	3
Razvoj novih sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	2		2	4	2
Izboljšanje sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	1		2	3	4
Svetovalna dejavnost	4		2	2	2
Razvoj novega informacij. sistema/podatkovnih baz	5		2	3	0
Strokovna ocena stanja	5		2	3	1
Mednarodni patent	3		1	2	1
Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja	2		0	5	1
Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljalnih rešitev	0		2	3	1
Razvoj standardov	0		0	3	0
Ustanovitev novega podjetja	1		0	4	0
Razvoj novih organizacijskih in upravljalnih rešitev	0		1	3	0
Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	1		0	3	0
Drugo	0		1	1	1
Priprava/organizacija razstave	1		0	3	0

Število uporabljenih rezultatov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

Več kot polovica vseh doseženih ciljev zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči je bila uporabljenih v celoti. Dvajset odstotkov rezultatov je bila delno uporabljenih in prav toliko jih bo uporabljenih še v naslednjih treh letih. Deset odstotkov rezultatov ne bo uporabljenih.

10. Stopnja uporabnosti realiziranih ciljev zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Stopnja uporabnosti realiziranih ciljev
Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	100
Prenos obstoječih znanj/tehnologij v prakso	100
Izboljšanje obstoječega tehnol. Procesa	100
Nova praktična znanja, veščine	100
Dvig tehnološke ravni	100
Izboljšanje informacij, sistema/podatkovnih baz	100
Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljalških rešitev	100
Izboljšanje obstoječih proizvod. metod, instrumentov in procesov	100
Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	100
Priprava/organizacija razstave	100
Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	100
Razvoj novega informacij. sistema/podatkovnih baz	100
Razvoj novih organizacijskih in upravljalških rešitev	100
Sposobnost za nov tehnološki razvoj	100
Strokovna ocena stanja	100
Svetovalna dejavnost	100
Ustanovitev novega podjetja	100
Razvoj novih proizvod. metod, instrumentov in procesov	95
Nova znanstvena spoznanja	95
Večja usposobljenost RR osebja	94
Razvoj nove storitve	93
Razvoj novega izdelka	93
Izboljšanje obstoječe storitve	92
Izboljšanje sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	88
Razvoj novega tehnološkega procesa	87
Posredovanje znanja uporabnikom	87
Izboljšanje obstoječega izdelka	86
Razvoj in izdelava prototipa	81
Ohranjanje/varovanje naravne/kulturne dediščine	80
Razvoj novih sistemskih, normativnih, program., metodol. rešitev	75
Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja	75
Mednarodni patent	71
Patent v Sloveniji	69
Skupaj	95

Stopnja uporabnosti realiziranih ciljev vseh zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008 je bila 95 odstotna.

11. Število in vrsta raziskovalnih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

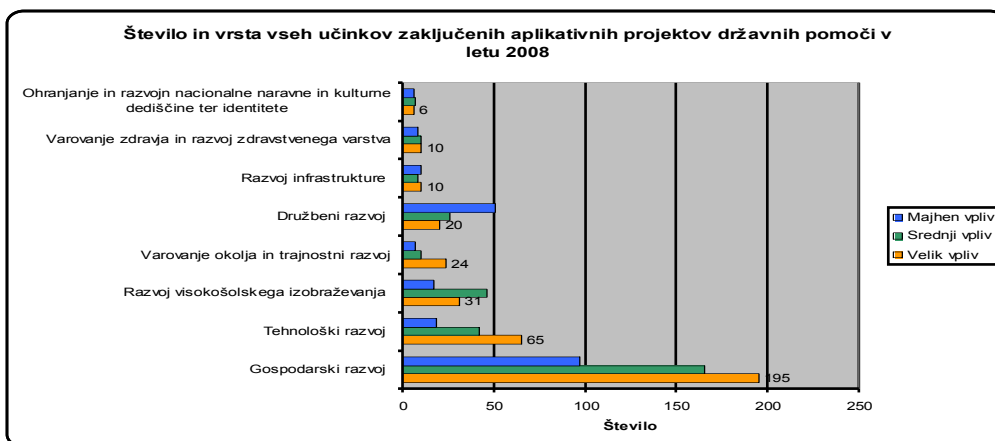
	Število projektov
Gospodarski razvoj	56
Tehnološki razvoj	50
Razvoj visokošolskega izobraževanja	43
Družbeni razvoj	42
Varovanje okolja in trajnostni razvoj	34
Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	20
Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine ter identitete	13
Razvoj infrastrukture	12

Podobno kot v preteklih letih tudi zaključenih aplikativni raziskovalni projekti državnih pomoči v letu 2008 izkazujejo največ učinkov na gospodarski (90 odstotkov) in tehnološki (80 odstotkov) razvoj, kakor tudi na razvoj visokošolskega izobraževanja (70 odstotkov). Polovica zaključenih projektov državnih pomoči izkazuje učinke na varovanje okolja in trajnostni razvoj.

12. Število in vrsta vseh učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Gospodarski razvoj	195	165	97
Tehnološki razvoj	65	42	18
Razvoj visokošolskega izobraževanja	31	46	17
Varovanje okolja in trajnostni razvoj	24	10	7
Družbeni razvoj	20	26	51
Razvoj infrastrukture	10	8	10
Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	10	10	8
Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine ter identitete	6	7	6

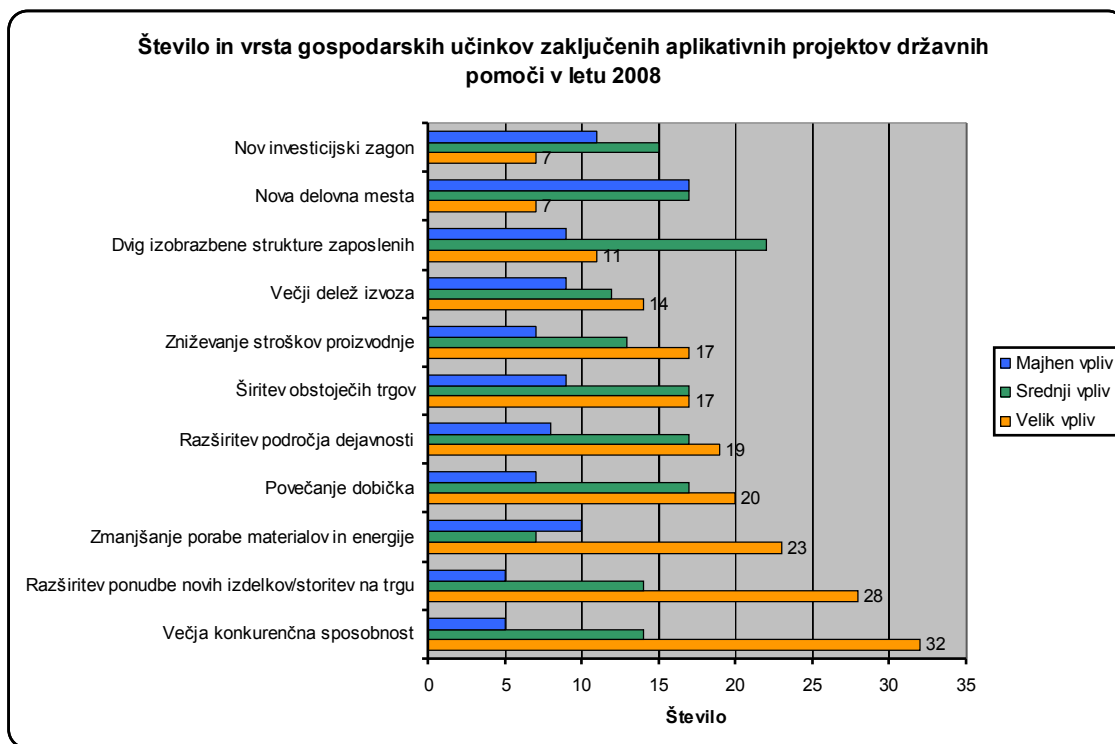
Število posameznih vrst učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči je največje na področju gospodarskega razvoja. Tako kot v preteklih letih tudi letošnja analiza učinkov raziskovalnih projektov državnih pomoči dokazuje, da so raziskovalni učinki na tehnološki razvoj

skoraj za polovico manjši kot učinki na gospodarski razvoj. Kakšna je njihova vzročna povezava pa iz poročil ne moremo razbrati.

V nadaljevanju podrobneje prikazujemo posamezne učinke zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči.

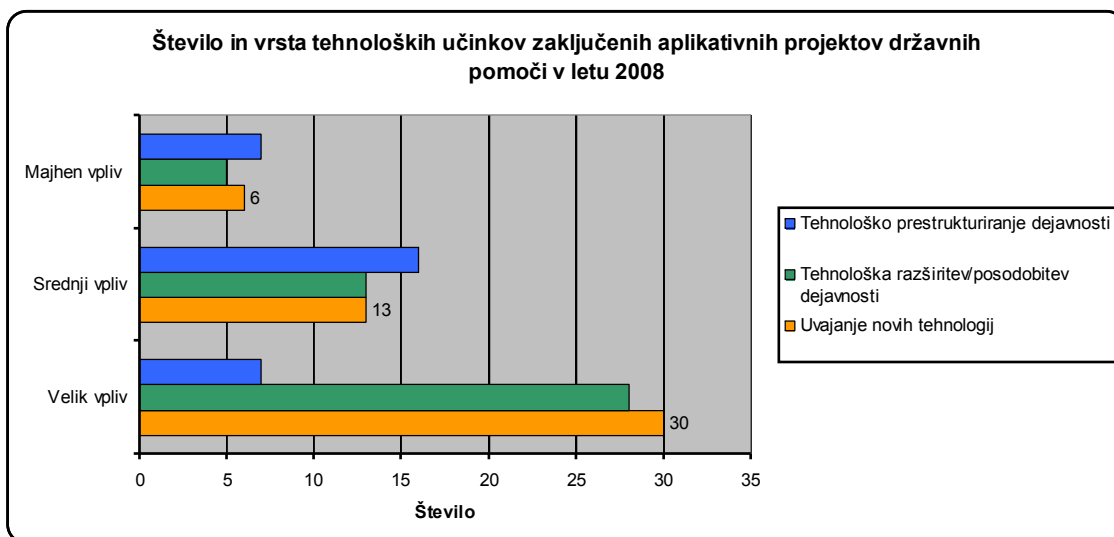
a. Število in vrsta gospodarskih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Večja konkurenčna sposobnost	32	14	5
Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	28	14	5
Zmanjšanje porabe materialov in energije	23	7	10
Povečanje dobička	20	17	7
Razširitev področja dejavnosti	19	17	8
Širitev obstoječih trgov	17	17	9
Zniževanje stroškov proizvodnje	17	13	7
Večji delež izvoza	14	12	9
Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	11	22	9
Nova delovna mesta	7	17	17
Nov investicijski zagon	7	15	11

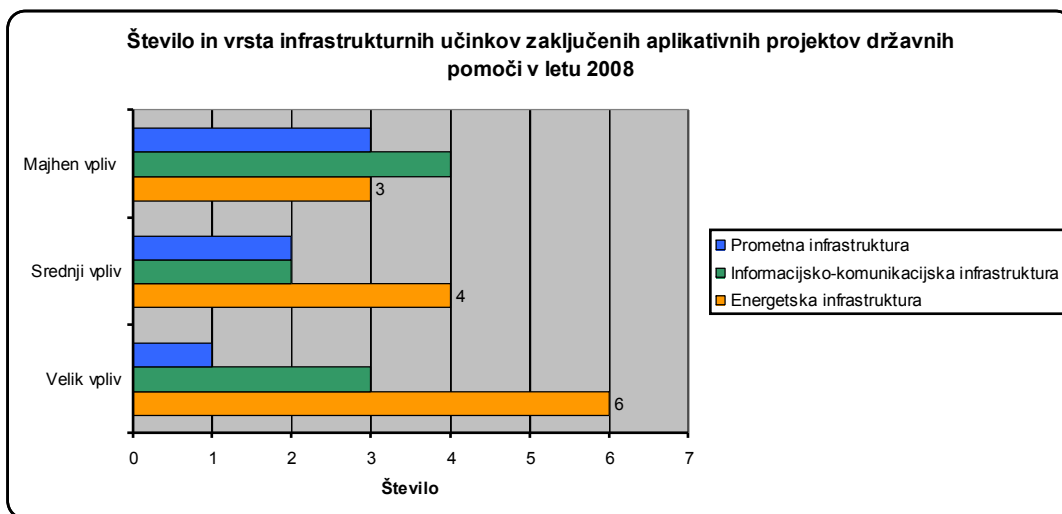
b. Število in vrsta tehnoloških učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Uvajanje novih tehnologij	30	13	6
Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	28	13	5
Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	7	16	7

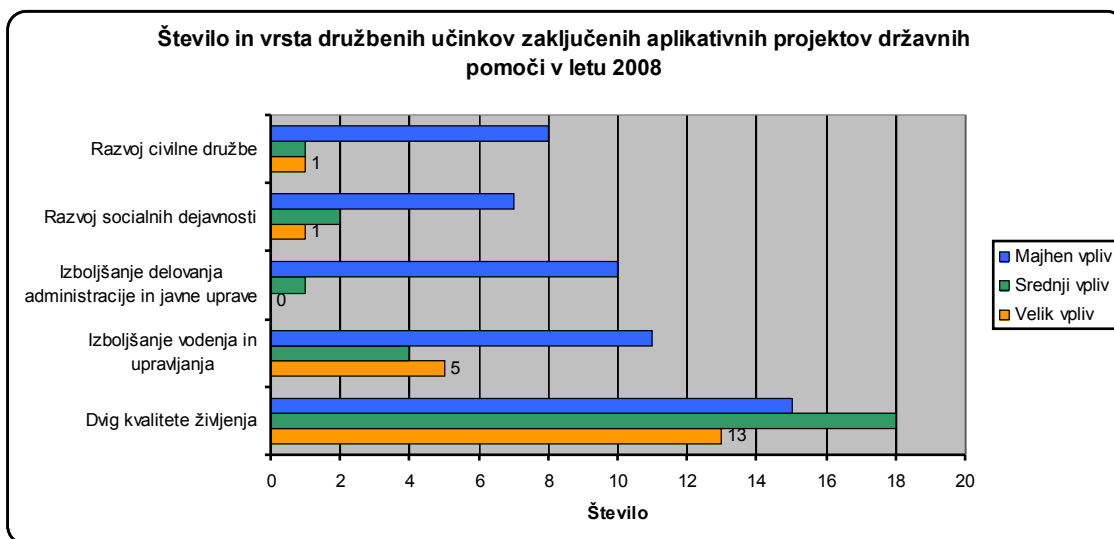
c. Število in vrsta infrastrukturnih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Energetska infrastruktura	6	4	3
Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	3	2	4
Prometna infrastruktura	1	2	3

č. Število in vrsta družbenih učinkov zaključenih aplikativnih projektov državnih pomoči v letu 2008

	Velik vpliv	Srednji vpliv	Majhen vpliv
Dvig kvalitete življenja	13	18	15
Izboljšanje vodenja in upravljanja	5	4	11
Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	0	1	10
Razvoj socialnih dejavnosti	1	2	7
Razvoj civilne družbe	1	1	8

13. Zaključek

Zaključeni raziskovalni projekti državnih pomoči v letu 2008 izkazujejo pozitivne in izredno velike raziskovalne in razvojne rezultate ter pomembne učinke za gospodarski, tehnološki, družbeni, infrastrukturni, okoljski in kulturni razvoj Slovenije. Kljub majhnemu obsegu, razpršenosti in različnosti ciljev zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči, le-ti kažejo velik znanstveno raziskovalni potencial na vseh raziskovalnih področjih znanstvenih ved.

Analiza je pokazala visoko stopnjo realizacije in uporabnosti ciljev, saj so bili doseženi skoraj vsi zastavljeni cilji. Od realiziranih ciljev je bilo 74 odstotkov rezultatov tudi dejansko (v celoti ali delno) že uporabljenih v neposredni praksi sofinancerjev.

Raziskovalni rezultati so glede na neposredno vloženi obseg FTE spodbudni. Izpostaviti velja zlasti 70 odstotni delež ciljev, ki se nanašajo na dvig tehnološke ravni, na 50 odstotni delež ciljev, ki so dosegli razvoj novega izdelka, na 35 odstotni delež ciljev, ki so uvedli razvoj novega tehnološkega procesa ter na 25 odstotni delež ciljev, ki so razvili novo storitev. Sploh pa ni zanemarljivo število doseženih domačih in tujih patentov.

Pripravi: dr. Stojan Sorčan 5.6.2009

Uporaba sheme državne pomoči za razvojno raziskovalne projekte (SI 4 2004) v okviru strukturne politike

S pomočjo sredstev strukturne politike so bili v programskem obdobju 2004 – 2006, v okviru 1. prednostne naloge EPD Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti, sofinancirani raziskovalno-razvojni projekti in projekti razvoja raziskovalne infrastrukture centrov odličnosti kot novega instrumenta znanstveno-tehnološke politike v Republiki Sloveniji. Raziskovalno-razvojni projekti centrov odličnosti (RRP CO) so se v okviru ukrepa 1.1 Spodbujanje razvoja inovacijskega okolja izvajali po pravilih državne pomoči, in sicer je bila uporabljena shema državne pomoči: Raziskave in razvoj št. 0001-5228018-2000/II in 0005-5228018-2000/II (SI 4 2004).

Projekti so se izvajali v javno-zasebnem partnerstvu in se sofinancirali iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v deležu 75 % od sredstev strukturne politike. Z njihovo pomočjo so se realizirali cilji, kot so:

- učinkovitejši prenos znanja v produkte, storitve in procese z visoko dodano vrednostjo,
- pospeševanje zagona in razvoja novih tehnološko usmerjenih dinamičnih podjetij,
- izboljšanje sodelovanja med nosilci znanja kot so univerze, inštituti in druge razvojno raziskovalne organizacije ter podjetji,
- povečanje vlaganj v raziskave in razvoj na prioritetnih področjih raziskovalne in razvojne dejavnosti v skladu z nacionalnim raziskovalnim programom.

Raziskovalni centri odličnosti povezujejo vrhunske raziskovalne skupine iz akademske sfere in gospodarstva, ki so na ožjih, specializiranih področjih sposobne preboja v evropskem in svetovnem merilu in skupaj s prodornimi slovenskimi podjetji lahko zagotovijo vodilno mesto naše države v tehnološko-razvojnih nišah. Usmerjeni so predvsem v krepitev sposobnosti prenosa in obvladovanja novih tehnologij ter v razvoj novih tehnologij na prednostnih področjih raziskav in tehnološkega razvoja, ki so zlasti: informacijsko-komunikacijske tehnologije, novi materiali, tehnologije vodenja procesov, biotehnologija s farmacijo in tehnologije za trajnostno gospodarstvo (predvsem okoljske tehnologije).

S sredstvi ESRR je bilo vzpostavljenih 10 centrov odličnosti: »NMR center odličnosti za študij struktur in interakcij v biotehnologiji in farmaciji« (CO NMR) - Kemijski inštitut, Ljubljana, vodja dr. Janez Plavec; Center odličnosti »Materiali za elektroniko naslednje generacije ter drugih prihajajočih tehnologij« (CO ME) - Institut Jožef Stefan, Ljubljana, vodja dr. Marija Kosec; Center odličnosti »Nanoznanosti in nanotehnologije« (CO NiN) - Institut Jožef Stefan, Ljubljana, vodja dr. Dragan Mihajlović; Center odličnosti »Okoljske tehnologije« (CO OT) - Institut Jožef Stefan, Ljubljana, vodja dr. Milena Horvat; Center odličnosti »Superkritični fluidi« (CO SCF) - nosilec: Univerza v Mariboru, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, vodja dr. Željko Knez; Center odličnosti »Informacijske in komunikacijske tehnologije« (CO ICT) - Univerza v Ljubljani, Fakulteta za elektrotehniko, vodja dr. Janez Bešter; "Center odličnosti za sodobne tehnologije vodenja" (CO STV) - Institut Jožef Stefan, Ljubljana, vodja dr. Stanko Strmčnik; Center odličnosti »Biotehnologija s farmacijo« (CO BF) - Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta, vodja dr. Radovan Komel; Center odličnosti »Moderni kovinski materiali« (CO MKM) - Inštitut za kovinske materiale in tehnologije, Ljubljana, vodja dr. Monika Jenko; »Center odličnosti FABRICA« (CO FABRICA) - Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Ljubljana, vodja dr. Oto Luthar.

Z vidika ključnega cilja (vzpostavitev uspešnega delovanja 8 mednarodno konkurenčnih centrov odličnosti) so bile aktivnosti raziskovalnih centrov odličnosti zelo uspešno izvedene, kar dokazujejo številni uporabni rezultati projektov 10 centrov odličnosti in njihova mednarodna vpetost. Pri kazalnikih na ravni Programskega dopolnila EPD za aktivnosti centrov odličnosti so bile ciljne vrednosti, določene za konec programskega obdobja, v l. 2008 bistveno povečane glede na l. 2007 in tudi že presežene. Rezultati, o katerih so centri poročali v letu 2008, pričajo, da so uspešno nadgradili predhodno sodelovanje med podjetji in institucijami znanja ter

vzpostavili nova partnerstva. 50 podjetij sodeluje kot aktivni partnerji, še nadaljnjih več kot 100 je vključenih z drugimi oblikami sodelovanja. V centrih odličnosti deluje stotine vrhunskih raziskovalcev, nastala je vrsta odličnih znanstvenih rezultatov, okrepili so mednarodno dimenzijo, prispevali k razvoju visokega šolstva. S svojim raziskovalnim delom so prispevali k več kot 200 inovacijam in patentom, razvili nove tehnologije, proizvode in storitve, zagotovili nova delovna mesta.

V okviru RR projektov CO smo s sredstvi strukturnih skladov podprli le uporabne raziskave, ki jih neposredno sofinancirajo podjetja in s tem izkazujejo svoj interes za razvoj teh raziskovalnih dosežkov v najbolj inovativne izdelke in storitve, ki jih bodo uspešno tržili na evropskem in svetovnem trgu. Tako bomo na daljši rok zagotovili vodilno vlogo slovenskih raziskovalnih skupin in podjetij, združenih v centrih odličnosti.

V letu 2008 smo zaključili sofinanciranje aktivnosti raziskovalnih centrov odličnosti v okviru programskega obdobja 2004-2006, v okviru katerih je bilo uspešno zaključenih 33 raziskovalno-razvojnih projektov (RRP). V tem letu je bilo izplačanih 1.144.185,26 EUR (to je 94,6 % delež glede na dodeljene pravice porabe v I. 2008) sredstev strukturnih skladov končnim prejemnikom, ki so pretežno raziskovalni zavodi in univerze ter partnerske zasebne gospodarske družbe.

Za izplačana sredstva za projekte centrov odličnosti, financiranih v okviru strukturnih skladov, so predvidena povračila s strani Evropske unije v višini 75 % izplačanih sredstev za projekte centrov odličnosti v letu 2008.

Končna ocena učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči bo možna na podlagi poročil o doseganju fizičnih ciljev projektov, ki so določeni za leto 2010.

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO

DIREKTORAT ZA PODJETNIŠTVO IN KONKURENČNOST

8. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006** (0002-5715334-2002)
9. **Državna garancijska shema za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2003-2006** (0007-5715334-2003)
10. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, majhna in srednje velika podjetja** (BE02-5715334-2007)
11. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, usposabljanje** (BE01-5715334-2007)
12. **Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 - 2013, regionalna pomoč** (BE05-5715334-2007)
13. **Program tehnološkega razvoja** (0001-2045419-2006)
14. **Ukrep omejene vrednosti za dokončanje razvojno investicijskih projektov ter spodbujanje prezaposlitev in samozaposlovanja v letih 2009 in 2010**

UVOD

Na podlagi ciljev in usmeritev Strategije gospodarskega razvoja Slovenije in strategij ter programov za povečevanje konkurenčne sposobnosti slovenske industrije, pospeševanja razvoja malega gospodarstva in turizma ter spodbujanja tehnološkega razvoja in inovacij je bil izdelan celovit Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006 (v nadaljevanju Program ukrepov 2002-2006). Program je v navedenem obdobju predstavljal integracijo ukrepov in instrumentov razvojne politike na področju pospeševanja podjetništva in razvoja malega gospodarstva, povečevanja investicij v znanje in tehnološki razvoj, pospeševanja internacionalizacije podjetij in novih investicij v celovit in sistematičen pristop k ustvarjanju pogojev za razvoj mednarodno konkurenčnega podjetniškega sektorja, s ciljem zagotavljanja dolgoročne stabilne gospodarske rasti.

Osnovo za usmerjanje dejavnosti na področju podjetništva in konkurenčnosti je v obdobju 2007 do 2013 predstavlja Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013 (v nadaljevanju Program ukrepov 2007-2013), ki po svoji vsebini izhaja iz štirih strateških dokumentov, ki posegajo na področje ekonomske politike: Strategijo razvoja Slovenije za obdobje od 2007 do 2013, ki jo je vlada sprejela dne 23.6.2005, Program reform za izvajanje Lizbonske strategije, pripravljen v letu 2005, Predlog konceptov ekonomskih in socialnih reform za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ki jih je vlada sprejela 3.11.2005 in Nacionalni raziskovalni in razvojni program za obdobje 2006-2010, ki je bil potrjen na vladi 15.9.2005. Program ukrepov tako predstavlja akcijski dokument za izvedbo ukrepov, ki jih zahtevajo nadrejeni dokumenti, pri tem se opira tudi na mednarodne primerjave in raziskave o podjetniški in inovacijski dejavnosti.

Programa opredeljujeta cilje in usmeritve po posameznih področjih ter namene in pogoje dodeljevanja razvojnih spodbud države za izvajanje strateških projektov podjetij. Dodeljevanje razvojnih spodbud države podjetjem je usklajeno s pravili o dodeljevanju državnih pomoči. Ministrstvo za gospodarstvo (v nadaljevanju MG) je v okviru programov izdelalo tudi enotno metodologijo dodeljevanja državnih pomoči, ki zagotavlja transparentnost v postopkih dodeljevanja, nadzor nad dodeljevanjem in porabo proračunskih sredstev.

PROGRAMI, CILJI IN UKREPI

Program ukrepov 2002-2006 je MG predstavljal operativni načrt izvajanja politike razvoja podjetniškega sektorja in konkurenčnosti z vidika sistemskih in finančnih spodbud (državnih pomoči) podjetjem. Program je bil v skladu s cilji razvojne politike, zastavljenimi v Strategiji gospodarskega razvoja Slovenije (v nadaljevanju SGRS) in Državnem razvojnem programu (v nadaljevanju DRP) za obdobje 2001- 2006 in je podpiral uresničevanje vizije o Sloveniji, kot uspešni mednarodni konkurenčni in dinamični državi.

V obdobju 2002-2006 je bil cilj razvojne politike povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ki se je odražal v:

- doseganju strukture gospodarstva, primerljive s strukturo EU in pomeni zlasti hitrejšo rast in povečanje deleža dejavnosti z visoko dodano vrednostjo,
- izboljšanju konkurenčnih sposobnosti podjetij, kar pomeni zlasti zmanjšanje zaostanka v produktivnosti, merjeno v bruto dodani vrednosti na zaposlenega v primerjavi s povprečjem EU,
- izenačevanju ekonomske sposobnosti slovenskih regij.

Z ustanovitvijo Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko se je tretji cilj prenesel na omenjeno službo.

Program ukrepov 2007-2013 temelji na štirih osnovnih stebrih (poglavjih), ki so med seboj povezani v celoto:

1. *Spodbujanje podjetništva in podjetništvu prijaznega okolja*
2. Znanje za gospodarstvo
3. Razvoj in inovacije v gospodarstvu
4. Spodbujanje malih in srednje velikih podjetij z lastniškimi in dolžniškimi viri

Ukrepi prvega poglavja so usmerjeni v promocijo podjetništva in izobraževanja za podjetništvo z namenom izboljšanja podjetniške kulture v Sloveniji in povečanja poznavanja ter koriščenja podpornih storitev za potencialne podjetnike in že delujoča podjetja. Pomembna komponenta ukrepov je razvoj učinkovitega in transparentnega podpornega okolja. Ukrepi podpornega okolja so razdeljeni v podporo delovanja sistema Vse na enem mestu (v nadaljevanju VEM), vavčerskemu svetovanju in usposabljanju, in posebnim ciljnim skupinam (ženske, podjetniki na podeželju, socialno podjetništvo).

Drugo poglavje je namenjeno krepitvi notranjih sposobnosti podjetij za intenzivnejši, na znanju temelječ razvoj, predvsem na področju tehnologij, kar bo omogočilo slovenskemu gospodarstvu, še posebej pa mikro, malim (majhnim) in srednje velikim podjetjem (v nadaljevanju MSP), obvladovanje vse hitrejšega tehnološkega napredka, kot glavnega elementa pri povečevanju konkurenčnosti v globalnem prostoru. Ukrepi drugega poglavja so usmerjeni v krepitev ustreznih človeških virov za potrebe gospodarstva s stimuliranjem povečevanja deleža vrhunsko izobraženih kadrov v gospodarstvu, s prioritetenim razvijanjem naravoslovno-tehničnih znanj, s spodbujanjem mednarodne mobilnosti ustreznih kadrov kot tudi spodbujanjem mobilnosti razvojnih kadrov iz institucij znanja v gospodarstvo ter iz velikih podjetij v MSP. Učinkovito izvajanje teh ukrepov je odvisno od skupnih aktivnosti in sodelovanja z drugimi ustreznimi ministrstvi in izvajalskimi institucijami.

Tretje poglavje je usmerjeno v pospešena vlaganja v raziskave in razvoj ter gospodarsko infrastrukturo zasebnega, kot tudi javnega sektorja. Ukrepi za podporo razvoju in inovacijam v gospodarstvu so usmerjeni v vzpostavitev učinkovitega podpornega okolja, vzpostavitev ustrezne infrastrukture tako lokalnega, kot tudi nacionalnega pomena in krepitvi finančnih virov za razvoj, raziskave in inovacije v slovenskem gospodarstvu. Ukrepi za načrtno večanje kakovosti poslovanja slovenskih podjetij so usmerjeni v promocijo in uvajanje evropskega modela odličnosti v slovenska podjetja (dvig števila podjetij, ki uporabljajo samooceno po tem modelu ter dvig števila najuspešnejših slovenskih podjetij, ki so prejemniki državne in evropske nagrade za kakovost).

Četrto poglavje je usmerjeno v ukrepe finančnih podpor MSP z lastniškimi in dolžniškimi viri. Tvegani kapital se bo zagotavljal preko skladov tveganega kapitala kot obliki lastniškega financiranja v okviru javno-zasebnega-partnerstva. Ukrepi četrtega poglavja se usmerjajo tudi v jamstveno pomoč in pomoč z dolžniškimi viri, kot so garancije, krediti in leasing.

Program ukrepov 2007-2013 izvaja Ministrstvo za gospodarstvo oziroma izbrane javne agencije in javni skladi. V izvajanje programa so vključeni tudi drugi izvajalci tako na nacionalni kot lokalni ravni.

Politika podjetništva in konkurenčnosti je eno izmed osnovnih orodij za doseganje razvojnih ciljev gospodarstva. Osredotočena je na ustvarjanje spodbudnega okolja za podjetništvo in inovativnost in zagotavlja, da ostale politike, ki s svojimi ukrepi pomembno vplivajo na podjetniško okolje, prispevajo k konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Osnova za dodeljevanje (izplačevanje) proračunskih sredstev MG za spodbujanje investicij in krepitev konkurenčnih sposobnosti gospodarstva so bili v letu 2008:

- "Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006". Program ukrepov 2002-2006 je bil priglašen kot shema državne pomoči, št. priglasitve: 0002-5715334-2002. Program ukrepov 2002-2006 je bil tudi potrjen kot shema za dodeljevanje državnih pomoči pri Evropski komisiji pod enakim naslovom (Programme of Measures to Promote Entrepreneurship and Competitiveness 2002-2006). Program ukrepov 2002-2006 je časovno sledil dokumentu Programi in ukrepi za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za leti 2001-2002. Programa sta imela podobne cilje in predvidene instrumente za njihovo uresničevanje.
- "Državna garancijska shema za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2003-2006" (št. priglasitve: 0007-5715334-2003) je v navedenem obdobju prav tako predstavljala pomembno vlogo pri krepitvi konkurenčnih sposobnosti gospodarstva in dodeljevanju državnih pomoči.
- "Program za spodbujanje tehnološkega razvoja ter informacijske družbe za obdobje 2007-2012" (št. priglasitve: 0001-2045419-2006) v obdobju 2007-2012 predstavlja osnovo za izvajanje ukrepa 2.2.3 Raziskovalno razvojne dejavnosti interdisciplinarnih razvojnih skupin v podjetjih v Programu ukrepov 2007-2013.
- "Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, usposabljanje" (št. priglasitve: BE01-5715334-2007) je shema državne pomoči, v okviru katere se je v letu 2008 izvajal ukrep 1.3.2 Vavčersko usposabljanje.
- "Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, MSP" (št. priglasitve: BE02-5715334-2007) je shema državne pomoči, v okviru katere se je v letu 2008 izvajal ukrep 1.3.1 Vavčersko svetovanje (za delujoča podjetja).
- "Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, regionalna pomoč" (št. priglasitve: BE05-5715334-2007) je shema državne pomoči, v okviru katere se je v letu 2008 izvajal ukrep 3.2.2 Spodbujanje tehnoloških investicij.

V letu 2008 je Ministrstvo za gospodarstvo (Direktorat za podjetništvo in konkurenčnost) izplačalo državno pomoč 1.294 prejemnikom (podjetjem) v skupni vrednosti 47,6 mio EUR. Povprečen znesek izplačane državne pomoči na prejemnika je znašal 36.775,31 EUR.

IZBRANI KAZALCI UČINKOV DRŽAVNIH POMOČI

Na Ministrstvu za gospodarstvo smo izbrali za shemi št. 0002-5715334-2002 in 0007-5715334-2003 za ocenjevanje državnih pomoči sledeče kazalnike:

1. Rast dodane vrednosti na zaposlenega.
2. Rast neto čistega dobička.
3. Sprememba števila zaposlenih.
4. Rast čistega prihodka od prodaje.

Za sheme v okviru Programa ukrepov 2007-2013 so kazalniki naslednji:

- Št. 0001-2045419-2006:
 1. št. podprtih razvojnih timov za industrijske raziskave v podjetjih.
- Št. BE01-5715334-2007:
 1. povečanje števila MSP, ki so prejela subvencijo.
- Št. BE02-5715334-2007:
 1. povečanje števila MSP, ki so prejela subvencijo in
 2. število novih delovnih mest
- Št. BE05-5715334-2007:
 1. št. delovnih mest v podprtih podjetjih,
 2. povprečno povečanje dodane vrednosti na zaposlenega in
 3. število podprtih projektov.

Pri prejemnikih, ki so ustanovili podjetje v letu dodelitve pomoči in torej niso imeli podatkov za predhodno leto, smo upoštevali kot izhodiščno stanje predhodnega leta pri posameznem kazalcu 0 EUR oz. 0 zaposlenih. Prejemnikov, ki niso imeli podatkov, pri posameznem kazalcu, za leto dodelitve pomoči oziroma leto po dodelitvi pomoči, pri tem kazalcu nismo upoštevali (npr. če je bilo podjetje v letu dodelitve oz. leto po dodelitvi pomoči izbrisano iz sodnega registra zaradi npr. likvidacije).

Pri shemah št. 0002-5715334-2002 in št. 0007-5715334-2003 smo si kot cilj zadali, da podprta podjetja presežejo povprečne vrednosti posameznih kazalcev za gospodarske subjekte²³ (gospodarske družbe in samostojne podjetnike posameznike). Pri ostalih shemah so ciljne vrednosti kazalnikov navedene v Programu ukrepov 2007-2013.

Na tem mestu je potrebno izpostaviti še vzročno zvezo med pridobljenimi podatki ter dejanskim vplivom državnih pomoči. Gre za to, da gibanje (rast/upad) kazalnikov (npr. dodane vrednosti na zaposlenega, števila zaposlenih, čistih prihodkov od prodaje in neto čistega dobička) ni v celoti posledica prejete državne pomoči. Ker ne moremo izločiti vpliva drugih dejavnikov, ki so vplivali na poslovanje podjetij, saj nimamo ustreznega orodja, da bi to izvedli, smo v nadaljevanju izmerjene spremembe v kazalcih pripisali državnim pomočem, pri čemer se zavedamo, da manjši delež kot predstavlja subvencija npr. v prihodkih, manjši je vpliv na poslovanje podjetja. V skladu z naravo državnih pomoči, izhajamo iz predpostavke, da projekti brez državnih pomoči ne bi bili izvedeni.

Ob pripravi poročila o učinkih upoštevamo tudi priporočilo Evropske komisije, da se učinki državnih pomoči merijo od 12 do 24 mesecev po zaključenem projektu, kar pomeni, da lahko v letu 2010 poročamo za projekte, ki so se financirali in zaključili v letu 2007, pogojno pa tudi za projekte, ki so se zaključili v letu 2008, nikakor pa ne za projekte, ki so se zaključili v letu 2009.

Rast dodane vrednosti na zaposlenega

Rast dodane vrednosti na zaposlenega smo pri prejemnikih državne pomoči izračunali tako, da smo sešteli dodane vrednosti podjetij prejemnikov državnih pomoči po posameznih letih (2007, 2008 in 2009) ter ta podatek podelili s seštevkom števila zaposlenih v posameznem letu.

Rast števila zaposlenih/delovnih mest

Kot število zaposlenih smo upoštevali število delovnih ur v koledarskem (obračunskem) letu, za katere so zaposleni dobili plačo in nadomestilo plače / (deljeno) z možnimi delovnimi urami za koledarsko (poslovno) leto. Rast števila zaposlenih smo pri prejemnikih državne pomoči izračunali tako, da smo sešteli število zaposlenih pri prejemnikih državne pomoči v letu 2007, 2008 in 2009 ter na tej podlagi izračunali rast v številu zaposlenih med leti.

Rast neto čistega dobička

Rast neto čistega dobička smo izračunali tako, da smo sešteli vsoto čistega dobička/čiste izgube pri prejemnikih državnih pomoči v letu 2007, 2008 in 2009 ter na tej podlagi izračunali rast neto čistega dobička pri prejemnikih državne pomoči.

Rast čistega prihodka od prodaje

Rast čistega prihodka od prodaje smo izračunali tako, da smo sešteli vsoto čistega prihodka od prodaje pri prejemnikih državnih pomoči v letu 2007, 2008 in 2009 ter na tej podlagi izračunali rast čistega prihodka od prodaje v podjetjih prejemnikov državne pomoči.

²³ Povprečne vrednosti posameznih kazalcev za gospodarske subjekte je izračunalo MG na osnovi AJ PES podatkovnih zbirk letnih poročil za leta od 2007 do 2009.

IZPOLNJENA TABELA MINISTRSTVA ZA FINANCE O DRŽAVNIH POMOČEH

	Kratki opisi, kazalniki oz. vrednosti	
Opisni cilj	<p>PROGRAM UKREPOV ZA SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN KONKURENČNOSTI ZA OBDOBJE 2002-2006:</p> <p>Program Znanje za razvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povečanje ustvarjanja, prenosa in uporabe znanj za razvoj Slovenije; zlasti za izboljšanje konkurenčne sposobnosti podjetij, • krepitev mednarodnega raziskovalno razvojnega sodelovanja in povečanje mobilnosti raziskovalcev • ustrežnejše razumevanje vloge raziskovalno razvojne dejavnosti • medresorsko povezovanje za raziskave v podporo razvojnim ciljem Slovenije <p>Program Izboljšanje konkurenčnih sposobnosti podjetij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spodbujanje podjetniških vlaganj v tehnološki razvoj in inovativnost, • spodbujanje konkurenčnosti podjetij. <p>Program Spodbujanje podjetništva in izkoriščanje podjetniških priložnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spodbujanje podjetništva in razvijanje podjetništvu prijaznega okolja, • spodbujanje nastanka in razvoja malih podjetij, • spodbujanje razvoja turizma. 	
Začetno oz. temeljno izhodišče (začetne vrednosti, katere se bodo merile s kazalniki)	Ni bilo podano. Kazalci uspešnosti so oblikovani kot stopnja rasti, tako da se za izhodiščno leto vzame leto pred prejemom pomoči.	
Socialno ekonomski oziroma finančni plan	PRIGLASITEV	ZNESEK DODELJENE POMOČI V LETU 2008
V primeru, da gre za večletno shemo, je potrebno navesti socialno ekonomski oziroma finančni plan po letih	0002-5715334-2002 (Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002 - 2006)	145.558,50 EUR
	0007-5715334-2003 (Državna garancijska shema za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2003-2006)	67.590,05 EUR
Kazalniki, na podlagi katerih se bo merila učinkovitost	<ul style="list-style-type: none"> • Rast dodane vrednosti na zaposlenega. • Rast neto čistega dobička/izgube. • Rast števila zaposlenih. • Rast čistega prihodka od prodaje. 	

Viri podatkov	Ministrstvo za gospodarstvo, AJPES
Kratkoročno obdobje ocenjevanja učinkovitosti	Učinkovitost se bo merila letno, v roku 12 do 24 mesecev po izplačilo državne pomoči.
Dolgoročno obdobje ocenjevanja učinkovitosti	Se bo predvidoma ocenjevalo z zunanjo evalvacijo.
Prvi pričakovani učinki (datum, leto kvartal)	<p><i>Glede na nabor kazalcev so pričakovani učinki za izplačane državne pomoči v letu 2008 po tem programu sledeči:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Rast dodane vrednosti na zaposlenega pri prejemnikih pomoči večja od slovenskega povprečja (1,25%).</i> <i>2. Rast neto čistega dobička pri prejemnikih pomoči večja od povprečja za gospodarske subjekte (-78,77%).</i> <i>3. Rast števila zaposlenih pri prejemnikih pomoči večja od rasti za gospodarske subjekte (-4,01%).</i> <i>4. Rast čistega prihodka od prodaje pri prejemnikih pomoči večje od povprečja za gospodarske subjekte (-7,17%).</i> <p><i>Ciljne vrednosti je MG izračunalo na osnovi AJPES podatkovnih zbirk letnih poročil za leta od 2007 do 2009 za gospodarske subjekte (gospodarske družbe in samostojne podjetnike posameznike).</i></p>

Učinki državnih pomoči so navedeni posebej v točki 5.

	Kratki opisi, kazalniki oz. vrednosti	
Opisni cilj	PROGRAM UKREPOV ZA SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN KONKURENČNOSTI ZA OBDOBJE 2007-2013: <ul style="list-style-type: none"> • Ukrep 1.3.1 Vavčersko svetovanje (za delujoča podjetja). Namen je zagotoviti podjetnikom lokacijsko in cenovno dostopne svetovalne storitve. • Ukrep 1.3.2 Vavčersko usposabljanje. Namen je z dostopom do različnih vrst usposabljanj po subvencioniranih cenah zagotoviti MSP lažje prilagajanje nivoja znanja in usposobljenosti, potrebno za delovanje, ohranjanje in rast podjetja. • Ukrep 2.2.3 Raziskovalno razvojne dejavnosti interdisciplinarnih razvojnih skupin v podjetjih. Namen je spodbujati podjetja, da z mobilnostjo visokokvalificiranega osebja ustanovljajo ali razširjajo interdisciplinarne razvojne time (interdisciplinarnost glede na strokovna znanja ali izobrazbeno strukturo) za izvajanje načrtovanih pripravljalnih študij in industrijskih raziskav. • Ukrep 3.2.2 Spodbujanje tehnoloških investicij. Namen je spodbujanje podjetij v investicijska vlaganja za proizvodnjo visokotehnoloških in inovativnih proizvodov oziroma izvajanje visokotehnoloških storitev, kar se bo izražalo v večji rasti in produktivnosti ter konkurenčnejšem nastopu na trgu. 	
Začetno oz. temeljno izhodišče (začetne vrednosti, katere se bodo merile s kazalniki)	Št. podprtih razvojnih timov za industrijske raziskave v podjetjih.	Povprečno 10 na leto.
	Povečanje števila MSP, ki so prejela subvencijo.	3% letno (864 MSP v letu 2007).
	Število novih delovnih mest.	Povprečno 336 na leto.
	Povprečno povečanje dodane vrednosti na zaposlenega.	8-10%.
	Število podprtih projektov.	Povprečno 86 na leto.
Socialno ekonomski oziroma finančni plan	PRIGLASITEV	ZNESEK DODELJENE POMOČI V LETU 2008
V primeru, da gre za večletno shemo, je potrebno navesti socialno ekonomski oziroma finančni plan po letih	0001-2045419-2006 (Program za spodbujanje tehnološkega razvoja ter informacijske družbe za obdobje 2007-2012)	364.228,19 EUR

	BE01-5715334-2007 (Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, usposabljanje)	29.377,03 EUR
	BE02-5715334-2007 (Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, MSP)	1.927.037,32 EUR
	BE05-5715334-2007 (Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, regionalna pomoč)	45.053.461,22 EUR
Kazalniki, na podlagi katerih se bo merila učinkovitost	<ul style="list-style-type: none"> • Povečanje števila MSP, ki so prejela subvencijo. • Število novih delovnih mest. • Število podprtih razvojnih timov za industrijske raziskave v podjetjih. • Povprečno povečanje dodane vrednosti na zaposlenega. • Število podprtih projektov. 	
Viri podatkov	Ministrstvo za gospodarstvo, AJPES	
Kratkoročno obdobje ocenjevanja učinkovitosti	Učinkovitost se bo merila letno, v roku 12 do 24 mesecev po izplačilo državne pomoči.	
Dolgoročno obdobje ocenjevanja učinkovitosti	Se bo predvidoma ocenjevalo z zunanjo evalvacijo.	
Prvi pričakovani učinki (datum, leto kvartal)	<p><i>Glede na nabor kazalcev so pričakovani učinki za izplačane državne pomoči v letu 2008 po shemah sledeči:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Št. 0001-2045419-2006: <ol style="list-style-type: none"> 1. št. podprtih razvojnih timov za industrijske raziskave v podjetjih (prvi pričakovani učinki v letu 2008; povprečno 10 na leto). - Št. BE01-5715334-2007: <ol style="list-style-type: none"> 1. povečanje števila MSP, ki so prejela subvencijo (prvi pričakovani učinki v letu 2008; 3% letno). - Št. BE02-5715334-2007: <ol style="list-style-type: none"> 3. povečanje števila MSP, ki so prejela subvencijo (prvi pričakovani učinki v letu 2007; 3% letno) in 4. število novih delovnih mest (prvi pričakovani učinki v letu 2008; povprečno 50 na leto). - Št. BE05-5715334-2007: <ol style="list-style-type: none"> 1. št. delovnih mest v podprtih podjetjih (prvi pričakovani učinki v letu 2009; povprečno 286 na leto), 2. povprečno povečanje dodane vrednosti na zaposlenega (prvi pričakovani učinki v letu 2009; 8-10%) in <p><i>število podprtih projektov (prvi pričakovani učinki v letu 2008; povprečno 86 na leto).</i></p>	

Učinki državnih pomoči so navedeni posebej v točki 5.

UČINKI DRŽAVNIH POMOČI

0002-5715334-2002 (Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002 - 2006)

Število financiranih podjetij / število analiziranih podjetij	11 / 10	
Znesek dodeljenih pomoči / za analizirana podjetja (v mio EUR)	0,15 / 0,13	
Povprečna neto državna pomoč na prejemnika / za analizirana podjetja (v EUR)	13.233/ 13.196	
<i>Rast Kazalnikov</i>		<i>CILJ</i>
Rast dodane vrednosti na zaposlenega 2009/2007	-13,38%	1,25%
Rast števila zaposlenih 2009/2007	13,49%	-4,01%
Rast neto čistega dobička 2009/2007	-54,19%	-78,77%
Rast čistih prihodkov od prodaje 2009/2007	-11,74%	-7,17%

Dodana vrednost je pri prejemnikih državnih pomoči v letu 2008 znašala 29.803,69 EUR in je bila za 6,63% nižja kot v letu 2007 (31.919,70 EUR). Še večje znižanje pa smo zaznali v letu 2009 (27.647,99 EUR) in sicer za -13,38% v primerjavi z letom 2007. Zelo dobri rezultati, če primerjamo z upadom za 4,01%, ki je bil zaznan v enakem obdobju pri povprečju vseh gospodarskih subjektov v RS, so bili doseženi pri rasti števila zaposlenih, saj je bila le-ta v letu 2009, glede na leto 2007, 13,49%, kar sicer pomeni, da se je v le-teh podjetjih povečalo št. zaposlenih za 12 oz. v povprečju za več kot 1 zaposlitev na analizirano podjetje. »Dober« rezultat je bil dosežen tudi pri neto čistem dobičku, saj smo v obdobju 2009, v primerjavi z letom 2007, zaznali bistveno manjši upad, kot smo ga zaznali pri vseh gospodarskih subjektih v RS (za 24,48 odstotne točke). V enakem obdobju so se znižali tudi čisti prihodki od prodaje za 11,74%, kar je sicer pod ciljno vrednostjo, vendar lahko sklepamo, da je nižja rast čistih prihodkov od prodaje predvsem posledica finančne oz. gospodarske krize, ki je močnejše vplivala na prejemnike pomoči kot na ostale gospodarske subjekte, kar se odraža tudi pri dodani vrednosti na zaposlenega, ki se sicer tudi izključuje z rastjo števila zaposlenih, saj je pri večjem številu zaposlenih težje doseči visoko dodano vrednost na zaposlenega.

Skladno z navedenim lahko ugotovimo, da so pri dveh kazalnikih ciljne vrednosti presežene, pri dveh kazalnikih pa ne. Kljub temu, da pri dveh kazalnikih ciljne vrednosti niso dosežene, smo z rezultati lahko zadovoljni in lahko sklepamo, da so učinki državnih pomoči pozitivni, tudi če gledamo predhodne ocene, pri čemer je dejstvo, da je zaradi nizke povprečne višine državne pomoči na podjetje vpliv državne pomoči na poslovanje podjetij nizek.

0007-5715334-2003 (Državna garancijska shema za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2003-2006)

Število financiranih podjetij / število analiziranih podjetij	3 / 3	
Znesek dodeljenih pomoči (v mio EUR)	0,07 / 0,07	
Povprečna neto državna pomoč na prejemnika (v EUR)	22.530	
<i>Rast Kazalnikov</i>		<i>CILJ</i>
Rast dodane vrednosti na zaposlenega 2009/2007	-63,23%	1,25%
Rast števila zaposlenih 2009/2007	-25,55%	-4,01%
Rast neto čistega dobička 2009/2007	-234,80%	-78,77%
Rast čistih prihodkov od prodaje 2009/2007	-72,71%	-7,17%

Na podlagi prikazanih vrednosti kazalnikov, ugotavljamo, da pri nobenem izmed navedenih kazalnikov nismo dosegli ciljne vrednosti, na podlagi česar lahko sklepamo, da je finančna oz. gospodarska kriza močnejše vplivala na prejemnike pomoči kot na ostale gospodarske subjekte. Kljub temu lahko navedemo, da smo pri enem izmed treh ocenjenih podjetij zaznali povečanje št.

zaposlenih in čistega prihodka od prodaje, če primerjamo podatke iz leta 2009 s podatki iz leta 2007.

Zavedati se tudi moramo, da je povprečna višina državne pomoči na podjetje relativno nizka (22.530,02 EUR pri povprečno 1,2 mio EUR čistega prihodka na podjetje v letu izvajanja projekta), zaradi česar je tudi vpliv državne pomoči na poslovanje podjetij nizek. Ker oceno podajamo zgolj na osnovi treh prejemnikov in to v času finančne oz. gospodarske krize ter ob koncu izvajanja sheme, lahko zaključimo, da smo na osnovi predhodnih ocen s shemo uspešno podprli večjo razvojno usmerjenost in hitrejšo rast nastajajočih in novih podjetij v segmentu malih in srednje velikih podjetij.

0001-2045419-2006 (Program za spodbujanje tehnološkega razvoja ter informacijske družbe za obdobje 2007-2012)

Število financiranih podjetij / število analiziranih podjetij	14 / 14	
Znesek dodeljenih pomoči (v mio EUR)	0,36	
Povprečna neto državna pomoč na prejemnika (v EUR)	26.016	
<i>Rast Kazalnikov</i>		<i>CILJ</i>
Št. podprtih razvojnih timov za industrijske raziskave v podjetjih	14	10

V letu 2008 smo dosegli in presegle ciljno vrednost, ki je bila podpreti povprečno 10 raziskovalnih timov na leto, saj smo jih podprli 14.

BE01-5715334-2007 (Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, usposabljanje)

Število financiranih podjetij / število analiziranih podjetij	52 / 52	
Znesek dodeljenih pomoči (v mio EUR)	0,03	
Povprečna neto državna pomoč na prejemnika (v EUR)	565	
<i>Rast Kazalnikov</i>		<i>CILJ</i>
Povečanje števila MSP, ki so prejela subvencijo	52	3% letno

Ker se je shema v letu 2008 začela izvajati, predstavlja število MSP, ki so prejela subvencijo za usposabljanje izhodišče za vsa nadaljnja leta.

Skladno z navedenim lahko ugotovimo, da smo z 52 podprtimi MSP lahko zadovoljni in so učinki državnih pomoči pozitivni.

BE02-5715334-2007 (Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, MSP)

Število financiranih podjetij / število analiziranih podjetij	1011 / 960	
Znesek dodeljenih pomoči / za analizirana podjetja (v mio EUR)	1,9 / 1,8	
Povprečna neto državna pomoč na prejemnika / za analizirana podjetja (v EUR)	1.906 / 1.904	
<i>Rast Kazalnikov</i>		<i>CILJ</i>
Povečanje števila MSP, ki so prejela subvencijo	1011	3% letno (864 MSP v letu 2007)
Rast števila novih delovnih mest (zaposlenih) 2008/2006	939	50

Število MSP, ki so prejela subvencijo za svetovanje v letu 2008 je bilo višje, ob večjih proračunskih sredstvih, kot v letu 2007. Pri tem lahko ponovno ugotovimo, da so se začela podjetja zavedati

pozitivnih učinkov svetovanja ter ga tudi koristijo v večjem obsegu (v letu 2007 je znašala povprečna neto državna pomoč na prejemnika 1.605 EUR, v letu 2008 pa že 1.906 EUR).

Odličen rezultat je bil dosežen tudi pri rasti števila zaposlenih: podjetja, prejemniki državne pomoči, ki smo jih analizirali, so leta 2009 zaposlovala 939 delavcev več kot v letu 2007, kar pomeni, da se je v obravnavanem obdobju v analiziranih podjetjih povečalo št. zaposlenih za 6,72%.

Skladno z navedenim lahko ugotovimo, da smo z rezultati lahko zelo zadovoljni in so učinki državnih pomoči pozitivni.

BE05-5715334-2007 (Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013, regionalna pomoč)

Število financiranih podjetij / število analiziranih podjetij	314 / 305	
Znesek dodeljenih pomoči / za analizirana podjetja (v mio EUR)	45,1 / 43,7	
Povprečna neto državna pomoč na prejemnika / za analizirana podjetja (v EUR)	143.482 / 143.305	
<i>Rast Kazalnikov</i>		<i>CILJ</i>
Št. delovnih mest v podprtih podjetjih	168	286
Povprečno povečanje dodane vrednosti na zaposlenega	0,16%	8-10%
Število podprtih projektov	314	86

Na podlagi prikazanih vrednosti kazalnikov, ugotavljamo, da smo dosegli in presegli ciljno vrednost pri številu podprtih projektov, pri preostalih dveh kazalnikih nismo dosegli ciljne vrednosti, na podlagi česar lahko sklepamo, da je finančna oz. gospodarska kriza vplivala tudi na prejemnike pomoči. Ugotovimo lahko, da je vpliv na št. zaposlenih sicer manjši, kot pri vseh gospodarskih subjektih (kjer je bilo možno zaznati znižanje št. zaposlenih v letu 2009 za 4,01%, glede na leto 2007), pri dodani vrednosti na zaposlenega pa je bil ta vpliv večji, pri čemer je opazen še vedno pozitiven trend, čeprav minimalen.

Da lahko pripišemo slabše vrednosti gospodarski oz. finančni krizi izhaja tudi iz gibanj iz leta 2008, kjer smo pri prejemnikih, glede na leto 2007, zasledili povečanje št. zaposlenih za 571 in tudi dodana vrednost na zaposlenega se je povišala za 9,47% in smo torej že v investicijskem letu dosegli in presegli ciljne vrednosti.

Kljub temu, da nismo dosegli zastavljenih ciljev, najverjetneje predvsem zaradi gospodarske in finančne krize, menimo, da so učinki državnih pomoči pozitivni.

UPORABLJENI VIRI PODATKOV

Ministrstvo za gospodarstvo – baza podatkov o izplačanih državnih pomočeh v letu 2008.
Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – pridobljeni podatki o finančnih izkazih gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov.

Ukrep omejene vrednosti za dokončanje razvojno investicijskih projektov ter spodbujanje prezaopslitev in samozaposlovanja v letih 2009 in 2010

Namen ukrepa subvencioniranja prezaopslovanja delavcev je ohranitev njihove zaposlitve in preprečevanje prehoda zaposlenih v odprto brezposelnost. Namen ukrepa samozaposlovanja pa je spodbujanje samozaposlitev v podjetjih, ki bi želela del svoje dejavnosti prenesti na delavce. Tako samozaposlitev kot zaposlitev prezaopsljenih delavcev morata biti ohranjeni eno leto od njune realizacije. V letu 2009 je bilo skupaj za oba sklopa izplačanih 492.000,00 EUR. V tem obdobju je bilo tako realiziranih 123 prezaopslitev delavcev. V letu 2009 je bila realiziran tudi ena samozaposlitev, vendar so bila sredstva izplačana šele v letu 2010.

Ocena učinkovitosti, ki jo podajamo je le odraz trenutnega stanja. Natančno oceno učinkovitosti bo možno podati po poteku enega leta od dneva prezaopslitve oz. samozaposlitve zaposlenih.

DIREKTORAT ZA EKONOMSKE ODNOSE S TUJINO

4. **Finančne spodbude za tuje neposredne investicije, regionalne** (BE03-5715334-2007)
5. **Finančne spodbude za tuje neposredne investicije, majhna in srednje velika podjetja** (BE04-5715334-2007)
6. **Investicijski program podjetja Revoz d.d.** (0011-5715334-2003)

Poročilo o oceni učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči po shemi št. BE03-5715334-2007/1

Ministrstvo za gospodarstvo je 26.08.2008 Ministrstvu za finance posredovalo priglasitev dopolnitve obstoječe sheme državne pomoči »Finančne spodbude za tuje neposredne investicije-regionalna pomoč« (št. sheme: BE03-5715334-2007/1). Vsebina sheme pomoči temelji na Uredbi o finančnih spodbudah za tuje neposredne investicije in predstavlja državno pomoč, ki je združljiva z Uredbo Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgov z uporabo členov 87 in 88 Pogodbe. Državna pomoč na podlagi prijavitelne sheme je namenjena začetnim investicijam, in sicer investicijam v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri vzpostavitvi novega podjetja, širitvi obstoječega podjetja, diverzifikaciji produktov podjetja z novimi dodatnimi produkti ali bistvenih spremembah proizvodnega procesa v obstoječem podjetju. Državne pomoči na podlagi priglašene sheme se lahko odobrijo do 31.12.2013, in sicer znaša skupen predviden znesek državnih pomoči na osnovi priglašene sheme 116.841.929,60 EUR.

Cilj dodeljevanja državnih pomoči je privabljanje tujih investitorjev k investiranju na območju Republike Slovenije, katerih investicije bodo:

- zagotavljale nova delovna mesta, predvsem v panogah z višjo dodano vrednostjo,
- prispevale k prenosu znanja in tehnologij in k sodelovanju znanstveno-raziskovalnih podjetji in ustanov na območju Republike Slovenije s tujimi investitorji,
- prispevale k skladnejšemu regionalnemu razvoju,
- prispevale k povečanju sinergičnih učinkov povezovanja tujih investitorjev s slovenskimi podjetji.

a) Javni razpis

Za doseg ciljev so bili definirani kazalci s katerimi se meri uspešnost in učinkovitost dodeljenih državnih pomoči:

- število novih investicij tujih investitorjev (11 na leto oz. 77 do 2013),
- število novih delovnih mest (1800 do leta 2013);

Za namene dodeljevanja državnih pomoči (v nadaljevanju: finančne spodbude) je bil v začetku maja 2007 objavljen dvoletni javni razpis. Nosilec javnega razpisa je Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije, ki je izvajalska agencija Ministrstva za gospodarstvo. Za te namene te sheme ter sheme »Finančne spodbude za tuje neposredne investicije- mala in srednja podjetja« (št. sheme: BE04-5715334-2007/1) je bilo v letu 2009 skupno predvidenih 5.000.000,00 EUR proračunskih sredstev.

Na podlagi razpisa je bilo v letu 2009 skupno podeljenih za 3.274.460,00 EUR finančnih spodbud, in sicer za 10 novih investicijskih projektov. Podjetja, ki so prejemnice teh spodbud, so se s pogodbo zavezala, da bodo v treh letih od zaključka investicije, to je najkasneje do leta 2014, skupno ustvarila 376 novih delovnih mest. Večina sofinanciranih projektov je predelovalne narave (6), en projekt se uvršča v storitveno dejavnost, trije projekti pa na področje raziskav in razvoja. Na delovno mesto so bile v povprečju dodeljene finančne spodbude v višini 8.753,78 EUR. Od desetih investicij se štiri nahajajo v Goriški regiji, dve v Podravski ter po ena v Notranjskokraški, Pomurski, Osrednjeslovenski in Spodnjeposavski regiji.

Višina dodeljenih sredstev je tudi v letu 2009 nižja od predvidene, kar gre pripisati tudi dejstvu, da sta dve podjetji zaradi objektivnih razlogov odstopili od pogodbe. Eno podjetje je kot vzrok za odstop od podpisa pogodbe navedlo, da niso dobili zagotovitve najema poslovnih prostorov na dolgi rok, poleg tega pa se je na njihov razpis prijavilo manj delavcev, kot so jih potrebovali. Drugo podjetje je odstopilo od pogodbe, ker ni moglo pridobiti bančne garancije v danih časovnih rokih.

Realizacija novih delovnih mest poteka skladno s pogodbo med investitorjem in Javno agencijo RS za podjetništvo in tuje investicije. Glede na to, da morajo biti nova delovna mesta ustvarjena v roku treh let od zaključka investicije, v tem trenutku o učinku dodeljenih finančnih spodbud ni mogoče podrobno poročati. Trenutno so podjetja še v fazi investiranja, nobeno podjetje še ni zaključilo investicije, so pa glede na njihova poročila skupaj podjetja že realizirala 20 novih delovnih mest.

b) spodbude za velike investicijske projekte

V primeru spodbud za velike investicijske projekte so bili določeni naslednji kazalniki za merjenje učinkovitosti pomoči:

- število novih vstopov tujih investitorjev z velikim naložbenim projektom (1 na leto oz. 6 do leta 2013),
- število novih delovnih mest vezanih na spodbudo za TNI (100 na projekt/600 do 2013),
- odstotek uspešno delujočih podjetij, ki bodo ostala v regiji tudi po preteku pogodbe o dodelitvi spodbude (80%);

Na podlagi 22. člena Uredbe o finančnih spodbudah za tuje neposredne investicije (Ur. l. RS, št. 11/07 in št. 19/09), ki omogoča dodeljevanje finančnih spodbud tudi brez javnega razpisa, je v letu 2009 Vlada RS dodelila 14.342.100,00 EUR finančnih spodbud investicijskemu projektu podjetja REVOZ, d.d. Od tega je bilo podjetju v letu 2009 nakazanih 10.000.000,00 EUR, preostanek pa bo nakazan v letu 2010.

Vrednost prijavljenega investicijskega projekta znaša 47,8 mio EUR. Podjetje se je s pogodbo zavezalo, da bo v treh letih od zaključka investicije ustvarilo 50 novih delovnih mest, ki jih bo v regiji ohranilo 5 let. Investicija mora biti zaključena do 30.4.2010.

Glede na to, da morajo biti nova delovna mesta ustvarjena v roku treh let od zaključka investicije, v tem trenutku o učinku dodeljenih finančnih spodbud ni mogoče podrobno poročati. Do konca leta 2009 je bilo ustvarjenih 22 novih delovnih mest.

Finančne spodbude za tuje neposredne investicije - majhna in srednje velika podjetja

Ministrstvo za gospodarstvo je 26.08.2008 Ministrstvu za finance posredovalo priglasitev dopolnitve obstoječe sheme državne pomoči »Finančne spodbude za tuje neposredne investicije- majhna in srednje velika podjetja« (št. sheme: BE03-5715334-2007/1). Vsebina sheme pomoči temelji na Uredbi o finančnih spodbudah za tuje neposredne investicije in predstavlja državno pomoč, ki je združljiva z Uredbo Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo členov 87 in 88 Pogodbe. Državna pomoč na podlagi prijavljene sheme je namenjena za svetovalne storitve, ki niso trajne ali občasne narave in se ne nanašajo na običajne stroške poslovanje podjetja. Državne pomoči na podlagi priglašene sheme se lahko odobrijo do 31.12.2013, in sicer znaša skupen predviden znesek državnih pomoči na osnovi priglašene sheme 700.000,00 EUR.

Cilj dodeljevanja državnih pomoči je ohranitev obstoječih uspešno delujočih podjetij v regiji oziroma pridobitev novih podjetij, ki ostanejo v regiji še po izteku pogodbe o dodelitvi spodbude.

Za doseg ciljev so bili definirani kazalci, s katerimi se meri uspešnost in učinkovitost dodeljenih državnih pomoči:

- število novih investicij tujih investorjev (11 na leto oz. 77 do 2013),
- število novih delovnih mest (1800 do leta 2013);

Za namene dodeljevanja državnih pomoči (v nadaljevanju: finančne spodbude) je bil v začetku maja 2007 objavljen dvoletni javni razpis. Nosilec javnega razpisa je Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije, ki je izvajalska agencija Ministrstva za gospodarstvo. Za te namene te sheme ter sheme »Finančne spodbude za tuje neposredne investicije- regionalna pomoč« (št. sheme: BE03-5715334-2007/1) je bilo v letu 2009 skupno predvidenih 5.000.000,00 EUR proračunskih sredstev.

Na podlagi razpisa je bilo v letu 2009 v okviru te sheme podeljenih 16.961,54 EUR finančnih spodbud, in sicer za 1 investicijski projekt v Notranjskokraški regiji. Podjetje mora ostati v regiji do izpolnitve pogodbenih obveznosti, to je vsaj do 2013.

Višina dodeljenih sredstev je majhna, ker je med podjetji, ki so se javili na razpis samo eno podjetje kot upravičene stroške navedlo stroške svetovalnih študij in svetovanja. Končne učinkovitosti se zaradi majhne višine dodeljenih sredstev ter dolgega pogodbenega obdobja še ne da določiti, predvidevamo pa, da bo podjetje ostalo v regiji še tudi po izteku pogodbenega obdobja, kar je cilj dodeljene državne pomoči.

Poročilo za leto 2008

Na podlagi razpisa je bilo v letu 2008 skupno podeljenih za 5.643.125,00 EUR finančnih spodbud, in sicer za 11 novih investicijskih projektov. Podjetja, ki so prejemnice teh spodbud so se s pogodbo zavezala, da bodo v treh letih od podpisa pogodbe o dodelitvi spodbude, torej do leta 2011, skupno ustvarila 721 novih delovnih mest. Večina sofinanciranih projektov je predelovalne narave, en projekt se uvršča v storitveno dejavnost, dva projekta na področju raziskav in razvoja pa bosta skupno ustvarila 55 delovnih mest. Na delovno mesto so bile v povprečju dodeljene finančne spodbude v višini 7.826,80 EUR. Od enajstih investicij se tri nahajajo v Pomurski regiji, dve v Savinjski regiji, dve v Goriški regiji, dve v Podravske regiji ter po ena v Obalno-kraški in Spodnjeposavski regiji. Največje skupno število novih delovnih mest je bilo dogovorjenih v občinah Pomurske, Savinjske in Podravske regije s stopnjo brezposelnosti nad slovenskim povprečjem. V teh treh regijah je bilo pogodbeno dogovorjenih kar 571 delovnih mest od skupno 721 pogodbeno dogovorjenih delovnih mest v letu 2008.

Višina dodeljenih sredstev je tudi v letu 2008 nižja od predvidene, kar gre pripisati tudi dejstvu, da sta dve podjetji zaradi objektivnih razlogov odstopili od pogodbe. Eno podjetje je namreč začelo z zaposlovanjem že pred podpisom pogodbe o sofinanciranju, drugo pa je kot razlog za odstop od podpisa pogodbe navedlo trenutno finančno krizo v avtomobilskem sektorju.

Število realiziranih delovnih mest poteka skladno s pogodbo med investitorjem in Javno agencijo RS za podjetništvo in tuje investicije. Glede na to, da morajo biti nova delovna mesta ustvarjena v roku treh let od podpisa pogodbe, v tem trenutku o učinku dodeljenih finančnih spodbud ni mogoče podrobno poročati. Ugotovljeno pa je, da sta doslej med podjetji, ki so prejela sredstva na podlagi javnega razpisa v letu 2008, dve podjetji že zaključili finančni del investicije, nobeno podjetje pa ni še v celoti realiziralo pogoja pogodbeno dogovorjenih novih delovnih mest. Od skupno 721 pogodbeno dogovorjenih delovnih mest so trenutno skupno realizirane 103 nove zaposlitve.

Trenutna gospodarska situacija in svetovna recesija vplivata tudi na podjetja, s katerimi ima Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije podpisane pogodbe o sofinanciranju. Izvedba projektov in zaposlovanje tako potekata počasneje, kot je bilo prvotno predvideno, vendar kljub temu ocenjujemo, da bodo cilji v roku doseženi.

Ukrep / Program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost	Vložena sredstva DP v EUR
Spodbujanje tujih neposrednih investicij.	Cilj (Plan): Privabiti tuje investitorje k investiranju na območju RS, katerih investicije bodo ustvarjale nova delovna mesta ter prispevale k prenosu znanja in tehnologije, k skladnejšemu regionalnemu razvoju in k povečevanju sinergijskih učinkov povezovanja tujih investitorjev s slovenskimi podjetji.	- Število planiranih novih investicij tujih investitorjev: 11 na leto - Število planiranih novih delovnih mest vezanih na nove investicije: 1800 do leta 2013	2006	-9 novih investicij tujih investitorjev v letu 2006, - 50 novih delovnih mest na projekt v letu 2006.		- glede št. novih investicij: 100 % - glede števila novih delovnih mest: pogodbeno dogovorjena nova delovna mesta morajo biti realizirana v roku treh let po podpisu pogodbe (do leta 2011)	5.913.000
	Rezultati: Nova delovna mesta	Število ustvarjenih novih delovnih mest v treh letih po podpisu pogodbe o dodelitvi finančne spodbude.		- 11 novih investicij tujih investitorjev, - 721 pogodbeno dogovorjenih novih delovnih mest, ki morajo biti ustvarjena v treh letih po podpisu pogodbe (do leta 2011), kar pomeni 65,5 novih delovnih mest na projekt v letu 2008.			5.643.125

Učinkovitost: V letu 2008 je bila dosežena 95,4 % realizacija planiranih sredstev za financiranje Javnega razpisa za spodbujanje tujih neposrednih investicij v letu 2008. Vrednost dodeljenih sredstev je nekoliko manjša od prvotno planirane, kar lahko pripišemo predvsem temu, da sta dve podjetji zaradi objektivnih razlogov odstopili od podpisa pogodbe. **Učinka** še ni mogoče analizirati, pričakujemo pa pozitivne rezultate dodeljenih državnih pomoči.

Opomba Glede na to, da so investicije še v postopku izvajanja in delovna mesta še niso ustvarjena bo o učinku dodeljenih državnih pomoči možno poročati v prihodnjih letih. Trenutna gospodarska situacija in svetovna recesija vplivata tudi na podjetja, s katerimi ima Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije podpisane pogodbe o sofinanciranju. Izvedba projektov in zaposlovanje tako potekata počasneje, kot je bilo prvotno predvideno, vendar kljub temu ocenjujemo, da bodo cilji v roku doseženi.

Investicijski program podjetja Revoz d.d.

Vlada RS je s sklepom števil. Z314-01/2001-6 z dne 24.12.2003 potrdila sklep Komisije za nadzor nad državnimi pomočmi za Investicijski program podjetja Revoz, d.d., (števil. priglavitve 0011-5715334-2003) o dodelitvi državne pomoči začetni investiciji v podjetju Revoz, d.d..

Pogodba o dodelitvi državne pomoči za izvedbo začetne investicije podjetja Revoz je bila sklenjena med Ministrstvom za gospodarstvo in podjetjem Revoz, d.d. Novo mesto dne 13.7.2004 na podlagi sklepa Vlade RS števil.: Z 314-01/2001 z dne 24.12.2003.

V skladu s pogodbo je bila Revozu dodeljena državna pomoč za izvedbo investicijskega projekta, ki vključuje investicijski program »Revoz d.d.-X44 Project-Investment Plan z izgradnjo novega proizvodnega obrata za izdelavo novega vozila »clio« ter program izobraževanja delavcev »Revoz d.d.-X44 Project-Training Plan« za opravljanje dela v novem proizvodnem obratu. Rok za izvedbo investicijskega projekta je v skladu z aneksom št. 2 iztekel dne 30.6.2008.

Pogodbeno dogovorjena vrednost državne pomoči je znašala **39.863.100 EUR**, kar predstavlja 10% upravičenih stroškov celotnega investicijskega projekta. Izplačila so bila izvršena v štirih delnih obrokih in sicer:

- v letu 2005 v višini 11.958.930 EUR
- v letu 2006 v višini 16.131.856 EUR
- v letu 2007 v višini 7.786.004 EUR
- v letu 2008 v višini 2.613.151 EUR,

tako da je bilo Revozu **izplačano skupaj 38.489.941 EUR**. Razlika do pogodbeno dogovorjene vrednosti znaša 1.373.159 EUR.

Projekt je implementiran v Dolenjski regiji, vendar se kot relevantna regija lahko šteje celotna Slovenija, saj je izvedba investicije vplivala na dvig konkurenčnosti Slovenije kot lokacije za tuje investicije in s tem prispevala k manjšemu razvojnemu zaostanku Slovenije za drugimi primerljivimi državami.

Iz investicijskega načrta in plana izobraževanja izhaja, da se učinkovitost dodeljene državne pomoči meri na dveh nivojih in sicer:

Na nivoju regije, z dvema kazalnikoma in sicer:

- z deležem zaposlenih v Revozu glede na vse zaposlene v regiji (novo mesto, Trebnje, Črnomelj in Metlika), kjer se je delež zaposlenih od izhodiščnega leta 2006, ko je znašal 5.56% povečal na 5.97% v letu 2007, kar predstavlja 7.37% uspešnost ter
- z deležem dodane vrednosti Revoza glede na ustvarjeno dodano vrednost v regiji (Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj) kjer se je od leta 2006, ko je znašal 11.40% delež v letu 2007 povečal na 15.70%, kar pa predstavlja 37.72% porast. S tem je družba Revoz d.d. povečevala ustvarjeno dodano vrednost hitreje od povprečja regije oz. štirih primerjalnih občin.

Na nivoju tovarne, kjer pa so opredeljeni naslednji kazalniki:

- število zaposlenih, - od izhodiščnega leta 2003, ko je število zaposlenih znašalo 2.108 se je število zaposlenih do konca leta 2007 povečalo na 3.128, kar predstavlja 48.39% porast. Povečano število zaposlitev je posledica povečane proizvodnje vozil Clia in začetka serijske proizvodnje novega vozila Twingo,
- število proizvedenih vozil, v letu 2003 je znašalo 118.172, v letu 2007 pa je število poraslo na 200.053, kar predstavlja 69.29% porast proizvodnje

Vrednost letnega prometa slovenskih dobaviteljev delov za prvo vgradnjo je v letu 2003 doseglo vrednost 80.566.268 Evro in poraslo na 164.526.935 Evro v letu 2007.

POTEK INVESTICIJSKEGA PROJEKTA

Planirana vrednost investicijskega projekta je 395.124 Evro. Celotni upravičeni stroški, nastali z vlaganji v opredmetena osnovna sredstva v okviru projekta X44, so bili doseženi v višini 381.327 Evro, kar predstavlja 97 % doseganje planirane vrednosti investicijskega projekta.

Planirana vrednost investicij brez inženiringa in tehnične pomoči znaša 338.667 Evro. Realizirana in plačana vrednost izvedenih del je 298.715 Evro, kar predstavlja 88% doseganje planirane vrednosti. Upravičeni stroški se nanašajo na nakup in postavitve opreme v tovarni v vrednosti 182.525 Evro ter na nakup in postavitve opreme pri dobaviteljnih delovnih mestih za prvo vgradnjo v vrednosti 116.190 Evro.

Planirana vrednost inženiringa in tehnične pomoči je 56.457 Evro. Realizirana in plačana vrednost izvedenih del je 82.612 Evro, kar predstavlja 46% presežanje planirane vrednosti. Upravičeni stroški se nanašajo na opravljena dela glede določitev uporabe delovnih sredstev v proizvodnji, določitev embalaže, določitev potrebne dokumentacije, določitev kapacitet, vsebine in plana izobraževanja potrebnih za zagon projekta, definiranje sheme kontrole proizvodnje ter ocenjevanje ergonomije delovnih mest.

Na osnovi terminskega plana izobraževanja je bilo v vseh programih izvedenih 502.335 ur izobraževanj, kar predstavlja 100 % doseganje planiranih ur.

Celotni upravičeni stroški na področju izobraževanja so bili doseženi v višini 4.567 Evro, kar predstavlja 93 % doseganje planirane vrednosti.

Zaradi podrobnejše preučitve investicijskega projekta je prišlo do časovnega zamika projekta, ki je opredeljen v dodatku številka 2 k Pogodbi številka REVOZ-04-5343-AM o dodelitvi državne pomoči. Projekt novega vozila tako še ni zaključen. Glede na dejstvo, da bo učinkovitost dodeljene državne pomoči možno celovito meriti po končanju projekta, so v tem poročilu prikazane le začetne vrednosti kazalnikov za merjenje uspešnosti.

Projekt novega vozila X44 prispeva k dolgoročni ohranitvi proizvodnje in s tem delovnih mest, prenosu novih tehnologij in s tem predvsem znanj. Posledično se to odraža na učinkovitejšem izvajanju delovnih nalog, višji kakovosti proizvodov ter inovativni dejavnosti.

V dosedanjem spremljanju izvajanja projekta na podlagi redno posredovanih letnih poročil lahko ugotovimo, da se projekt izvaja v skladu z v pogodbi zastavljenimi cilji tako na področju samega poslovanja oz. doseganja pričakovanih poslovnih rezultatov, kakor tudi na področju zaposlovanja oz. ustvarjanja novih delovnih mest.

DIREKTORAT ZA TURIZEM

Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti (BE07-5715334-2007)

V poročilu prikazujemo učinke projektov, katerim so bile dodeljene državne pomoči na osnovi instrumentov (razpisov) v novi finančni perspektivi v okviru prednostna usmeritev 3.1 Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva iz Operativnega programa krepitve regionalni razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013 in so bili zaključeni do konca leta 2009. V poročilu ni možno prikazati zgolj projektov, ki so bili sofinancirani v letu 2009, saj narava podprtih investicijskih projektov omogoča ustvarjanje rezultatov šele po zaključku projektov, med tem ko so projekti (posebej tisti več letni) sofinancirani že tekom izvajanja gradbenih del. Zaradi tega ni možno vleči neposredne vzporednice z dodeljenimi sredstvi v posameznem letu in ustvarjenim učinki ter rezultati, ki so rezultat podprtih projektov. Zaradi navedenega so v poročilu prikazani cilji in doseganje teh za celotno obdobje nove finančne perspektive (2007-2013).

1. OPIS STANJA

Slovenija v novi finančni perspektivi (2007-2013) še naprej strmi k dvigu konkurenčnosti in kakovosti slovenskega turizma ter k spodbujanju razvoja turističnih destinacij. Na področju turizma tako izvaja aktivnosti, ki so usmerjene v spodbujanje izgradnje, obnove in modernizacije turistične infrastrukture za katero je možno ugotoviti, da je ključnega pomena za nadaljnji razvoj turizma v določeni destinaciji in je skladna z naravnimi, kulturnimi in krajinskimi značilnostmi določenega območja. Prav tako si, zaradi še vedno prisotnega problema neprepoznavnosti Slovenije, prizadeva krepiti razvoj upravljavskih struktur v posameznih regijah in destinacijah (vključno s podpornimi institucijami na komplementarnih področjih kot so npr. informacijske točke naravnih parkov) in okrepiti aktivnosti na področju promocije in trženja ter blagovno znamko Slovenije in njenih destinacij.

2. OCENA UČINKOV DODELJENIH SPODBUD

V novi finančni perspektivi 2007-2013 ima Slovenija za razvoj turizma na razpolago skupno 144 mio EUR (85% predstavljajo EU sredstva). Omenjena sredstva so namenjena tako za ukrepe, ki zapadejo pod nadzor z vidika državnih pomoči, kot za ukrepe, ki nimajo elementov državnih pomoči. Do izteka leta 2009 je bilo skupno odobreno sofinanciranje 120 projektom, od česar je bilo 93 projektov izbrano v skladu s shemo državnih pomoči »Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti (št. priglasitve:BE07-5715334-2007)«, 2 projekta predstavljata vlaganja v javno infrastrukturo, 25 projektov pa je bilo podprtih po pravilu de minimis. V poročilu o dodeljenih državnih pomočeh za leto 2009 so bila predstavljena zgolj izplačila projektom, ki imajo elemente državnih pomoči in so imeli predvideno sofinanciranje v svoji dinamiki za leto 2009. Kot je bilo navedeno že v uvodu, so v spodnji tabeli predstavljeni rezultati za vse projekte, ki so bili zaključeni do konca leta 2009. Pri kazalnikih vezanih na št. podprtih projektov pa so poleg projektov, odobrenih na osnovi zgoraj navedene sheme upoštevani tudi projekti podprti po pravilu de minimis, saj so cilji zastavljeni na ravni celotne prednostne usmeritve in vključujejo tudi te projekte.

Program/U krep	Kratek opis (max. dva do tri stavke)		Kazalniki	Izhodiščno (referenčno leto)	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost v %	Vložena sredstva DP v mio EUR	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva	Cilji (Plan):	Dvig kakovosti turistične ponudbe	Število planiranih projektov: 115	2006	0			144		Kazalnik učinka postavljeni na ravni prednostne usmeritve so že preseženi v kolikor upoštev	
	Učinek	Podprti projekti turistične infrastrukture	Število podprtih projektov				118 odobreno sofinanciranje (39 zaključenih)	102%	29,9	Prikazane so zgolj izvedena plačila v letu 2009.	

skupna vrednost odobrenih sredstev je 113 mio

	Cilji (Plan):	Spodbujanje MSP	Planirano št. projektov MSP: 80	2006	0					amo število odobrenih projektov. Končno stanje bo razvidno , ko se bodo projekti dejansko zaključili.	EUR.
	Učinek	Podprti projekti turistične infrastrukture v MSP	Število podprtih projektov MSP			82	102%				
	Cilji (Plan):	Povečanje nočitev v nastanitvenih obratih	Planirano število nočitev: 8,4 mio v letu 2013							Kazalnik je skoraj že dosežen, upoštevaj oč	
	Rezultati	Ustvarjene nove nočitve v okviru nove turistične infrastrukture	Število nočitev	2006	7,6 mio	8,3 (0,25 mio od podprtih investicij)	98,8%			statistične podatke o ustvarjenih nočitvah, čeprav smo šele v prvi polovici spremljaj oč tega obdobja. Tudi podatek o neposredno ustvarjenih nočitvah od podprtih projektov izkazuje pozitiven trend.	
	Cilji (Plan):	Dodatno zaposlovanje v turističnem gospodarstvu	Planirano št. novih delovnih mest: 700 do leta 2013							Kazalnik izkazuje rast in upoštevaj oč	
	Rezultati	Novo zaposlitve v okviru podprtih projektov	Število novih delovnih mest	2006	0	227	32%			dejstvo, da je večina večjih projektov v fazi zaključevanja, ni tveganj glede dosege zastavljenih ciljev ob zaključku obdobja.	

Kot je razvidno iz zgornje tabele, so kazalniki učinka že doseženi v kolikor upoštevamo zgolj podatek o odobrenih projektih. Same vrednosti kazalnikov se bodo še nekoliko spreminjale, saj so v fazi potrjevanja še nekateri instrumenti, dopušča pa se tudi možnost, da kateri izmed odobrenih projektov ne bo zaključen.

Bistvena za spremljanje učinkovitosti dodeljenih sredstev pa sta kazalnika rezultata, ki izkazujeta število nočitev in nove zaposlitve. Statistični podatki izkazujejo, da je bilo v letu 2009 ustvarjenih 8,29 mio nočitev, kar je 98,7% plana, ki je bil zastavljen za leto 2013. Podprti projekti so neposredno ustvarili kar 250.000 novih nočitev. Hkrati je potrebno upoštevati tudi pozitiven vpliv drugih podprtih investicij v turistično infrastrukturo (smučišča, wellness centri, golf igrišča...), ki ga te imajo na nove nočitve. Glede na prikazan trend rasti bodo zastavljeni cilji doseženi oz. preseženi. Stanje na področju novih delovnih mest prav tako kaže trend rasti, ki je skladen z dinamiko zaključevanja posameznih projektov. Upoštevajoč dejstvo, da je glavnina večjih projektov, ki bodo tudi ustvarili največje število delovnih mest, v zaključni fazi, ni zaznati tveganj za nedoseganje zastavljenih vrednosti. Na tem mestu je potrebno tudi izpostaviti, da so navedeni ukrepi bistveno pripomogli k zmanjševanju negativnih posledic gospodarske krize, kar dokazujejo primerjave z drugimi državami, pri katerih je kriza povzročila bistveno večja negativna nihanja.

Kot je bilo že navedeno, je narava turističnih investicijskih projektov takšna, da so končni rezultati podprtih projektov znani po zaključku oz. po prvih nekaj letih poslovanja. Zgoraj navedeni podatki izkazujejo, da bodo zastavljeni cilji na ravni prednostne usmeritve doseženi oz. preseženi in da bodo učinki dodeljenih sredstev pozitivni, kar se bo kazalo upoštevajoč multiplikativne učinke turizma tudi na drugih panogah.

Pripravil:

Darko Sajko, podsekretar

Poročilo za leto 2008

1. Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti (BE07-5715334-2007)

Poročilo o učinkih se nanaša na dva sklopa oz. na dve obdobji. Prvi sklop se nanaša na ukrep še iz prejšnjega programskega obdobja (2004-2006). Čeprav se državne pomoči iz tega obdobja niso več dodeljevale v letu 2008 želimo kot nadgradnjo oz. zaključek prejšnji poročil, prikazati učinke in rezultate izvedenih ukrepov. Dejstvo je, da narava podprtih projektov omogoča realen prikaz rezultatov šele po določenem obdobju poslovanja. Drugi sklop pa se nanaša na aktivnosti izvedene v novi finančni perspektivi (2007-2013), kjer so prikazani zastavljeni cilji, med tem ko bodo rezultati dodeljenih spodbud zaradi specifik projektov vidni šele v prihodnjih letih.

UKREP 1.2 Spodbujanje razvoja turističnih destinacij

1. OPIS STANJA

Razvojne spodbude z namenom spodbujanja razvoja turizma so se dodeljevale s pomočjo različnih ukrepov, med katerimi sta tudi dva ukrepa iz sheme državne pomoči »Program ukrepov za pospeševanje podjetništva in konkurenčnosti 2002-2006«:

- spodbujanje razvoja novih in komplementarnih turističnih produktov in storitev,
- spodbujanje razvoja skupne turistične infrastrukture.

Omenjena ukrepa sta od leta 2004 združena zaradi možnosti koriščenja večjega zneska razvojnih spodbud tudi iz Strukturnih skladov EU (Evropski sklad za regionalni razvoj) v en ukrep Enotnega programskega dokumenta 2004-2006 in sicer v ukrep »1.2 Spodbujanje razvoja turističnih destinacij«. Spodbude, ki so se dodeljevale v okviru tega ukrepa so bile namenjene spodbujanju investicij v turistično infrastrukturo in namestitvene kapacitete na temeljnih geografskih in produktnih področjih ter za projekte razvoja managementa oz. organizacijskih struktur za skupno upravljanje turističnih destinacij.

Predmet spremljanja dodeljenih spodbud v smislu zakonodaje s področja državnih pomoči velja v okviru zgoraj navedenega ukrepa za projekte v turistično infrastrukturo. V letih 2004, 2005 in 2006 je bilo skupaj izbranih 28 projektov za sofinanciranje, katerih skupna predračunska vrednost je znašala 202,8 mio EUR. Za sofinanciranje izbranih projektov je bilo odobrenih 43,4 mio EUR.

Glede na dejstvo, da je dinamika sofinanciranja posameznega projekta odvisna od izvedbene strukture projektov in da je končno izplačilo izvedeno šele ob zaključku projekta, je bilo v letu 2004 izplačanih 2,02 mio EUR, v letu 2005 15,69 mio EUR, v letu 2006 10,76 mio EUR ter v letu 2007 13,96 mio EUR spodbud. Finančno so bili vsi projekti, kar se tiče sofinanciranja s strani ministrstva, zaključeni z letom 2007, vendar pa je bil trem projektom podaljšan rok za zaključek do sredine 2008, s čimer podaljšanje nima finančnih posledic za ministrstvo. Iz navedenega je razvidno, da je bilo izplačano skupno za cca 1 mio EUR manj sredstev, kot jih je bilo odobreno. Razlog za navedeno je iskati na eni strani v dejstvu, da so bili nekateri projekti realizirani z manj sredstvi kot je bilo predvideno, po drugi strani pa je bil pri določenih projektih v skladu s pogodbenimi določili zadržan del sredstev zaradi zamud pri zaključevanju projektov.

2. OCENA UČINKOV DODELJENIH SPODBUD

Kot je bilo že omenjeno v uvodu, izhaja in narave investicijskih projektov, da je možno rezultate ugotavljati šele po njihovem zaključku oziroma se realni rezultati in učinki pokažejo šele v času obratovanja in sicer ko je projekt že nekaj časa v svoji funkciji. V spodnji tabeli se cilji (plan) in prikaz rezultatov nanašajo na del ukrepa, ki je namenjen spodbujanju razvoja turistične infrastrukture (28 projektov).

Zaradi raznovrstnosti narave in vsebine posameznih investicijskih projektov ni možno merjenje uspešnosti celotnega ukrepa na osnovi istih kazalnikov – razen števila zaposlenih. Zato se kot enovit kazalnik za projekte v nastanitvene zmogljivosti uporablja število ustvarjenih nočitev, za projekte modernizacije smučišč je kazalnik število prepeljanih potnikov, med tem ko za ostale investicije v turistično infrastrukturo uporablja kazalnik število obiskovalcev.

Shema DP: Program ukrepov za pospeševanje podjetništva in konkurenčnosti 2002 - 2006

Ukrep/ program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno leto)	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost v %	Vložena sredstva DP v mio EUR	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Spodbujan je razvoj turističnih destinacij	Cilji (Plan):	Povečati kapacitete turistične ponudbe	št. novih ležišč: 3.325 št. nočitev 773.869 št. obiskovalcev 676.049 št. prepeljanih potnikov: 1.435.040 št. novih zaposlitev 754				43,4			
	Učinek	Povečanje števila stalnih ležišč	Število novih ležišč	2004	Glede na dejstvo, da gre za nove investicije, je začetno stanje na ravni samih investicij 0	3.325	100	42,4 (97,7%)	Projekti so bili zaključeni v planiranem obsegu, kar dokazuje kazalnik učinka. Zaključeni projekti kažejo pozitivne učinke na doseganje predvidenih rezultatov v okviru posameznega projekta.	razvoj turističnih destinacij, vendar skupni rezultati v manjši meri odstopajo od zastavljenih ciljev.
	Rezultati	Povečanje nočitev v nastanitvenih obratih	Število nočitev		622.131	80,39				
	Povečanje obiskovalcev v turističnih destinacijah	Število obiskovalcev	663.659		98,17					
	Rezultati	Povečanje kapacitet smučišč	Število prepeljanih potnikov			1.633.850	113,85			
	Rezultati	Dodatno zaposlovanje v turističnem gospodarstvu	Število novih zaposlitev			676	89,66			

Podatki iz zgornje tabele nakazujejo na pozitiven trend rasti v primerjavi s prejšnjimi leti, čeprav so pri določenih segmentih še vedno razvidna odstopanja med doseženimi rezultati ter ciljnimi vrednostmi, katere izhajajo iz seštevka posameznih projektov. Razloge za navedeno je možno iskati v naslednjih dejstvih:

- kot poglavitni razlog za nedoseganje določenih kazalnikov, ki ga navajajo nosilci projektov, je bistveno poslabšanje razmer na trgu, kar je posledica svetovne gospodarske in finančne krize. V zadnjem letu je bil zaznan bistveni upad povpraševanja, kar se odraža tako v ustvarjenih nočitvah kot posredno tudi v potrebah po novih zaposlitvah.
- zaključki posameznih projektov so bili z zamikom, kar je še vedno posredno vplivalo na slabše rezultate in odstopanje od planov.

V segmentu povečanja kapacitet smučišč so bili plani preseženi, na kar so pozitivno vplivale tudi ugodne vremenske razmere v zadnjih letih.

V kolikor pa delamo primerjavo doseženih rezultatov z zastavljenimi cilji na ravni ukrepa, lahko ugotovimo, da so ti cilji že preseženi. Namreč ob pripravi ukrepa je bilo zastavljeno, da se bo v turističnih destinacijah, kjer so bodo izvajali projekti, doseglo 5% povečanje števila nočitev iz leta 2002. Pri pregledu statističnih podatkov lahko opazimo, da skupni podatki nakazujejo na 12% rast nočitev v destinacijah, kjer so bili izvedeni podprti projekti.

Prednostna usmeritev 3.1 Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva iz Operativnega programa krepitve regionalni razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013

1. OPIS STANJA

Slovenija v novi finančni perspektivi (2007-2013) še naprej strmi k dvigu konkurenčnosti in kakovosti slovenskega turizma ter k spodbujanju razvoja turističnih destinacij. Na področju turizma tako izvaja aktivnosti, ki so usmerjene v izgradnjo, obnovo in modernizacijo turistične infrastrukture za katero je možno ugotoviti, da je ključnega pomena za nadaljnji razvoj turizma v določeni destinaciji in je skladna z naravnimi, kulturnimi in krajinskimi značilnostmi določenega območja. Prav tako bo potrebno zaradi še vedno prisotnega problema neprepoznavnosti Slovenije, krepiti razvoj upravljaljskih struktur v posameznih regijah in destinacijah (vključno s podpornimi institucijami na komplementarnih področjih kot so npr. informacijske točke naravnih parkov) in okrepiti aktivnosti na področju promocije in trženja ter blagovno znamko Slovenije in njenih destinacij.

2. OCENA UČINKOV DODELJENIH SPODBUD

V novi finančni perspektivi 2007-2013 ima Slovenija za razvoj turizma na razpolago skupno 144 mio EUR (85% predstavljajo EU sredstva). V letu 2008 so se dodeljevala sredstva v okviru dveh razpisov in sicer za namene investicij v turistično infrastrukturo. Sredstva so se dodeljevala v skladu s shemo državnih pomoči »Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti (št. priglasitve:BE07-5715334-2007)«. Skupno je bilo podprtih 78 projektov, vendar se sama izplačila prilagajajo glede na dinamiko izvajanja projektov. Ker projekti še niso zaključeni, še ni možno preverjati učinkov na ravni posameznega projekta, kakor tudi ne skupno na ravni sheme državnih pomoči.

V nadaljevanju so prikazane ciljne vrednosti za celotno prednostno usmeritev in prikaz doseganja določenih rezultatov/učinkov za shemo »Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti (št. priglasitve:BE07-5715334-2007)«.

Program/Ukrep	Kratek opis (max. dva do tri stavke)		Kazalniki	Izhodiščno (referenčno leto)	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost v %	Vložena sredstva DP v mio EUR	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva	Cilji (Plan):	Dvig kakovosti turistične ponudbe	Število planiranih projektov: 115	2006	0			144			
	Učinek	Podprti projekti turistične infrastrukture	Število podprtih projektov			76	66%	22,4			Prikazana so zgolj izvedena

tva											plačila v letu 2008, skupna vrednost odobrenih sredstev je 97 mio EUR.
	Cilji (Plan):	Spodbujanje MSP	Planirano št. projektov v MSP: 80	2006	0						
	Učinek	Podprti projekti turistične infrastrukture v MSP	Število podprtih projektov v MSP			60	75%				
	Cilji (Plan):	Povečanje nočitev v nastanitvenih obratih	Planirano število nočitev: 8,4 mio v letu 2013	2006	7,6 mio						
	Rezultati	Ustvarjene nove nočitve v okviru nove turistične infrastrukture	Število nočitev								
	Cilji (Plan):	Dodatno zaposlovanje v turističnem gospodarstvu	Planirano št. novih delovnih mest: 700 do leta 2013	2006	0						
	Rezultati	Nove zaposlitve v okviru podprtih projektov	Število novih delovnih mest								

Večina rezultatov bo razvidnih šele v prihodnjih letih, saj se ti kažejo šele po zaključku projektov.
Pripravil: Darko Sajko, podsekretar

Poročilo o učinkih dodeljenih državnih pomoči

V poročilu prikazujemo učinke projektov, katerim so bile dodeljene državne pomoči na osnovi instrumentov (razpisov) v novi finančni perspektivi v okviru prednostna usmeritev 3.1 Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva iz Operativnega programa krepitve regionalni razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013 in so bili zaključeni do konca leta 2009. V poročilu ni možno prikazati zgolj projektov, ki so bili sofinancirani v letu 2009, saj narava podprtih investicijskih projektov omogoča ustvarjanje rezultatov šele po zaključku projektov, med tem ko so projekti (posebej tisti več letni) sofinancirani že tekom izvajanja gradbenih del. Zaradi tega ni možno vleči neposredne vzporednice z dodeljenimi sredstvi v posameznem letu in ustvarjenim učinki ter rezultati, ki so rezultat podprtih projektov. Zaradi navedenega so v poročilu prikazani cilji in doseganje teh za celotno obdobje nove finančne perspektive (2007-2013).

3. OPIS STANJA

Slovenija v novi finančni perspektivi (2007-2013) še naprej strmi k dvigu konkurenčnosti in kakovosti slovenskega turizma ter k spodbujanju razvoja turističnih destinacij. Na področju turizma tako izvaja aktivnosti, ki so usmerjene v spodbujanje izgradnje, obnove in modernizacije turistične infrastrukture za katero je možno ugotoviti, da je ključnega pomena za nadaljnji razvoj turizma v določeni destinaciji in je skladna z naravnimi, kulturnimi in krajinskimi značilnostmi določenega območja. Prav tako si, zaradi še vedno prisotnega problema neprepoznavnosti Slovenije, prizadeva krepiti razvoj upravljaljskih struktur v posameznih regijah in destinacijah (vključno s podpornimi institucijami na komplementarnih področjih kot so npr. informacijske točke naravnih parkov) in okrepiti aktivnosti na področju promocije in trženja ter blagovno znamko Slovenije in njenih destinacij.

4. OCENA UČINKOV DODELJENIH SPODBUD

V novi finančni perspektivi 2007-2013 ima Slovenija za razvoj turizma na razpolago skupno 144 mio EUR (85% predstavljajo EU sredstva). Omenjena sredstva so namenjena tako za ukrepe, ki zapadejo pod nadzor z vidika državnih pomoči, kot za ukrepe, ki nimajo elementov državnih pomoči. Do izteka leta 2009 je bilo skupno odobreno sofinanciranje 120 projektom, od česar je bilo 93 projektov izbrano v skladu s shemo državnih pomoči »Spodbujanje razvoja turističnih zmogljivosti (št. priglasitve:BE07-5715334-2007)«, 2 projekta predstavljata vlaganja v javno infrastrukturo, 25 projektov pa je bilo podprtih po pravilu de minimis. V poročilu o dodeljenih državnih pomočeh za leto 2009 so bila predstavljena zgolj izplačila projektom, ki imajo elemente državnih pomoči in so imeli predvideno sofinanciranje v svoji dinamiki za leto 2009. Kot je bilo navedeno že v uvodu, so v spodnji tabeli predstavljeni rezultati za vse projekte, ki so bili zaključeni do konca leta 2009. Pri kazalnikih vezanih na št. podprtih projektov pa so poleg projektov, odobrenih na osnovi zgoraj navedene sheme upoštevani tudi projekti podprti po pravilu de minimis, saj so cilji zastavljeni na ravni celotne prednostne usmeritve in vključujejo tudi te projekte.

Program/Ukrep	Kratek opis (max. dva do tri stavke)		Kazalniki	Izhodiščno (referenčno leto)	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost v %	Vložena sredstva DP v mio EUR	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva	Cilji (Plan):	Dvig kakovosti turistične ponudbe	Število planiranih projektov: 115	2006	0			144		Kazalnik učinka postavljeni na ravni prednostne usmeritve so že preseženi v kolikor upoštevamo število odobrenih projektov v.	
	Učinek	Podprti projekti turistične infrastrukture	Število podprtih projektov			118 odobreno sofinanciranje (39 zaključenih)	102%	29,9		Končno stanje bo razvidno, ko se bodo projekti dejansko zaključili.	Prikazana so zgolj izvedena plačila v letu 2009, skupna vrednost odobrenih sredstev je 113 mio EUR.
	Cilji (Plan):	Spodbujanje MSP	Planirano št. projektov v MSP: 80	2006	0						
	Učinek	Podprti projekti turistične infrastrukture v MSP	Število podprtih projektov v MSP			82	102%				
	Cilji (Plan):	Povečanje nočitev v nastanitvenih obratih	Planirano število nočitev: 8,4 mio v letu 2013							Kazalnik je skoraj že dosežen, upoštevaj oč statistične podatke o ustvarjenih nočitvah, čeprav smo šele v prvi polovici spremljaj očega obdobja.	
Rezultati	Ustvarjene nove nočitve v okviru nove turistične infrastrukture	Število nočitev	2006	7,6 mio	8,3 (0,25 mio od podprtih investicij)	98,8%					

									Tudi podatek o neposredno ustvarjenih nočitvah od podprtih projektov izkazuje pozitiven trend.		
	Cilji (Plan):	Dodatno zaposlovanje v turističnem gospodarstvu	Planirano št. novih delovnih mest: 700 do leta 2013						Kazalnik izkazuje rast in upošteva oč dejstvo, da je večina večjih projektov v fazi zaključevanja, ni tveganj glede dosege zastavljenih ciljev ob zaključku obdobja.		
	Rezultati	Nove zaposlitve v okviru podprtih projektov	Število novih delovnih mest	2006	0	227	32%				

Kot je razvidno iz zgornje tabele, so kazalniki učinka že doseženi v kolikor upoštevamo zgolj podatek o odobrenih projektih. Same vrednosti kazalnikov se bodo še nekoliko spreminjale, saj so v fazi potrjevanja še nekateri instrumenti, dopušča pa se tudi možnost, da kateri izmed odobrenih projektov ne bo zaključen.

Bistvena za spremljanje učinkovitosti dodeljenih sredstev pa sta kazalnika rezultata, ki izkazujeta število nočitev in nove zaposlitve. Statistični podatki izkazujejo, da je bilo v letu 2009 ustvarjenih 8,29 mio nočitev, kar je 98,7% plana, ki je bil zastavljen za leto 2013. Podprti projekti so neposredno ustvarili kar 250.000 novih nočitev. Hkrati je potrebno upoštevati tudi pozitiven vpliv drugih podprtih investicij v turistično infrastrukturo (smučišča, wellness centri, golf igrišča...), ki ga te imajo na nove nočitve. Glede na prikazan trend rasti bodo zastavljeni cilji doseženi oz. preseženi. Stanje na področju novih delovnih mest prav tako kaže trend rasti, ki je skladen z dinamiko zaključevanja posameznih projektov. Upoštevajoč dejstvo, da je glavnina večjih projektov, ki bodo tudi ustvarili največje število delovnih mest, v zaključni fazi, ni zaznati tveganj za nedoseganje zastavljenih vrednosti. Na tem mestu je potrebno tudi izpostaviti, da so navedeni ukrepi bistveno pripomogli k zmanjševanju negativnih posledic gospodarske krize, kar dokazujejo primerjave z drugimi državami, pri katerih je kriza povzročila bistveno večja negativna nihanja.

Kot je bilo že navedeno, je narava turističnih investicijskih projektov takšna, da so končni rezultati podprtih projektov znani po zaključku oz. po prvih nekaj letih poslovanja. Zgoraj navedeni podatki izkazujejo, da bodo zastavljeni cilji na ravni prednostne usmeritve doseženi oz. preseženi in da bodo učinki dodeljenih sredstev pozitivni, kar se bo kazalo upoštevajoč multiplikativne učinke turizma tudi na drugih panogah.

Pripravi: Darko Sajko, podsekretar

DIREKTORAT ZA ENERGIJO

1. **Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji** (0005-5715334-2000)
2. **Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hrastnik** (0008-5715334-2000)
3. **Pomoč kvalificiranim proizvajalcem energije** (C 7/2005)
4. **Spodbujanje učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije - regionalna pomoč** (BE01-5186773-2009)

Ekološka sanacija Nafta Lendava

Osnovni cilj priglase pomoči je bilo reševanje Nafta Lendava d.o.o. v težavah in njeno prestrukturiranje, za doseg tega cilja pa je bila potrebna pomoč pri izvedbi ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov. Nafta Lendava oziroma njena povezana družba Nafta Geoterm d.o.o., ki je postala po reorganizaciji upravičenec oziroma prejemnik pomoči, ne zmore financirati ekološke sanacije, ki je predpogoj za nadaljevanje dejavnosti podjetij skupine Nafta Lendava v konkurenčnih razmerah.

Shema DP: *Ekološka sanacija rudarskih objektov za pridobivanje ogljikovodikov*
št.: 0005-5715334-2000/I

Ukrep	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) Stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost	Sredstva DP v €
Sanacija nevarnih objektov in naprav	Cilj: zmanjšanje nevarnih objektov in naprav	Število saniranih vrtin	2002	92	14 (plan) 14 (rezultat)	100%	1.208.589

Med pomožnimi rudarskimi objekti, ki jih ne spremljamo podrobno v okviru fizične realizacije, je sanacija 3,880 km cevovodov oziroma celotnega planiranega obsega. Te štejemo kot sintetični kazalnik učinkovitosti sanacije. Poleg tega je bil v letu 2009 zaključen monitoring izplačne jame na vrtini Mrt-1, ki je potekal v skladu z odločbo inšpekcije. Skupna ocena učinkovitosti je 100%, saj so bile opravljene vse predvidene aktivnosti na vrtinah in pomožnih objektih s tem, da je izvajalec skoraj podvojil del sredstev v okviru lastne udeležbe.

Merjenje zmanjševanja nevarnosti opuščeni, a nesaniranih rudarskih objektov in naprav ni mogoče natančno izraziti zgolj numerično. Učinki, ki jih dosegamo so kvalitativne narave in količinski obseg (število vrtin) glede na različno zahtevnost vrtin predstavlja le najprimernejši približek merila.

Doseženi stroški sanacije so bili na ravni načrtovanih za leto 2009, ob odstopanjih pri posameznih vrtinah, dinamika odobrenih proračunskih sredstev za realizacijo plana je bila spoštovana v celoti.

Program postopnega zapiranja RTH II. in III. faza«

V letu 2009 je bila dosežena naslednja realizacija na področju zapiralnih del in sanacije površin oziroma pri I. in II. ukrepu.

v EUR

UKREP	Program/Vlada	realizacija	% izpolnitve
I. Zapiralna dela	9.159.573	11.902.873	130
II. sanacija površin	6.134.201	2.799.018	46
SKUPAJ	15.293.774	14.701.891	96

Zapiralna dela zajemajo zapiranje jam, demontažo opreme in izdelavo projektne dokumentacije.

Ekološka in prostorska sanacija površin vključuje rušenje in rekonstrukcijo objektov, vzdrževanje površine, izdelavo dokumentacije in aktivnosti povezane z gospodarjenjem z gozdovi in zemljišči.

Dela so potekala na osnovi potrjenega letnega programa in revidiranih projektov. Planirane cene na enoto mere so bile obvladovane tudi kot posledica gospodarske krize, skupni rezultat tehnološko povezanih aktivnosti zajetih v ukrepih I. in II pa se je glede na predhodno leto izboljšal. Sanacija površin v trendu kaže na manjši obrat v smeri zmanjševanja zaostanka v okviru II. faze dolgoročnega programa. Dosedaj kumulirana odstopanja od programa II. faze postopnega zapiranja rudnika TH, ki se je časovno iztekel z letom poročanja, so vključena v program zadnje III. faze, sicer dolgoročnega programa za obdobje 2000-2015.

v EUR

UKREPI	Program/Vlada	realizacija	% izpolnitve
III. 1 Predhodni postopki- izobraževanje	104.323	19.510	19
III. 2 Odpravnine, dokupi,...	1.685.862	2.359.680	140
IV. Prezaposlitve in samozaposlitve	918.044	91.804	10
SKUPAJ	2.708.229	2.470.993	91

Učinki izvajanja kadrovskega socialnega programa postopnega zapiranja rudnika, ki se dosegajo preko ukrepov III. 1, III. 2 in IV. se odražajo v zmanjšanju števila zaposlenih za nedoločen čas. Cilj zmanjšanja zaposlenih za 132 je bil dosežen, struktura uporabljenih ukrepov pa kaže na favorizacijo pasivnih oblik prezaposlovanja, ki jo je gospodarska kriza še pospešila. Pasivnih oblik prezaposlovanja (III/2) je bilo realiziranih 120 ob porabi 2.359.680 €, aktivne oblike (IV) prezaposlovanja so bile 4 ob porabi 91.804 €, le s prenosom dejavnosti pa je bilo razrešenih 8 delavcev.

Spodbujanje učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije - regionalna pomoč

Ministrstvo za okolje in prostor je v maju 2009 objavilo javni razpis za sofinanciranje daljinskega ogrevanja na lesno biomaso za leta 2009, 2010 in 2011 v okviru Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete Trajnostna raba energije, prednostne usmeritve Inovativni ukrepi za lokalno energetske oskrbo

Državne pomoči v obliki nepovratnih sredstev so bile na voljo za izvedbo projektov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso (DOLB) in mikro sistemov DOLB v Sloveniji, in sicer za:

- sofinanciranje projektov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso, katerih investicijska vrednost je višja od 480.000 EUR,
- sofinanciranje razširitev omrežja pri obstoječih DOLB, z ali brez dograditve dodatnih kotlov na lesno biomaso, katerih investicijska vrednost je višja od 150.000 EUR,
- sofinanciranje projektov mikro sistemov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso, katerih investicijska vrednost je višja od 150.000 EUR in nižja od 480.000 EUR
- v kolikor izraba solarne energije, kot dodatnega vira, prispeva k izboljšanju gospodarnosti celotnega sistema DOLB, je lahko bil del operacije tudi solarni sistem za pripravo tople vode.

Z spodbudami v višini 4 mio € je bilo podprto 8 projektov DOLB v skupni investicijski vrednosti 10 mio €. V letu 2009 so bile realizirane spodbude v višini 1,8 mio €, ostanek bo v letih 2010 in 2011. Podprti projekti bodo po dokončani izvedbi izkazovali nadpovprečno rezultate, saj so kazalniki, na podlagi katerih se meri učinkovitost, preseženi za skoraj 50%.

Shema kvalificiranih proizvajalcev električne energije iz obnovljivih virov in visoko učinkoviti soproizvodnji toplote in električne energije po priglašeni shemi (št. priglasitve SLO 0001-5715334-2005) skupaj izplačano 22,19 mio EUR državnih pomoči preko sistema zagotovljenih odkupnih cen in premij za tekoče poslovanje.

	Kratki opisi, kazalniki oz. vrednosti
Opisni cilj	Deleža proizvodnje električne energije iz OVE; cilj za 2010 je 33,6 %
Socialno ekonomski oziroma finančni plan	Plan zbranih sredstev za prispevek OVE za 2009
V primeru, da gre za večletno shemo, je potrebno navesti socialno ekonomski oz. finančni plan po letih	Plan se določa sprotno letno glede na trende novih upravičencev do podpor.
Začetno oz. temeljno izhodišče	Leto 2002 – začetek podporne sheme, leto 2007- priglašena državna pomoč
Kazalniki, na podlagi katerih se bo merila učinkovitost	Količina subvencionirane proizvodnje električne energije kvalificiranih proizvajalcev (GWh), državna pomoč na enoto subvencionirane proizvodnje (EUR/MWh)
Viri podatkov	MG (Letni energetski pregled, Energija v Sloveniji), SURS
Kratkoročno obdobje ocenjevanja učinkovitosti	Učinkovitost se meri glede na leto 2007
Dolgoročno obdobje ocenjevanja učinkovitosti	/
Prvi pričakovani učinki	/

Opisni cilji in uporabljeni kazalniki

V skladu z Nacionalnim energetskim programom (ReNEP, 2004) in Direktivo 2001/77ES je bil za leto 2010 zastavljen cilj doseganja 33,6 % deleža električne energije iz obnovljivih virov energije (OVE) v bruto porabi električne energije. V letu 2008 je bil dosežen delež 28,2 % delež.

Obstoječa shema državnih pomoči kvalificiranim proizvajalcem se je začela izvajati leta 2002 in je bila omejena predvsem na manjše proizvodne enote do vključno 10 MW inštalirane moči in se zaključi konec leta 2011. Ker te manjše elektrarne predstavljajo zgolj okoli 15 % celotne proizvodnje električne energije iz OVE (največji delež zavzemajo velike hidroelektrarne) smo si za merjenje učinkovitosti izvajanja obstoječe podporne sheme izbrali naslednja kazalnika:

- 1) Količina subvencionirane proizvodnje električne energije po shemi kvalificiranih proizvajalcev (GWh),
- 2) Državna pomoč na enoto subvencionirane proizvodnje električne energije po shemi kvalificiranih proizvajalcev (EUR/MWh)

Cilj za kazalnik 1) je postavljen v višini 15% letnega povečanja količin subvencionirane proizvodnje električne energije po obstoječi shemi kvalificiranih proizvajalcev glede na izhodiščno stanje (referenčno leto 2007). Cilj za leto 2009 je torej znašal 948 GWh.

Cilj za kazalnik 2) je bil postavljen v višini 3% letnega zmanjšanja subvencije državne pomoči na enoto proizvodnje električne energije po obstoječi shemi kvalificiranih proizvajalcev glede na izhodiščno stanje (referenčno leto 2007). Cilj za leto 2009 je torej znašal doseči 24,71 EUR/MWh državne pomoči.

Začetno in izhodiščno stanje

Podatki za leto 2009 izkazujejo subvencioniranje proizvodnje električne energije po obstoječi shemi kvalificiranih proizvajalcev. Začetno stanje je leto 2002, kot leto začetka uveljavitve sheme in izplačevanja podpor. Izhodiščno referenčno stanje, na katerega se določa uspešnost realizacije v letu 2009, pa je leto 2007, kot leto priglasitve in prvega poročanja o državnih pomočeh.

Shema: Pomoč kvalificiranim proizvajalcem energije ; št. priglasitve SI: 0001/5715334-2005

Ukrep/program	Kratek opis		Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje	Začetno (ref) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Pomoč kvalificiranim proizvajalcem električne energije	Cilji	33,6 % delež OVE v proizvodnji el. energije v letu 2010	Količina subvencionirane proizvodnje el. energije kvalificiranih proizvajalcev (GWh)			948 GWh (15% letno povečanje od 2007)	Indeks 2009/2007 98,1 %			Pozitiven	Rast subvencionirane proizvodnje el. energije kvalificiranih proizvajalcev
	Rezultati (2009)	28,2 %*		2007 717 GWh	2002 283 GWh	930 GWh					
	Cilji	33,6 % delež OVE v proizvodnji el. energije	Državna pomoč kvalificiranim proizvajalcem na enoto subvencionirane proizvodnje (EUR/MWh)			24,71 (3% letno zmanjšanje subvencije na enoto od 2007)	Cilj uspešno presežen za 0,86 EUR/MWh	Plan 2009 38 mio EUR	58% poraba planiranih sredstev (razlog: v planu upoštevan zagon nove podporne sheme, katero izplačevanje pomoči se je zamaknilo v leto 2010)	Pozitiven	Manj sredstev državnih pomoči na enoto subvencionirane proizvodnje kvalificiranih proizvajalcev
	Rezultati (2009)	28,2 %*		2007 26,27 EUR/MW	2002 50,43 EUR/MWh	23,85 EUR/MWh		22.190.135 EUR			

Opomba: * podatek za leto 2008

MS priglasitve SI	Matična številka priglasitve EC	Naziv	Instrument	Kategorija	Dajalec	Dodeljena sredstva 2007	Ocena	Dodeljena sredstva 2008	Ocena	Dodeljena sredstva 2009	Ocena
0001-5715334-2005	C 7/2005	Pomoč kvalificiranim proizvajalcem električne energije	Dotacije	Varstvo okolja	MG	18.829.795	3	25.367.467	3	22.190.135	3

Rezultati in uspešnost doseganja zastavljenih ciljev v letu 2009

V letu 2009 je bil dosežen naslednji rezultat glede na posamezen kazalnik:

- 1) Količina subvencionirane proizvodnje električne energije po shemi kvalificiranih proizvajalcev je v letu 2009 znašala 930 GWh. Zastavljen cilj za leto 2009 je bil dosežen v višini 98,1%
- 2) Državna pomoč na enoto subvencionirane proizvodnje električne energije po shemi kvalificiranih proizvajalcev je v letu 2009 znašala 23,85 EUR/MWh. Zastavljen cilj za leto 2009 je bil uspešno realiziran in celo presežen, saj smo zmanjšali obremenitev subvencije na proizvedeno enoto MWh električne energije za dodatnih 3,5 % glede na zastavljen cilj.

Učinkovitost

Pri načrtovanju potrebnih sredstev za podporo subvencionirane proizvodnje električne energije za leto 2009 je bilo predvideno, da se bo sredi leta 2009 začel zagon in dodatno izplačevanje tudi že po novi spodbudnejši podporni shemi. Zato je ocena potrebnih sredstev obstoječe in nove sheme znašala skupaj 38 mio EUR. Zaradi zunanjih dejavnikov (zamik notifikacije nove podpome sheme s strani Evropske Komisije) so se v letu 2009 izvajala zgolj izplačila po stari shemi, ki so znašala skupaj 22.190.135 EUR. Presežek neporabljenih sredstev se je prenesel za koriščenje v letu 2010. Učinkovitost realizacija glede na plan za leto 2009 je znašala 58 %.

Nova podporna shema od leta 2010

Ker je že dlje časa znano, da cilj doseganja 33,6 % deleža električne energije iz OVE v bruto porabi električne energije v letu 2010 ne bo dosežen, je Slovenija v noveli Energetskega zakona v letu 2008 sprejela zakonsko podlago in v 2009 še podzakonske akte za novo obliko spodbud proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in v obratih za soproizvodnjo električne energije z visokim izkoristkom. V skladu z Direktivo 2009/28/ES je za Slovenijo postavljen nov zavezujoč cilj doseganja 25 % deleža energije iz obnovljivih virov v bruto končni rabi energije do leta 2010. Nova shema državnih pomoči je bila konec leta 2009 potrjena s strani Evropske komisije pod številko N354/2009 in je usklajena z novimi smernicami skupnosti za okoljske državne pomoči. Izplačevanje po novi shemi se je začelo v letu 2010.

DIREKTORAT ZA NOTRANJI TRG

1. **Odprava posledic škode v gospodarstvu po naravni nesreči z dne 18.09.2007** (0001-5715334-2008)
2. **Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah** (0004-5715334-2003)

POROČILO O DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČEH V LETU 2008 NA PODLAGI SHEME »ODPRAVA POSLEDIC ŠKODE V GOSPODARSTVU PO NARAVNI NESREČI Z DNE 18.09.2007«.

Ministrstvo za gospodarstvo je, zavedajoč se nujnosti hitrega ukrepanja pri odpravi posledic škode v gospodarstvu v primeru naravnih nesreč na eni strani ter strogih pravil dodeljevanja državnih pomoči gospodarskim subjektom, ki veljajo v EU na drugi, pripravljalo in vodilo dvofazni proces aktivnosti za dodelitev interventne pomoči gospodarskim subjektom, ki so utrpeli škodo v elementarni nesreči z dne 18.9.2007.

(a) V prvi fazi sta Ministrstvo za gospodarstvo in Slovenski podjetniški sklad na podlagi Zakona o podpornem okolju za podjetništvo oziroma na njem temelječega Programa ukrepov

za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 – 2013 izvedla javni poziv, ki je omogočal pomoč v obliki nepovratnih sredstev vsem podjetjem, ki so utrpeli škodo kot posledico naravne nesreče z dne 18.09.2007 in sicer v obliki in po pravilih sheme *DE MINIMIS*. V začetku decembra 2007 je bilo tako na podlagi izvedenega javnega poziva 255 upravičencem že izplačana državna pomoč v obliki nepovratnih sredstev v skupni višini 10.361.478,73 EUR.

(b) V drugi fazi je Ministrstvo za gospodarstvo sodelovalo pri pripravi novele Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, ki je sistemsko uredila področje državnih pomoči gospodarskim subjektom v primeru naravnih nesreč (za zneske nad 200.000 EUR).

Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Ur.l. RS, št. 102/07; v nadaljevanju: ZOPNN-C), ki je bil na predlog Vlade RS v Državnem zboru RS sprejet 29.10.2007, je Ministrstvo za gospodarstvo pripravilo Program odprave posledic škode v gospodarstvu po neurju s poplavo 18. 9. 2007, ki ga je Vlada RS sprejela 27.12.2007.

Gospodarski subjekti so na podlagi ukrepov iz druge faze tako lahko uveljavljali škodo na strojih in opremi, zalogah in škodo zaradi izpada prihodka (→ v programu definirana kot *dodana vrednost*). Za škodo na objektih in infrastrukturi ter škodo na kmetijskih površinah pa sta v skladu z zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč odgovorna MOP ter MKGP.

Program je bil poslan v verifikacijo Komisiji EU v začetku januarja 2008. 8. avgusta 2008 smo s strani Komisije EU (potem ko so bila z njihove strani v aprilu 2008 zahtevana nekatera dodatna pojasnila in tolmačenja, na katera smo ustrezno reagirali) prijeli dokončno potrditev v obliki odločbe št. C (2008) 4352, da je državna pomoč N 32/2008 – Slovenija: Pomoč za nadomestilo škode, ki jo je povzročilo neurje s poplavo 18. septembra 2007, združljiva s Pogodbo ES.

Na podlagi odobrene sheme državnih pomoči je bilo v mesecu oktobru, novembru in decembru 2008 27 gospodarskim subjektom, upravičencem iz sheme, kot nadomestilo za škodo na strojih in opremi, zalogah ter škodo zaradi izpada prihodka izplačan znesek v skupni višini 8.109.722,61 EUR.

Ocenjujemo, da so bila sredstva državne pomoči porabljena uspešno in učinkovito ter v skladu s zgoraj navedenimi pravnimi podlagami. Gospodarskim subjektom, ki so bili prizadeti v naravni nesreči in so utrpeli škodo, je bilo na podlagi dodeljenih državnih pomoči in sistema individualnih zavarovanj mogoče vzpostaviti raven poslovanja, kakršna so imeli na dan pred naravno nesrečo. Vseh 27 gospodarskih subjektov uspešno opravlja svojo gospodarsko dejavnost tudi na dan poročanja o dodeljenih državnih pomočeh v letu 2008.

REŠEVANJE IN PRESTRUKTURIRANJE

Reševanje in prestrukturiranje

Pomoči, ki so se izvajale v obdobju 2000 - 2009 za namen reševanja in prestrukturiranja so dodeljevala Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za finance in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Namen dodeljenih pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo.

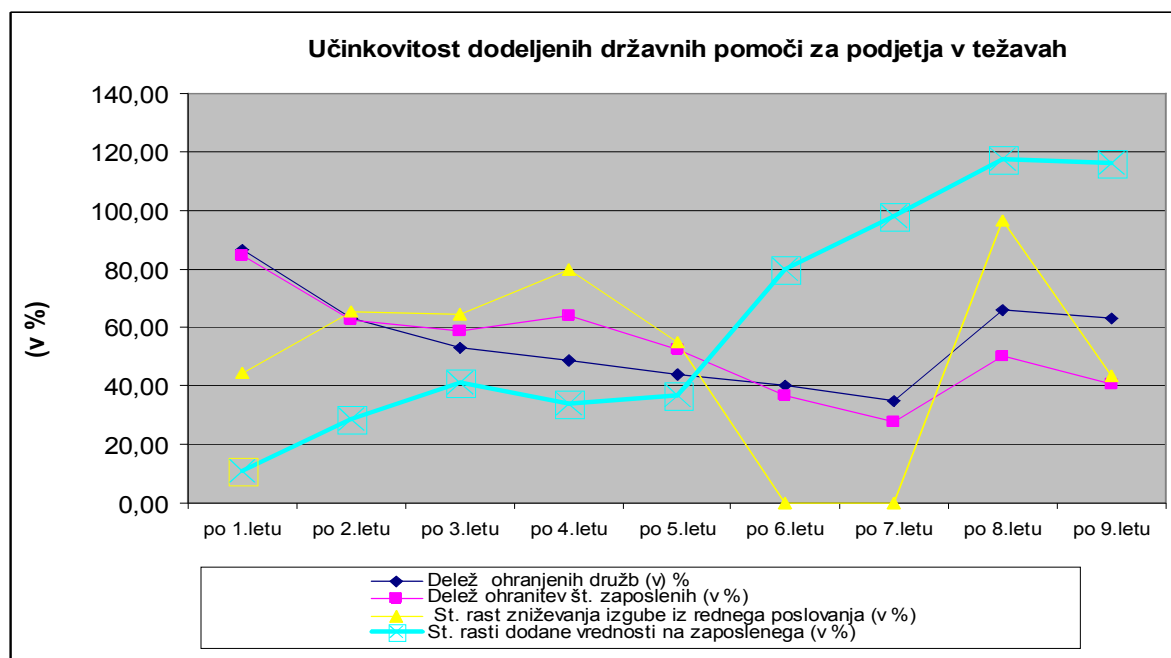
Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Tabela : *Skupni (povprečni) pregled uspešnosti dodeljenih pomoči za prestrukturiranje za podjetja v težavah po izbranih kazalcih:*

	po 1.letu	po 2.letu	po 3.letu	po 4.letu	po 5.letu	po 6.letu	po 7.letu	po 8.letu	po 9.letu
Delež ohranjenih družb (v %)	86,62	62,84	52,89	48,77	44,12	39,91	34,87	65,79	63,16
Delež ohranitev št. zaposlenih (v %)	84,68	62,65	58,96	63,93	52,56	36,59	27,63	49,98	40,38
St. rast zniževanja izgube iz rednega poslovanja (v %)	44,41	65,60	64,64	79,96	54,88	np	np	96,46	43,44
St. rasti dodane vrednosti na zaposlenega (v %)	10,82	28,81	41,06	34,15	36,85	79,69	98,11	117,37	116,30

* ni primerljivi (agregat družb je v določenem letu odsegel pozitiven rezultat iz rednega delovanja - obraten predznak od osnove)

Grafični prikaz uspešnosti dodeljenih pomoči za prestrukturiranje po izbranih kazalcih:

Iz tabele in grafa je razvidno, da se je učinkovitost državnih pomoči skozi celotno obdobje tendenčno izboljševala, v učinkih po pretečenem 8. in 9. letu pa je že prisoten dejavnik nastopa globalne recesije kot posledica nastanka finančne krize iz konca leta 2008.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2009

V letu 2009 je na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 44/07) prejelo pomoč 7 gospodarskih družb in sicer: Mekotnjak agro d.o.o., Pag Kapele d.o.o., Mariva d.o.o., Acer furnirnica d.o.o., SP Polskava d.o.o., Bigrad d.o.o. in Uteksol d.o.o.

Namen dodeljenih pomoči je bil sofinanciranje izvajanja programov prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Oblike-instrumenti državnih pomoči so prilagojeni posameznim področjem prestrukturiranja. Subvencije so kot instrument uporabljene predvsem za kadrovske prestrukturiranje v smislu usposabljanja in izobraževanja zaposlenih in ohranjanja delovnih mest, sofinanciranje trženja in ekologije. Posojila so namenjena za sofinanciranje izvajanja programov na področju finančnega prestrukturiranja, proizvodnje in trženja. Dodeljena posojila so dolgoročna z moratorijem na vračilo glavnice in ugodno obrestno mero. V zavarovanje vračila posojil družbe praviloma jamčijo s svojim nepremičnim premoženjem.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2009 pomoč ne obstaja prevladujoča dejavnost.

Tri družbe so iz področja proizvodnje prehrane (DA), 2 družbi iz področja obdelave in predelave lesa (DD), ena iz področja proizvodnje izdelkov iz gume in plastičnih mas (DH) in ena družba iz področja gradbeništva (F).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 3 srednje velike družbe (do 250 zaposlenih)
- 4 majhne družbe (do 50 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2009 znašalo 276 zaposlenih.

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 6.471 €.

Dodeljene pomoči so tudi usmerjene v različne regije, zato ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

Začetno stanje ob dodelitvi državne pomoči	Enota mere	Pomoči dodeljene v letu 2000		Pomoči dodeljene v letu 2002		Pomoči dodeljene v letu 2003		Pomoči dodeljene v letu 2004		Pomoči dodeljene v letu 2006		Pomoči dodeljene v letu 2007		Pomoči dodeljene v letu 2008		Pomoči dodeljene v letu 2009	
Višina dodeljene državne pomoči	v €	5.761.876		22.935		12.781.834		20.019.670		1.375.556		721.013		1.232.739		1.783.199	
Število družb, ki je prejelo pomoč		76		5		10		12		5		4		3		7	
Št. zaposlenih v družbah, ki so prejela pomoč		15.175		5.570		5.967		5.645		476		225		225		276	
Državna pomoč na zaposlenega	v €	380		4		2.142		3.546		2.890		3.205		5.479		6.471	
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-27.206.462		-16.188.383		-17.306.785		-35.978.272		-2.154.657		22.414		616.749		-2.143.615	
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	10.875		8.582		8.665		15.574		13.694		19.236		36.572		13.787	
Rezultati po 1. letu dodeljene pomoči		2001		2003		2004		2005		2007		2008		2009		2010	
Št. ohranjenih družb		72	94,74%	4	80,00%	7	70,00%	11	91,67%	5	100,00%	3	75,00%	3	100,00%		
Ohranitev št. zaposlenih		14.277	94,08%	4.721	84,76%	5142	86,17%	5.202	92,15%	349	73,32%	147	65,33%	235	104,44%		
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	24.235.445	-10,92%	12.447.275	-23,11%	-9.477.623	-45,24%	9.563.007	ni prim.	-468.779	-78,24%	114.861	412,45%	484.634	78,58%		
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	12.424	114,2%	9.134	106,4%	10.425	120,3%	15.193	97,6%	16.773	122,5%	24.944	129,7%	31.097	85,0%		
Rezultati po 2. letu dodeljene pomoči		2002		2004		2005		2006		2008		2009		2010		2011	
Št. ohranjenih družb		64	84,21%	3	60,00%	4	40,00%	11	91,67%	4	80,00%	2	50,00%				
Ohranitev št. zaposlenih		12.364	81,48%	4.442	79,75%	4227	70,84%	4881	86,47%	342	71,85%	21	9,33%				
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	19.067.877	-29,91%	-6.184.109	-61,80%	-7.119.821	-58,86%	-7.363.913	-79,53%	-45.223,00	-97,90%	-3.473.833	np				
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	14.739	135,5%	10.804	125,9%	11.864	136,9%	16.568	106,4%	19.077,00	139,3%	-7.946	np				
Rezultati po 3. letu dodeljene pomoči		2003		2005		2006		2007		2009		2010		2011		2012	
Št. ohranjenih družb		62	81,58%	2	40,00%	3	30,00%	11	91,67%	3	60,00%						
Ohranitev št. zaposlenih		11.849	78,08%	3747	67,27%	3844	64,42%	4695	83,17%	124	26,05%						
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	16.149.558	-40,64%	-5.756.234	-64,44%	-1.931.088	-88,84%	8.598.073	ni prim.	68.291	np						
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	15.206	139,8%	11.089	129,2%	11.438	132,0%	18.846	121,0%	25.091,00	183,23%						
Rezultati po 4. letu dodeljene pomoči		2004		2006		2007		2008		2010		2011		2012		2013	
Št. ohranjenih družb		58	76,32%	2	40,00%	3	30,00%	10	83,33%								
Ohranitev št. zaposlenih		10.849	71,49%	3.443,0	61,81%	3.489	58,47%	3.899	69,07%								
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-7.195.222	-73,55%	-2.267.818	-85,99%	-3.352.684	-80,63%	-7.321.827	-79,65%								
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	17.600	161,8%	10.929	127,3%	11.424	131,8%	18.001	115,6%								
Rezultati po 5. letu dodeljene pomoči		2005		2007		2008		2009		2011		2012		2013		2014	
Št. ohranjenih družb		55	72,37%	2	40,00%	2	20,00%	10	83,33%								
Ohranitev št. zaposlenih		7.916	52,16%	3153	56,61%	2.919	48,92%	3019	53,48%								
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-9.965.194	-63,37%	-3.149.742	-80,54%	1.646.324	-109,51%	12.194.253	33,89%								
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	17.457	160,5%	11.031	128,5%	12.751	147,2%	17.316	111,19%								

Rezultati po 6. letu dodeljene pomoči		2006		2008		2009		2010		2012		2013		2014		2015	
Št. ohranjenih družb		53	69,74%	2	40,00%	1	10,00%										
Ohranitev št. zaposlenih		8.583	56,56%	2.822	50,66%	152	2,55%										
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	6.824.833	ni primerljivo	-2.269.550	-85,98%	-949.200	5,48%										
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	20.610	189,5%	11.959,00	139,3%	18215	210,21%										
Rezultati po 7. letu dodeljene pomoči		2007		2009		2010		2011		2013		2014		2015		2016	
Št. ohranjenih družb		53	69,74%	0	0,00%												
Ohranitev št. zaposlenih		8.386	55,26%	0	0,00%												
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	2.875.975	ni primerljivo	0,00	0,00%												
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	21.545	198,1%	0,00	0,00%												
Rezultati po 7. letu dodeljene pomoči		2008		2010		2011		2012		2014		2015		2016		2017	
Št. ohranjenih družb		50	65,79%														
Ohranitev št. zaposlenih		7.584	49,98%														
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	-963.484	-96,46%														
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	23.639	217,4%														
Rezultati po 8. letu dodeljene pomoči		2009		2011		2012		2013		2015		2016		2017		2018	
Št. ohranjenih družb		48	63,16%														
Ohranitev št. zaposlenih		6.128	40,38%														
Rezultat iz rednega poslovanja	v €	15.386.855	43,44%														
Dodana vrednost na zaposlenega	v €	23.523	216,3%														

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2000:

V letu 2000 je na podlagi javnega razpisa za prestrukturiranje podjetij prejelo pomoč v obliki subvencije in dolgoročnih posojil 76 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je bil sofinanciranje izvajanja programov prestrukturiranja gospodarskih družb predvsem na področju investicij v osnovna in obratna sredstva. Cilj pomoči je bil izboljšanje poslovanja v delovno intenzivnih panogah predelovalne industrije. Višina dodeljene pomoči na podlagi razpisa ni smela presežati 40% vrednosti projekta. Celotna višina sredstev namenjenih za prestrukturiranje je bila omejena v absolutnem znesku. Razpis je zajel celotno predelovalno dejavnost (D 15-37) in gradbeništvo (F 45). Glede na veliko število gospodarskih družb (76), ki so izpolnjevale pogoje za dodelitev pomoči, je bil obseg neto državne pomoči za posamezno družbo relativno nizek. Maksimalen znesek dodeljene neto državne pomoči je znašal 49 mio SIT, minimalen znesek pa 5 mio SIT. V 56% višina neto državne pomoči ne presega 20 mio SIT, kar po kriterijih Evropske skupnosti za spremljanje državnih pomoči spada v kategorijo »De minimis« pomoči.

V strukturi podjetij po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 10 malih (do 50 zaposlenih)
- 45 srednjih (do 250 zaposlenih)
- 21 velikih (nad 250 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2000 znašalo 15.175. V primerjavi z referenčnim letom 2000 je do leta 2003 ohranjenih 11.849 delovnih mest (78,1%).

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 90.090,00 SIT. Ob predpostavki, da je povprečje izplačanih plač za večino podjetij iz predelovalne dejavnosti na spodnji meji kolektivnih pogodb, prejeta pomoč predstavlja ne več kot tri mesečne davke in prispevke na zaposlenega (povprečna bruto plača v obravnavanem obdobju je znašala med 125.000,00 SIT in 145.000,00 SIT, od tega znašajo obvezne dajatve iz plače(delojemalec) in na plačo(delodajalec) 38,20% + 10% dohodnina).

Vrsta pomoči

- Subvencije	1.103.000.000,00 SIT
- Dolgoročna posojila	641.225.804,00 SIT

Panoge, ki so zastopane v strukturi gospodarskih družb prejemnic državne pomoči:

- DA - proizvodnja hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov 2,6%
- DB - proizvodnja tekstilij, usnjenih oblačil, tekstilnih in krznenih izdelkov 14,5%
- DC - proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov 3,9 %
- DD - obdelava in predelava lesa 6,6%
- DE - proizvodnja vlaknin, papirja in kartona 2,6%
- DG - proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken 2,6%
- DH - proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas 3,9%
- DI – proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov 2,6%
- DJ – proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov 13,2%
- DK- proizvodnja strojev in naprav 11,8%
- DL- proizvodnja električne in optične opreme 15,8%
- DM – proizvodnja vozil in plovil 5,2%
- DN – proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti 6,5%
- F – gradbeništvo 5,2%
- N zdravstvo in socialno varstvo 1,3%

Iz pregleda je razvidno, da je najmočneje zastopana skupina DJ, DK (kovinska industrija 25%), DB,DC (tekstilna 18,4%) in DL (elektro industrija 11,8 %). Ostale panoge so zastopane med 1,5-5,2%.

V dodeljeni pomoči so zastopane vse regije. Po višini dodeljene pomoči so najmočnejše zastopane Osrednje slovenska z 21%, Savinjska z 20% in Podravska z 15%. Glede na odprtost razpisnih pogojev je zastopanost odraz velikosti gospodarskega območja in s tem povezanega števila gospodarskih subjektov v regiji. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale razpisne pogoje in predložile program prestrukturiranja za celotno območje Slovenije.

Iz preglednice je razvidno, da se je v obravnavanem obdobju 2000-2003 sanacija neuspešno končala za 14 gospodarskih družb, ki so v tem obdobju prenehala s poslovanjem (stečaj). Glede na višino posameznih neto pomoči je z vidika ohranitve delovanja 81,6% družb, ki so prejele pomoč relativno in nadaljujejo s poslovanjem uspeh. Primerjava poslovnih rezultatov v obravnavanem obdobju pa kaže, da se v skupnem uspešnost poslovanja vendarle bistveno ni izboljšala. V skupnem znesku se je v primerjavi z referenčnim letom 2000 izguba iz rednega poslovanja zmanjšala za 40%. Ob upoštevanju vpliva stečajev na skupen znesek pa je »izboljšanje« poslovanja bistveno manjše (13%). S tega vidika je kljub prejeti pomoči ogroženost obstoja obravnavanih gospodarskih družb še vedno zelo visoka. Poleg negativnih dejavnikov »globalizacije«, na katere družbe niso imele vpliva, lahko za vzrok relativne neuspešnosti sanacije štejemo tudi veliko razpršenost in s tem povezano relativno nizko vrednost neto državnih pomoči za posamezno družbo.

V letu 2007 je še vedno prisotnih 69,74% gospodarskih družb (v obdobju 2000 – 2007 je bilo 20 stečajev in 3 pridružitve gospodarskih družb). Število delovnih mest v primerjavi z l. 2000 znaša 55,26%, dobiček iz rednega delovanja pa znaša 2.875.975 €. Skozi vse ocenjevano obdobje pa se opaža rast dodane vrednosti na zaposlenega (od 10.875 € v letu 2000 pa do 21.545 € v letu 2007).

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2001

V letu 2001 ni bila dodeljena nobena državna pomoč za reševanje in prestrukturiranje.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2002

V letu 2002 so bile dodeljene le pomoči za reševanje. Ker se je večina teh družb prijavila za prestrukturiranje in kasneje dobila sredstva v ta namen analiza ni smiselna.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2003

V letu 2003 je na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 110/02) prejelo pomoč 10 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2003 pomoč prevladujejo družbe v dejavnosti tekstila (DB 17/18), saj sta le dve družbi iz drugih dejavnosti (Inkos, Stikalni elemnti).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 7 srednjih družb (do 250 zaposlenih)
- 3 velikih družb (nad 250 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2003 znašalo 5.967. Po številu zaposlenih v tem prevladuje Družba MURA d.d., ki je imela v matičnem podjetju 4229 zaposlenih. V primerjavi z referenčnim letom 2003/2004 je v letu 2004 ohranjenih 5142 delovnih mest (86%).

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 513.330,00 SIT. Ob predpostavki, da je povprečje izplačanih plač za večino podjetij iz predelovalne dejavnosti na spodnji meji kolektivnih pogodb, prejeta pomoč predstavlja manj kot 10 obračunanih

mesečnih davkov in prispevkov na zaposlenega (povprečna bruto plača v obravnavanem obdobju je znašala med 125.000,00 SIT in 145.000,00 SIT, od tega znašajo obvezne dajatve iz plače (delojemalec) in na plačo (delodajalec) 38,20%). Za ilustracijo je samo MURA d.d. v letih 2003 in 2004 obračunala in poravnala državi preko 7 milijard iz tega naslova, kar presega skupaj dodeljene državne pomoči v letu 2003 tako v bruto kot v neto znesku.

V dodeljeni pomoči so zastopane vse regije. Glede na odprtost razpisnih pogojev je zastopanost odraz koncentracije tekstilne industrije v podravski in prekmurski regiji. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

V obravnavanem obdobju 2003-2004 se je sanacija neuspešno končala za 3 gospodarske družbe vse iz tekstilne dejavnosti, ki so v tem obdobju prenehala s poslovanjem (stečaj). Primerjava poslovnih rezultatov v obravnavanem obdobju kaže, da se v skupnem uspešnost poslovanja vendarle bistveno ni izboljšala, saj nobena od družb ni uspela poslovno leto 2004 zaključiti s pozitivnim rezultatom. V skupnem znesku se je v primerjavi z referenčnim letom 2000 izguba iz rednega poslovanja zmanjšala za več kot 40%. Ob upoštevanju vpliva stečajev na skupen znesek pa je »izboljšanje« poslovanja bistveno manjše (30%). S tega vidika je kljub prejeti pomoči ogroženost obstoja obravnavanih gospodarskih družb še vedno zelo visoka. Ob dejstvu, da so v letu 2004 in v letu 2005 še dve družbi že izvedli oz. sta v postopku prisilne poravnave, je možno pričakovati propad še katerega od podjetij tekstilne panoge, ki so prejela pomoč. Relativno optimistično lahko gledamo na rezultate prestrukturiranja MURE d.d., ki je kljub še vedno visoki izgubi vendarle uspela povečati dodano vrednost in uspešno izvaja načrtane projekte prestrukturiranja, ki bodo predvidoma v letu 2005 dali pričakovane pozitivne rezultate.

V letu 2007 obstajajo le še 3 družbe – (družba Iskra stikalni elementi je bila pripojena Elmi TT) – Mura d.d., Inkos in Lipa. Zaradi velikosti Mure d.d. je povprečje zelo odvisno od njenih rezultatov.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2004

V letu 2004 je na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 110/02) prejelo pomoč 12 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Oblike-instrumenti državnih pomoči so prilagojeni posameznim področjem prestrukturiranja. Subvencije so praviloma kot instrument uporabljene za kadrovske prestrukturiranje, pri čemer je višina pomoči ustrezen sorazmerni delež sofinanciranja programov usposabljanja in izobraževanja zaposlenih in ohranjanja delovnih mest. Posojila so namenjena za sofinanciranje izvajanja programov na področju proizvodnje in trženja. Dodeljena posojila so dolgoročna z moratorijem na vračilo glavnice in ugodno obrestno mero. V zavarovanje vračila posojil družbe praviloma jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem.

Poroštva so namenjena za finančno prestrukturiranje družb, ki imajo praviloma zaradi slabega poslovanja neustrezno strukturo virov sredstev. S pomočjo državnih poroštev imajo družbe možnost pridobiti posojila pri komercialnih bankah pod najugodnejšimi pogoji. Izdana poroštva so subsidiarna. V zavarovanje potencialnih obveznosti do Republike Slovenije v primeru unovčenja družbe jamčijo s svojim nepremičnim premoženjem. Konverzije terjatev so kot instrument redko uporabljene in so v glavnem namenjene finančni razbremenitvi obveznosti družb do Republike Slovenije.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2003 pomoč prevladujejo družbe iz lesno predelovalne (DD 20) in pohištvene (DN 30) dejavnosti (skupaj 8), in po ena iz dejavnosti tekstila (DB 17), proizvodnja usnja (DC19), proizvodnja nekovinskih in mineralnih izdelkov (DI 26) in Proizvodnja električne opreme (DL 32).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 3 srednji družbi (do 250 zaposlenih) in
- 9 velikih družb (nad 250 zaposlenih).

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2003 znašalo 6.301 Po številu zaposlenih prevladujejo družbe Steklarna Rogaška d.d. (989), IUV Vrhnika (883), Iskra Kondenzatorji (938). V primerjavi z referenčnim letom 2003/2004 je v letu 2004 ohranjenih 5.645 delovnih mest (90%). Zmanjšanje števila zaposlenih je v glavnem posledica prestrukturiranja na programskem in tehnološkem področju.

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 849.870,00 SIT. Za ilustracijo je 10 podjetij v letu 2004 obračunalo in poravnalo državi preko 6 milijard iz tega naslova, kar za 1,3 x presega skupaj dodeljene državne pomoči v neto znesku.

V dodeljeni pomoči so zastopane vse regije. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

Primerjava poslovnih rezultatov v obravnavanem obdobju z referenčnim letom 2003 kaže, da se v skupnem uspešnost poslovanja izboljšala, saj so 4 družbe uspele poslovno leto 2004 zaključiti s pozitivnim rezultatom iz rednega poslovanja. V skupnem znesku se je v primerjavi z referenčnim letom 2003 izguba iz rednega poslovanja v absolutnem znesku celo nekoliko povečala, vendar ob upoštevanju vpliva nesorazmernega povečanja izgube Steklarna Rogaška, ki je posledica prevrednotenja sredstev družbe in predstavlja 85% celotne izgube vseh 12 podjetij, je izboljšanje poslovanja opazno pri vseh ostalih družbah. Na to kaže tudi dvig dodane vrednosti na zaposlenega za 18%. Iz izkazov za večini družb je tudi razvidno, da so se izboljšali tudi ostali kazalniki uspešnosti poslovanja. Od družb, ki so v letu 2004 prejele pomoč lahko kot pozitiven primer prestrukturiranja izpostavimo Iskra Kondenzatorji Semič in Javor Pivka, kot neuspešen primer pa IUV Vrhnika in Novoteks Novo mesto. Obe družbi sta še naprej močno ogroženi in je njun obstoj negotov, kot za večino podjetij iz tekstilno predelovalne in usnjarske panoge.

V letu 2007 še vedno obstaja 91,67% družb (11 od 12), število zaposlenih je 83,17% v primerjavi z letom 2004. Rezultat iz rednega delovanja v letu 2007 znaša 8.598.073 €, v letu 2004 pa je bil rezultat negativen v višini 35.978.272. V tem obdobju je tudi dodana vrednost na zaposlenega zrasla za približno 21%.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2005

V letu 2005 sta na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št.112/05) prejeli pomoč 2 gospodarski družbi. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo.

Majhno število prejemnikov je posledica usklajevanja sheme državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje in dopolnitev obstoječega zakona. V tem obdobju je Ministrstvo za gospodarstvo dodeljevalo pomoči le na podlagi pravila »de minimis«.

Pomoč sta prejeli družbi Mizarstvo Gabrovka – 90.000.000 SIT dolgoročnega posojila, zavarovanega na nepremičnem premoženju in Stol pisarniški stoli – 22.657.647 SIT subvencij za ohranitev delovnih mest.

Mizarstvo Gabrovka sodi v dejavnost DD 20.300 in ima 20 zaposlenih, Stol pisarniški Stoli pa v dejavnost DN 36.140 in ima 92 zaposlenih. Višina neto državne pomoči na zaposlenega je znašala 293.505 SIT. Mizarstvo Gabrovka je od leta 2006 v stečajnem postopku.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2006

V letu 2006 je na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 113/05) prejelo pomoč 5 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Oblike-instrumenti državnih pomoči so prilagojeni posameznim področjem prestrukturiranja. Subvencije so praviloma kot instrument uporabljene za kadrovske prestrukturiranje, pri čemer je višina pomoči ustrezen sorazmerni delež sofinanciranja programov usposabljanja in izobraževanja zaposlenih in ohranjanja delovnih mest. Posojila so namenjena za sofinanciranje izvajanja programov na področju proizvodnje in trženja. Dodeljena posojila so dolgoročna z moratorijem na vračilo glavnice in ugodno obrestno mero. V zavarovanje vračila posojil družbe praviloma jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2006 pomoč ne obstaja prevladujoča dejavnost. Dve družbi sta iz dejavnosti proizvodnje hrane (DA 15) ena iz proizvodnje nekovinskih mineralnih izdelkov (DI 26), ena iz dejavnosti tekstila (DB 18) in ena iz dejavnosti izdelkov široke porabe (G 51).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 2 majhni družbi (do 50 zaposlenih)
- 2 srednji družbi (od 50 do 250 zaposlenih) in
- 1 velika družba (nad 250 zaposlenih).

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2006 znašalo 476. Po številu zaposlenih prevladujejo družbe Elkroj Mozirje d.d. (264) in KILI Liboje d.d.(110)

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 692.517,00 SIT.

Dodeljene pomoči so usmerjene v različne regije. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

V letu 2007 je število družb še vedno isto, število zaposlenih 73% v primerjavi z l. 2006, izgube iz rednega delovanja so se zmanjšale za okoli 80%, dodana vrednost na zaposlenega pa se je dvignila za 22%.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2007

V letu 2007 so na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 44/07) prejele pomoč 4 gospodarske družbe. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja programov prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Oblike-instrumenti državnih pomoči so prilagojeni posameznim področjem prestrukturiranja. Subvencije so praviloma kot instrument uporabljene za kadrovske prestrukturiranje v smislu usposabljanja in izobraževanja zaposlenih in ohranjanja delovnih mest. Posojila so namenjena za sofinanciranje izvajanja programov na področju finančnega prestrukturiranja,

proizvodnje in trženja. Dodeljena posojila so dolgoročna z moratorijem na vračilo glavnice in ugodno obrestno mero. V zavarovanje vračila posojil družbe praviloma jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2007 pomoč ne obstaja prevladujoča dejavnost. Ena družba je iz dejavnost proizvodnje pijač (DA 15.930), ena iz proizvodnje tekstilnih izdelkov (DB 17.400), ena iz predelave lesa (DD 20.100) in ena iz založništva (DE 22.150).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 2 majhni družbi (do 50 zaposlenih)
- 2 srednji družbi (od 50 do 250 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2007 znašalo 225. Po številu zaposlenih prevladujejo družbe VINO Brežice d.d. (115) in G - tex d.o.o. (87)

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 3.205 €.

Dodeljene pomoči so tudi usmerjene v različne regije, zato ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2008

V letu 2008 so na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 44/07) prejele pomoč 3 gospodarske družbe in sicer: Pomurske mlekame d.d., Oblačila Čib Bovec, d.o.o. in Uni Podbočje, d.o.o. Namen dodeljenih pomoči je bil sofinanciranje izvajanja programov prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Oblike-instrumenti državnih pomoči so prilagojeni posameznim področjem prestrukturiranja. Subvencije so praviloma kot instrument uporabljene za kadrovske prestrukturiranje v smislu usposabljanja in izobraževanja zaposlenih in ohranjanja delovnih mest. Posojila so namenjena za sofinanciranje izvajanja programov na področju finančnega prestrukturiranja, proizvodnje in trženja. Dodeljena posojila so dolgoročna z moratorijem na vračilo glavnice in ugodno obrestno mero. V zavarovanje vračila posojil družbe praviloma jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2008 pomoč ne obstaja prevladujoča dejavnost. Ena družba je iz dejavnost predelave mleka in mlečnih izdelkov (DA 15.550), ena iz proizvodnje tekstilnih izdelkov (DB 17.400), ena pa iz področja splošnih gradbenih del (F 45.210).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 1 srednje velika družba (do 250 zaposlenih)
- 2 majhni družbi (do 50 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2008 znašalo 225 zaposlenih.

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 5.479 €.

Dodeljene pomoči so tudi usmerjene v različne regije, zato ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

MINISTRSTVO ZA OKOLJE

Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida (0003-5186773-2002)

Poročanje o dodeljenih državnih pomočeh v letu 2009

Sporočam vam, da je bilo na podlagi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Uradni list št. 42/05, 58/05, 87/05, 20/06, 138/06, 78/08 in 39/10 – v nadaljevanju: uredba) v letu 2009 skupno dodeljenih državnih pomoči kot sledi:

1) Zavezanci iz 4. alineje 18. člena:

Skupaj od 224 veljavnih pogodb je od le te odstopil le eden (Induplati d.d.). Od preostalih 223 jih je 33 naprav za transport toplote ali plina, ki so vsi razen enega (Energetika Sava d.o.o.) izpolnili pogodbene obveznosti. Preostalih naprav (zgorevalne in kurilne) je 190.

V koledarskem letu 2009 smo na Agenciji Republike Slovenije za okolje izdali 152 potrdil upravljavcem naprav iz četrte alineje 18. člena uredbe, ki so se s podpisom pogodbe zavezali, da bodo v koledarskem letu 2008 zmanjšali specifične emisije vsaj za 2,5 % glede na referenčno leto. Upravljavci naprav so na osnovi izdanih potrdil lahko uveljavljali povračilo že vplačane okoljske dajatve v višini 31.710.102 kg CO₂. Na podlagi prejetih poročil (72 upravljavcev za leto 2009 ni poročalo) je razvidno, da so upravljavci naprav v letu 2009 zgenerirali 298.629.081 kg CO₂ emisij iz goriv.

Od 190 zavezancev, ki so z ARSO podpisali pogodbo, pa niso naprave za transport toplote ali plina, jih je 176 zmanjšalo specifične emisije (gledano do 31.12.2008) vsaj za 2,5 % v primerjavi s specifičnimi emisijami iz referenčnega leta, 14 pa jih ni izvedlo vseh ukrepov za zmanjšanje emisij iz pogodbe. Spise 14 upravljavcev, ki niso izpolnili vseh pogodbenih obveznosti, smo skladno z določili pogodbe dne 5.10.2009 predali državnemu pravobranilstvu.

32 zavezancev, ki izvajajo transport toplote ali plina, pa je skladno s 24 členom uredbe emisijo CO₂ zmanjšalo na podlagi izvedenih ukrepov (zmanjšanje specifične emisije se ne vrednoti kvantitativno).

2) Zavezanci iz 3. alineje 18. člena:

V obdobju od leta 2005 do 2009 je bilo tem zavezancem izdanih 19 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 67.120.329 kg CO₂. Od 1.1.2010 dalje ni več vračil. Število zavezancev in njihovih vračil je kot sledi:

- Za leto 2005 je bilo izdanih 5 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 26.075.065 kg CO₂ (Mura european fashion design d.d., Krka, tovarna zdravil, d.d., Aquasava d.o.o., Tekstilna tovarna Prebold, Fructal živilska industrija, d.d.).

- Za leto 2006 je bilo izdanih 4 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 17.178.661 kg CO₂ (Mura european fashion design d.d., Krka, tovarna zdravil, d.d., Aquasava d.o.o., Fructal živilska industrija, d.d.).

- Za leto 2007 je bilo izdanih 4 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 13.252.110 kg CO₂ (Mura european fashion design d.d., Krka, tovarna zdravil, d.d., Aquasava d.o.o., Fructal živilska industrija, d.d.).

- Za leto 2008 je bilo izdanih 4 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 9.325.558 kg CO₂ (Mura european fashion design d.d., Krka, tovarna zdravil, d.d., Aquasava d.o.o., Fructal živilska industrija, d.d.).

- Za leto 2009 sta bili izdani 2 odločbi o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 1.288.935 kg CO₂ (Mura european fashion design d.d., Fructal živilska industrija, d.d.).

3) Zavezanci iz 2. alineje 18. člena:

V obdobju od leta 2005 do 2009 je bilo tem zavezancem izdanih 18 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 46.397.650 kg CO₂. Od 1.1.2010 dalje ni več vračil. Število zavezancev in njihovih vračil je kot sledi:

- Za leto 2005 je bila izdana 1 odločba o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 547.747 kg CO₂ (THERMANA d.d.).
- Za leto 2006 ni bilo izdane nobene odločbe o upravičenosti vračila okoljske dajatve.
- Za leto 2007 je bilo izdanih 4 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 27.135.773 kg CO₂ (E3, energetika, ekologija, ekonomioja d.o.o., Ervin Seršen, JP energetika Ljubljana d.o.o., TOP ENERGIJA d.o.o.).
- Za leto 2008 je bilo izdanih 7 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 11.012.541 kg CO₂ (E3, energetika, ekologija, ekonomioja d.o.o. – dve lokaciji in dve napravi, Eco power CEA d.o.o., MARTEX, d.o.o., Moja energija d.o.o., PETROL, slovenska energetska družba d.d, TOP ENERGIJA d.o.o.).
- Za leto 2009 je bilo izdanih 6 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 7.701.589 kg CO₂ (E3, energetika, ekologija, ekonomioja d.o.o. – dve lokaciji in dve napravi, Eco power CEA d.o.o., Moja energija d.o.o., PETROL energetika d.o.o., PETROL, slovenska energetska družba d.d.).

Za zavezance iz 2., 3. in 4. alinee 18. člena uredbe je bilo zadnje koledarsko leto, za katerega se lahko uveljavlja vračilo vplačane okoljske dajatve zaradi zgorevanja goriva, leto 2009. Za zavezance iz 2. in 3. alinee 18. člena oceno učinkovitosti državne pomoči ne moremo podati, saj državna pomoč ni bila pogojena z izvajanjem ukrepov učinkovite rabe energije oziroma specifično emisijo. Za zavezance 4. alinee 18. člena uredbe pa je podana ocena učinkovitosti državne pomoči za zmanjšanje emisij CO₂ kot sledi:

- Učinek državnih pomoči za obdobje od leta 2005 do 2009 iz naslova sheme zmanjšanja emisij CO₂ je po posameznih upravljavcih v smislu zmanjšanja CO₂ podan v priloženi tabeli. Količine zmanjšanja CO₂ kot posledica zmanjšanja specifičnih emisij smo določili kot procent zmanjšanja v obdobju od referenčnega leta do koledarskega leta 2008 pomnožen z absolutnimi količinami (emisije iz goriv in iz električne energije) referenčnih let. Skupni seštevek zmanjšanja emisije CO₂ za upravljavce, katerih naprave niso transport toplote ali plina je 128.420.318,31 kg CO₂ na leto oziroma 18,4% od celotne emisije v referenčnih letih. Pri čemer poudarjamo, da je 63% upravljavcev (139 od 191) vstopilo v pogodbeno razmerje z večjim zmanjšanjem specifične emisije kot je ciljno zmanjšanje 2,5%. Zmanjšanja emisije drugih upravljavcev (naprave za transport toplote ali plina) pa se skladno z določili iz pogodbe podaja samo opisno.
- V predpisu ni nobenih zahtev glede poročanja učinkovitosti emisij. Učinke je smiselno spremljati v sklopu predpisa o trgovanju z emisijami.
- Predpis ne predvideva nobenih ukrepov.
- ARSO nima podatkov za oceno učinkovitosti, saj odločbe iz uredbe izvršuje Carinska uprava RS.

Lep pozdrav,

mag. Igor Ravnikar, univ. dipl. inž. stroj.
Višji svetovalec III

Tanja DOLENC, univ. dipl. inž. gr.
Direktorica Urada za varstvo okolja in narave

Poročanje o dodeljenih državnih pomočeh v letu 2008

Sporočam vam, da je bilo na podlagi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Uradni list št. 42/05, 58/05, 87/05, 20/06, 138/06 in 78/08 – v nadaljevanju: uredba) v letu 2008 skupno dodeljenih državnih pomoči kot sledi:

- Skupaj od 224 veljavnih pogodb je od le te odstopil le eden. Od preostalih 223 jih je 33 naprav za transport toplote ali plina, ki so vsi razen enega izpolnili pogodbene obveznosti. Od drugih naprav (zgorevalne in kurilne) jih je 190.

- V letu 2008 smo na Agenciji Republike Slovenije za okolje izdali 205 potrdil upravljavcem naprav iz četrte alineje 18. člena uredbe, ki so se s podpisom pogodbe zavezali, da bodo v koledarskem letu 2008 zmanjšali specifične emisije vsaj za 2,5 % glede na referenčno leto. Upravljavci naprav so na osnovi izdanih potrdil lahko uveljavljali povračilo že vplačane okoljske dajatve v višini 31.710.102 kg CO₂. Na podlagi prejetih poročil je razvidno, da so upravljavci naprav v letu 2008 zgenerirali 664.252.629 kg CO₂ emisij iz goriv.

- 177 upravljavcev je zmanjšalo specifične emisije vsaj za 2,5 % v primerjavi s specifičnimi emisijami iz referenčnega leta. Od tega 3 niso izvedli vseh ukrepov za zmanjšanje emisij iz pogodbe. 32 zavezancev, ki izvajajo transport toplote ali plina, pa je skladno s 24 členom uredbe emisijo CO₂ zmanjšalo na podlagi izvedenih ukrepov (zmanjšanje specifične emisije se ne vrednoti kvantitativno).

- 14 upravljavcev ni izpolnilo vseh pogodbenih obveznosti, zato bomo skladno z določili pogodbe pristopili k odstopu od le te.

- V letu 2008 so bile zavezancem iz tretje alineje 18. člena uredbe izdane 3 odločbe o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 8.595.313 kg CO₂.

- V letu 2008 je bilo zavezancem iz druge alineje 18. člena uredbe izdanih 6 odločb o upravičenosti vračila okoljske dajatve v skupni višini 8.384.802 kg CO₂.

Lep pozdrav,

mag. Igor Ravnikar, univ. dipl. inž. stroj., Višji svetovalec III
Tanja DOLENC, univ. dipl. inž. gr., Direktorica Urada za varstvo okolja in narave

EKO sklad **Sofinanciranje okoljskih naložb** (0006-5186773-2001)

Dejavnost Sklada je od njegove ustanovitve usmerjena na ugodno kreditiranje okoljskih naložb, ki prispevajo k uresničevanju ciljev nacionalnega programa varstva okolja, nacionalnega energetskega programa, izvedbenih operativnih programov, sprejetih na njuni podlagi ter skupne okoljske politike Evropske unije.

Ugodni krediti so tako pomemben javnofinančni instrument za financiranje naložb na področju varstva okolja, saj prispevajo k uresničevanju ciljev sprejetih strateških dokumentov, s tem pa pripomorejo k izboljšanju stanja okolja in kakovosti življenja ter varstvu naravnih virov. V zadnjih letih se vse večji pomen pripisuje obvladovanju podnebnih sprememb. Zato je Eko sklad skladno s sprejetim poslovnim načrtom tudi v letu 2007 in 2008 med prednostne cilje postavil ugodno kreditiranje naložb za znižanje emisij toplogrednih plinov.

V letu 2007 so se prvič kot kreditojemalci Eko sklada pojavili domovi za ostarele, ki so pridobili pravico do kreditov v skupni vrednosti več kot 1 milijon EUR za izvedbo različnih ukrepov učinkovite rabe energije (toplotne izolacije fasad in streh, zamenjava dotrajanega stavbnega pohištva z energijsko učinkovitejšim, zamenjava sistema ogrevanja, hidravlično uravnoteženje ogrevalnega sistema) in izrabe obnovljivih virov energije (vgradnja solarnega ogrevalnega sistema) z namenom manjše porabe energije v doslej energetsko potratnih objektih domov. Pri teh kreditojemalcih ugotavljamo časovno velik zamik od odobritve kredita do podpisa kreditne pogodbe, ker je postopek za zadolžitev doma kot javnega zavoda dolgotrajen in zahteva skoraj pol leta za pridobitev vseh potrebnih soglasij za njihovo zadolžitev. Zaradi tega je pri teh petih kreditojemalcih prišlo do zamika porabe odobrenih kreditov za financiranje naložb, ki so se izvajale v letu 2008.

Vsi ostali krediti sklada v preteklem letu so bili obravnavani po pravilu »de minimis«.

ONESNAŽEVANJE ZRAKA

(1) znižanje emisij CO₂

V skladu z obveznostmi iz Kjotskega protokola mora Slovenija v letih 2008 do 2012 znižati emisije toplogrednih plinov (TGP) za 8% glede na izhodiščno leto 1986. V tem letu so emisije TGP znašale 20,60 milijona ton emisij ekvivalenta CO₂, oziroma 15,53 milijonov ton čistega CO₂. Osem odstotno zmanjšanje pa pomeni, da Slovenija v povprečju ne bo smela preseči 18,95 milijonov ton emisij ekvivalenta CO₂ na leto. Glavni vir emisij toplogrednih plinov v Sloveniji predstavlja zgorevanje različnih fosilnih goriv za proizvodnjo toplote in električne energije ter v transportu. Znižanje emisij TGP bo zato mogoče doseči le z učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije.

Eko sklad je v letih 2007 in 2008 med drugimi sklenil kreditne pogodbe za financiranje naložb na področju znižanja emisij TGP s petimi kreditojemalci. Poraba teh kreditov pa se je pričela v letu 2008. Kreditirane naložbe prispevajo k znižanju emisij CO₂ za 861 t/leto.

Rezultati učinkov kažejo, da je bil planirani cilj rahlo presežen, pri čemer je bila dodeljena državna pomoč skoraj 3 % nižja od planirane. K dobremu rezultatu je pripomogel predvsem velik delež naložb učinkovite rabe energije in sicer celovite obnove energijsko potratnih domov za ostarele občane.

Zoran Bešlin, svetnik Eko sklada

Vesna Črnlogar, svetovalka direktorja Eko sklada

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalnik		Izhodiščno leto	Začetno stanje	Podatki za leto 2008	Uspešnost	Vložena sredstva DP v EUR	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Onesnaževanje zraka	znižanje emisij CO ₂	Plan	Načrtovano zmanjšanje emisije CO ₂ v zrak v [t/leto]	1986	15660000 ¹	800	107,6%	11.000	97,2%	Pozitiven, saj je dodeljena DP nižja od predvidene za večji okoljski učinek	1)
		Rezultati	Doseženo zmanjšanje emisije CO ₂ v zrak v [t/leto]			861		10.694			
							planirano:	11.000			
							realizirano:	10.694			

LEGENDA K TABELI UČINKI DP 2008:

Uporabljeni so bili naslednji podatki:

¹ referenčna vrednost za CO₂ - zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (CO₂) za 8 % v prvem ciljnem obdobju 2008-2012 glede na izhodiščno leto 1986 = 15,66 mio ton CO₂ (oz. 18,95 mio ton TGP)

Vir: Okolje v Sloveniji 2002, MOP

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

5. Programi zaposlovanja (BE02-5022860-2007, XE 16/2007)
6. Programi zaposlovanja (BE01-5022860-2008, X 44/2009)
7. Programi usposabljanja (BE01-5022860-2006, XT 15 2006)
8. Programi usposabljanja (BE01-5022860-2007, XT 58 2007)

POROČILO O UČINKOVITOSTI DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČEH V LETU 2009

Ukrep / program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/negativen/ ni ga še možno določiti)	Opomba
Spodbujanje novega zaposlovanja mladih brezposelnih oseb OP 13.2.2..1 (2008) OP	Cilji (Plan):	Št. planiranih zaposlitev: 1.270		Št. mladih brezposelnih oseb – pod 25 let: 9.144 (dec 2007)			Plan sredstev: 4.699.000 EUR		Pozitiven; št. mladih brezposelnih oseb – pod 25 let se je povečalo na 12.059 (dec 2009), vendar je število zaposlitev naših ocenah glede na krizne gospodarske razmere v Sloveniji, ki vplivajo na novo zaposlovanje, zadovoljivo. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30% ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbe	Večina zaposlitev je bilo realiziranih v letu 2008, vendar je bila večina subvencij izplačanih še v letu 2009.
	Rezultati:	Zaposlitev mladih brezposelnih oseb	2008		221 vključite v, od tega za 194 vključite v 2009 tudi nakazilo	17%	Izplačano 806.316 EUR (od tega 92.500 EUR v letu 2008 in 713.816 v letu 2009, od tega je 705.490, 95 EUR DP v 2009)	17%		

Ukrep / program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/negativen/ ni ga še možno določiti)	Opomba
Spodbujanje novega zaposlovanja starejših brezposelnih oseb OP 13.2.2..1 (2008) OP	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. starejših brezposelnih oseb	Št. planiranih zaposlitev: 1.270				Plan sredstev: 4.699.000 EUR		Pozitiven; št. starejših brezposelnih oseb se je sicer povečalo na 28.687 (dec 2009), vendar je število zaposlitev po naših ocenah glede na krizne gospodarske razmere v Sloveniji, ki vplivajo na novo zaposlovanje, zadovoljivo. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30% ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbe	Večina zaposlitev je bilo realiziranih v letu 2008, vendar je bila večina subvencij izplačanih šele v letu 2009.
	Rezultati:	Zaposlitev starejših brezposelnih oseb		Št. starejših brezposelnih oseb: 22.303 (dec 2007)	515 vključite v, od tega za 446 vključite v 2009 tudi nakazilo	40%	Izplačano 1.893.644 EUR (od tega 225.700 v letu 2008 in 1.667.944 EUR v letu 2009 – od tega je 1.627.244,06 DP v 2009)	40%		
Spodbujanje novega zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih oseb – prejemnikov denarne socialne pomoči (DSP) (2007)	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. dolgotrajno brezposelnih, ki so prejemniki DSP	Št. planiranih zaposlitev: 290				Plan za leto 2009 150.000 EUR		Pozitiven: Kljub temu, da se je absolutno število prejemnikov DSP povečalo na 27.977 (dec.2009), se jih je 311 zaposlilo. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30% ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbe	Program se je začel izvajati januarja 2007 (Zakon o socialnem varstvu)
	Rezultati:	Zaposlitev dolgotrajno brezposelnih prejemnikov DSP	Št. zaposlitev	Število prejemnikov DSP 25.219 (dec 2007)		311	Izplačano 103.003,40 EUR (od tega je DP 70.350 EUR)	69%		

Spodbujanje novega zaposlovanja brezposelnih oseb - socialne pomoči	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. dolgotrajno brezposelnih, ki so prejeli ki DSP	Št. planiranih zaposlitev: 300	2008	Število prejemnikov DSP 25.219 (dec 2007)		Plan za leto 2009 683.000 EUR			Pozitiven: Kljub temu, da se je absolutno število prejemnikov DSP povečalo na 27.977 (dec. 2009), se jih je zaposlilo 180. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30% ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbe	Program da se je začel izvajati januarja 2007 (Zakon o socialnem varstvu)
	Rezultati:	Zaposlitvev dolgotrajno brezposelnih prejemnikov DSP	Št. zaposlitev			180	60%	654.181,36 EUR	96%		
Spodbujanje zaposlovanja težje zaposljivih oseb (2009)	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. težje zaposljivih brezposelnih oseb	Št. planiranih zaposlitev: 7.142	2009	Št. težje zaposljivih brezposelnih oseb: 66.239 (dec 2008)		Plan 28.568.000 EUR				
	Rezultati:	Zaposlitvev težje zaposljivih brezposelnih oseb				3.226 vključite v od tega se je za 2.072 oseb sredstva nakazalo v letu 2009	45%	9.407.998,78	33%	Pozitiven; Kljub temu, da je število brezposelnih v 2009 naraslo, se je v času gospodarske krize zaposlilo 3.226 težje zaposljivih oseb.	

Pripravila:
Martina Stanonik

Spodbujanje novega zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih oseb – prejemnikov denarne socialne pomoči (za leto 2007 in 2008).

Namen programa je bilo spodbujanje novega zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih oseb, ki so v zadnjih 16 mesecih prejemale denarno socialno pomoč najmanj 12 mesecev, s čimer bi prispevali k izenačevanju možnosti na trgu dela za vključene brezposelne osebe. Program se je izvajal s subvencijo za zaposlitev oseb, ki so se zaposlile za določen čas najmanj enega leta oz. za nedoločen čas. V letu 2007 je bilo v aktivnost vključenih 286 iskalcev zaposlitev. V letu 2007 je bilo za izvajanje aktivnosti porabljenih skupaj 1.037.833,21 EUR. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30 % ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbenih obveznosti.

- za leto 2008:

Namen programa je bilo zaposlovanje oseb iz ciljne skupine aktivnosti, in sicer za določen čas najmanj 12 mesecev ali za nedoločen čas s spremljanjem 2 leti. Od trajanja zaposlitve je bila odvisna tudi višina dodeljene subvencije za zaposlitev, ki jo je delodajalec prejel v višini 3.350,00 EUR v primeru zaposlitve brezposelne osebe za določen čas najmanj 12 mesecev oziroma v višini 6.700,00 EUR, če je zaposlil brezposelno osebo za nedoločen čas, njeno zaposlitev pa se spremlja neprekinjeno 2 leti. Z javnim razpisom je bilo zagotovljenih sredstev za subvencioniranje zaposlitev do 300 brezposelnih oseb, ki izpolnjujejo lastnosti ciljne skupine. V program je bilo dejansko vključenih 140 oseb. V obdobju poročanja je bilo v aktivnost vključenih skupaj 115 brezposelnih oseb, dejansko število vključenih v program, pa je 140 oseb. Sredstva, ki so bila na razpolago za to aktivnost, znašajo skupaj 1.663.200,00 EUR. Poraba sredstev znaša v obdobju poročanja skupaj 31.360,00 EUR. Izplačila sredstev bodo potekala še

v letu 2009. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30 % ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbenih obveznosti.

Spodbujanje novega zaposlovanja mladih brezposelnih oseb (2008).

Program je sofinanciran iz sredstev Evropskega socialnega sklada. Namen programa je bilo spodbujanje zaposlovanja težje zaposljivih brezposelnih oseb, ki so mlajše od 25 let oz. so iskalci prve zaposlitve. Cilj je bilo zaposliti osebe za polni delovni čas za obdobje najmanj enega leta, s čimer bi prispevali k ponovni delovni integraciji teh oseb v delovno okolje, k zmanjševanju njihove socialne izključenosti in revščine in k izboljšanju njihovih zaposlitvenih možnosti. Razpisanih je bilo 4.699.000,00 EUR za 1270 zaposlitev. Delodajalec je za vsako realizirano zaposlitev prejel subvencijo v višini 3.700,00 EUR. Zaposlitve so bile izvedene do konca februarja 2009. Do sedaj je bilo izplačanih 706.415,95 EUR od tega 600.453,56 iz ESS sredstev in 105.962,39 iz sredstev lastne udeležbe (integralnega proračuna). S pomočjo subvencije je bilo tako skupaj zaposlenih 230 oseb, od tega 195 v letu 2008 in 35 oseb v letu 2009. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30 % ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbenih obveznosti. Program na podlagi trenutno razpoložljivih podatkov ocenjujemo kot učinkovit (ocena 3).

Spodbujanje novega zaposlovanja starejših brezposelnih oseb (2008).

Program je sofinanciran iz sredstev Evropskega socialnega sklada. Namen programa je bilo spodbujanje zaposlovanja brezposelnih oseb, ki so starejše od 50 let, kar je eden od pomembnejših ciljev Lizbonske strategije. Cilj je bilo zaposliti osebe za polni delovni čas za obdobje najmanj enega leta, s čimer bi prispevali k ponovni delovni integraciji brezposelnih oseb iz ciljne skupine v delovno okolje, k zmanjševanju njihove socialne izključenosti in revščine, k izboljšanju njihovih zaposlitvenih možnosti in aktivnemu staranju. Razpisanih je bilo 4.699.000,00 EUR za 1270 zaposlitev starejših. Delodajalec je za vsako realizirano zaposlitev prejel subvencijo v višini 3.700,00 EUR. Zaposlitve so bile realizirane do konca februarja 2009. Do sedaj je bilo izplačanih 1.878.844,06 EUR od tega 1.849.244,06 EUR iz ESS sredstev. S pomočjo subvencije je bilo skupaj zaposlenih 525 oseb, od tega 482 v letu 2008 in 43 oseb v letu 2009. Na podlagi preteklih programov ocenjujemo 30 % ohranitev zaposlitev eno leto po izteku pogodbenih obveznosti. Program na podlagi trenutno razpoložljivih podatkov ocenjujemo kot učinkovit (ocena 3).

C) Na podlagi priglase sheme Programi usposabljanja (0002-5022860-2003 ter BE01-5022860-2006) poročamo za naslednje izvedene aktivnosti:

Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih v perspektivnih sektorjih (2005-2006).

Cilj programa je dvig izobrazbene in kvalifikacijske ravni zaposlenih z namenom ohranitve delovnih mest ter prilagodljivost podjetij na globalnih konkurenčnih trgih. Program se izvaja z javnim razpisom, podjetja pa morajo imeti sprejete splošne programe usposabljanja in predložiti večletni program usposabljanja. Iz sredstev tega programa se sofinancirajo splošna in posebna izobraževanja. V letu 2006 je bilo v izvajanje programa po dveh javnih razpisih skupaj vključenih 146 podjetij in 5840 oseb. Ocenjujemo, da je program glede na postavljene cilje **zelo učinkovit (ocena 4)**. Število oseb, ki so uspešno zaključile splošno usposabljanje (letnik formalnega izobraževanja) je glede na izkušnje prejšnjih let višji od 80 %, pri posebnem usposabljanju (tečajji, seminarji) pa presega 95 %.

Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih v sektorjih v preoblikovanju (2005-2006).

Cilj programa in učinkovitost (**ocena 4**) sta enaka kot pri programu, ki je namenjen perspektivnim podjetjem. Javni razpis je bil ločen za perspektivna in podjetja v preoblikovanju predvsem zaradi prednostnega financiranja perspektivnih podjetij. Javni razpis je bil namreč pripravljen za obdobje 2005-2007, vzporedno pa je potekalo še izvajanje po javnem razpisu iz leta 2005. V letu 2006 je bilo vključenih 281 podjetij in 10345 oseb, ki so zaposlene v teh podjetjih, kar presega planirane vključitve, zato so bila za izvajanje tega programa v letu 2006 zagotovljena dodatna sredstva.

MINISTRSTVO ZA KULTURO

1. **Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije** (0001-5228000-2002, N 357/2004)
2. **Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji** (0001-5228000-2002, N 357/20040001-5228000-2003, SI 9 2003)
3. **Sofinanciranje medijskih programov** (N 113/2006)
4. **Spodbujanje založništva v Sloveniji** (N 1/2006)

Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije

Cilji:

Zagotavljanje deležev določenih v 87., 89. in 90. členu zakona o medijih:

- 5% delež slovenski avdio-vizualnih del;
- 50% delež evropskih avdiovizualnih del,
- 10% delež del neodvisnih producentov

92. člen ZMed - RTV Slovenija najmanj:

- 25% delež slovenski avdio-vizualnih del;
- 50% delež evropskih avdio-vizualnih del

Rezultati

Kratek opis	Leto 2008	Leto 2009	Indeks 2008/2009
Zagotavljanje deležev določenih v 87., 89. in 90. členu Zakona o medijih:			
- 5% delež slovenski avdio-vizualnih del;	29,5%	36%	122
- 20% delež evropskih avdiovizualnih del,	45,2%	55,2%	122,1
- 10% delež del neodvisnih producentov	13,8%	21%	152,1
92. člen ZMed - RTV Slovenija najmanj:			
- 25% delež slovenski avdio-vizualnih del;	32,0%	30%	93,75
- 20% delež evropskih avdio-vizualnih del	53,7%	61,20%	114

Učinki so pozitivni in konstantni. Ustrezna sta deleža slovenskih avdio-vizualnih del. Na osnovi oddanih poročil izdajateljev na podlagi 91. člena ZMed je razvidno, da se doseženi odstotek v letu 2008 povečuje, zaradi programskega načrtovanja pa je večje povečanje pri prikazovanju pričakovati še v letih 2010 in 2011, in sicer kot posledico velikega povišanja števila sofinanciranih avdiovizualnih projektov v letu 2009. V letu 2009 je bilo v sofinanciranje sprejetih 40 slovenskih avdiovizualnih projektov, v letu 2008 pa 20.

Programski rezultati RTV Slovenije so uspešni, saj podatki kažejo, da odstotki presegajo zakonsko določene stopnje.

Sofinanciranje programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev

Cilji:

Medijski pluralizem:

- zagotavljanje raznolikosti programskih vsebin iz zakona o medijih

Zagotavljanje deležev, določenih v 85. členu Zakona o medijih:

- radio - najmanj 30 % lastne produkcije v dnevnem oddajnem času;
- TV - najmanj 20 % lastne produkcije v letnem oddajnem času.

Kazalec:		leto 2009
doseženi % lastne produkcije iz 85. člena zakona o medijih (radio - dnevni oddajni čas, TV – letni oddajni čas)	radio	17,90%
	TV	40,70%
število v razvidu medijev	tisk	1013
	el. publikacije	222
Število podprtih programskih vsebin	radio	43
	TV	19
	tisk	30
	el. publikacije	18
	Neodvisni producenti	7
	Skupaj	117

Medijski pluralizem:

Učinki državne pomoči so pozitivni, saj ministrstvo z izborom podprtih projektov oz. programskih vsebin sledi ciljem zagotavljanja medijskega pluralizma, opredeljenimi v Zakonu o medijih. Leta 2009 je v okviru priglašanih državnih pomoči ministrstvo sofinanciralo 117 projektov za programske vsebine medijev. Področje sofinanciranja razvoja tehnične infrastrukture je bilo tudi v skladu z evropsko direktivo predvideno le do leta 2006, zato v letu 2009 to področje ni bilo sofinancirano.

Številčno je bilo sicer podprtih nekoliko manj projektov kot v letu 2008, višina sofinanciranih sredstev se je zmanjšala za približno 15% v odnosu na letu 2008, vendar je učinek državne pomoči pozitiven v primerjavi s predvidenim obsegom podprtih vsebin.

Zagotavljanje deležev, določenih v 85. členu Zakona o medijih:

Opomba: Zakon o medijih predpisuje zgolj minimalne deleže, cilj je doseči čim višje.

Letni oddajni čas lastne produkcije TV nosilcev programa in dnevni oddajni čas lastne produkcije radijskih nosilcev sta se v letu 2009 zmanjšali. Število vpisov v razvidu medijev ostaja v povprečju zadnjih let, še vedno pa na letni ravni narašča.

Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji

Glavni cilji:

1. Povečanje števila slovenske filmske produkcije iz nacionalnega filmskega programa.
2. Učinkovitost promocije in odmevnost slovenskega filma doma in v tujini.
3. Povečevanje števila gledalcev posameznega filma, podprtega iz nacionalnega filmskega programa FS v RS.

Ostali dolgoročni cilji:

1. večja strukturiranost in raznolikost programa (prvenci, mladinski film, avtorski film, tržno usmerjen film ...) z namenom doseganja večje komunikativnosti in ekonomske učinkovitosti v razmerju do gledalca;
2. povečanje sredstev za razvoj scenaristike z namenom pridobivanja novih ustvarjalnih potencialov in večje programske raznolikosti;
3. načrtovanje produkcije s Filmskim studiem Viba film Ljubljana ter ostalimi nosilci filmske industrije ter infrastrukture;
4. določitev kriterijev za izbor programov in projektov;
5. določitev novih produkcijskih standardov usklajenih z evropskimi normativi
6. določitev jamstva za porabo javnih sredstev;
7. spodbujanje sočasnega načrtovanje eksploatacije s produkcijo
8. revizija zaključenih projektov.

Rezultati učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči s strani Filmskega sklada RS:

Kratek opis	Enota:	leto 2009
Število dokončanih sofinanciranih filmov z večinskim deležem FS RS: <ul style="list-style-type: none">• celovečerni filmi• kratkometražni filmi• animirani filmi	št.	5 6 1
Število dokončanih ko-produkcijskih filmov z manjšinskim deležem RS <ul style="list-style-type: none">• celovečerni filmi	št.	2
Udeležba slovenskih filmov na tekmovalnih mednarodnih filmskih festivalih (svetovnih) premier in ne-tekmovalnih festivalih. * <ul style="list-style-type: none">• celovečerni• kratki	št.	61 95
Povprečno število gledalcev posameznega slovenskega filma iz nacionalnega filmskega programa FS v RS.	gledalcev/ film	4.433

Ocena uspešnosti za sredstva, ki jih je razdelil Filmski sklad RS

V letu 2009 je bilo realiziranih 5 celovečernih, 6 kratkometražnih in 1 animirani film. V distribucijo je bilo dano 11 slovenskih filmov, ki si jih je ogledalo skupaj 48.759 gledalcev.

Celovečerni filmi, ki so sofinancirani s strani FS so prejeli v letu 2009 7 nagrad na mednarodnih filmskih festivalih mednarodnega tipa, kratki pa 16 – od tega kar 15 animirani film Čikorija'n'kafe. Učinki dodeljenih državnih pomoči so pozitivni.

Spodbujanje založništva v Sloveniji (N1/2006)
Poročilo o učinkih za leto 2009

Ukrep:

- javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov na področju knjige;
- javni ciljni projektni razpis za podporo dejavnosti knjigarn;
- javni ciljni projektni razpis za podporo večletnim založniškim projektom;
- javni ciljni razpis za izbor izvajalcev nacionalnih predstavitev slovenskega leposlovja in humanistike na knjižnih sejmih
- javni ciljni razpis za izbor večletnih kulturnih projektov na področjih umetnosti in knjige
- javni ciljni projektni razpis za izvirno slovensko mladinsko leposlovno delo.
- javni poziv za izbor kulturnih projektov na področjih mednarodnega sodelovanja in prevodov v tuj jezik
- javni razpis za izbor projektov izvajalcev poklicnega usposabljanja na področju knjige
- javni razpis za sofinanciranje izdajanja znanstvenih monografij
- javni razpis za sofinanciranje izdajanja domačih znanstvenih periodičnih publikacij.

Cilji (Plan):

Cilji so usmerjeni v celostno podporo delovanju verige knjige, ukrepi za doseganje ciljev pa vključujejo ciljne oblike podpore posameznim členom verige z namenom, da se optimira njihova uravnoteženost in maksimirajo njihovi učinki.

1. spodbujanje izdajanja knjig in revij s področja leposlovja in humanistike,
2. neposredna podpora ustvarjalcem,
3. razvijanje bralne kulture,
4. podpora literarnim festivalom in prireditvam,
5. večanje dostopnosti knjige,
6. spodbujanje delovanja knjigamiške mreže;
7. spodbujanje mednarodne promocije slovenskega leposlovja in humanistike
8. omogočanje in pospeševanje izdajanja znanstvenih monografij
9. omogočanje in pospeševanje izdajanja znanstvenega periodičnega tiska

Kazalniki	Izračun za 2007	Izračun za 2008	Izračun za 2009
število podprtih knjig s področja kulture	325	385	398
število podprtih revij s področja kulture	50	47	50
število podprtih znanstvenih monografij	ARRS ²⁴	ARRS	187
število podprtih revij s področja znanosti	ARRS	ARRS	101
število podprtih projektov bralne kulture	35	32	31
število podprtih literarnih festivalov	22	31	31
število podprtih akcij mednarodne dejavnosti	25	48	32
število podprtih knjigarn	26	21	18
število podprtih večletnih založniških projektov	13	13	10

²⁴ Evidenco za leti 2007 in 2008 vodi ARRS, ki je do ustanovitve JAK RS skrbela za sofinanciranje projektov s področja znanstvenega tiska.

število podprtih prevodov slov. avt. v tuje jezike	33	48	44
število podeljenih delovnih štipendij avtorjem	5	13	12
število vseh izdanih knjig v Sloveniji	4511	4164	6.485

Uspešnost - kazalci	Uspešnost 2007	Uspešnost 2008	Uspešnost 2009
Povprečna naklada sofinancirane knjige	669	664	640
Povprečna naklada sofinancirane revije (brez mladinskih)	630	635	600
Povprečna naklada sofinanciranih znanstvenih monografij	ARRS	ARRS	448
Povprečna naklada sofinanciranih revij s področja znanosti	ARRS	ARRS	763
Povprečna naklada sofinanciranih mladinskih revij	13.810	16.132	16.000
Povprečna subvencija na knjigo – programski del v EUR	6.305,19	6.394,60	6.161
Povprečna subvencija na knjigo – projektni del v EUR	3.783,25	4.121,31	3.997
Povprečna subvencija na revijo v EUR	21.701,31	25.908,99	35.172
Povprečna subvencija na znanstveno monografijo v EUR	ARRS	ARRS	2.604
Povprečna subvencija na revije s področja znanosti v EUR	ARRS	ARRS	10.100
Povprečna višina avtorskega honorarja na AP – leposlovje v EUR	340,90	340,90	340,90
Povprečna višina avtorskega honorarja na AP – humanistika v EUR	327,40	327,40	327,40
Število prevedenih slovenskih avtorjev v tuje jezike	26+4	28+3	44
Število jezikov, v katere se prevaja slovenske avtorje	18	20	22
Število krajev, v katerih delujejo sofinancirane knjigarne	11	10	7
Število prireditev v knjigarnah	974	725	802
Delež vseh knjig, prodanih v knjigarnah v %	36,1	37	37,14
Delež vseh knjig, prodanih v knjižnicah v %	34,6	34,4	31,57
Delež lastne prodaje knjig v %	29,2	28,6	25,71

Ocena uspešnosti

Učinek državnih pomoči je bil v letu 2009 pozitiven. JAK RS je v svojem prvem letu delovala v smeri podpiranja založništva na področju kulture in na področju znanosti. Poseben poudarek je dajala podpori avtorjem, katerim namenja delovne štipendije, podpira prevode slovenskih avtorjev v tuje jezike ter izvaja knjižnično nadomestilo (neposredna nadomestila avtorjem za izposajo knjig in štipendije, ki jih podeljujejo stanovska društva).

Večja učinkovitost državnih pomoči je vidna pri večjem številu podprtih knjig in revij ter predvsem večji dostopnosti knjige, pomembno pa se je povečala tudi skrb za avtorje. Medtem ko je ministrstvo za kulturo že v letu 2007 nominalno opredelilo najnižje avtorske honorarje na

področju izdaje knjig tako za izvorna dela kot za prevode s področja leposlovja in humanistike in to vgradilo med pogodbene obveznosti, je agencija v pogodbene obveznosti za leto 2009 vključila tudi zahtevo o predložitvi bančnih dokazil o izplačanih avtorskih honorarjih, kar bo vplivalo ne le na izboljšanje položaja avtorjev, ampak tudi prispevalo k transparentnosti založniško-avtorskih razmerij ter k posledičnemu zmanjšanju razponov med višinami avtorskih honorarjev znotraj založb oz. na založniškem trgu.

Na vsebinski ravni se je v letu 2009 na področju mednarodne promocije slovenskega leposlovja in humanistike poglobil sistematični pristop k podpori temu segmentu, podprtih je bilo več mednarodnih projektov oziroma predstavitev kakor v letu 2008. Lahko zaključimo, da zastavljeni ukrepi zagotavljajo trajnejši razvoj segmentov leposlovja in humanistike na Slovenskem.

Učinek državnih pomoči je bil v letu 2009 pozitiven, agencija za knjigo je zasledovala načrtane cilje ter dala poseben poudarek neposredni avtorjem ter spodbujanju prepoznavnosti slovenske literature in leposlovja v tujini. Kazalci uspešnosti ohranjajo pozitivne premike iz leta 2008 pri vseh členih verige.

MINISTRSTVO ZA FINANCE

4. **Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah** (0001-5028256-2001)
5. **Poroštvena shema za kreditne institucije v Sloveniji** (0002-5028256-2008)
6. **Jamstvena shema** (0002-5028256-2009)

Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah

V Sloveniji imamo samo eno ekonomsko cono, in sicer v Kopru. Na podlagi podatkov, ki jih je posredovala Carinska uprava RS, je na tem področju v letu 55 podjetij, ki bi lahko bila potencialno upravičena do državnih pomoči po obstoječi shemi. Shema dodeljevanja državnih pomoči v ekonomskih conah je bila sprejeta 12.10.2001 in se uporablja od 1.1.2002 do 31.12.2009.

Cilja sheme sta:

- o povečati investicijska vlaganja v ekonomski coni in
- o odpiranje novih delovnih mest.

PRAVNA PODLAGA

Pravna podlaga za poročanje Ministrstvu za finance in za pripravo poročila o učinkih državne pomoči je:

- o potrjena shema št. 0001-5028256-2001, 0001-5028256-2001/I Komisije za nadzor nad državnimi pomočmi, ki je na seji 07. 02. 2002 sprejela sklep, da predstavlja dodeljevanje sredstev na podlagi zakona in zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ekonomskih conah državno pomoč, ki je združljiva z Zakonom o nadzoru državnih pomoči (Ur. l. RS, št. 1/00, 30/01)
- o Zakon o spremljanju državnih pomoči (Ur. l. RS, št. 37/04);
- o Uredba o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis« (Ur. l. RS št. 61/04, 22/07);
- o Navodilo za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči, ki določa osnove in postopke za ugotavljanje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno

uspešnosti izvajanja potrjenih shem državnih pomoči in pomoči, ki se dodeljujejo po pravilu »de minimis« (v nadaljevanju: Navodilo).

Pravna podlaga za uveljavljanje dodatnih davčnih ugodnosti za poslovanje v ekonomski coni:

- o Zakon o ekonomskih conah – UPB1 (Ur. l. RS, št. 37/07, v nadaljevanju: ZEC)
- o Uredba o ekonomskih conah (Ur. l. RS, št. 28/2002, v nadaljevanju: Uredba).

Komisija za nadzor nad državnimi pomočmi je pomoči subjektom v ekonomskih conah razvrstila med regionalne pomoči in pomoči za zaposlovanje. Po sklepu Komisije lahko trajajo od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2009, s tem da jih morajo uporabniki ekonomske cone uveljavljati za vsako leto posebej.

UVELJAVLJANJE DAVČNIH UGODNOSTI V LETU 2009

Za leto 2009 je 1 uporabnik ekonomske cone predložil pisni zahtevek za pridobitev pravice do uveljavljanja dodatnih davčnih ugodnosti po 20. členu ZEC. Temu uporabniku ekonomske cone je pristojni davčni urad izdal zavrnilno odločbo, saj je bil davčni zavezanec v postopku zaradi prekrška zaradi kršitve Zakona o vodah. Tako za leto 2009 ni bilo izdanih glavnih odločb uporabnikom ekonomske cone, zato tudi niso v davčnem obračunu na obrazcu DDPO za leto 2009 uveljavili dodatnih davčnih ugodnosti za poslovanje v ekonomski coni.

SPREMLJANJE UČINKOV DRŽAVNIH POMOČI V LETU 2009

Za uspešno spremljanje in ugotavljanje učinkov dodeljenih državnih pomoči v skladu z zgoraj navedenim Navodilom morajo biti določeni:

- cilji državnih pomoči;
- časovni okvir trajanja pomoči in termin pričakovanih učinkov;
- pomoč mora biti ovrednotena po letih;
- definirani morajo biti kazalniki, s katerimi se bo merila učinkovitost dodeljenih državnih pomoči ipd.

Davčna uprava RS ne postavlja in zasleduje razvojnih ciljev v ekonomski coni in ne načrtuje obsega sredstev, ki naj bi bila namenjena za doseganje teh ciljev, ampak dosledno izvaja predpise, ki uporabnikom ekonomske cone omogočajo, da lahko za opravljanje dejavnosti v ekonomski coni in ob izpolnjevanju predpisanih pogojev, v obračunu davka od dohodkov pravnih oseb uveljavijo dodatne davčne ugodnosti po ZEC.

Cilje investicijskih vlaganj določijo nosilci investicije, in sicer v obrazcu A, ki ga morajo priložiti k vlogi za izdajo začasne in kasneje glavne odločbe, ki jo izda davčni organ. Uporabniki ekonomske cone kot cilje investicijskih vlaganj navajajo:

- varnost in ustreznost delovnih prostorov,
- kakovost,
- povečanje profita in donosnosti
- in podobno.

V letih od 2002 pa do vključno 2009 je **šest uporabnikov ekonomske cone**, ki so bili hkrati tudi zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb, uveljavilo davčne ugodnosti za poslovanje v ekonomski coni Koper. Trije uporabniki so davčne olajšave po 20. čl. ZEC uveljavili 1-krat, dva uporabnika 2-krat in le eden 5-krat.

V letu 2010 je davčni zavezanec, ki so mu bile za leto 2006 priznane davčne ugodnosti za poslovanje v ekonomski coni, obvestil davčni organ, da je odsvojil investicijo, za katero je uveljavljal dodatno davčno ugodnost.

Ker je za investicijo davčni zavezanec pridobil sorazmerni del državne pomoči, bi moral na podlagi 7. odstavka 20. a člena Zakona o ekonomskih conah zadržati v okviru ekonomske cone najmanj pet let po zaključku investicije. Zakon v nadaljevanju določa, če uporabnik ekonomske cone pred potekom tega roka odsvoji ali prenese osnovno sredstvo iz ekonomske cone ali ukine tako ustvarjena delovna mesta, mora v davčnem obdobju, v katerem izvrši prenos ali odsvojitvev oz. ukinitve delovnega mesta, vrniti sorazmerni del pridobljene državne pomoči.

Zato je davčni organ v letu 2010 izdal odločbo, po kateri je davčni zavezanec dolžan plačati davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2006 v višini 7.555,21 €, kar predstavlja znesek prejete državne pomoči za poslovanje v ekonomski coni, ki jo je davčni zavezanec dolžan vrniti zaradi odsvojitve investicije v letu 2009.

Nadalje je davčni zavezanec dne 15. 2. 2010 obvestil davčni organ, da je v letu 2009 odsvojil še nekatere investicije, za katere je uveljavljal davčne ugodnosti za leta 2006, 2007 in 2008 po Zakonu o ekonomskih conah.

Za omenjene odsvojene investicije pa bo davčni organ, ko bo prejel vsa potrdila prekrškovnih organov, izdal odločbo o vračilu prejete državne pomoči, ker je davčni zavezanec šele dne 10. 3. 2010 posredoval vse potrebne podatke za izdajo odločbe. Davčni zavezanec je dolžan vrniti znesek državne pomoči v višini 10.277,45 €.

Za spremljanje učinkov državnih pomoči, ki so jih bili v obliki manj obračunanega in plačanega davka od dohodkov pravnih oseb deležni uporabniki ekonomske cone, ki so pridobili odločbo davčnega organa, smo iz davčnih obračunov teh zavezancev povzeli nekatere podatke, ki jih bomo spremljali skozi več davčnih obdobj (povprečno število zaposlenih, prihodki, odhodki, dobiček, davek). S primerjavo teh podatkov pa bomo poskušali ugotavljati učinke državnih pomoči.

PODATKI IZ DAVČNIH OBRAČUNOV ZAVEZANCEV, KI SO UVELJAVILI DODATNE DAVČNE UGODNOSTI PO 20. ČL. ZEC - ločeno po letih, v €

v €

Leto dodelitve	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2002	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2003	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2004	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2005	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2006	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2007	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2008	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2009
Število zvezanc ev, ki so uveljavili dodatno davčno olajšavo za poslovanje v EC	4	2	1	2	1	1	1	0
Začetno stanje (v letu dodelitve)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Povprečno št. zaposlenih	770	729	25	40	691	739	782	0
PRIHODKI prejemnikov pomoči	111.415.927	81.256.127	2.323.648	3.656.923	104.585.933	120.599.062	130.066.737	0
Odhodki skupaj	88.008.070	59.636.925	2.244.647	3.223.462	99.200.312	114.646.942	117.966.609	0
Dobiček	14.443.473	8.376.997	45.972	56.336	10.882.190	9.939.023	0	0
Davek od dobička	1.444.347	837.700	4.597	40.895	2.720.547	2.285.975	0	0
Delež DP v prihodkih	2,26%	2,19%	0,57%	1,83%	1,79%	2,47%	3,27%	-
REZULTATI								
Rezultati po 1.letu	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Povprečno št. zaposlenih	752	739	24	44	739	782	775	
Prihodki skupaj	84.427.412	93.826.375	2.421.756	3.540.436	120.599.062	130.066.737	114.026.785	
Odhodki skupaj	62.297.316	72.164.563	2.376.295	3.191.664	114.646.942	117.966.609	179.696.116	
Dobiček	8.829.486	11.390.000	10.363	391.288	9.939.023	0	0	
Davek od dobička	950.822	2.847.500	1.036	97.822	2.285.975	0	0	
Rezultati po 2.letu	2004	2005	2006	2007	2008	2009		
Povprečno št. zaposlenih	763	692	25	46	782	775		
Prihodki skupaj	98.585.331	96.331.753	2.085.906	2.412.728	130.066.737	114.026.785		
Odhodki skupaj	75.906.993	75.177.190	2.104.383	1.887.482	117.966.609	179.696.116		
Dobiček	11.833.880	16.508.163	0	555.323	0	0		
Davek od dobička	2.958.470	4.127.041	0	127.724	0	0		
Rezultati po 3.letu	2005	2006	2007	2008	2009			
Povprečno št. zaposlenih	692	691	24	22	775			
Prihodki skupaj	100.782.913	105.046.215	514.008	384.718	114.026.785			
Odhodki skupaj	78.531.041	100.100.070	536.880	363.006	179.696.116			
Dobiček	18.109.102	10.882.190	0	24.180	0			
Davek od dobička	4.527.275	2.720.547	0	5.320	0			
Rezultati po 4.letu	2006	2007	2008	2009				
Povprečno št. zaposlenih	716	739	0	0				
Prihodki skupaj	110.139.633	120.599.062	0	0				
Odhodki skupaj	103.437.094	114.646.942	0	0				
Dobiček	11.292.794	9.939.023	0	0				
Davek od dobička	2.823.198	2.285.975	0	0				
Rezultati po 5.letu	2007	2008	2009					
Povprečno št. zaposlenih	768	782	0					
Prihodki skupaj	127.102.384	130.066.737	0					
Odhodki skupaj	119.107.142	117.966.609	0					
Dobiček	11.974.837	0	0					
Davek od dobička	2.754.212	0	0					

Preglednica je pripravljena tako, da so vsi zneski, ki so bili v preteklih poročilih prikazani v SIT, preračunani v evre (1 € = 239,64 SIT), in sicer le v €, brez decimalnih mest.

Iz preglednice je razvidno, da v letu 2009 ni bilo manj plačanega davka od dohodkov pravnih oseb, ki po vsebini predstavlja državno pomoč.

Na podlagi prikazanih podatkov je težko ugotoviti pozitivne ali negativne učinke državnih pomoči. Prihodki, ki so jih ustvarili uporabniki ekonomske cone, ki so v letih od 2002 do vključno 2009 uveljavili olajšave po 20. čl. ZEC niso za primerjavo najustreznejši podatek. Učinki

investicijskih vlaganj v povečanih prihodkih se lahko pokažejo šele čez več let, investicija pa se tudi lahko izvaja več let, preden se začne uporabljati in začne prinašati dodano vrednost.

Za eno pravno osebo, ki je še v letu 2005 uveljavila olajšavo za investicijska vlaganja v ekonomski coni, je bil v letu 2008 zaključen postopek likvidacije. Ta pravna oseba je plačala manj davka od dohodkov pravnih oseb v vseh letih uveljavljanja skupaj - v skupnem znesku 24.394 €. Za eno pravno osebo, ki je za leta 2002 in 2003 uveljavila olajšavo za investicijska vlaganja v ekonomski coni, pa je bil v letu 2005 uveden postopek likvidacije. Ta pravna oseba je plačala manj davka od dohodkov pravnih oseb v skupnem znesku 249.251 €. Glede na to, da je bila v letu 2006 ta pravna oseba izbrisana, lahko rečemo, da je bila dodeljena državna pomoč neučinkovita. V letu 2008 pa je bila izbrisana iz poslovnega registra še ena pravna oseba, ki je za leto 2005 uveljavila olajšavo za investicijska vlaganja v ekonomski coni. Ta pravna oseba je plačala manj davka od dohodkov pravnih oseb v skupnem znesku 55.861 €. Tudi to dodeljeno državno pomoč lahko smatramo kot neučinkovito.

Tudi v zvezi z zaposlovanjem težko govorimo o pozitivnih učinkih državnih pomoči, saj se je:

- pri zavezancih, ki so koristili državno pomoč za leto 2002, se je do leta 2009 povprečno število zaposlenih zmanjšalo za 2,
- pri zavezancih, ki so koristili državno pomoč za leto 2003, pa se je do leta 2009 povprečno število zaposlenih povečalo za 53,
- zavezanci, ki so koristili državno pomoč v letih 2004 - 2009, pa sploh niso več uveljavili pomoči za zaposlovanje po 20. b členu ZEC.

Republika Slovenija je v obdobju od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009 za namen omejitve učinkov finančne krize izdala naslednja poroštva in jamstva:

- a.) **Poroštva države kreditnim ustanovam (bankam)** : na podlagi 86a. člena ZJF-D je za obveznosti iz naslova zadolžitev dveh bank (z izdajo obveznic) država izdala dve poroštvi v skupni (nominalni) vrednosti 2 mrd EUR, s čimer je bila kvota v višini 12 mrd EUR izkoriščena 16,67-odstotno.

Država je ponudila poroštva tistim kreditnim ustanovam (bankam) s sedežem v Sloveniji, ki zaradi učinkov globalne finančne krize same, brez jamstva države, ne morejo izpeljati transakcij zadolžitev na finančnem ali medbančnem trgu, ki bi jim zagotovile pridobitev finančnih virov, potrebnih za financiranje zapadlih obveznosti in zagotavljanja virov za svoje poslovanje. Ukrep zadeva banke in državo, posredno pa gospodarstvo in prebivalstvo. V letu 2009 sta bili izdani dve poroštvi, in sicer za izdajo obveznic naslednjih bank:

- Novi Ljubljanski banki v višini 1,5 milijarde evrov,
- Abanki Vipava v višini 0,5 milijarde evrov,

- b.) **Jamstvena shema za kreditiranje podjetij**: na podlagi ZJShemRS je iz naslova zadolževanja gospodarskih subjektov (pravnih oseb) država izdala desetim bankam skupaj 109 jamstev za obveznosti v skupni višini 181,62 mio EUR, s čimer je bila kvota v višini 1.200.000.000 mrd EUR izkoriščena 15,13-odstotno.

Država je z Zakonom o jamstveni shemi Republike Slovenije uvedla možnost omilitve posledic svetovne gospodarske in finančne krize ter izboljšanju likvidnosti gospodarstva z namenom lažjega pridobivanja sredstev na slovenskem finančnem trgu za gospodarske subjekte. Ukrep je namenjen podjetjem, saj naj bi jim omogočil lažji dostop do kreditov. SID banka je izvajala avkcije, na katerih je odobrila državna jamstva za kreditne obveznosti gospodarskih subjektov za skupaj 181,62 milijonov evrov. Gospodarski subjekti so lahko dobili državno jamstvo za kredite, z ročnostjo najmanj enega leta in največ deset let, ki so jih namenili za financiranje njihove osnovne dejavnosti, predvsem za financiranje novih in dokončanje že začelih investicij, za financiranje obratnih sredstev ali za reprogramiranje posojil.

1. ZAKLJUČEK

Za leto 2009 davčnih ugodnosti po 20. členu ZEC ni uveljavljal noben davčni zavezanec. Koriščenja državne pomoči, ki je po vsebini manj plačan davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2009, zato za leto 2009 ni bilo.

V splošnem pa so lahko **učinki** investicijskih vlaganj v ekonomski coni Koper predvsem dolgoročni in se kažejo predvsem v :

- večji učinkovitosti, kvaliteti in obsegu opravljenih storitev na njenem območju ter
- ohranjanju in širjenju dejavnosti na tem območju in s tem ohranjanju obstoječih delovnih mest.

O vplivu državne pomoči na razvoj ekonomske cone Koper v letu 2009 in s tem na razvoj obalno-kraške regije pa Davčna uprava RS ne more presojati.

SLUŽBA VLADE RS ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNO POLITIKO

1. **Zasavska garancijska shema** (0010-5715334-2002)
2. **Pomurska garancijska shema** (0011-5715334-2002)
3. **Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (Soča 2006)** (0006-5715334-2002)
4. **Regionalna shema državnih pomoči** (BE01-1783262-2007)

POROČILO O UČINKIH DRŽAVNIH POMOČI DODELJENIH V LETU 2006

za sheme:

1. Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije	0040-5715334-2000
2. Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006	0006-5715334-2002
3. Regionalna shema državnih pomoči	0004-5715334-2001
4. Pomurska garancijska shema	0011-5715334-2002
5. Zasavska garancijska shema	0010-5715334-2002

Osnovni dolgoročni cilj dodeljevanja regionalnih državnih pomoči, je zmanjševanje razvojnega zaostanka Slovenije in slovenskih regij za povprečjem EU, ob doseganju visokega življenjskega standarda in kvalitete življenja ter boljšega zdravja prebivalcev vseh slovenskih regij. Od leta 2006 so cilji konkretniji in merljivi:

- (i) zaustaviti povečevanje razlik v gospodarski razvitosti in življenjskih možnostih med regijami s poudarkom na celostnem razvoju mest, ki so nosilci regionalnega razvoja v povezavi s podeželjem. Cilj bomo dosegli z najmanj ohranitvijo razlike v kupni moči BDP na prebivalca na ravni statističnih regij na zatečenem razmerju med najbolj in najmanj razvito regijo;
- (ii) trajnostni razvoj vseh slovenskih regij in preprečevanje nastajanja novih območij z večjimi razvojnimi problemi. Cilj bo dosežen, če se bo dvignila absolutna raven kupne moči BDP na prebivalca in če se bo zmanjšala registrirana stopnja brezposelnosti v vseh statističnih regijah;
- (iii) ohranjanje minimalne poseljenosti na celotnem ozemlju Republike Slovenije, tako da neto medregijski selitveni saldo v nobeni statistični regiji ne bo večji od -0.5 prebivalca na 1000 prebivalcev;
- (iv) izboljševanje relativnega položaja slovenskih regij, merjeno v BDP po kupni moči na prebivalca, v primerjavi z obmejnimi regijami v Avstriji in Italiji. Cilj bo dosežen s hitrejšim razvojem Osrednjeslovenske, Goriške in Obalno-kraške regije od italijanskih obmejnih regij ter dohitevanjem manj razvitih avstrijskih regij s strani ostalih slovenskih statističnih regij;
- (v) zmanjšati razlike v zdravju med regijami zaradi slabših razvojnih možnosti (slabše gospodarske in družbene razvitosti) in slabše dostopnosti do zdravstvene službe, kar se bo odrazilo na zmanjševanju razlik v pričakovanem trajanju življenja, splošni ter specifični umrljivosti.

Državne pomoči zajemajo neposredna finančna sredstva državnega proračuna, ki se dodeljujejo podjetjem za odpravljanje ugotovljenih strukturnih neskladij in predstavljajo nujno pomoč države pri realizaciji zastavljenih dolgoročnih ciljev gospodarskega razvoja. Namenjene so za financiranje in sofinanciranje programov v podjetjih, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev z namenom zagotavljanja določene konkurenčne prednosti, kot to opredeljuje 87. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Do regionalnih pomoči so upravičena podjetja na celotnem ozemlju Republike Slovenije (v skladu s 3. členom Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči). To določilo velja do leta 2013, ko bo to določilo ponovno predmet revizije s strani Evropske Komisije.

Pomoč se lahko dodeli, če predstavlja spodbudo za izvedbo projekta oziroma je zanj nujno potrebna. Do regionalnih pomoči niso upravičena podjetja, ki so:

- v prisilni poravnavi, stečaju ali likvidaciji,
- podjetja v težavah, ki dobivajo državno pomoč po posebnem programu za reševanje in prestrukturiranje,
- podjetja, ki poslujejo v sektorju ribištva in premogovništva.

Kot podjetje - upravičeni prejemnik - se za namene te uredbe štejejo gospodarske družbe, ki so registrirane po Zakonu o gospodarskih družbah kot:

- osebne družbe (družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe in tihe družbe),
- kapitalske družbe (družbe z omejeno odgovornostjo, delniške družbe in komanditne delniške družbe) ter
- samostojni podjetniki posamezniki (fizične osebe), ki na trgu samostojno opravljajo pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost.

Za posamezne namene so lahko upravičenci tudi druge pravne in fizične osebe, če je to posebej navedeno v posameznem ukrepu.

Mikro, mala in srednje velika podjetja so definirana v prilogi 1 Uredbe Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo členov 87 in 88 Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah) (UL L št. 214 z dne 9.8.2008, str. 3;):

Velikost podjetja	Število zaposlenih	Prihodki od prodaje/Vrednost aktive
Srednje veliko	< 250	50 mio EUR/43 mio EUR
Malo	< 50	10 mio EUR/10 mio EUR
Mikro	< 10	2 mio EUR/ 2 mio EUR

Kot dodatni kriterij za definiranje prejemnika po velikosti se upošteva načelo neodvisnosti, po katerem je podjetje neodvisno, če posamezna gospodarska družba ali povezana družba, ki ne ustreza pogojem za majhna in srednje velika podjetja, razpolaga z njegovimi lastniškimi deleži ali glasovalnimi pravicami, manjšimi od 20%. Meja se lahko prekorači, če je podjetje v lasti delniških družb, ali institucionalnih investitorjev, in pri tem ne izvajajo aktivne lastniške politike.

Izbrani kazalci učinkov državnih pomoči

Izbor indikatorjev (kazalcev, kazalnikov) je izredno pomemben tako v procesu priprave in vodenja kot v procesu spremljanja in vrednotenja razvojnih aktivnosti.

V nadaljevanju so opisane ključne značilnosti, ki jih moramo upoštevati pri izboru ustreznih indikatorjev za posamezno in konkretno raven.

<p>Značilnosti dobrega indikatorja so:</p> <p>Specifičnost – izbran indikator mora ustrezati namenu za katerega je izbran. Torej mora biti prilagojen aktivnosti.</p> <p>Merljivost – indikatorji morajo biti taki, da jih lahko merimo – kvantitativni. Tudi če so kvalitativni, jih lahko izrazimo na merljiv način.</p> <p>Dosegljivost – indikatorji morajo biti dosegljivi bodisi glede na cilj, ki ga merijo, bodisi glede čas, ki je na voljo za uresničitev postavljenega cilja.</p> <p>Realističnost – indikator mora biti postavljen realistično, kar je povezano s postavitvijo ciljev. Le-ti ne smejo biti previsoki, ker so potem nerealni.</p> <p>Normativnost - potrebno je imeti tudi referenčno vrednost (normativnost). Ta se določa na osnovi značilnosti ukrepa in na osnovi domačih in tujih izkušenj (benchmarking).</p>
--

Časovno omejenost – tako kot vsak cilj, mora imeti tudi vsak indikator časovno opredelitev. Pomembno je, da je podatek relativno nov.
Jasnost - indikator mora biti jasno definiran in način merjenja mora biti jasno določen. Mora biti razumljiv vsem uporabnikom.
Zanesljivost - merjenje indikatorja mora biti zanesljivo.
Stroški - spremenljivka naj bi bila že izmerjena. Predvsem stroški merjenja ne smejo preseči koristnosti posameznega kazalnika.

Služba Vladi RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, za splošno merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči po shemah za katere je pristojna služba, uporablja naslednje kazalce:

- Kosmati donos od poslovanja,
- Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju,
- Dodana vrednost na zaposlenega.

Izbrane vrednosti kazalcev za posameznega prejemnika državne pomoči merimo v obdobju 4 let. Prvo leto, to je leto, ko je bila prejemniku dodeljena državna pomoč, štejemo za izhodiščno leto, v naslednjih treh letih pa merimo rast oziroma padec vrednosti kazalnika.

Podatke o poslovanju smo dobili iz baz podatkov o poslovanju družb in samostojnih podjetnikov AJPEA ter družbe Bisnode d.o.o.

Pri analizi rezultatov poslovanja je treba poudariti, da je višina dodeljenih državnih pomoči predstavlja le manjši delež v vrednosti investicije. Kljub temu smo pri analizi upoštevali rast oziroma padec vrednosti kazalnikov uspešnosti poslovanja podjetja oziroma samostojnega podjetnika kot posledico dodeljene državne pomoči. Izhajali smo iz predpostavke, da podjetja oziroma samostojni podjetniki investicije ne bi začeli, če državne pomoči ne bi prejeli.

1. Kosmati donos od poslovanja

Kosmati donos od poslovanja so poslovni prihodki, povečani za povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje ali zmanjšani za zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje.

2. Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur

Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju je povprečno število ljudi, ki so v obračunskem obdobju bili zaposleni v podjetju.

3. Dodana vrednost

Dodana vrednost je osnovni ekonomski indikator in temeljno merilo gospodarske aktivnosti in uspeha. Vsebinsko pomeni novoustvarjeno vrednost, ki so jo gospodarske družbe proizvedle v enem letu. Negativno dodano vrednost imenujemo izguba na substanci.

Dodana vrednost na zaposlenega oziroma produktivnost prikazuje, kolikšna vrednost dodane vrednosti je bila ustvarjena povprečno na zaposlenega. Gospodarska družba je poslovno uspešnejša, če je ugotovila čim večji znesek dodane vrednosti na zaposlenega in če je ugotovila čisti dobiček.

Služba Vladi RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko med drugimi upravlja tudi s shemama na podlagi Programa razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije (št. sheme 0040-5715334-2000) ter Programa spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (št. sheme 0006-5715334-2002). Učinkovitost obeh shem merimo poleg že s prej naštetimi splošnimi indikatorji še s posebnimi indikatorji, ki so bili določeni že ob sprejetju obeh programov. Oba programa imata tudi točno določene cilje, ki se jih želi doseči z izvajanjem programov.

4. Učinki državnih pomoči

Učinke državnih pomoči v nadaljevanju analiziramo po posameznih programih (shemah) oziroma po regijah. Uspešnost oziroma neuspešnost posameznega programa oziroma sheme merimo v primerjavi z ostalimi podjetji v regiji oziroma v državi. Uspešnost posameznih podjetij oziroma samostojnih podjetnikov ne primerjamo z ostalimi podjetji v panogah. Število zaposlenih se nanaša samo na zaposlene in samozaposlene v gospodarskih družbah in pri samostojnih podjetnikih.

Učinki dodeljenih državnih pomoči po programih

I. Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije (št. sheme 0040-5715334-2000)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	44	
Povprečna višina izplačila državne pomoči	21.344	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-2,77%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-2,18%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+0,65%	-53,69%

II. Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (št. sheme 0006-5715334-2002)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	54	
Povprečna višina izplačila državne pomoči	13.945	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-16,77%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-9,08%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-9,46%	-53,69%

III. Pomurska garancijska shema (št. sheme 0011-5715334-2002)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	27	
Povprečna višina izplačila državne pomoči	3.239	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+2,07%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-1,76%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+0,28%	-53,69%

**IV. Regionalna shema državnih pomoči
(št. sheme 004-5715334-2001/I, II, III in V)**

		Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči		36	
Povprečna višina izplačila državne pomoči		23.585	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		-3,82%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		-9,94%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega		+10,21%	-53,69%

**V. Zasavska garancijska shema
(št. sheme 0010-5715334-2002)**

		Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči		9	
Povprečna višina izplačila državne pomoči		2.749	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		+1,44%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		-2,93%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega		-16,78%	-53,69%

Učinki dodeljenih državnih pomoči po regijah

I. Goriška statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	54		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	13.945	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-16,77%	-0,92%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-9,08%	-2,19%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-9,46%	-56,29%	-53,69%

II. Zasavska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	50		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	19.391	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-4,65%	-0,11%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-1,81%	-5,14%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-1,69%	+22,07%	-53,69%

III. Obalno kraška statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	2		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	120.518	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+27,77%	+2,26%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+10,53%	+1,64%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+25,57%	-11,25%	-53,69%

IV. Pomurska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	38		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	5.865	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-10,56%	+3,20%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-10,40%	-7,89%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+0,37%	-52,41%	-53,69%

V. Koroška statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	3		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	9.545	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-8,58%	-6,85%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-0,56%	-3,56%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+74,12%	-13,09%	-53,69%

VI. Jugovzhodna Slovenija

Število prejemnikov državne pomoči	3		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	34.560	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+10,85%	+5,83%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-78,10%	-0,22%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+6,35%	-22,35%	-53,69%

VII. Savinjska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	4		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	8.711	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-22,94%	+4,66%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-17,61%	+1,00%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-24,84%	-56,17%	-53,69%

VIII. Podravska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	7		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	20.022	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+5,38%	+1,64%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-5,96%	+0,58%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-6,22%	-54,61%	-53,69%

IX. Gorenjska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	1		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	27.657	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-18,49%	-2,93%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	0%	-2,21%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-3,80%	-53,72%	-53,69%

X. Osrednjeslovenska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	2		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	64.734	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+6,14%	+4,76%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+45,30%	+1,62%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-93,37%	-75,43%	-53,69%

XI. Spodnjeposavska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	2		
Povprečna višina izplačila državne pomoči	1.258	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+21,35%	+17,58%	+3,28%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	/	+1,27%	+0,09%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	/	-54,46%	-53,69%

Priloge:

- Seznam prejemnikov državnih pomoči v letu 2006 po regijah
- Seznam prejemnikov državnih pomoči v letu 2006 po programih oziroma shemah

Uporabljeni viri:

- Arhiv Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko,
- <http://www.gvin.com/>,
- <http://www.ajpes.si/>,
- <http://www.ibon.com/>.

POROČILO O UČINKIH DRŽAVNIH POMOČI DODELJENIH V LETU 2003

za sheme:

1. Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije	0040-5715334-2000
2. Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006	0006-5715334-2002
3. Rekonstrukcija dostavne žičnice ATC Kanin d.o.o.	0006-5700167-2000
4. Mali projekti na območjih s posebnimi razvojnimi problemi	0002-5700167-2000
5. Regionalna shema državnih pomoči	0004-5715334-2001
6. Kreditna shema za financiranje investicij v mikro in majhnih podjetij ter pri podjetnikih posameznikih	0007-5715334-2002
7. Zasavska garancijska shema	0010-5715334-2002
8. Pomurska garancijska shema	0011-5715334-2002

1. Uvod:

Temelji regionalne politike v Sloveniji so bili postavljeni že v sedemdesetih letih, skupaj s konceptom policentričnega razvoja. Regionalna politika Vlade Republike Slovenije uresničuje Strategijo regionalnega razvoja Slovenije iz leta 2001, ki si je zadala za cilj zaustavitev

naraščanja regionalnih razvojnih razlik do leta 2006 ter zaokrenitev tega trenda v pospešeno gospodarsko rast in prestrukturiranje tudi v bolj odmaknjenih slovenskih regijah, ki se soočajo z največjimi razvojnimi problemi. Ta cilj lahko doseže le celovita ekonomska politika države, ki bo regionalni kriterij vgradila kot merilo in vodilo. To bo mogoče realizirati, če se bo ustrezno povečala ponudba kvalitetnih projektov iz regij, ki zaostajajo v razvoju. Regionalna politika spodbuja pripravo projektov z uporabo sredstev neposrednih regionalnih spodbud in v ta cilj usmerja tudi delovanje mreže lokalnih podjetniških centrov.

»...Konkurenčnost podjetniškega sektorja se v odprtem gospodarstvu kot je slovensko pomembno odraža v doseženih rezultatih na zunanjih trgih. Uspešnost na zunanjih trgih merimo z rastjo tržnih deležev. Stalna rast tržnih deležev od leta 2000 dalje kaže na izboljševanje izvozne konkurenčnosti. V letu 2006 se je šesto leto zapored nadaljevala krepitev slovenskega tržnega deleža v najpomembnejših trgovinskih partnericah. Še naprej se je izboljševal tudi položaj Slovenije v primerjavi z drugimi članicami EU, saj je bila v devetih mesecih leta 2006 po rasti tržnega deleža na 6. mestu, kar je za eno mesto boljše kot v povprečju let 2004–2005 in za 4 mesta boljše kot v povprečju let 2001–2003. Izvozniki so v letu 2006 tržni položaj ponovno najbolj izboljšali na trgih EU, kar je značilno že od vstopa Slovenije v EU. Pri tem se je lani precej spremenila struktura rasti za Slovenijo daleč najpomembnejšega tržnega deleža industrijskih izdelkov. Po visoki rasti v predhodnem letu, se je zaradi padca izvoza cestnih vozil, močno upočasnila rast tržnega deleža strojev in transportnih naprav, tržna deleža kemičnih proizvodov in izdelkov, razvrščenih po materialu, pa sta pospešeno naraščala. Zmanjšal se je tudi tržni delež raznih izdelkov (pohištvo, obleka, obutev, montažne stavbe), kar kaže na njihovo poslabšano konkurenčnost.

Manj ugodno je bilo v letih 2004 in 2005 gibanje stroškov dela na enoto bruto domačega proizvoda v primerjavi z EU, vendar se po prvih ocenah trend poslabševanja v letu 2006 ni nadaljeval. V letu 2005 se je rast stroškov dela na enoto BDP sicer upočasnila, vendar je bila tako kot v letu 2004 višja kot v povprečju EU, kjer so se zmanjšali. Na razmerje med stroški dela in BDP sta vplivali dve skupini dejavnikov, ki pa sta delovali v nasprotni smeri. Ugoden je bil vpliv dejavnikov, ki so upočasnili rast stroškov dela na zaposlenega (izvajanje restriktivne dohodkovne politike in zniževanje davčne obremenitve plač). Vendar pa je hkrati prišlo tudi do precejšnje upočasnitve rasti dodane vrednosti na zaposlenega, kar je imelo za posledico poslabšanje stroškovne konkurenčnosti. Glavni razlog poslabšanja so predelovalne dejavnosti, kjer so rast dodane vrednosti upočasnili močno poslabšani pogoji menjave. Ti so se odrazili v relativno visoki rasti stroškov vmesne porabe, ki je proizvajalci v pogojih zaostrene konkurence niso zmogli v celoti prenesti v cene, kar je v precejšnji meri tudi posledica trgovinske specializacije v tehnološko manj zahtevne ter delovno intenzivne proizvode. Nadaljevanje takšnih gibanj bi lahko bilo z vidika nadaljnjega izboljševanja naše konkurenčnosti na izvoznih trgih zaskrbljujoče, saj predelovalne dejavnosti opravijo večino slovenske blagovne menjave. Vendar pa ocene za leto 2006 na podlagi še nepopolnih podatkov kažejo, da se je trend rasti stroškov dela na enoto BDP lani obrnil, in sicer tako zaradi višje rasti produktivnosti kot tudi zaradi nadaljnjega izvajanja restriktivne dohodkovne politike. Ugoden bo tudi vpliv zmanjševanja davčne obremenitve stroškov dela s pričetkom postopnega odpravljanja davka na izplačane plače v tem letu. Tehnološka zahtevnost blagovnega izvoza, ki ima dolgoročnejši vpliv na konkurenčnost gospodarstva, se je v letih 2004 in 2005 poslabšala, iz posrednih kazalnikov pa lahko sklepamo, da je v letu 2006 ponovno prišlo do pozitivnih premikov. Delež visoko tehnološko intenzivnih proizvodov v blagovnem izvozu²² je po zmanjšanju za 0,7 o.t. v letu 2004, v letu 2005 upadel še za 1,2 o.t. na 16 % blagovnega izvoza. Podobna gibanja se zrcalijo v strukturi dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti, kjer se od leta 2004 zmanjšuje delež visoko tehnološko zahtevnih dejavnosti. Tako v izvozu proizvodov kot v strukturi dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti se je znižal delež obeh najpomembnejših visoko tehnološko zahtevnih dejavnosti v Sloveniji, to je farmacevtske industrije ter proizvodnje RTV in komunikacijske opreme. Podatki za devet mesecev leta 2006, ki so na voljo le za strukturo izvoza po dejavnostih in so precej bolj agregirani, kažejo, da se je delež kemične industrije, kamor sodi visoko tehnološko intenzivna farmacevtska industrija, po dveletnem upadanju ponovno povišal, zniževanje deleža elektro industrije, ki vključuje proizvodnjo RTV in komunikacijske opreme, pa

se je upočasnilo. Slovenija po tehnološki zahtevnosti izvoza močno zaostaja za evropskim povprečjem (27,9 % v letu 2005), v tem dveletnem obdobju pa se je razlika še poglobila, kar pomeni odmik od uresničevanja ciljev SRS. Podobno se v primerjavi z EU prepočasi spreminja tudi struktura predelovalnih dejavnosti. Delež srednje in visoko tehnološko zahtevnih dejavnosti, ki naj bi do konca obdobja izvajanja SRS presegel 50 % dodane vrednosti predelovalne industrije, je v letu 2005 izključno zaradi povečanja deleža srednje tehnološko zahtevnih dejavnosti porasel za 0,2 o.t. na 41 %. Na področju podjetništva se po dveletnem upadanju v zadnjih letih ponovno povečuje zgodnja podjetniška aktivnost, zmanjšuje pa se vključenost v ustaljeno podjetništvo. V letu 2006 se je stopnja zgodnje podjetniške aktivnosti zvišala drugo leto zapored, vendar se je s tem le vrnila na že doseženo raven v letu 2002 (4,6 %). Med 16-imi članicami EU, ki so v letu 2006 sodelovale v projektu GEM, se je Slovenija uvrstila na 11. mesto, povprečje teh držav pa je znašalo 5,5 %. Na izboljševanje razmer na področju podjetniške aktivnosti kaže tudi pospešena rast števila podjetij v poslovnem sektorju v zadnjih letih. Manj ugodno pa je precejšnje zmanjšanje deleža prebivalcev, vključenih v ustaljeno podjetništvo, zaradi česar se je v letu 2006 znižala tudi stopnja celotne vključenosti prebivalstva v podjetništvo. Pri tem pa je potrebno poudariti, da je čimvečja vključenost prebivalstva v podjetništvo sicer pomembna z vidika (samo)zaposlovanja, vendar je z vidika povečevanja konkurenčnosti gospodarstva še pomembnejša razvojna usmerjenost podjetnikov. Učinkovitost in kakovost zgodnjih faz podjetniškega procesa se postopno izboljšujeta. Na to kaže zmanjševanje stopnje smrtnosti podjetij in izboljševanje razmerja med prebivalstvom, ki se v podjetništvo vključuje zaradi zaznane poslovne priložnosti, ter prebivalstvom, ki se podjetništva loteva zaradi pomanjkanja primerne ponudbe na trgu dela. Stopnja smrtnosti je v letu 2006 z 1,6 dosegla najnižjo vrednost doslej in je bila za četrtno nižja kot v letu prej. Razmerje med podjetniki iz priložnosti ter podjetniki iz nuje se je povečalo za desetino na 8,6, kar je prav tako najvišja zabeležena vrednost. Slednje lahko kaže na izboljševanje kakovosti podjetniškega procesa pri nas, saj so podjetniki iz priložnosti v primerjavi s tistimi iz nuje praviloma bolj razvojnoro naravnani, obstojnost njihovih podjetij na trgu pa je večja. Obe merili sta bili pri nas v letu 2006 ugodnejši kot v povprečju članic EU.

Največja ovira, s katero se pri svojem delovanju srečujejo slovenski podjetniki, ostaja plačilna nedisciplin. Po podatkih ankete za obdobje 2004–2006 med pomembne ovire sodijo še davčna politika in birokracija, v zadnjem času pa postopoma naraščajo predvsem težave podjetnikov s pridobivanjem ustreznih kadrov na trgu dela. Na togost našega institucionalnega okolja kaže tudi nizka uvrstitev Slovenije po indeksu enostavnosti poslovanja Svetovne banke. Na nekatere od omenjenih ovir se je vlada že odzvala z ukrepi, precej pa je okrepila tudi sredstva za mala in srednje velika podjetja. Leti 2005 in 2006 sta prinesli nadaljnje povečanje stopnje internacionalizacije slovenskega gospodarstva. Zunanjetrgovinska odprtost se z manjšimi nihanjem povečuje že od leta 1995, zlasti izrazito povečevanje izvozno-uvozne intenzivnosti gospodarstva pa je prisotno po letu 2003, kar je v veliki meri posledica včlanitve Slovenije v EU v letu 2004, zlasti v zadnjem letu pa tudi izboljšane konjunkturo na svetovnem trgu. Tendenco povečevanja neposrednega investiranja slovenskih podjetij v tujino, ki gre predvsem na račun investiranja v prostoru nekdanje Jugoslavije, se je v letih 2005 in 2006 nadaljevala. Manj ugodna so bila gibanja na strani prilivov, ki sicer med leti zelo nihajo, vendar so bili v letu 2006 najnižji v zadnjih letih. Slovenija je tako v letu 2006 zabeležila doslej najvišji neto odliv NTI, kar je ravno nasprotno od držav, ki so na nam podobni razvojni stopnji in praviloma beležijo neto prilive NTI.

Internationalizacija slovenskega gospodarstva poteka v prvi vrsti preko zunanjetrgovinskih tokov, precej manj pa preko NTI. To potrjuje tudi primerjava z drugimi državami EU, v primerjavi s katerimi imamo v povprečju precej višjo izvozno-uvožno intenzivnost gospodarstva ter precej nižjo intenzivnost vhodnih in izhodnih NTI. Razlika med zunanjetrgovinsko intenzivnostjo Slovenije in povprečjem EU se od leta 2000 naprej stalno povečuje v prid Slovenije. Drugačna je situacija pri NTI, kjer izrazito zaostajamo za EU in tega zaostanka ne zmanjšujemo. V obdobju 2000 – 2005 je naš delež stanja NTI v BDP stalno zaostajal za povprečjem EU-25 za več kot 10 odstotnih točk pri vhodnih in za več kot 30 odstotnih točk pri izhodnih NTI. Če je glede na našo stopnjo razvitosti taka situacija pri izhodnih NTI pričakovana, to nikakor ne velja za vhodne NTI. Mednarodne in domače ekonometrične analize precej nedvoumno govorijo v prid temu, da

povečevanje izvozno-uvozne intenzivnosti ter vhodnih in izhodnih NTI pozitivno vpliva na produktivnost in gospodarsko rast. Krepitev konkurence v mrežnih dejavnostih je bila v zadnjem letu prisotna predvsem v telekomunikacijah. Do premika je prišlo v fiksni telefoniji (notranji klici), kjer so na do nedavno monopolnem trgu v letu 2006 storitve ponujali štirje operaterji. Kljub temu pa je bil tržni delež vodilnega sredi leta 2006 še vedno približno 99-odstoten. Na trgih mednarodnih klicev v fiksni telefoniji, širokopasovnega dostopa do interneta ter v mobilni telefoniji se je nadaljevalo upadanje tržnih deležev prevladujočih operaterjev, ki pa so glede na povprečje EU še vedno relativno visoki v mobilni telefoniji ter v fiksni telefoniji za mednarodne klice (Kmet Zupančič, Povšnar, 2007). Korak v smeri vzpostavljanja konkurence je bil v letu 2006 narejen tudi na trgu mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta, ko sta licenco UMTS poleg obstoječega ponudnika pridobila še dva operaterja. Na področju energetike še ni prišlo do bistvenih sprememb v strukturi trgov. Tržni delež proizvodnje največjega proizvajalca električne energije se je v letu 2005 sicer znižal (za 2,2 o.t. na 50,8 %), vendar je na to vplivalo zmanjšanje proizvodnje hidroelektram, povezano z neugodnimi vremenskimi razmerami, in ni bilo posledica povečanja konkurence na trgu. Tako merjena koncentracija proizvajalcev električne energije pa je bila v Sloveniji nekoliko nižja od povprečne v EU. Na veleprodajnem trgu z zemeljskim plinom je imel v letu 2005 domači dobavitelj še vedno skoraj popolno prevlado (99-odstotni delež). Na maloprodajnih trgih za električno energijo in zemeljski plin je konkurenca večja in noben ponudnik nima prevladujočega položaja na trgu.

Učinki liberalizacije mrežnih dejavnostih se postopno kažejo v nižjih cenah. V letu 2006 se je na trgih, kjer že deluje konkurenca, praviloma nadaljevalo zniževanje cen. Upadanje relativnih cen telekomunikacijskih storitev, značilno po letu 2002, je bilo v letu 2006 sicer prekinjeno. Razlog je bil v povišanju naročnine in cen notranjih klicev vodilnega operaterja v fiksni telefoniji, kar kaže na zaenkrat še šibko tržno moč konkurentov na tem trgu, ki praviloma ponujajo cenejše storitve. V drugih segmentih telekomunikacijskih storitev, kjer je stopnja konkurence višja (mobilna telefonija in mednarodni klici v fiksni telefoniji) pa so se tudi v letu 2006 cene zniževale. Cene električne energije se zaenkrat oblikujejo prosto le za industrijo, za gospodinjstva pa bodo sproščene s 1. 7. 2007. Za industrijske cene je po letu 1999 značilna tendenca upadanja glede na povprečno ceno v EU, kar lahko po juliju 2001, ko se je trg sprostil, deloma pripišemo tudi večji konkurenci na tem trgu, vse več odjemalcev pa se tudi že odloča za zamenjavo dobavitelja. Cene električne energije za gospodinjstva v primerjavi s CPI po letu 2000 tendenčno upadajo, v primerjavi s povprečjem EU pa se ohranjajo na ravni okoli 80 %...«

Spremembe v medregionalnih razlikah v BDP na prebivalca kažejo po zadnjih dosegljivih podatkih ugodne trende. Po razvitosti, merjeni z BDP na prebivalca, dosega najvišje vrednosti Osrednjeslovenska regija, najnižje Pomurska, med ostalimi regijami pa niso velike razlike. V obdobju od 2000 do 2003 so se nekoliko povečevale, predvsem v smeri povečevanja prednosti Osrednjeslovenske regije, v letu 2004 (zadnje leto, za katero so dosegljivi podatki) pa se je trend obrnil navzdol.

Večje so razlike v socialni ogroženosti po regijah, merjene z brezposelnostjo in deležem prejemnikov denarnih socialnih pomoči, vendar se tudi zmanjšujejo. Poleg brezposelnosti, ki je eden največjih dejavnikov revščine, o kateri pa nimamo regionalnih podatkov, kaže na socialni položaj po regijah tudi delež upravičencev do denarnih socialnih pomoči. Medregionalne razlike v brezposelnosti so velike, vendar se že od leta 2002 naprej zmanjšujejo. Kljub upadanju registrirane stopnje brezposelnosti pa so se strukturni problemi v nekaterih regijah v zadnjem letu (2006) povečali; tudi v tistih, ki sicer nimajo visoke stopnje registrirane brezposelnosti. Regije z nadpovprečno stopnjo registrirane brezposelnosti so predvsem v vzhodni polovici države (Pomurska, Podravska, Savinjska, Zasavska, Spodnjeposavska, Koroška). V primerjavi z državami članicami EU se Slovenija po teh razlikah uvrsti okoli sredine.

Visok delež upravičencev do denarnih socialnih pomoči med vsemi prebivalci se prekriva z območji nadpovprečne stopnje registrirane brezposelnosti in nizkimi dohodki (merjeno z osnovo za dohodnino na prebivalca): po podatkih iz leta 2005 je bil največji v Pomurski regiji, visoko nadpovprečen pa je bil še v Podravske, Zasavske, Savinjske in Spodnjeposavske regiji. Ostale regije, ki so pretežno v zahodni polovici države, kažejo relativno ugodnejšo sliko. Najnižji delež upravičencev do denarne socialne pomoči je v Goriški regiji. Delež se je povečeval v vseh

regijah v obdobju od leta 2001 do leta 2004, predvsem kot posledica spremenjene zakonodaje¹⁹², v letu 2005 pa je ostal večinoma nespremenjen; razlike med regijami pa so se v celotnem obdobju zmanjšale. Demografske razlike med regijami se zaradi poslabšanja razmer v regijah, ki so imele ugodnejše demografske trende, zmanjšujejo. Število prebivalcev raste predvsem v regijah zahodne polovice države, koncentracija pa se nadaljuje v Osrednjeslovenski regiji. Skupni prirast, kot rezultat naravnega in selitvenega gibanja, je bil v letu 2005 pozitiven v večini regij, vendar predvsem na račun pozitivnega selitvenega prirasta (s tujino). Pozitivni selitveni in naravni prirast skupaj so imele le Osrednjeslovenska, Gorenjska in Savinjska regija. Upadanje števila prebivalcev, predvsem v obrobni pokrajini Slovenije, je problematično, ker ne prispeva k enakomernejši poselitvi in ekonomsko slabi regije. Zaradi upadanja naravne rasti in manjše smrtnosti prebivalstva se večja

Uravnotežen regionalni razvoj se spodbuja s prostorsko usmerjenim pristopom k posameznim ukrepom na prednostnih območjih nacionalne regionalne politike. To so tako imenovane regije s seznamov A in B, ki jih določa Navodilo o prednostnih območjih dodeljevanja spodbud, pomembnih za skladni regionalni razvoj. Prednostna območja so določena upoštevajoč indeks razvojne ogroženosti (IRO), ki temelji na faktorski analizi več kot 30 kazalnikov. V seznam regij A se uvrščajo regije z najnižjo stopnjo razvitosti: Pomurska, Podravska, Zasavska in Spodnjeposavska; v seznam B se uvrščajo Savinjska, Koroška, Notranjsko-kraška in Jugovzhodna Slovenija; v C se uvrščata Gorenjska in Goriška; v seznam D pa gospodarsko najmočnejši regiji Obalno-kraška in Osrednjeslovenska

Delež kohezijskih sredstev za razvoj manj razvitih regij se je povečal. Enotni programski dokument za programsko obdobje 2004–2006 predstavlja osnovo za izvajanje evropske kohezijske politike v Sloveniji. Prednostno naj bi bil usmerjen v regije A in B, ki naj bi imele dostop do indikativne alokacije sredstev v višini 60 % razpoložljivih sredstev, vendar v letu 2005 to razmerje še ni bilo doseženo: dodeljena sredstva strukturnih skladov konec leta 2005 (EU sredstva in sredstva slovenskega sofinanciranja) kažejo, da je bilo v manj razvite regije A in B dodeljenih 58,4 % sredstev, v gospodarsko bolj razvite regije C in D pa 41,6 % sredstev. Primerjava z letom 2004 pokaže, da se je razmerje v prid gospodarsko manj razvitim regijam A in B povečalo, doseganje cilja pa ovira tudi slabši kadrovski potencial v manj razvitih regijah.

2. Ocena uspešnosti programov in ukrepov:

S pospeševanjem »regionalnega razvoja« skušamo odpraviti ali vsaj ublažiti posledice tržnega gospodarstva, ki povzročajo regionalne razlike med pokrajinami (statističnimi in/ozroma upravnimi enotami) in zaradi katerih nekateri deli Slovenije uživajo prednosti, drugi so pa zapostavljeni in njihov razvoj stagnira oziroma celo nazaduje. Vzroki za ta gibanja so različni: zgodovinski razvoj, privlačnost za naložbe, prometni položaj, obmejna lega, uvajanje inovacij (zlasti tehničnih in tehnoloških), socialne razmere, samogibno kopičenje prednosti, ki jih prinašajo velike naložbe na določeni lokaciji, pa tudi družbena psihološka naravnost na uvajanje novosti in dosego napredka. Regionalne razlike torej ustvarjajo neutemeljeno razlikovanje med posameznimi območji, ki gre v končnih posledicah na škodo celotne družbene skupnosti. Povzročajo tudi politične probleme, ki se jim skušajo v naprednih družbah izogniti s preiščljeno regionalno razvojno politiko in z njo uveljaviti sprejeto družbeno načelo »o enakih pogojih in možnostih za vsakega prebivalca ne glede, kje biva«. Izkušnje kažejo, da je odpravljanje regionalnih razlik težavno, drago in počasno. Ni mogoče pričakovati hitrih in naglih uspehov. Prav tako niso nujno vse politike enako ustrezne za doseganje zastavljenih ciljev. Zaradi tega je treba uspešnost regionalne politike spremljati in ob tem ugotavljati, kakšna so regionalna razvojna gibanja in problemi ter kako nadaljevati.

Dejstvo je, da sam tržni mehanizem sam ne rešuje vseh razvojnih vprašanj in je zato potrebno razvoj usmerjati. Tako je skupna značilnost vseh držav, ki so se v zadnja desetletja uspešno razvila, da je bil razvoj strateško usmerjen. Strateško usmerjanje je omogočilo doseg konkurenčnosti, ki je osnova za življenjski standard prebivalstva, kar je cilj vseh razvitih držav.

Da lahko usmerjamo razvoj je potrebno spremljanje le-tega. Potrebno je spremljanje na splošno, predvsem pa je pomembno spremljanje javnih intervencij.

Spremljanje lahko opredelimo kot redno zbiranje podatkov o sredstvih, izločkih, rezultatih in učinkih javnih intervencij.

Zaradi vrste razlogov lahko prihaja v izvajanju javnih intervencij (predvsem pri izvajanju programov in tudi posameznih projektov) do odstopanj od zamišljenega. Odstopanja lahko ogrozijo uspešnost programa, saj lahko onemogočijo doseg ciljev, ki so bili postavljeni v fazi programiranja. Tako je potrebno stalno spremljanje izvajanja programa, saj je potrebno hitro ugotoviti odstopanja, preden so ta prevelika. Potrebno je ugotoviti koliko in v kateri smeri izvajanje odstopa od zastavljenega programa in predložiti ukrepe za prilagoditev nastalemu položaju. To je naloga spremljanja, ki ga je možno opredeliti kot stalni proces spremljanja fizičnega in finančnega izvajanja programa ali projekta, kjer se merijo tudi učinki programa ali projekta v skladu z vnaprej postavljenimi cilji. Cilj spremljanja je zaznava vseh odstopanj od operativnih ciljev, ki so zastavljeni na začetku programa ali projekta. Spremljanje se izvaja s pomočjo finančnih in statističnih podatkov, kar zahteva računalniško podprti sistem. Čeprav se uporabljajo tako kvantitativni, kakor tudi kvalitativni indikatorji, pa imajo kvantitativni indikatorji prednost pred kvalitativnimi.

Na vsebino in politiko regionalnega razvoja vpliva socialno - gospodarska struktura določene pokrajine, ki pa ne pomeni le kvantitativne rasti/padanja bruto socialnega proizvoda. Nanj vplivajo še druge, prav tako merljive spremembe v regionalni strukturi in tudi spremembe v načinu življenja. Običajno se odražajo v (nezaželenih) odstopanjih od pričakovanih učinkov v regionalnem razvoju. Zanje se v sodobnosti vse bolj uveljavlja pojem "regionalne disparitete". Te pa je potrebno poznati, jih spremljati in če so odstopanja od zelenih smeri prevelika, tudi hitro reagirati.... Ta "obeležja" običajno merimo s kvantitativnimi in/ali kvalitativnimi indikatorji, ki so hkrati "kontrolni" mehanizem (ekstenzivnemu) regionalnemu planiranju in preizkus učinkovitosti uresničevanja planov.

Indikator je kazalec, ki kaže stanje ali nakazuje napredek programa, glavnega programa ali podprograma (projekta) pri doseganju cilja. Z drugimi besedami - je orodje za nadzor izvajanja programa in presoje njegove uspešnosti. Če cilji niso jasno definirani in jih tudi ne bo mogoče izraziti z indikatorji, pomeni, da spremljanje in ocenjevanje uspešnosti programa ne bo mogoče. Indikatorji tako zajemajo gospodarsko strukturo in gospodarsko razvitost, razvoj in ekonomsko moč prebivalstva, človeške vire, kvaliteto delovnih mest, zaposlenost (brezposelnost) in trg delovne sile, družbeni in osebni standard, infrastrukturno opremljenost (družbena in gospodarska infrastruktura), naravne vire ter stanje okolja kot pomembnih gibal regionalnega razvoja. Indikatorji tako predstavljajo skupek meritev določene spremenljivke skozi čas in/ali lokacijo. Sistem indikatorjev je izredno pomemben v procesu priprave, vodenja in vrednotenja razvojnih aktivnosti, ki so pogosto povezane v razvojne dokumente.

Indikatorje lahko delimo na splošne in posebne, oblikovane ali prirejene za določen ožji namen. Nekateri so pomembni za strokovno znanstvene namene, drugi pa povsem tehnične narave za potrebe spremljanja ciljev regionalne politike in še drugi služijo npr. poljudnim namenom. V nadaljevanju na kratko predstavljamo nekatere od njih:

Indikatorji olajšujejo orientacijo v kompleksnem svetu in so naša povezava z njim. Zgoščajo kompleksnost sveta na obvladljivo količino smiselnih informacij, ozek nabor opazovanj, na osnovi katerih se odločamo in usmerjamo svoje aktivnosti. Indikatorji prikazujejo koristne informacije (Bossel, 1999).

V tej opredelitvi je kot značilnost indikatorjev podano poenostavljanje, ki je nujno za dojetje sveta - ta je sam po sebi preveč kompleksen, da bi ga lahko kot takšnega v celoti dojeli. Prav tako je vzpostavljena povezava med pojmom informacije in indikatorja: indikatorji so "smiselne" oz. "koristne" informacije, torej informacije, ki so posebej povedne glede lastnosti ali značilnosti sveta ali sistema, ki ga opazujemo. Vsaka informacija ni indikator. Opredelitev podaja tudi način uporabe indikatorjev kot osnove za odločanje in aktivnosti.

Indikatorji so parametri (lastnosti, ki jih merimo ali opazujemo) ali vrednosti, izpeljane iz parametrov, ki opisujejo nek pojav. Njihov pomen je širši od lastnosti, ki so neposredno povezane v vrednostjo parametra: zmanjšujejo število meritev in parametrov, ki bi bili sicer potrebni za celovit opis stanja, ter poenostavljajo proces komunikacije (OECD, 1993).

Gornja opredelitev predstavlja primer znanstveno-tehničnega pristopa. Uvaja natančnejši pojem od informacij: parametre ter implicitno povezuje indikatorje s kvantitativnimi vrednostmi. Indikatorji pa so tudi tukaj označeni kot sredstvo ali način reprezentacije stanja širšega sistema; razen tega je poudarjena še sporočilna funkcija.

Indikatorji so mere, ki povzemajo informacije o določeni temi in lahko kažejo na posebne probleme. So zadovoljivi odzivi ali odgovori na posebne potrebe ali vprašanja, ki jih zastavljajo odločevalci ter politiki. Prikazujejo trende; lahko posredujejo podatke o količini ali kvaliteti pojava. Lahko so več kot informacije, če so izbrani kot odziv na natančno opredeljene cilje politik. So pripomoček pri razvrščanju in določitvi ciljev oz. sistematičnem spremljanju učinkov politik (United Nations Commission on Human Settlements, 1999).

Poudarek opredelitve je na funkcijah in uporabnikih indikatorjev. Funkcije so lahko: prikazovanje ter vrednotenje stanja in trendov, orodje v procesih odločanja ter spremljanja udejanjanja politik. Skladno s tem so kot uporabniki navedeni "odločevalci" ali politiki.

Kot delovno opredelitev lahko vsebino navedenih definicij indikatorjev povzamemo na naslednji način: indikatorji so znaki ali simboli za kompleksne dogodke in sisteme; informacije, ki kažejo

značilnosti sistemov ali dogodkov; uporabljajo se za poenostavitev informacij o kompleksnih pojavih ter komunikacije in omogočajo kvantifikacijo.

Ob opredelitvah indikatorjev je smotno pojasniti, kakšna je razlika med podatki, parametri, indikatorji in indeksi. Običajna je naslednja razlaga: podatek je rezultat posamezne meritve, parameter pa je lastnost, ki jo merimo ali opazujemo. Za indikatorje lahko uporabimo katero od gornjih opredelitev - so informacije ali parametri s posebnimi lastnostmi, ki sporočajo o značilnostih sveta, sistemov ali dogodkov.

Dva zelo pomembna koraka pri pripravi programov za Strukturne sklade sta opredelitev ciljev in takšna porazdelitev sredstev med aktivnostmi, ki omogoča najbolj učinkovito uresničevanje ciljev. Med odločitvijo o porazdelitvi sredstev in cilji obstaja logična povezava. To povezavo je mogoče ponazoriti od zgoraj navzdol ali od spodaj navzgor. V praksi omogoča programiranje izmenjavo med obema pogledoma:

Pristop od zgoraj navzdol (top-down), pri katerem ogrodje ali model in nabor indikatorjev z opisi opredelijo strokovnjaki in raziskovalci. Od uporabnikov se pričakuje več ali manj neposreden prevzem orodij za merjenje, kriterijev in naborov indikatorjev. Praviloma so možne manjše prilagoditve lokalnim razmeram, vendar pa je proces glede na lokalne skupnosti ter druge uporabnike v glavnem eksteren. Vsa podpora je programirana v specifičnem kontekstu, ki je soroden določevanju globalnih ciljev. Kasneje to omogoča strategijo za pomoč in pospešuje rast določenemu številu specifičnih ciljev, ki se običajno ujemajo v prioritetni regiji. Vsak specifični cilj je sredstvo merjenja, kar omogoča določevanje (doseganje) operacijskih ciljev.

Pristop od spodaj navzgor (bottom-up), kjer so model, teme in nabori ter opisi indikatorjev opredeljeni v participatornem procesu v okviru lokalne skupnosti. Na ta način je mogoče zagotoviti "lastništvo" in upoštevanje dejanskih interesov ter prednostnih problemov skupnosti. Vložki (inputi) preko programskega (planskega) delovanja ustvarjajo prostorske učinke (outpute), rezultate in vplive/posledice. Učinke lahko razumemo kot operativne cilje, rezultate kot specifične cilje in vplive kot globalne cilje, vse skupaj pa tvori programske (planske) cilje. Učinki so dejansko dobre in servisne storitve, rezultati takojšnji in bližnji učinki, vplivi pa dolgotrajnejši vplivi. Operacijski cilji se izražajo preko učinkov (npr. skrb za šolanje, izvedbo tečajev, ki bi dolgoročno odpravili visoko stopnjo brezposelnosti). Specifični cilji se izražajo preko rezultatov (npr. izboljševanje situacije na področju brezposelnosti tekom izvajanja tečajev in šolanja). Globalni cilji se izražajo preko vplivov (npr. zmanjševanje stopnje brezposelnosti, gledano dolgoročno).

Vsaka naslednja stopnja programiranja je odvisna od predhodne. Globalni cilj na nižji stopnji je odvisen od specifičnega cilja na višji stopnji, specifični cilj na višji stopnji pa hkrati vsebuje vse cilje na nižji stopnji. Vendarle pa je potrebno upoštevati, da operacijski cilji obstajajo le na merljivi stopnji.

Nove evropske smernice predvidevajo in zahtevajo izvajanje spremljanja razvojnih programov na nov način, ki bo omogočal tako fizično kot finančno vrednotenje izvedenih aktivnosti in realizacijo načrtovanih ciljev.

Spremljanje razvojnih programov in projektov pomeni redni proces zbiranja podatkov o vloženih sredstvih, neposrednih produktih, rezultatih in vplivih izvajanja aktivnosti, ki smo jim vnaprej določili cilj. Gre za nov pristop, ki kvantitativnemu nadzoru doda kvalitativno vrednost, saj že med izvajanjem dolgoročnejšega projekta ali programa ugotavljamo realizacijo glede na načrtovanje. Spremljanje oziroma poročanje razvojnih aktivnosti bo potekalo preko vnaprej izbranih indikatorjih oz. kazalnikov, ki jih pripnemo cilju aktivnosti in ki bodo dobro odražali merjenje doseganja ciljev in učinkov intervencije.

Zato je izbor indikatorjev (kazalcev, kazalnikov) izredno pomemben tako v procesu priprave in vodenja kot v procesu spremljanja in vrednotenja razvojnih aktivnosti.

V nadaljevanju bomo opisali ključne značilnosti, ki jih moramo upoštevati pri izboru ustreznih indikatorjev za posamezno in konkretno raven.

Značilnosti dobrega indikatorja so:

Specifičnost – izbran indikator mora ustrezati namenu za katerega je izbran. Torej mora biti prilagojen aktivnosti.

Merljivost – indikatorji morajo biti taki, da jih lahko merimo – kvantitativni. Tudi če so kvalitativni, jih lahko izrazimo na merljiv način.

Dosegljivost – indikatorji morajo biti dosegljivi bodisi glede na cilj, ki ga merijo, bodisi glede čas, ki je na voljo za uresničitev postavljenega cilja.

Realističnost – indikator mora biti postavljen realistično, kar je povezano s postavitvijo ciljev. Le-ti ne smejo biti previsoki, ker so potem nerealni.

Normativnost - potrebno je imeti tudi referenčno vrednost (normativnost). Ta se določa na osnovi značilnosti ukrepa in na osnovi domačih in tujih izkušenj (benchmarking).

Časovno omejenost – tako kot vsak cilj, mora imeti tudi vsak indikator časovno opredelitev. Pomembno je, da je podatek relativno nov.

Jasnost - indikator mora biti jasno definiran in način merjenja mora biti jasno določen. Mora biti razumljiv vsem uporabnikom.

Zanesljivost - merjenje indikatorja mora biti zanesljivo.

Stroški - spremenljivka naj bi bila že izmerjena. Predvsem stroški merjenja ne smejo preseči koristnosti posameznega kazalnika.

3. Izbrani kazalci učinkov državnih pomoči

Na Službi Vladi RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko smo se odločili, da za splošno merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči po shemah za katere je pristojna naša služba, uporabimo naslednje kazalce:

- Kosmati donos od poslovanja,
- Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju,
- Dodana vrednost na zaposlenega.

Izbrane vrednosti kazalcev za posameznega prejemnika državne pomoči smo merili v obdobju 4 let. Prvo leto, to je leto, ko je bila prejemniku dodeljena državna pomoč, štejemo za izhodiščno leto, v naslednjih treh letih pa merimo rast oziroma padec vrednosti kazalnika.

Podatke o poslovanju smo dobili iz baz podatkov o poslovanju družb in samostojnih podjetnikov AJPEA ter družb iGV d.o.o. in Noviforum d.o.o.

Pri analizi rezultatov poslovanja je treba poudariti, da je višina dodeljenih državnih pomoči predstavlja le manjši delež v vrednosti investicije. Kljub temu smo pri analizi upoštevali rast oziroma padec vrednosti kazalnikov uspešnosti poslovanja podjetja oziroma samostojnega podjetnika kot posledico dodeljene državne pomoči. Izhajali smo iz predpostavke, da podjetja oziroma samostojni podjetniki investicije ne bi začeli, če državne pomoči ne bi prejeli.

4. Kosmati donos od poslovanja

Kosmati donos od poslovanja so poslovni prihodki, povečani za povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje ali zmanjšani za zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje.

5. Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur

Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju je povprečno število ljudi, ki so v obračunskem obdobju bili zaposleni v podjetju.

6. Dodana vrednost

Dodana vrednost je osnovni ekonomski indikator in temeljno merilo gospodarske aktivnosti in uspeha. Vsebinsko pomeni novoustvarjeno vrednost, ki so jo gospodarske družbe proizvedle v enem letu. Negativno dodano vrednost imenujemo izguba na substanci.

Dodana vrednost na zaposlenega oziroma produktivnost prikazuje, kolikšna vrednost dodane vrednosti je bila ustvarjena povprečno na zaposlenega. Gospodarska družba je poslovno uspešnejša, če je ugotovila čim večji znesek dodane vrednosti na zaposlenega in če je ugotovila čisti dobiček.

Služba Vladi RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko med drugimi upravlja tudi s shemama na podlagi Programa razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije (št. sheme 0040-5715334-2000) ter Programa spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (št. sheme 0006-5715334-2002). Učinkovitost obeh shem merimo poleg že s prej naštetimi splošnimi indikatorji še s posebnimi indikatorji, ki so bili določeni že ob sprejetju obeh programov. Oba programa imata tudi točno določene cilje, ki se jih želi doseči z izvajanjem programov.

7. Učinki državnih pomoči

Učinke državnih pomoči v nadaljevanju analiziramo po posameznih programih (shemah) oziroma po regijah. Uspešnost oziroma neuspešnost posameznega programa oziroma sheme merimo v primerjavi z ostalimi podjetji v regiji oziroma v državi. Uspešnost posameznih podjetij oziroma samostojnih podjetnikov ne primerjamo z ostalimi podjetji v panogah. Število zaposlenih se nanaša samo na zaposlene in samozaposlene v gospodarskih družbah in pri samostojnih podjetnikih.

8. Učinki dodeljenih državnih pomoči po programih

I. Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije (št. sheme 0040-5715334-2000)

		Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči		27	
Povprečna višina izplačila		9.672.242,97	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu		9.672.242,97	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		+15,82%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		+16,64%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega		-20,32%	+4,43%

II. Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (št. sheme 0006-5715334-2002)

		Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči		14	
Povprečna višina izplačila		5.959.451,28	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu		5.017.428,22	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		-47,11%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		-1,05%	+7,41%
Povprečna rast/padec		+24,27%	+4,43%

dodana vrednost na zaposlenega		
--------------------------------	--	--

III. Rekonstrukcija dostavne žičnice ATC Kanin d.o.o. (št. sheme 0006-5700167-2000)

		Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči		1	
Povprečna višina izplačila		122.288.388,48	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu		122.288.388,48	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		+25,76%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		-5,31%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega		+28,20%	+4,43%

IV. Mali projekti na območjih s posebnimi razvojnimi problemi (št. sheme 0002-5700167-2000)

		Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči		3	
Povprečna višina izplačila		18.848.029,47	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu		8.847.477,89	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		+26,72%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		+6,18%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega		+17,82%	+4,43%

V. Regionalna shema državnih pomoči (št. sheme 004-5715334-2001/I, II, III in V)

		Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči		36	
Povprečna višina izplačila		23.279.795,00	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu		17.498.929,38	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		+16,58%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		-15,71%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega		-0,25%	+4,43%

**VI. Kreditna shema za financiranje investicij v mikro in majhnih podjetij ter pri podjetnikih posameznikih
(št. sheme 0007-5715334-2002)**

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	1	
Povprečna višina izplačila	1.500.000,00	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	105.882,20	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+31,26%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	0,00%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+15,79%	+4,43%

**VII. Zasavska garancijska shema
(št. sheme 0010-5715334-2002)**

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	40	
Povprečna višina izplačila	9.021.949,63	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	1.133.225,47	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+14,38%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-11,35%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+8,54%	+4,43%

**VIII. Pomurska garancijska shema
(št. sheme 0011-5715334-2002)**

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	28	
Povprečna višina izplačila	5.164.750,08	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	423.218,33	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+8,85%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+8,72%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-1,22%	+4,43%

IX. Državne pomoči odobrene pred letom 1999

		Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči		15	
Povprečna višina izplačila		675.422,94	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu		24.207,40	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		+12,44%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		+22,64%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega		+42,62%	+4,43%

9. Učinki dodeljenih državnih pomoči po regijah

I. Goriška statistična regija

		Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči		37		
Povprečna višina izplačila		12.944.450,60		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu		9.457.760,00	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		-41,76%	+13,79%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		-4,67%	+5,14%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega		+16,50%	+3,65%	+4,43%

II. Zasavska statistična regija

		Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči		48		
Povprečna višina izplačila		489.704.799,55		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu		258.743.912,24	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja		+9,60%	+10,77%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur		-7,60%	+2,73%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega		+3,30%	+6,78%	+4,43%

III. Obalno kraška statistična regija

		Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči		3		
Povprečna višina izplačila		14.487.158,00		
Povprečna višina		9.282.999,95	Regija	Republika Slovenija

državne pomoči v izplačilu			
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+8,89%	+11,93%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-10,56%	+6,91%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-15,75%	+1,78%	+4,43%

IV. Notranjsko kraška statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	5		
Povprečna višina izplačila	45.771.364,84		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	42.011.891,30	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+21,01%	+18,62%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+17,44%	+9,45%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+64,23%	+6,14%	+4,43%

V. Pomurska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	72		
Povprečna višina izplačila	10.989.601,79		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	5.203.043,24	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+4,91%	+20,80%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-47,93%	+10,48%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+0,82%	+7,04%	+4,43%

VI. Koroška statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	4		
Povprečna višina izplačila	44.525.000,00		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	40.816.151,72	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+23,58%	+2,67%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+15,82%	+7,22%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+2,26%	+9,45%	+4,43%

VII. Jugovzhodna Slovenija

Število prejemnikov državne pomoči	19		
Povprečna višina izplačila	28.925.429,21		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	21.846.553,94	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+20,24%	+13,16%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+11,94%	+6,92%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-2,06%	7,83%	+4,43%

VIII. Savinjska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	16		
Povprečna višina izplačila	12.868.627,56		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	10.542.689,29	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+12,04%	+15,47%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+3,55%	+6,50%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+1,32%	+5,20%	+4,43%

IX. Podravska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	8		
Povprečna višina izplačila	18.678.126,22		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	16.071.552,41	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+5,56%	+15,4%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+0,65%	-0,1%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+12,33%	+12,2%	+4,43%

X. Gorenjska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	4		
Povprečna višina izplačila	20.920.110,50		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	20.920.110,50	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+17,06%	+12,35%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+1,05%	+4,39%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+17,07%	+4,50%	+4,43%

XI. Osrednjeslovenska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	15		
Povprečna višina izplačila	18.902.580,80		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	13.946.010,84	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+24,13%	+14,39%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+11,33%	+8,80%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-1,54%	+2,99%	+4,43%

XII. Spodnjeposavska statistična regija

Število prejemnikov državne pomoči	2		
Povprečna višina izplačila	27.655.175,56		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	20.981.963,27	Regija	Republika Slovenija
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+5,68	+23,73%	+14,25%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-11,81%	+13,33%	+7,41%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-7,16	+4,77%	+4,43%

Priloge:

- Seznam prejemnikov regionalnih državnih pomoči v letu 2003 po regijah
- Seznam prejemnikov regionalnih državnih pomoči v letu 2003 po programih oziroma shemah

Uporabljeni viri:

- Arhiv Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko,
- Priročnik za spremljanje razvojnih programov, Agencija RS za regionalni razvoj, oktober 2003,
- Obrazložitev Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja,
- Poročilo o razvoju, Kazalniki razvoja Slovenije (analitična priloga), Urad Vlade RS za makroekonomske analize in razvoj, april 2007
- <http://www.gvin.com/>, <http://www.ajpes.si/>, <http://www.ibon.com/>.

MINISTRSTVO ZA PROMET

4. **Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu** (0001-5028388-2003)
5. **Shema za spodbujanje nabave okolju prijaznejših težkih tovornih vozil** (0001-5028388-2008)
6. **Davek na tonažo** (0001-5028256-2007)

Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu

Obvezno gospodarsko javno službo prevoza potnikov v notranjem železniškem potniškem prometu skladno z zakonodajo izvaja prevoznik Slovenske železnice, d.o.o., PE Potniški promet. Na podlagi določil Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu (Uradni list RS št. 99/08) ter pogodbe med državo in prevoznikom, se slednjemu izplačuje nadomestilo na opravljeni vlakovni kilometer (vlakovni kilometer je prevoz vlaka na razdalji enega kilometra, v nadaljevanju vlkm) za pokrivanje dela stroškov opravljanja storitev notranjega železniškega potniškega prometa po veljavnem voznem redu in tarifni obveznosti. Višina nadomestila za pokrivanje dela stroškov izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu ne presega razlike med:

- zmnožkom opravljenih vlkm in tržne oz. ekonomske cene za vlkm ter
- zmnožkom opravljenih vlkm in dosežene tarifne cene za vlkm.

Na podlagi Zakona o javnih financah (Ur. l. RS št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 127/06, 14/07, 109/08, 49/09), Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2008 in 2009 (Ur. l. RS št. 114/07, 58/08, 109/08, 26/09, 31/09, 59/09, 96/09, 99/09), Zakona o železniškem prometu (Ur. l. RS št. 44/07-UPB4 in 58/09) in 4. člena Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu (Ur. l. RS št. 99/08) je bila med Vlado Republike Slovenije in Slovenskimi železnicami, d.o.o. sklenjena Pogodba št. 3/2009 o izvajanju obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu za obdobje od 01.01.2009 do 31.12.2009. V pogodbi št. 3/2009 je bilo opredeljeno, da Slovenske železnice, d.o.o. v obdobju od 01.01.2009 do 31.12.2009 v okviru javne gospodarske službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu prepeljejo 16,3 mio potnikov in opravijo 10,6 mio vlakovnih kilometrov na območju Republike Slovenije skladno s potrjenim voznim redom ter da naročnik zagotovi sredstva za izvajanje obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu v višini 3,9846094696 EUR (z DDV) na opravljeni vlakovni kilometer (vlkm) na območju Republike Slovenije, in sicer do višine 42.304.790,00 evrov (z DDV).

Prevoznik je v letu 2009 prepeljal 15,8 mio potnikov, kar je za 512 tisoč potnikov manj kot je bilo predvideno s pogodbeno dinamiko (16,3 mio potnikov) in za 743 tisoč potnikov manj kot v letu 2008, pri čemer so se potniki prepeljali na daljših razdaljah, kar se je odrazilo v večjem obsegu dela. Potniki so v letu 2009 potovali na povprečni razdalji 52,1 km, kar je za 2,6% dlje kot v preteklem letu.

Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem (in čezmejnem regijskem) železniškem prometu v letu 2009

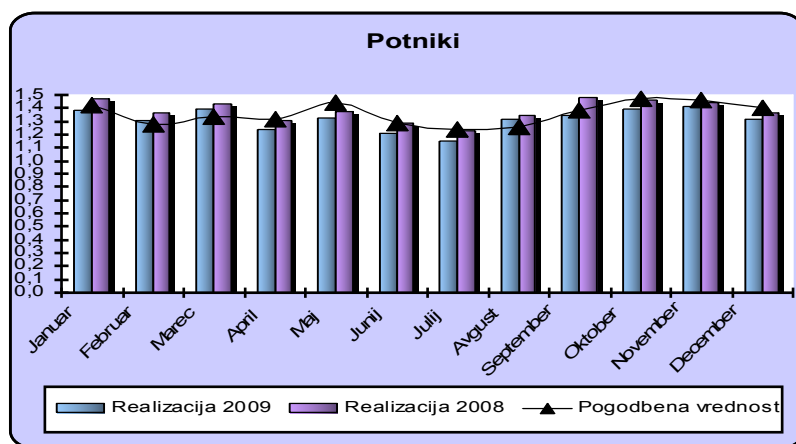
Shema / individualna DP:

Št. sheme: 0001-5028388-2003

Ukrep/ program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje – vlkm konec 2008)	Izračun za leto 2009	Uspešnost	Vložena sredstva DP (EUR)	Učinkovitost	Učinek (pozitivni/ negativni/ ni ga še možno določiti)	Opomba
Prevoz potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu	Cilji (Plan): Zagotovitev mobilnosti prebivalstva v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu z izvajanjem voznega reda, za zadovoljevanje potreb in pričakovanj uporabnikov storitev javnega prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu.	Planirani vlakovni kilometri (vlkm)	2008	10,59 mio vlkm	10,62 mio vlkm	101,2% realizacija vlkm glede na plan oz. 101,4% glede na referenčno leto 2008.	42.304.790,00	V primerjavi z referenčnim letom 2008 se je obseg vlkm pri prevozu potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu povečal za 1,4%, ob enakem nadomestilu iz proračunskih sredstev, pri čemer je znašala inflacija v letu 2009 1,8% ¹ .	Pozitiven	Prevoznik je v letu 2009 pogodbeno količino vlkm presejal za 0,1 mio glede na plan (uveljavljena sprememba voznega reda od 07.09.2009 dalje je vplivala na povečanje vlkm).
	Rezultati: Zagotovitev prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu, v obsegu kot ga določa voznik, za zadovoljevanje potreb in pričakovanj uporabnikov storitev.	Realizirani vlakovni kilometri (vlkm)				10,74 mio vlkm		42.304.790,00		

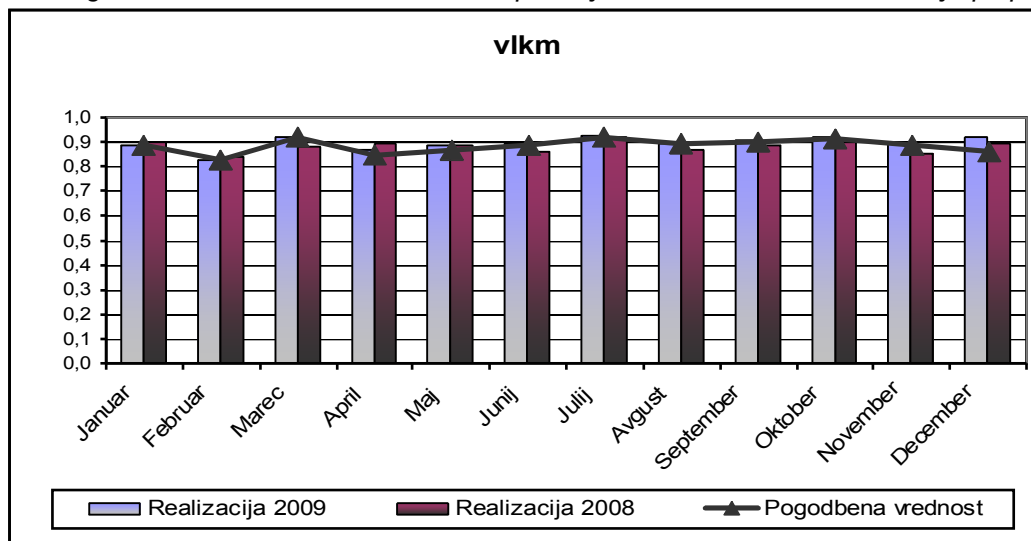
vir: UMAR– dostopno na spletni strani <http://www.umar.gov.si>

Slika 1: Prepeljani potniki v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 in vrednostjo po pogodbi

Plan pogodbene vrednosti obsega dela vlakovnih kilometrov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu na območju Republike Slovenije za leto 2009 je bil izračunan na osnovi načrtovanega voznega reda 2008/2009 po odločbi AŽP št. 3752-1/2008 ZP 63 06201 z dne 28.11.2008 in je obsegal 10.617.048 vlakovnih kilometrov. Zaradi izboljšanja storitev obvezne gospodarske javne službe so bile na podlagi naše vloge št. 3.2.2.-601/2009 z dne 09.07.2009 in z njo povezane odločbe AŽP št. 3757-1/2008 ZP 135 02003 z dne 14.08.2009 uveljavljene spremembe operativnega voznega reda od 07.09.2009 dalje. To je vplivalo na povečanje vlakovnih kilometrov, ki so se povečali za 1,17% v primerjavi z načrtovano vrednostjo. V notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu je bilo tako opravljenih 10.740.873 vlakovnih kilometrov po realiziranem voznem redu 2008/2009, s čimer je pogodbeno dinamiko (10,6 mio vlkm) presešel za 0,1 mio vlkm ter v primerjavi z letom 2008 (10,59 mio vlkm) povečal obseg vlkm za 1,4%.

Slika 2: Pregled realiziranih vlkm v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 in vrednostjo po pogodbi

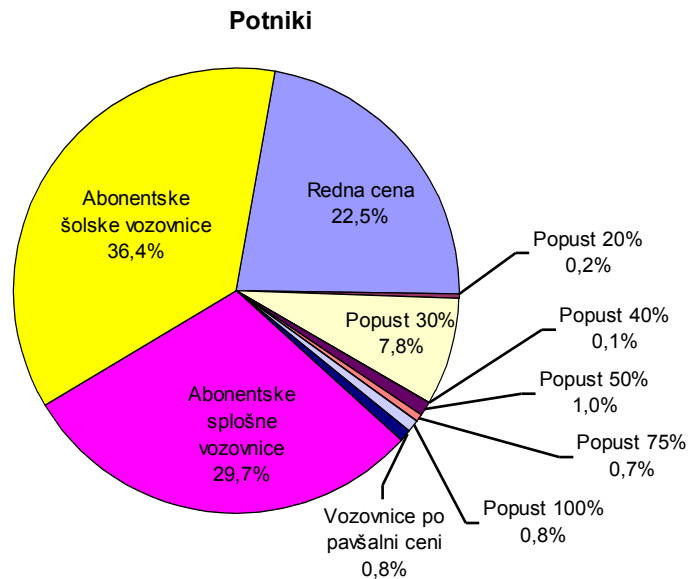

V strukturi notranjega potniškega prometa po segmentih predstavljajo mladi in odrasli še vedno največji delež, kar znaša v letu 2009 69,2% vseh prepeljanih potnikov.

V notranjem prometu so se v skladu z načrtom sistematično izvajale prodajne in promocijske dejavnosti pri pospeševanju prodaje rednih ponudb. Intenzivneje smo promovirali prevoz za starejše in upokoјencev in tako povečali uporabo vlaka pri tem segmentu za skoraj 3%.

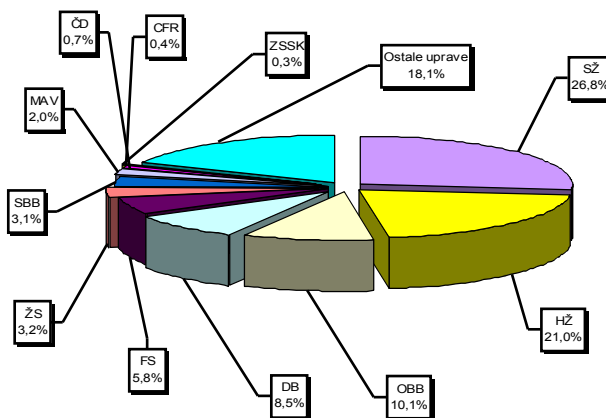
Mladi potniki še vedno predstavljajo največji segment. Opaziti je, da manj uporabljajo posamična potovanja, medtem ko se je delež abonentskih prevozov na šolanje ali študij povečal, predvsem potovanje z letnimi in polletnimi vozovnicami. K temu je prispevala uvedba abonentske vozovnice v obliki elektronske čip kartice, ki je vplivala na večji ugled podjetja in bistveno poenostavila postopke pri odpravi potnikov.

Slika 3: Struktura prepeljanih potnikov v notranjem železniškem prometu

V mednarodnem prometu je segmentacija izdelana po trgih oziroma po državah. V prevozu potnikov je najmočnejše zastopana Slovenija (odprava potnikov iz Slovenije), Hrvaška (HŽ) je drug najmočnejši trg. Sledijo Avstrija (ÖBB), Nemčija (DB) in Italija (FS).

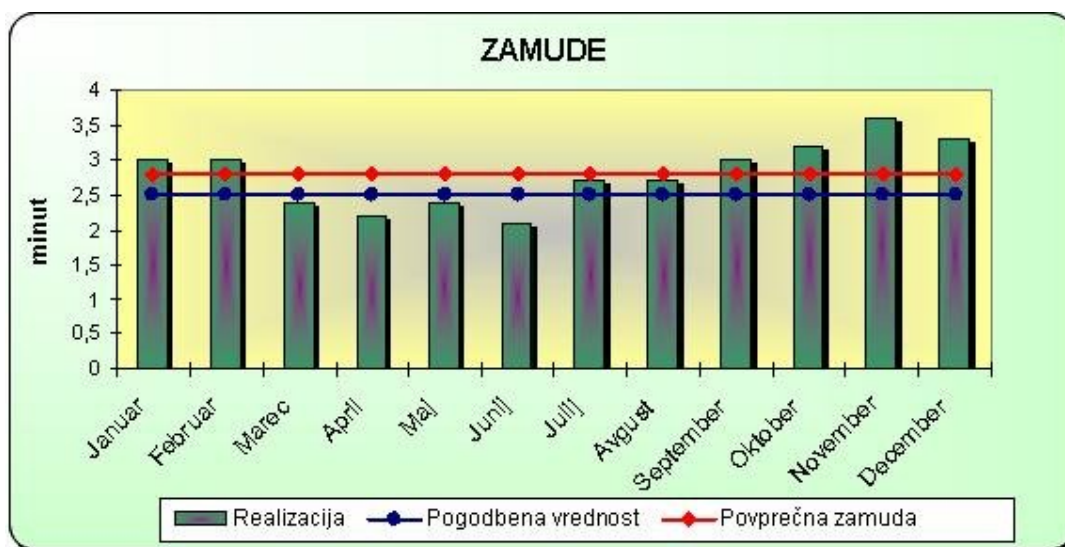
Slika 4: Struktura prepeljanih potnikov v mednarodnem železniškem prometu

V letu 2009 je povprečna zamuda znašala 2,8 minute na 100 vlkm (slika 5), kar predstavlja odstopanje od pogodbenega razmerja, s katerim je bila dovoljena zamuda določena na največ 2,5 minute na 100 vlkm.

Zamude v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu so bile v največji meri realizirane zaradi vzdrževanja javne železniške infrastrukture ter rednega vzdrževanja, ki v strukturi predstavljajo glavne vzroke, zaradi katerih izvajalec ni subjektivno odgovoren za preseganje dogovorjenih kriterijev iz pogodbe.

Slika 5: Zamude v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu

V letu 2009 je bilo prejetih 96 pohval, kar je za 37,1% več kot je bilo predvideno v kazalnikih, ki so sestavni del Poslovnega načrta in 275 pritožb. Največ pohval se nanaša na ustrežljivost osebja tako v vlaku kot na postajah. Število pritožb je manjše predvsem zaradi elementov kakovosti vlaka in voznega reda. Manjši je bil tudi delež pritožb, ki se je nanašal na osebje.

Pritožbe in pohvale se obravnavajo ter proučijo in na tej podlagi sprejmejo ustrezni ukrepi.

V letu 2009 s strani organov za notranji nadzor ni bilo izdanih poročil o ugotovljenih nepravilnosti in ni bilo izrednih dogodkov nastalih po krivdi izvajalca, ki se nanašajo na 7. člen pogodbe št. 3/2009 o izvajanju obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu.

S 01.03.2009 je uvedena Mestna dnevna vozovnica za območje Ljubljane, ki potnikom omogoča, da neomejeno potujejo z vlaki znotraj ljubljanskega mestnega območja med 15 postajami oziroma postajališči.

Sistem Ticketing ima odprte možnosti za nadaljnji razvoj in širitev. Zaradi kompleksnosti železniškega tarifnega in informacijskega sistema bo nadaljnji razvoj sistema potekal v fazah. Ena izmed razvojnih aktivnosti je bila že udeležena z začetkom letošnjega šolskega leta in sicer uvedba elektronskih vozovnic na osnovi novega tipa brezkontaktnih čip kartic desfire ev1, ki predstavljajo najbolj varno tehnologijo ta trenutka. Zamenjava papirnih abonentskih šolskih subvencioniranih vozovnic oziroma izkaznic s čip karticami predstavlja prvo fazo nadaljevanja razvoja Ticketinga.

Naslednje faze bodo zajemale razširitev brezkontaktnih čip kartic na vse abonente, kasneje pa uvedba zneskovne brezkontaktnih čip kartic in identifikacijske »klubske« kartice, ki bo

omogočala določene ugodnosti kot so npr. možnost spletnega nakupa vozovnic, zbiranje točk (program zvestobe) ipd.

Slovenske železnice načrtujejo tudi uvedbo drugih načinov prodaje, kot so kartomati in nakup preko spleta. Trenutno potekajo aktivnosti v zvezi s postavitvijo testnega kartomata na železniški postaji Ljubljana.

Spletno stran Slovenskih železnic obišče več kot 130.000 različnih obiskovalcev na mesec. Od 20.09.2009 dalje si uporabniki lahko ogledajo ponudbe v prenovljeni podobi na www.slo-zeleznice.si, ki je tako zdaj še bolj zanimiva, uporabna in informativna za potnike, poslovne partnerje in druge uporabnike.

Po rezultatih ankete, ki jo izvaja prevoznik in kjer potniki z ocenami od 1 (nezadostno) do 5 (odlično) ocenjujejo kakovost prevozne storitve, se je ta nekoliko izboljšala in znaša 3,51.

Potniki so od vseh elementov kakovosti najbolje ocenili osebje, in sicer predvsem urejenost in ustrežljivost. Nekoliko se je izboljšala tudi povprečna ocena voznega reda vlakov.

Shema za spodbujanje nabave okolju prijaznejših težkih tovornih vozil

Resolucija o prometni politiki Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 58/06) kot krovni dokument urejanja prometa in z njim povezanih dejavnosti, v drugem odstavku 3.3 točke med drugim določa, da bodo oblikovani ukrepi za stabilen in trajnostni razvoj slovenskega cestnega tovornega prometa, ki bodo poleg ostalega spodbujali podjetja k razvoju tovrstnih storitev in tehnologij ter njihovem ustreznemu trženju ter prispevali k njihovi mednarodni konkurenčnosti.

Vlada Republike Slovenije je sprejela sklep št. 35405-2/2008/7 dne 26.6.2008, s katerim je določila Shemo za spodbujanje nabave okolju prijaznejših težkih tovornih vozil. S tem sklepom je Vlada naložila Eko skladu j.s. izvedbo nalog in izvedbo navedene sheme v imenu in za račun Republike Slovenije. Za opravljanje nalog iz tega sklepa je Vlada tudi določila, da Eko sklad j.s. in Republika Slovenija skleneta pogodbo, s katero se podrobneje določijo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti. Prav tako je Vlada določila, da pogodbo sklene v imenu Republike Slovenije, kot ustanoviteljem sklada, minister, pristojen za promet.

Evropska komisija je dne 23.3.2009 sprejela odločitev (dokument št. C(2009) 2045), da je državna pomoč N 395/2008 – Slovenija »Shema za spodbujanje nabave okolju prijaznejših težkih tovornih vozil« zdužljiva s pogodbo ES, saj Shema predvideva spodbujanje nabave novih težkih tovornih vozil, ki so okolju prijaznejša, ker imajo vgrajeno opremo za uravnavanje emisij iz motorja, ki prehitujejo predpisane roke za začetek njihove obvezne uporabe. Do 1.10.2009 je dovoljena stopnja onesnaževanja v izpušnih plinih težkih tovornih vozil določena s predpisom EURO IV, po tem datumu pa bo začela veljati strožja stopnja za emisije iz težkih tovornih vozil EURO V. To tudi pomeni, da po tem datumu ni več mogoče registrirati novega težkega tovornega vozila, katerega stopnja onesnaževanja v izpušnih plinih presega najvišje dovoljene mejne vrednosti onesnaževanja, določenih s predpisom EURO V (2005/55 / 2005/78 / 2006/51 - TSV 141/02).

Dne 26.3.2009 je bila podpisana pogodba št. 2411-09-100011 o dodeljevanju nepovratnih finančnih spodbud za nabavo okolju prijaznejših težkih tovornih vozil, med Ministrstvom RS za promet in Eko skladom j.s., s katero so bili določeni obseg, namen in pogoji izvajanja Sheme, ter postopki, povezani z dodeljevanjem sredstev, nadzor porabe sredstev in izvajanje te pogodbe. S podpisom pogodbe je Eko sklad prejel pooblastilo za:

- pripravo in objavo javnega razpisa za nepovratne finančne pomoči za nabavo okolju prijaznejših težkih tovornih vozil 2SUB-CTP09,

- koriščenje in razdeljevanje sredstev za izvajanje Sheme,
- izvedbo vseh opravil, ki so potrebna za izpeljavo in zaključek Javnega razpisa v imenu in za račun Ministrstva za promet.

Dne 10.4.2009 je bilo s sklepom potrjeno besedilo Javnega razpisa za nepovratno finančno pomoč za nabavo okolju prijaznejših težkih tovornih vozil »2SUB-CTP09« s strani ministra za promet in direktorja Eko sklada, in imenovana strokovna komisija za vodenje postopka javnega razpisa in opravljanje nalog ter pristojnosti. Temu je dne 17.4.2009 sledila uradna objava v Uradnem listu št. 30/09. Sklad je javni razpis in celotno razpisno dokumentacijo objavil tudi na svojih spletnih straneh ter zagotovil ustrezno informiranje kandidatov po telefonu, elektronski pošti ali z dopisi. Dne 17.4.2009 je s sklepom imenovana strokovna komisija z zapisnikom potrdila še ustreznost razpisne dokumentacije skladno z določbami Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 50/07 in 61/08).

Shema / individualna DP:

SHEMA ZA SPODBUJANJE NABAVE OKOLJU PRIJAZNEJŠIH TEŽKIH TOVORNIH VOZIL
0001-5028388-2008

Ukre p/ program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost	Vložena sredstva DP (EUR)	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Spodbujanje nabave okolju prijaznejših težkih tovornih vozil EURO V	Cilji (Plan): Zmanjšanje emisij dušikovih oksidov v ozračje z nakupom okolju prijaznejših težkih tovornih vozil, ki sicer po zakonu še niso bila predvidena (za 1,5 g/kWh na posamezno vozilo EURO V).	Načrtovano zmanjšanje emisij dušikovih oksidov v ozračje	2008	3,5 g/kWh izpuščenih emisij dušikovih oksidov v ozračje na posamezno vozilo EURO IV.	2,0 g/kWh izpuščenih emisij dušikovih oksidov v ozračje na posamezno vozilo EURO V.	Sredstva so bila v skladu s cilji državne pomoči porabljen a za nakup ekoloških vozil EURO V.	4.000.000,00	Vpliv na okolje je pozitiven saj se letno zmanjšajo emisije dušikovih oksidov v ozračje za 666 ton.	Pozitiven / zmanjšanje emisij dušikovih oksidov za 42,86 % pri novo nabavljenih vozilih.	
	Rezultati: Nakup 1122 ekoloških vozil EURO V, ki bodo dosegla zmanjšanje emisij dušikovih oksidov v ozračje za približno 666 ton v vsakem letu življenjske dobe vozila.	Realizirano zmanjšanje emisij dušikovih oksidov v ozračje.				2,0 g/kWh izpuščenih emisij dušikovih oksidov v ozračje na posamezno vozilo EURO V.		4.000.000,00		

Merila za dodeljevanje nepovratne finančne pomoči

Merila za dodelitev nepovratne pomoči so bila določena v »Shemi za spodbujanje nabave okolju prijaznih težkih tovornih vozil« N 369/2008, ki jo je dne 23.3.2009 potrdila Evropska komisija, in določajo, da so do nepovratne pomoči upravičeni avtoprevozniki za:

- nova tovorna vozila z vgrajenim EURO V motorjem,
- pridobljena z nakupom ali s finančnim zakupom (leasingom),
- z največjo dovoljeno maso 12 ton in več (kategorija N3),
- prvič registrirana v RS po 1.1.2008.

Poleg tega je podjetje – vlagatelj moralo imeti sedež podjetja v Republiki Sloveniji, prevozniško licenco in registrirano dejavnost 49.410 Cestni tovorni promet.

Višina pomoči je določala tudi velikost podjetja, in sicer so za posamezno vozilo vlagatelji lahko prejeli največ:

- 4.000,00 EUR za upravičenca malo podjetje,
- 3.000,00 EUR za upravičenca srednje podjetje in
- 2.000,00 EUR za upravičenca veliko podjetje.

Velikost podjetja se je določala skladno z Prilogo I, k Uredbi Komisije (ES) št. 800/2008, z dne 6. avgust 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo členov 87 in 88 Pogodbe ES.

Določanje statusa vozila – kot novo vozilo se je štelo tudi novo vozilo, ki ga je upravičenec pridobil s finančnim zakupom (leasingom).

Skupna vsota razpisanih sredstev je bila 4 mio EUR.

Pregled strukture prejemnikov sredstev

Pomemben namen izvedbe javnega razpisa za nepovratne finančne pomoči za nabavo okolju prijaznejših težkih tovornih vozil je bil tudi ublažitev nastale gospodarske krize, ki ima še posebej opazen vpliv na poslovanje malih podjetij. Iz grafa 1 je razvidno, da je tudi dejansko bilo največ nepovratne finančne pomoči razdeljene malim podjetjem, in sicer skupaj 3.041.474,53 EUR ali 76 % razpoložljivih sredstev. Preostalih 18 % razpoložljivih sredstev je bilo razdeljenih srednjim podjetjem in najmanj, 6 % , velikim podjetjem.

Graf 1: Porazdelitev višine dodeljene pomoči med mala, srednja in velika podjetja

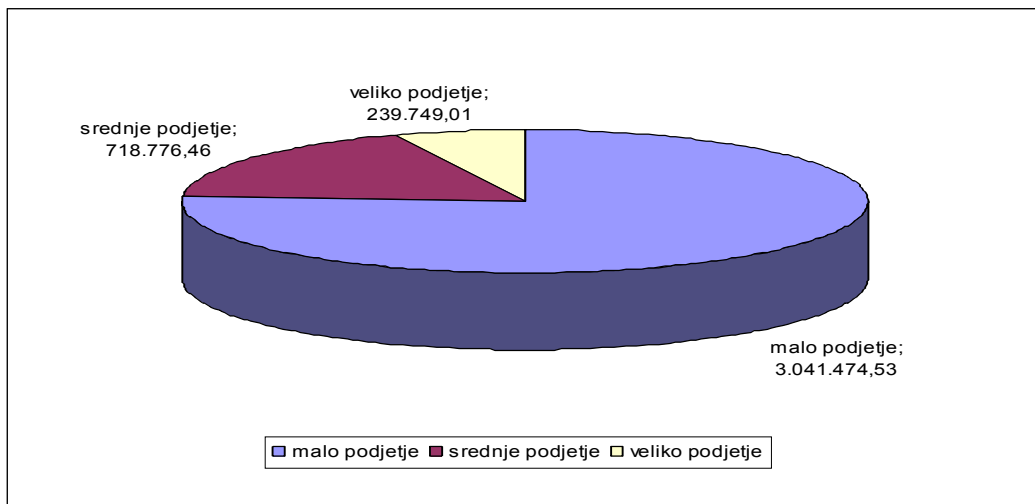

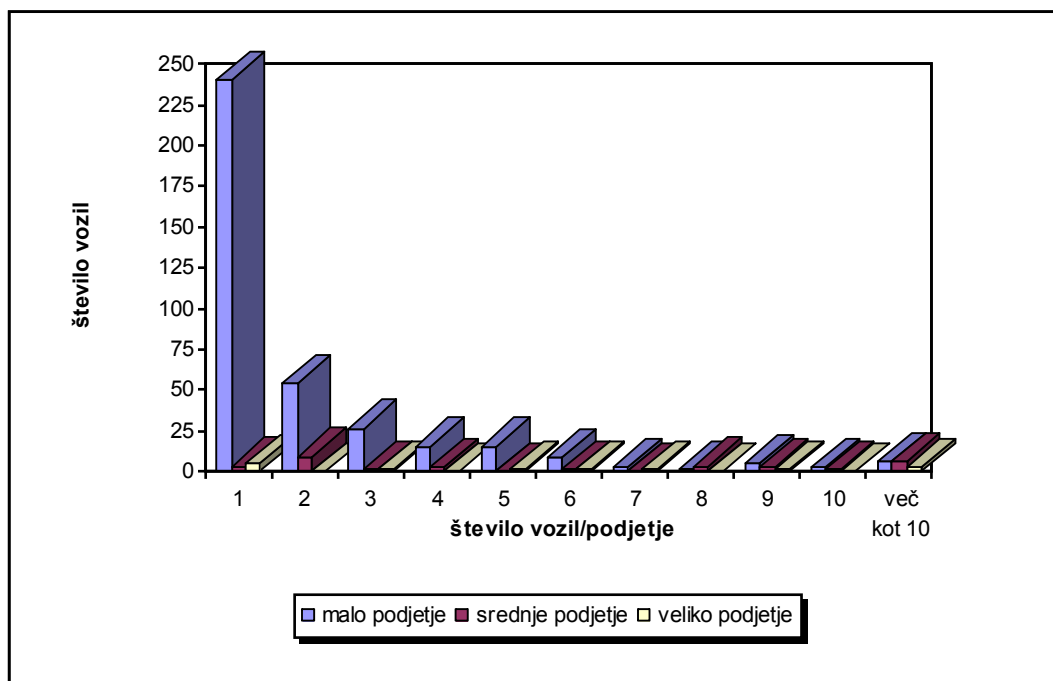
Tabela 1: Pregled števila podjetij, prejemnikov nepovratne pomoči glede na velikost podjetja

velikost podjetja	število prejemnikov	delež (%)
malo	370	90,9
srednje	26	6,4
veliko	11	2,7
skupaj	407	100

Podatki analize velikosti podjetij v tabeli ena kažejo, da je kar 90,9 % vlagateljev, ki so prejeli nepovratno pomoč, malih podjetij. Razpisni pogoji niso omejevali števila vlog na ime istega vlagatelja, zato se je sedem vlagateljev odločilo, da sodeluje na razpisu z več kot eno vlogo.

Prav tako lahko zaključimo, da je bilo dodeljenih največ nepovratnih finančnih pomoči za nakup enega novega vozila z EURO V motorjem, prejemnik pa je bilo malo podjetje. Skupaj 240 vlagateljev malih podjetij je prejelo nepovratno finančno pomoč za nakup enega, novega, okolju prijaznejšega težkega tovornega vozila. Vlagateljev, ki so zaprosili in prejeli nepovratno finančno pomoč za nakup več kot 13 novih vozil, je bilo devet, od tega dve mali podjetji, pet srednjih in dve veliki podjetji.

Graf 2: Pregled števila vozil v vlogi posameznega vlagatelja

Okoljski učinki

Nacionalni program varstva okolja postavlja zmanjševanje emisij toplogrednih plinov kot osnovni cilj in nalogo Slovenije (ReNPVO, 2006). Prav tako je Slovenija z ratifikacijo Kjotskega protokola prevzela odgovornost za 8 % zmanjšati emisije toplogrednih plinov v obdobju 2008-2012 glede na izhodiščno leto 1986 oziroma glede na leto 1995 za tri skupine plinov (CO₂, CH in NO). Za izpolnjevanje obveznosti Kjotskega protokola je Vlada RS sprejela leta 2003, z dopolnitvami 2004,

2006 in sklepom vlade 35405/2/2009/9 dne 30.7.2009 Operativni program zmanjševanja emisij toplogrednih plinov.

Po posameznih skupinah plinov so v zadnjem obdobju najbolj narasle emisije dušikovih oksidov, razlog za to je povečan delež vozil z vgrajenim katalitičnimi pretvorniki izpušnih plinov, ki sicer zmanjšujejo izpuste določenih onesnaževal v ozračje, vendar pa je njihov stranski produkt NO_x. Po podatkih Agencije za okolje, je največji vir emisij toplogrednih plinov iz prometa prav cestni promet. V zadnjih letih namreč močno narašča število cestnih motornih vozil, moč in prostornina njihovih motorjev in njihova uporaba, čemur pa težko sledi razvoj infrastrukture. V zadnjih letih se je močno povečala tudi delež cestnega tovornega prometa, predvsem tranzitnega.

Poraba energije v prometu pomembno vpliva na emisije onesnaženja v okolje. Temelji namreč izključno na uporabi fosilnih goriv, sorazmerno z njeno rastjo posredno naraščajo tudi izpusti toplogrednih plinov. Zmanjšanje negativnih vplivov porabe fosilnih goriv v prometu sodi k ciljem Kjotskega protokola. Doseči jih je mogoče z zmanjšanjem prometnega povpraševanja, povečane energetske učinkovitosti prevoznih sredstev ali povečanjem deleža alternativnih oziroma bolj trajnostnih virov energije oziroma goriv.

Poraba energije v prometu je tesno povezana z njegovim obsegom in posledično z gospodarsko rastjo. Povečevanje deleža cestnega in letalskega prometa zaradi povečanega povpraševanja v kombinaciji s težjimi in močnejšimi vozili so za zdaj uravnotežile tehnološke izboljšave pri energetske učinkovitosti motorjev. Zmanjšanje specifične porabe zaradi tehnoloških izboljšav je za tovornjake in avtobuse predvideno do 6 % do leta 2015 oziroma do 2,5 % do leta 2010.

Nujen ukrep pri doseganju zastavljenih ciljev je tudi priprava in izvajanje zakonodaje, ki pospešuje uvajanje uporabe vozil z naprednejšo in okolju prijaznejšo tehnologijo vgrajenih pogonskih motorjev v cestnem prometu. Kratek pregled razvoja mejnih vrednosti za emisije težkih motornih vozil je podan v spodnjih preglednicah.

Tabela 2: Razvoj mejnih vrednosti za emisije težkih tovornih vozil

Direktiva 99/96 / 2001/27 – TSV 141/00 – motorji na kompresijski vžig in motorji na prisilni vžig (NG in LPG) 2005/55 / 2005/78 / 2006/51 – TSV 141/01

Začetek homologacije	Začetek obvezne uporabe za registracijo novih vozil
1. julij 2000 – A	1. oktober 2001 – A (EURO III)
1. oktober 2005 – B1	1. oktober 2006 – B1 (EURO IV)
1. oktober 2008 – B2	1. oktober 2009 – B2 (EURO V)

Postopek preskušanja ESC, ELR

	Vrstica	Masa ogljikovega monoksida (CO) g/kWh	Masa ogljikovodikov (HC) g/kWh	Masa dušikovih oksidov (NO _x) g/kWh	Masa delcev (PT) g/kWh	Dim m ⁻¹
EURO III	A (2000)	2,1	0,66	5,0	0,10 0,13 (1)	0,8
EURO IV	B1 (2005)	1,5	0,46	3,5	0,02	0,5
EURO V	B2 (2008)	1,5	0,46	2,0	0,02	0,5

C (EEV)	1,5	0,25	2,0	0,02	0,15
⁽¹⁾ Pri motorjih z delovno prostornino, manjšo od 0,75 dm ³ na valj, in nazivno vrtilno frekvenco, večjo od 3000 min ⁻¹ .					

Postopek preskušanja ETC

	Vrstica	Masa ogljikovega monoksida (CO) g/kWh	Masa ne-metanskih ogljikovodikov (NMHC) g/kWh	Masa metana (CH ₄) ⁽²⁾ g/kWh	Masa dušikovih oksidov (NO _x) g/kWh	Masa delcev (PT) ⁽³⁾ g/kWh
EURO III	A (2000)	5,45	0,78	1,6	5,0	0,16 0,21
EURO IV	B1 (2005)	4,0	0,55	1,1	3,5	0,03
EURO V	B2 (2008)	4,0	0,55	1,1	2,0	0,03
	C (EEV)	3,0	0,40	0,65	2,0	0,02
⁽¹⁾ Pri motorjih z gibno prostornino, manjšo od 0,75 dm ³ na valj, in z nazivno vrtilno frekvenco, večjo od 3000 min ⁻¹ .						

Nakup okolju prijaznejšega težkega tovornega vozila z vgrajenim EUR V namesto z EUR IV motorja, v času, ko to še ni bila zakonska obveza, pomeni tudi dolgoročen okoljski učinek. Pozitivni učinki so najbolj izrazito odražajo v zmanjšanju izpustov dušikovih oksidov, ogljikovega monoksida in prašnih delcev v okolje. Zmanjšanje izpustov je povezano s celotno dobo uporabe vozila, kar pomeni, da bo 1122 vozil z vgrajenim EURO V namesto EURO IV motorja v ocenjeni povprečni življenjski dobi vozila v okolje izpustilo 1,5 g NO_x/kWh manj kot bi ga sicer. Na osnovi podatkov, ki nam jih je posredovalo Združenje za promet pri Gospodarski zbornici Slovenije, prevozi takšno vozilo v povprečju 120.000 km letno, s povprečno porabo 33 l dieselskega goriva na 100 kilometrov. Tako bo 1122 vozil, ki so prejela nepovratno finančno pomoč, doseglo zmanjšanje emisij NO_x v ozračje za približno 666 ton v vsakem letu življenjske dobe vozila. Pomemben vir dušikovih oksidov (NO_x) je ravno promet (ocenjeno na okrog 60 %).

Velik učinek na kvaliteto zraka ima tudi izboljšana tehnologija vgrajenih filtrov trdnih delcev, ki so še posebej nevarni za zdravje ljudi. Povišane koncentracije delcev v ozračju namreč povezujejo s porastom števila bolezni dihal ter srca pri ljudeh.

Prašni delci so velik problem predvsem v urbanih okoljih, ne samo pri nas, ampak tudi drugod po svetu, zelo izrazito v velemestih. Javno dostopni podatki avtomatskih merilnih postaj kažejo, da so mejne vrednosti koncentracij prašnih delcev PM₁₀ (povprečna dnevna vrednost je 50 µg PM/m³) drastično presežene predvsem na prometnih območjih, kar kaže na to, da emisije iz prometa močno vplivajo na vsebnost delcev v zraku in njegovo kvaliteto. Podatki ARSO kažejo, da so prav tehnološke izboljšave in energetska učinkovitosti motorjev v obnovljenem voznem parku v zadnjih letih bistveno prispevale k zmanjšanju onesnaženja z PM₁₀ in manjšimi delci v ozračju.

Davek na tonažo

Priloženo vam posredujemo izpolnjene tabele s kazalniki učinkovitosti dodeljene državne pomoči. Prva tabela se nanaša na kazalnik števila pomorščakov pripravnikov na ladjah vključenih v sistem davka na tonažo. Glede na izhodiščni datum 1.1.2008 bili 3 pripravniki državljani RS ali države članice EU na ladjah vključenih v sistem davka na tonažo. To število se je povečalo skladno s planom zato ocenjujemo, da je bila shema v tem pogledu učinkovita z oceno 5.

Druga tabela se nanaša na delež tonaže, vključene v sistem davka na tonažo. Ta delež se je glede na izhodiščno leto povečal v letu 2008 približno za 28%, v letu 2009 pa za približno 14%. Ocenjujemo, da je bila shema pomoči v tem pogledu prav tako učinkovita z oceno 5. Pri tem pa je treba upoštevati, da gre za v pomorstvu za obdobje rasti. Končna in realna ocena bo lahko podana samo po zaključku desetletnega obdobja.

Priloženo posredujemo tudi izpolnjeno tabelo Sektorja za spremljanje državnih pomoči z našo oceno.

1. tabela

		Kratki opisi, kazalniki oz. vrednosti		
Opisni cilj		Ohranitev/povečanje števila pomorščakov pripravnikov državljanov RS ali druge države članice s prebivališčem v RS na ladjah, vključenih v sistem davka na tonažo*		
Socialno ekonomski oziroma finančni plan		Povečanje števila pomorščakov pripravnikov državljanov RS ali druge države članice s prebivališčem v RS v desetletnem obdobju za 300% glede na izhodiščno leto.		
V primeru, da gre za večletno shemo, je potrebno navesti socialno ekonomski oziroma finančni plan po letih		Leto	% povečanja glede na izhodiščno leto	
			plan	realizacija
		2008	0	250 (8 pripravnikov)
		2009	250	433 (13 pripravnikov)
		2010	300	
		2011	300	
		2012	300	
		2013	300	
		2014	300	
		2015	300	
2016	300			
2017	300			
Začetno oz. temeljno izhodišče (začetne vrednosti, ki se bodo merile s kazalniki)		Število pomorščakov pripravnikov državljanov RS ali druge države članice s prebivališčem v RS na dan 1.1.2008 znaša <u>3</u> .		
Kazalniki na podlagi katerih se bo merila učinkovitost		Število planiranih pomorščakov pripravnikov državljanov RS ali druge države članice s prebivališčem v RS		
Viri podatkov		Združenje ladjarjev Slovenije, DURS		
Kratkoročno učinkovitosti	obdobje	ocenjevanja	Kratkoročna učinkovitost se bo merila letno.	
Dolgoročno učinkovitosti	obdobje	ocenjevanja	Dolgoročna učinkovitost se bo merila na 10 let, saj zavezanci vstopajo v shemo za 10 let z možnostjo	

	podaljšanja.
Prvi pričakovani učinki (datum, kvartal, leto)	Prvi pričakovani učinki bodo merljivi oz. določljivi leta 2009

2. tabela

	Kratki opisi, kazalniki oz. vrednosti		
Opisni cilj	Ohranitev/povečanje neto tonaže ladij, s katerimi poslujejo družbe, vključene v sistem davka na tonažo*.		
Socialno ekonomski oziroma finančni plan	Povečanje tonaže v desetletnem obdobju za 34% glede na izhodiščno leto.		
V primeru, da gre za večletno shemo, je potrebno navesti socialno ekonomski oziroma finančni plan po letih	Leto	% povečanja tonaže glede na izhodiščno leto	
		plan	realizacija
	2008	0	28%
	2009	2	14%
	2010	5	
	2011	8	
	2012	10	
	2013	12	
	2014	17	
	2015	23	
2016	28		
2017	34		
Začetno oz. temeljno izhodišče (začetne vrednosti, ki se bodo merile s kazalniki)	Skupna tonaža ladij s katerimi poslujejo družbe vključene v sistem davka na tonažo na 1.1.2008 je bila 241.039.		
Kazalniki na podlagi katerih se bo merila učinkovitost	neto tonaža ladje		
Viri podatkov	DURS, Združenje ladjarjev Slovenije		
Kratkoročno obdobje ocenjevanja učinkovitosti	Kratkoročna učinkovitost se bo merila letno.		
Dolgoročno obdobje ocenjevanja učinkovitosti	Dolgoročna učinkovitost se bo merila na 10 let, saj zavezanci vstopajo v shemo za 10 let z možnostjo podaljšanja.		
Prvi pričakovani učinki (datum, kvartal, leto)	Prvi pričakovani učinki bodo merljivi oz. določljivi leta 2009		

* Pri povezanih družbah, ki so vključene v sistem davka na tonažo, se upošteva skupna tonaža ladij, s katerimi posluje vsaka od povezanih družb, pri čemer se tonaža iste ladje v to vsoto šteje samo enkrat.

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO

V poročilo o učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči po posameznih shemah v letu 2009 smo zajeli tiste sheme pomoči, ki jih je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP) izvajalo na podlagi obstoječih shem državnih pomoči v smislu določil 106. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije in sheme državnih pomoči, ki se izvajajo na podlagi Uredbe Komisije št. 1857/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri državni pomoči za majhna in srednje velika podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo kmetijskih proizvodov, in o spremembi Uredbe (ES) št. 70/2001 (UL L št. 358 z dne 16. 12. 2006, str. 3–21).

Poročilo pa ne vključuje ocene učinkovitosti za državne pomoči, dodeljene s strani lokalnih skupnosti in pomoči "de minimis" v kmetijskem sektorju, dodeljene na podlagi Uredbe Komisije (ES) št. 1535/2007 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES pri pomočeh de minimis v sektorju kmetijske proizvodnje (UL L št. 337/35 z dne 21.12.2007) in de minimis pomoči ribiškemu sektorju, dodeljene na podlagi Uredbe Komisije (ES) št. 875/2007 z dne 24. julija 2007 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za pomoč de minimis v ribiškem sektorju in o spremembah Uredbe (ES) št. 1860/2004. V oceno učinkovitosti pa je vključena shema, ki temelji na Uredbi Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči de minimis (de minimis za gospodarstvo, ki je bila iz pravne varnosti pred letom 2009 uvrščena med obstoječe sheme pomoči v kmetijstvu).

Poročilo vključuje poleg ocene učinkovitosti posamezne sheme, kot to predvideva Navodilo za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči (v nadaljevanju navodilo), tudi skupno oceno učinkovitosti po posameznih področjih.

Pri pripravi skupne ocene učinkovitosti smo izhajali iz internih virov MKGP in Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljevanju AKTRP) in Ocene stanja v kmetijstvu v letu 2009 (KIS, 2010).

Pri pripravi ocene učinkovitosti po posameznih shemah smo naleteli na podobne težave kot pri pripravi poročil v preteklih letih. Čeprav imajo ukrepi opredeljene cilje (opisno), pri večini konkretni kazalniki in opredelitev začetnega referenčnega stanja pred izvajanjem sheme, oziroma sistemi spremljanja izvajanja na podlagi opredeljenih kazalnikov še niso na voljo. V tem delu je poročilo pripravljeno predvsem na osnovi podatkov, ki so jih posredovali nosilci ukrepov oziroma shem pomoči.

STANJE KMETIJSTVA

Kmetijstvo v letu 2009

Leto 2009 je močno zaznamovala gospodarska kriza, ki se je med drugim odrazila v negativni realni rasti bruto domačega proizvoda (-7,6%), povečanju brezposelnosti ter velikem javnofinančnem primanjkljaju.

Leto je bilo neugodno tudi za kmetijstvo. Nadaljeval se je trend zmanjševanja obsega proizvodnje, ki je opazen že od leta 2004. Rastlinska pridelava je bila po začasnih ocenah sicer nekaj večja kot v letu 2008, močno pa se je zmanjšal obseg živinoreje. Zmanjšanje je predvsem posledica ponovnega padca obsega prašičereje, zmanjšuje pa se tudi prireja mleka. V rastlinski pridelavi so neugodne vremenske razmere precej zmanjšale količino in kakovost pridelka ozimnega žita, oljne ogrščice in stročnic, dobra pa je bila letina koruze, krompirja, hmelja in krme ter sadja in grozdja.

Ob manjšem skupnem obsegu proizvodnje v kmetijstvu so v letu 2009 močno padle tudi cene. Cene kmetijskih proizvodov so bile na povprečni letni ravni 15% nižje kot v letu 2008. Cene rastlinskih pridelkov so v povprečju padle za 20%, cene žita za več kot tretjino. Cena mleka se je znižala za več kot 20% in zdrsnila na najnižjo raven v zadnjem desetletju. Precej nižje kot v letu prej so bile tudi cene prašičev. Čeprav so v letu 2009 padle tudi cene proizvodnih vložkov za kmetijstvo, med njimi najbolj cene mineralnih gnojil, energije in krmil, je bilo to zmanjšanje na

agregatni ravni (v povprečju za 6%) bistveno manj izrazito kot pri cenah kmetijskih proizvodov. Že tako neugodna cenovno-stroškovna razmerja so se zato v letu 2009 še poslabšala.

Zaradi manjšega obsega proizvodnje in izrazitega padca odkupnih cen so se v letu 2009 že drugo leto zapored močno poslabšali tudi ekonomski rezultati kmetijstva. Po začasnih ocenah ekonomskih računov sta bila tako bruto dodana vrednost kot faktorski dohodek kmetijstva realno okoli 16% nižja kot v letu prej in med najnižjimi v zadnjem desetletju. Ocene na osnovi modelnih kalkulacij kažejo, da so se ekonomski rezultati poslabšali pri proizvodnji večine rastlinskih pridelkov (z izjemo vinogradništva) ter pri prireji mleka. Pri večini ostalih živinorejskih usmeritev so bili rezultati podobni ali boljši kot v letu prej, k čemur je prispeval padec cen krmil ob manjših spremembah odkupnih cen.

Proračunska izplačila, povezana s kmetijstvom (404,3 milijona evrov) se v letu 2009 niso pomembneje povečala (+1,7%), kar kaže na postopno umirjanje hitre rasti, ki je bila značilna za leta po vstopu v EU. Ob tem so bila zaradi večjega deleža sofinanciranja ukrepov s strani EU (57%) izplačila iz nacionalnih sredstev manjša kot v letu prej (-6%). Največ proračunskih sredstev je bilo tudi v letu 2009 namenjeno tržnim ukrepom in neposrednim podporam (44%) ter razvoju podeželja (45%), delež namenjen financiranju splošnih storitev za kmetijstvo (vključuje predvsem sheme državnih pomoči) pa je ostal razmeroma nizek (11%). V okviru prvega stebra kmetijske politike je bilo več sredstev kot v letu prej izplačanih za neposredna plačila ter ukrepe za zniževanje stroškov (sofinanciranje zavarovanja, trošarine), obseg izplačil odškodnin in drugih specifičnih podpor kmetijskim gospodarstvom pa se je močno zmanjšal. V okviru ukrepov politike razvoja podeželja je bilo zaradi spremenjene dinamike izplačil manj sredstev kot v letu prej porabljenih za izravnalna plačila za območja z omejenimi dejavniki za kmetijstvo, močno pa so porasla izplačila za ukrepe za povečanje konkurenčnosti kmetijstva in spodbujanje razvoja podeželskih območij. Višina in struktura izplačil za splošne storitve za kmetijstvo je ostala na ravni zadnjih let.

1. OCENA UČINKOVITOSTI

2.1 Skupna ocena učinkovitosti

Poročilo o učinkovitosti dodeljenih pomoči vključuje sheme pomoči, ki so financirane iz nacionalnih sredstev (dajalec MKGP).

Pri pripravi skupne ocene učinkovitosti smo izhajali predvsem iz ocen učinkovitosti posameznih shem pomoči, izdelanih na podlagi strokovnih mnenj nosilcev področja na MKGP.

Preglednica: Učinkovitost dodeljenih državnih pomoči za namen kmetijstva in ribištva, v obdobju 2007 – 2009, v mio EUR

Kategorije državnih pomoči oz. Ukrep	2007		2008		2009		Opomba
	Dodeljena Sredstva (mio EUR)	Ocena	Dodeljena sredstva (mio EUR)	Ocena	Dodeljena sredstva (mio EUR)	Ocena	
Tržno cenovna politika	9,403	Učinkovito	12,971	4	13,726	4	V letu 2009 je pomembnejša sprememba pri shemi državne pomoči po skupinskih izjemah - sofinanciranju zavarovalnih premij v kmetijstvu, (dvig deleža sofinanciranja pri rastlinskih pridelkih od 40% na 50%). Podpora sofinanciranju zavarovanja kmetijske proizvodnje pred neugodnimi vremenskimi razmerami in boleznimi živali predstavlja 94% plačil državnih pomoči v okviru tržno cenovne politike. Preostala dodeljena sredstva - v obliki odškodnin so omogočila premostitev nastalih težav in s tem ohranitev kmetijske pridelave.
Politika razvoja podeželja	56,375 - od tega za ukrepe, sofinancirane s strani EU 45,739; podpora s strani lokalnih skupnosti 4,120	Učinkovito	38,888, od tega 33,488 iz nacionalnih virov (za sofinancirane ukrepe s strani EU 33,291); pomoči lokalnih skupnosti 5,4	3	34,59 , od tega 29,373 iz nacionalnih virov za ukrepe PRP, sofinancirane s strani EU in 5,217 pomoči lokalnih skupnosti	3	Doseganja dolgoročnih ciljev še ni mogoče oceniti. Pozitivni učinki so opazni pri revitalizaciji kmetijskih površin, obdelanosti kmetijskih zemljišč, doseganju standardov, starostni in posestni strukturi, povečanju produktivnosti in konkurenčnosti kmetijskega sektorja ter pospešenem prestrukturiranju živilsko predelovalne industrije. Kot pozitivno ocenjujemo tudi dejstvo, da se večina ukrepov s tega področja izvaja v okviru programov sofinanciranih s strani EU. V letu 2009 so bila v okviru PRP 2004-2006 evidentirana vračila v proračun, kar se odraža tudi na skupnem dodeljenem znesku.
Politika na področju javnih služb in drugih storitev za kmetijstvo	33,065	Učinkovito	33,643	4	33,602	4	Zagotovljeno je izvajanje vseh nalog, ki so nujne za razvoj kmetijstva in ki jih ni mogoče prepustiti samo tržni iniciativi.
Gozdarstvo	21,287 pretežni del sredstev (87,6%) je namenjen javni gozdarski službi	Učinkovito	22,371 pretežni del sredstev (89,2%) je namenjen javni gozdarski službi	3	24,994 pretežni del sredstev (89,1%) je namenjen javni gozdarski službi	3	Izvedene aktivnosti so prispevale k ohranitvi in krepitvi stabilnosti gozdnih ekosistemov in s tem tudi k zagotavljanju sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi v skladu z načeli varstva okolja in naravnih vrednot. Precejšen del aktivnosti je bilo izvedenih pod načrtovanim ciljem (neskladnost načrtovanja ukrepov s proračunskimi sredstvi).
Ribištvo	0,380 v celoti za ukrepe, sofinancirane s strani EU	Delno učinkovito - ribištvo Učinkovito- ribogojstvo	0,117 v celoti za ukrepe, sofinancirane s strani EU	4	-	-	V letu 2009 ni bilo dodeljenih državnih pomoči po smernicah ali skupinskih izjemah za sektor ribištva.

2.2. OCENA UČINKOVITOSTI IN USPEŠNOSTI PO SHEMAH DRŽAVNIH POMOČI

Naziv in številka sheme pomoči: Ukrep pomoči pridelavi semenskega krompirja in krompirja v 100-metrskem izolacijskem pasu – E 84/2004

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
Ukrep pomoči pridelavi semenskega krompirja in krompirja v 100 m izolacijskem pasu	Cilji (načrt): Povečanje površin pod semenskim krompirjem	50 in 35, skupaj 85	2004	72 ha (+ 47 ha izolacijskega pasu)		69,75 %	26.950,00	134%	Negativen, glede na uspešnost je bilo porabljenih za 34% več sredstev od načrtovanih	dejanskih površin pod semenskim krompirjem je bistveno manj, kot je bilo načrtovano
	Rezultati: Negativni	Število hektarjev pod semenskim krompirjem			33,61 ha in 25,68 ha, skupaj 59,29		25.451,87 (94%)			

Ob uvedbi programa državne pomoči za pridelavo semenskega krompirja niso bili postavljeni fiksni cilji. Cilj je bil ohranjanje oziroma povečanje površin pod semenskim krompirjem. Za zadnja tri leta (2007–2009) so bili postavljeni konkretni cilji, kot so navedeni v spodnji tabeli.

Leto	Sem. krompir		Krompir v izolaciji		Skupaj
	Pov. (ha)	Vred. (€)	Pov. (ha)	Vred. (€)	
2007	35	14.700	25	4.250	18.950
2008	40	16.800	28	4.760	21.560
2009	50	21.000	35	5.950	26.950
Skupaj		52.500		14.960	67.460

Naziv in številka sheme pomoči: Neposredno plačilo za oljne buče – E 85/2004

Ukrep je bil z letom 2007 ukinjen. V letu 2008 so bile izplačane pritožbe za predhodna leta, ko se je ta ukrep še izvajal, in sicer v višini 371,91 evra. Neposredno plačilo za oljne buče je sicer znašalo 237 evrov na hektar.

Naziv in številka sheme pomoči: Zdravstveno varstvo rastlin – E 86/2004

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
Zagotavljanje zdravstvenega varstva rastlin	Cilji (načrt): Preprečevanje širjenja rastlinam nevarnih škodljivih organizmov.	Uničenje vseh okuženih rastlin	2008	38		52,6%	48.935,00 EUR PP4272	112,5	Pozitiven, Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 12,5 % več sredstev od načrtovanih	
	Rezultati: Izplačilo odškodnin za uničene rastline zaradi pojava nevarnih škodljivih organizmov	Št. uničenj			20		28.962,00 EUR			

Pravna podlaga: Pravilnik o odškodninah na področju zdravstvenega varstva rastlin (Uradni list RS, št. 27/03, 33/05 in 30/07).

Sredstva s proračunske postavke 4272 Odškodnine-zdravstveno varstvo rastlin so bila namenjena za izplačilo odškodnin za uničene rastline zaradi pojava nevarnih škodljivih organizmov, zaradi katerih je obvezno izvajanje fitosanitarnih ukrepov.

Odškodnine so bile izplačane na podlagi ugotovitev posebne komisije in odločb, izdanih upravičencem s strani Fitosanitarne uprave Republike Slovenije (FURS).

Odškodnine se lahko uveljavlja le za tiste uničene ali drugače odstranjene rastline, rastlinske proizvode in nadzorovane predmete, za katere je pristojni inšpektor odredil uničenje ali drugačno odstranitev zaradi okužbe s karantenskimi ali nevarnimi škodljivimi organizmi.

Dodeljena državna pomoč je bila učinkovita, saj so imetniki okuženih rastlin le te uničili in vsi, ki so vložili zahtevek so prejeli finančna nadomestila za uničene oziroma drugače odstranjene rastline, rastlinske proizvode in nadzorovane predmete. Tako je bilo preprečeno nadaljnje širjenje škodljivih organizmov, imetniku pa omogočena zasaditev zdravih rastlin.

Naziv in številka sheme/individualne pomoči: Veterinarski ukrepi v kmetijstvu – E 87/2004

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Diagnostični ukrepi in preventivna cepljenja v letu 2009	<p>Cilji (načrt):</p> <ul style="list-style-type: none"> Izvajanje predpisanega in preventivnega zdravstvenega varstva živali ter ukrepov v veterini <ul style="list-style-type: none"> Sistematično spremljanje stanja živalskih boleznih (diagnostične terenske, laboratorijske in pato-anatomske preiskave) cepljenja živali priprava načrtov ukrepov ob pojavih boleznih živali priprava epidemioloških študij priprava analiz tveganja ocena finančnih posledic uvedenih ukrepov pri pojavi živalskih boleznih izvedba simulacijskih vaj pregledi na gospodarstvih <p>Rezultat: Država ohrani status države proste tuberkuloze, vzdrževanje statusa države proste enzooske goveje levkoze, bruceloze drobnice in bruceloze govedi. Država ohrani ugodno epizootiološko situacijo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> število odvzetih vzorcev število opravljenih cepljenj število opravljenih pregledov gospodarstev število diagnostičnih preiskav število opravljenih preiskav 	Plan za leto 2009	- 50.300 pregledov gospodarstev - 143.100 diagnostičnih preiskav - 55.980 odvzetih vzorcev -44.650 cepljenj - 100.260 opravljenih preiskav	X	Povprečna uspešnost vseh ukrepov znaša 101 %. Po posameznih kazalnikih pa: - pregledi gospodarstev 95 % - diagnostične preiskave 86 % - odvzeti vzorci 89 % - cepljenja 183 % - opravljene preiskave 52 %	PP6685 8.694.915 EUR	93 %	Učinek diagnostičnih ukrepov in preventivnega cepljenja je pozitiven, saj z njimi ohranjamo status države proste določenih boleznih in imamo nadzor nad boleznimi živali. Z izvajanjem najmanjšega obsega zdravstvenega varstva živali imamo vsak trenutek informacijo o stanju boleznih živali.	V skladu z Zakonom o veterinarstvu (Ur.l.RS št. 33/01, ZdZPKG - 45/04, 62/04, 93/05) gre za izvajanje najmanjšega obsega zdravstvenega varstva živali, ki mora zagotavljati država. Odredba o izvajanju sistematičnega spremljanja stanja boleznih in cepljenj živali v letu 2009 (Ur.l. RS št. 122/08). Pravilnik o izvajanju rednih uradnih veterinarskih pregledov na gospodarstvih (Ur.l. Rs št. 23/06)
Sofinanciranje UL-VF-	<p>Cilji (načrt):</p> <ul style="list-style-type: none"> Zagotovitev imenovanih in 	<ul style="list-style-type: none"> Število opravljenih preiskav 	Plan dela za leto 2009:	- 29.636 načrtovanih	X	Povprečna uspešnost vseh	PP2254 (50%) 3.126.879 EUR	97 %	Učinek je pozitiven.	Zakon veterinarskih merilih

Nacionalnega veterinarskega inštituta (50%)	<p>nacionalnih referenčnih laboratorijev ter njihovega delovanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Zagotovitev opravljanja čim večjega števila analiz Zagotovitev čim večjega števila akreditiranih in validiranih metod Izvajanje epidemioloških študij in ocen tveganja Zagotovitev vrhunske diagnostike 24 urno zagotavljanje diagnostike za posebno nevarne bolezni živali Izvajanje veterinarsko higijenske službe. 	<ul style="list-style-type: none"> Število načrtovanih ur dela Višina materialnih stroškov Količina pobranih trupel 		<p>preiskav - 150.193 načrtovanih ur dela - 1.014.884 EUR materialnih stroškov - 9.950.000 kg pobranih trupel</p>		<p>kazalnikov znaša 103 %. Po posameznih kazalnikih pa: -načrtovanih preiskav 120 % -načrtovanih ur dela 97 % -materialnih stroškov 77 % -količina pobranih trupel 118 %</p>		<p>3.124.557 EUR</p>		<p>Takojšnje in redno izvajanje preiskav se odraža tako pri industriji kot pri rejcih živali, ki lahko nemoteno trgujejo, izvažajo in redijo živali.</p>	<p>skladnosti (Ur.I.RS št. 93/05). V skladu z Zakonom o veterinarstvu (Ur.I.RS št. 33/01, ZdZPKG - 45/04, 62/04, 93/05) gre za izvajanje najmanjšega obsega zdravstvenega varstva živali, ki ga mora zagotavljati država.</p>
	<p>Rezultat: Vzpostavljen pregled nad stanjem kužnih bolezni in ohranitev ugodnega zdravstvenega stanja živali. Zagotovljena vrhunska potrditvena oziroma diferencialna diagnostika v okviru Nacionalnega referenčnega laboratorija. V okviru najmanjšega obsega zdravstvenega varstva živali zagotavlja veterinarsko higijensko službo, to je odvoz poginulih trupel živali do njihovih zbiralnic. Ocenjena količina pobranih trupov se za tekoče leto se planira podlagi pobranih količin za preteklo leto. Plan za leto 2009 je znašal 9.950.000 kg pobranih trupov, realizacija pa je znašala 11.736.884 kg</p>			<p>-35.490 opravljenih preiskav - 155.374 ur dela - 785.841 EUR materialnih stroškov - 11.736.884 kg pobranih trupel</p>							
Odstranjevanje živalskih stranskih proizvodov	<p>Cilji (načrt): Zagotavljanje odstranjevanja živalskih stranskih proizvodov (trupov živali) Tu gre za zagotavljanje prevoza, zbiranja in uničenja živalskih trupov na predpisan način ter izvajanje sistematičnega</p>	Količina zbranih živalskih trupov.	Plan za leto 2009	11.000.000 do 12.500.000 kg živalskih trupel	X	Povprečna uspešnost znaša 100 % (94% -107% dejanska)	PP2255 2.129.435 do 2.419.812 EUR	Povprečna uspešnost 101% (dejanska uspešnost znaša 117 % - 90 %)	Učinek odstranjevanja živalskih stranskih proizvodov je pozitiven. S tem se	Količina pobranih trupov ocenjena na podlagi realizacije v preteklem letu in je ocenjena	

	<p>ugotavljanja vzroka pogina. Pobrati in uničiti vsa trupla živali na predpisan način in tudi preprečevati nelegalen zakop. Realizacija načrta lahko variira glede na plan zaradi neugodnih vremenskih razmer, na kar pa nimamo vpliva.</p>								zagotavlja najmanjši obseg zdravstvenega varstva živali in še posebej preprečevanje širjenja boleznih živali.	pravilno. Saj količina dejansko pobranih trupov soupada z planirano količino, ravno tako sredstva
	<p>Rezultat: Pobranih 11.736.884 kg kadavrov. Preprečeno širjene živalskih bolezni, ugotovljeni vzroki poginov živali. Zaradi registracije živali je zagotovljena preglednost premikov živali in tudi pogina.</p>				11.736.884 kg		2.314.429 EUR			
Odškodnine*	<p>Cilji (načrt): Zagotoviti izplačilo imetnikom živali v primeru ugotovitve kužne bolezni ter posledično preprečevanje širjenja bolezni v skladu s 46. in 47. členom Zakona o veterinarstvu.</p>	<p>Povprečna vrednost odškodnine. Število upravičencev</p>	2008	<p>48 izplačil odškodnin imetnikom živali v skupni vrednosti 46.570 EUR (povprečna vrednost odškodnine znaša 970 EUR)</p>	X	<p>Povprečna vrednost odškodnine 879 EUR Povprečna</p>	<p>Izhodišče porabljenega sredstva v letu 2008 (46.570 EUR)</p>	98 %	Učinek je pozitiven.	<p>Realizacijo kazalnika je primerjava povprečne vrednosti odškodnine in števila zahtevkov v letu 2009 s povprečno odškodnino in zahtevki v letu 2008. Vrednost odškodnin je težko napovedati, jo lahko le ocenimo na podlagi preteklih podatkov.</p>
	<p>Rezultat: Imetnikom živali ob ugotovitvi kužne bolezni zagotoviti odškodnino in s tem nadomestilo za izgubo prihodka.</p>					<p>Povprečna vrednost odškodnine v letu 2009 znaša 879 EUR (91 % povprečne vrednosti odškodnine v letu 2008; 52 izplačil</p>	45.727 EUR			

Naziv in številka sheme pomoči: Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji – E 92/2004

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji	<p>Cilji (načrt):</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvajanje strokovnih nalog iz potrjenega letnega programa za izvedbo skupnega temeljnega rejskega programa, ki se izvaja kot javna služba strokovnih nalog v živinoreji -približevanje rejskim ciljem za posamezne vrste in pasme domačih živali 	<p>Število načrtovanih nalog: 3.158.052</p> <p>Odstotek realiziranih strokovnih nalog iz potrjenega programa za izvedbo skupnega temeljnega rejskega programa</p>	2009		X	104 %	PP 5406 8.536.282,80	95,5	<p>Učinek je pozitiven, saj se proizvodne lastnosti domačih živali izboljšujejo, promet s plemenskim materialom je zagotovljen, kakovost izvajanje strokovnih nalog v živinoreji je potekalo skladno s potrjenim programom za izvedbo skupnega temeljnega rejskega programa v letu 2009.</p>	<p>Večje število opravljenih nalog je posledica vključevanja novih živali v program, izdaje večjega števila zootehniških dokumentov, opravljenega večjega števila različnih kontrol proizvodnih lastnosti. Uredba o načinu in pogojih izvajanja javnih služb v živinoreji določa, da se lahko sredstva posamezne naloge, ki je bila opravljena v manjšem obsegu, kot je določeno v potrjenem letnem programu dela, prenesejo na naloge, ki so bile opravljane v večjem obsegu največ do 20% vrednosti posamezne naloge.</p>
	<p>Rezultat:</p> <p>Izboljševanje oziroma ohranjanje visoke kakovosti plemenskih živali in drugega plemenskega materiala z izvajanjem strokovnih nalog iz potrjenih rejskih programov.</p>	Št. nalog			Število opravljenih nalog: 3.288.895		PP 5406 8.487.717,47		<p>Glede na rezultat uspešnosti je bilo porabljenih za 4,5% manj sredstev od načrtovanih.</p>	

Strokovne naloge na področju živinoreje vključujejo: selekcijo, vodenje rodovniških knjig, ugotavljanje proizvodnih oziroma delovnih lastnosti, ocenjevanje plemenskih vrednosti, reprodukcijo, širjenje genetskega napredka, razvojno raziskovalne naloge s področja izvajanja rejskih programov, izvajanje skupnega temeljnega rejskega programa, ugotavljanje delovnih sposobnosti kopitarjev na tekmovanjih, spremljanje in napoved medenja v čebelarstvu ter vodenje katastra čebelje paše. Izvajanje strokovnih nalog omogoča izboljševanje oziroma ohranitev genetskega potenciala pri vseh gospodarsko pomembnih vrstah domačih živali, kar je eden temeljnih pogojev za razvoj posameznih panog v živinoreji. Obseg strokovnih nalog je določen na podlagi potrjenih rejskih programov za vsako živinorejsko panogo posebej: govedoreja, konjereja, prašičereja, ovčjereja, kozjereja, kunčejereja, perutninarstvo in čebelarstvo. Izvajalci strokovnih nalog v živinoreji morajo strokovne naloge na področju živinoreje izvajati v obsegu, ki je določen v potrjenem letnem programu za izvedbo skupnega temeljnega rejskega programa.

V preglednici so prikazani odstotki doseženih rejskih ciljev v letu 2000 in 2009 ter povprečna sprememba na leto za posamezne lastnosti pri govedu, drobnici in prašičih. Rejski cilji so določeni v potrjenih rejskih programih za posamezno pasmo domačih živali.

Govedo: Iz rezultatov je razvidno, da se količina prirejenega mleka na kravo povečuje pri vseh pasmah govedi. Pri črnobeli pasmi se povečuje za 56,78 l, pri lisasti pasmi za 57,82 l in pri rjavi pasmi za 59,62 l na leto. Prirast v direktnem testu se povečuje pri lisasti pasmi, pri rjavi pasmi je opazno rahlo znižanje prirasta.

Pri drobnici je najpomembnejši rejski cilj povečanje staleža posameznih avtohtonih pasem drobnice. Število živali se pri vseh pasmah drobnice povečuje. Količina prirejenega mleka na žival se rahlo znižuje.

Prašiči: Na farmah so doseženi zelo dobri rezultati. Število živorojenih in odstavljenih pujskov na gnezdo se povečuje, hkrati pa se znižuje število krmnih dni na živorojenega pujska. Na kmetijah se povečuje število živorojenih pujskov na gnezdo, rahlo pa se znižuje število odstavljenih pujskov na gnezdo. Rahlo se znižuje tudi število krmnih dni na živorojenega pujska.

Proizvodna lastnost	Dosežen rejski cilj v letu 2000 (%)	Dosežen rejski cilj v letu 2009 (%)	Povprečna sprememba na leto	Dosežen rejski cilj v letu 2000 (%)	Dosežen rejski cilj v letu 2009 (%)	Povprečna sprememba na leto	Dosežen rejski cilj v letu 2000 (%)	Dosežen rejski cilj v letu 2009 (%)	Povprečna sprememba na leto	Dosežen rejski cilj v letu 2000 (%)	Dosežen rejski cilj v letu 2009 (%)	Povprečna sprememba na leto	Dosežen rejski cilj v letu 2000 (%)	Dosežen rejski cilj v letu 2009 (%)	Povprečna sprememba na leto
GOVEDO	LISASTA			ČRNO-BELA			RJAVA								
Kg mleka	62,93	70,87	57,82	66,33	71,85	56,78	66,39	73,04	59,62						
Kg maščobe	65,64	72,04	1,65	63,90	67,24	1,20	68,87	74,10	1,79						
% maščobe	104,25	101,75	-0,02	96,43	93,57	-0,02	103,75	101,50	-0,01						
Kg beljakovin	60,73	68,12	1,54	60,44	64,86	1,22	63,89	70,57	1,81						
% beljakovin	96,57	96,00	-0,01	91,11	90,28	-0,01	96,00	96,57	0,00						
Prirast v direktnem testu (g/dan)	99,83	112,25	16,36	0,00	0,00	0,00	99,08	77,67	-17,53						
OVCE	BOVŠKA			ISTRSKA			JEZERSKO SOLČAVSKA			OPLEMENJENA JEZERSKO SOLČAVSKA			BELOKRANJSKA PRAMENKA		
Povečanje staleža			75,25			13,58			112,39						38,59
Kg mleka	69,33	79,00	0,98	61,67	64,50	-6,50									
KOZE	SANSKA			SRNASTA			BURSKA			DREŽNIŠKA KOZA					
Povečanje staleža									113,51			15,39			
Kg mleko	66,57	64,43	-6,24	71,00	69,43	-7,25									
PRAŠIČI	PASME SKUPAJ														
Št. živorojenih pujskov/gnezdo (farme)	91,00	107,27	0,23												

Št. odstavljenih pujskov (farme)	89,79	101,96	0,17												
Krmni dan na živorojenega pujska (farme)	114,84	114,19	-0,21												
Št. živorojenih pujskov/gnezdo (kmetije)	92,73	94,45	0,04												
Št. odstavljenih pujskov (kmetije)	95,26	92,47	-0,01												
Krmni dan na živorojenega pujska (kmetije)	116,13	117,42	-0,01												

Naziv in številka sheme pomoči: Odprava posledic naravnih nesreč v kmetijstvu – E 94/2004

Ukrep/program	Kratek opis cilja	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto celotno obdobje do 2009	Uspešnost	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Končni program odprave posledic škode v kmetijstvu zaradi neurij s točo v obdobju od 9. 6. do 9. 10. 2004, ki ga je sprejela Vlada RS 27. 1. 2005 (vlada je program dvakrat spremenila, in sicer 12. 1. 2006 in 11. 9. 2008)	Cilji (načrt): delna nadomestitev izgube v kmetijski proizvodnji (na kmetijskih kulturah) zaradi neurij s točo v letu 2004	Št oškodovancev (ocena) Načrtovan obseg nadomestila	2004	5.116 oškodovancev	X	Povp. 88,1%	9 289 618,57 (Program s spremembami)	113,4%	Pozitiven	1. Ocenjena škoda na kmetijskih kulturah zaradi neurij s točo je znašala 34,67 mio EUR. 2. V programu je bilo načrtovano nadomestilo do 27,3 % ocenjene škode. 3. Ocena vključuje celotno obdobje izvajanja ukrepa.
	Rezultati: delna nadomestitev izgube kmetijskim proizvajalcem, ki so jo utrpeli zaradi neurij s točo v letu 2004	Število KMG Delež realiziranega nadomestila škode								
Spremenjeni in dopolnjeni program odprave posledic škode v kmetijstvu po naravnih nesrečah v letu 2005, ki ga je sprejela Vlada RS 20. 4. 2006	Cilji (načrt): delna nadomestitev izgube v kmetijski proizvodnji (na kmetijskih kulturah) zaradi naravnih nesreč v letu 2005	Število oškodovancev Načrtovan obseg nadomestila	2005	4.759	X	Povp. 69%	11 652 100 (program)	120%		1. Ocenjena škoda na kmetijskih kulturah zaradi naravnih nesreč je znašala 42,03 mio EUR. 2. V programu je bilo načrtovano nadomestilo do 27,7 % ocenjene škode. 3. Ocena vključuje celotno obdobje izvajanja ukrepa.
	Rezultati: delna nadomestitev izgube kmetijskim proizvajalcem, ki so jo utrpeli zaradi naravnih nesreč v letu 2005	Število KMG Delež realiziranega nadomestila škode								
Program odprave posledic škode v kmetijstvu po naravnih nesrečah v letu 2006, ki ga je sprejela Vlada RS 26. 4. 2007 (vlada je program dvakrat spremenila, in sicer 4. 10 2007 in 11. 9. 2008)	Cilji (načrt): delna nadomestitev izgube v kmetijski proizvodnji (na kmetijskih kulturah) zaradi naravnih nesreč v letu 2006	- Število oškodovancev (glede na zahteve po vrstah pojava) - Načrtovan obseg nadomestila	2006	24.484	X	Povp. 91,2%	12.343.135 (program s spremembami)	93,6	Ocenjujemo, da je učinek pozitiven, v postopku je reševanje še nekaj vlog, dokončna ocena bo na voljo v naslednjem poročilu.	1. Ocenjena škoda na kmetijskih kulturah zaradi naravnih nesreč je znašala 44,05 mio EUR. 2. V programu je bilo načrtovano nadomestilo do 28 % ocenjene škode. 3. Ocena vključuje celotno obdobje izvajanja ukrepa.
	Rezultati: delna nadomestitev izgube kmetijskim proizvajalcem, ki so jo utrpeli zaradi naravnih nesreč v letu 2006	- Število odobrenih izplačil (Število KMG) - Delež realiziranega nadomestila škode								

2004

V letu 2004 so v času od 9.6.2004 do 9.10.2004 neurja s točo v 80 občinah Republike Slovenije povzročile veliko škodo v tekoči kmetijski proizvodnji. Škodo je prijavilo 5.116 oškodovancev pri katerih je bila škoda povzročena na skupno 30.394 ha površin. Celokupna neposredna škoda je bila ocenjena v višini 34,67 mio €.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je izdelalo Končni program odprave posledic škode v kmetijstvu zaradi neurij s točo v obdobju 9.6. do 9.10. 2004, ki ga je Vlada RS sprejela dne 27.1.2005. Skupna višina odobrene državne pomoči je znašala 8.857.274 €. S spremembo tega programa, ki jo je Vlada RS sprejela dne 12. 1. 2006, je bilo naknadno odobrenih 543.589 €, z drugo spremembo tega programa, ki jo je Vlada RS sprejela dne 11. 9. 2008, pa še dodatno 78.160 €. S tako odobreno državno pomočjo je bilo oškodovancem – upravičencem zagotovljeno 27,3 %-no nadomestilo za nastalo škodo po naravnih nesrečah. V letu 2009 je bilo za nerešene vloge izplačano 4.850 €.

2005

V letu 2005 so bile naslednje naravne nesreče: pozeba, neurja s točo, poplave, vihar ter prekomerna razmnožitev ogrcev poljskega majskega hrošča, ki so skupaj povzročile škodo v višini 42,03 mio €. S spremenjenim in dopolnjenim programom odprave posledic škode v kmetijstvu po naravnih nesrečah v letu 2005, ki ga je Vlada RS sprejela dne 20.4.2006, je Vlada RS je za 27,7%-no nadomestilo škode po naravnih nesrečah v letu 2005 odobrila državno pomoč v višini 11.652.100 €. V letu 2009 je bila državna pomoč za ta namen izplačana za nerešene vloge in je znašala 52.844 €.

2006

V letu 2006 so naravne nesreče: neurja in suša povzročile škodo v višini 44,05 mio € . Neurja so povzročila škodo na kmetijski proizvodnji v 10 občinah, medtem ko je bila suša zelo obsežna, saj je prizadela 139 občin oz. skoraj celotno Slovenijo.

Na osnovi Programa odprave posledic škode v kmetijstvu po naravnih nesrečah v letu 2006, ki ga je Vlada RS sprejela dne 26.4.2007 je bilo izplačilo državne pomoči predvideno v dveh letih. Zaradi ugodnih finančnih razmer je bil program spremenjen tako, da je omogočil izplačilo v enem letu. Vlada je tako spremenjeni program sprejela dne 4.10.2007 in v ta namen odobrila državno pomoč v višini 12.257.250 €, kar predstavlja 28%-no nadomestilo za nastalo škodo po naravnih nesrečah v letu 2006.

Zaradi naknadno ocenjene škode po suši v občinah Brežice, Krško in Sevnica je Vlada za odpravo posledic škode dne 11.9.2008 sprejela Dopolnjeni program odprave posledic škode v kmetijstvu po naravnih nesrečah v letu 2006 in v ta namen odobrila 85.885 € dodatne državne pomoči. Skupaj odobrena državna pomoč za odpravo posledic škode v kmetijstvu je tako znašala 12.343.135 €. V letu 2009 le bila državna pomoč za ta namen izplačana za nerešene vloge in je znašala le 198 tisoč €.

Naziv in številka sheme pomoči: Zagotavljanje najmanjšega obsega varstva Javnega zavoda Kobilarne Lipica – E 95/2004

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Zagotavljanje najmanjšega obsega varstva Kobilarne Lipica	Cilji (načrt): Ohranitev črede lipicancev obsegu, ki ga določa Zakon o Kobilarni Lipica in potrjeni rejски program za lipicanca	Letna ciljna vrednost (2006-2010) 358 konj	Leto 2006	358 konj	X	100,6	1.029.465 EUR	99,4	Učinek je pozitiven. Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 0,6% manj sredstev od načrtovanih.	
	Rezultati: Velikost črede ustreza predvidenemu obsegu	Število konj			360 konj		1.029.465 EUR			

Opis rezultatov:

Z vloženi sredstvi se sofinancira zagotavljanje najmanjšega obsega varstva kulturnega spomenika Kobilarna Lipica, katerega najpomembnejši del predstavlja čreda lipicancev, z zakonsko določenim najmanjšim številom žrebcev različnih linij in kobil različnih rodov ter naraščaja do četrtega leta starosti. Služijo najmanjšemu obveznemu obsegu dela in dejavnostim, kot so oskrba in nega konj, zdravstveno varstvo lipicancev, preizkus delovne sposobnosti in šolanja lipicancev, usposabljanje nujno potrebnih jahačev in predstavitvene dejavnosti. Del sredstev je namenjen tudi za nujno investicijsko vzdrževanje ter obnovo in nakup opreme, v povezavi s čredo lipicancev.

Naziv in številka sheme pomoči: Javna kmetijska svetovalna služba – E 96/2004

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
Javna kmetijska svetovalna služba	Cilji (načrt): Zagotoviti izvajanje javne kmetijske svetovalne službe	a) Število uporabnikov tehnološkega svetovanja b) svetovanje za vzpodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka c) svetovanje pri izvajanju ukrepov kmetijske politike	2008	a) 49.599 b) 7.678 c) 68.147		Povprečno 125,6%	10.514.141	82,2%	Pozitiven. Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 17,8% manj sredstev od načrtovanih glede na plan doseženih rezultatov	
	Rezultati: Kmetijskim gospodarstvom so zagotovljene storitve v okviru javne svetovalne službe	a) Število kmetij, ki smo jim nudili tehnološko svetovanje b) Število kmetij vključenih v svetovanje za vzpodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka c) Število kmetij vključenih v svetovanje pri izvajanju ukrepov kmetijske politike			a) 58.804 b) 10.095 c) 86.450		10.852.037,84			

Realizacija programa dela javne službe kmetijskega svetovanja je izkazana na podlagi letnega poročila o delu KGZS in kmetijsko gozdarskih zavodov za leto 2009. Zastavljeni cilji na področju dela javne službe kmetijskega svetovanja so bili v letu 2009 uspešno realizirani v skladu z Letnim programom dela in planirano ciljnim vrednostmi.

Kmetijsko svetovanje pomeni pomemben del nadgradnje delovanja celotnega sistema, ki omogoča izvajanje strategije razvoja slovenskega kmetijstva in podeželja, izvedbo nacionalnih ukrepov kmetijske politike in ukrepov skupne kmetijske politike Evropske unije.

Shema pomoči: **K (2007) 4136** - Ukrepi Programa razvoja podeželja 2007-2013

Ukrep / program	Kratek opis cilja (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost	Vložena sredstva DP, v EUR	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/negativen/ ni ga še možno določiti)	Opomba
111 Usposabljanje za delo v kmetijstvu in gozdarstvu	Cilji (plan): Dvigniti raven usposobljenosti za delo v kmetijstvu in gozdarstvu	2.200					1.000.000,00		Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: do 100 %
	Rezultati: Dokončana usposabljanja	Število udeležencev usposabljanj	2007	0	88	4,00%	13.868,58	34,7		
112 Pomoč mladim prevzemnikom kmetij	Cilji (plan): Spodbuditi prenos kmetije na mlajšo generacijo, izboljšati starostno strukturo nosilcev kmetij, povečati razvojno sposobnost prevzetih kmetij ter s tem prispevati k povečanju produktivnosti dela v kmetijstvu.	170					12.000.000,00		Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: Višina dodeljenih sredstev znaša največ do 40.000 EUR na upravičenca. Določi se na podlagi doseženih in ovrednotenih točk.
	Rezultati: Prenosi kmetij na mlajšo generacijo	Število prenosov	2007	0	539	317,06%	11.059.331,98	29,1%		
113 Zgodnje upokojevanje	Cilji (plan): Pospešiti strukturne spremembe na kmetijskih gospodarstvih, izboljšati starostno strukturo nosilcev kmetij in povečati razvojno sposobnost prenesenih kmetij ter s tem prispevati k povečanju produktivnosti dela v kmetijstvu.	60					856.130,00		Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: Finančna pomoč se zagotavlja v obliki letne rente, ki se izplačuje mesečno po dvanajstih. Renta je sestavljena iz fiksnega dela, ki znaša 5.000 EUR na kmetijo na leto in iz variabilnega dela, ki je odvisen od velikosti prenesene kmetije. Zapisana vrednost vložnih sredstev ne vključuje
	Rezultati: Dodelitev letne rente kmetom, ki so prenehali opravljati kmetijsko dejavnost	Število kmetov, ki so se predčasno upokojili	2007	0	48	80,00%	529.440,59	77,3%		

												vrednost izplačil v višini 2.111.766,66 EUR, ki so bila izplačana na podlagi prenosov izvedenih v obdobju 2004-2006
121 Posodabljanje kmetijskih gospodarstev	Cilji (plan): Spodbuditi prestrukturiranje in povečanje učinkovitost gospodarjenja na kmetijskih gospodarstvih.	375	2007	0	327	87,20%	14.659.609,00	105,2%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: od 40% do 60%		
	Rezultati: Podprte naložbe na kmetijskih gospodarstvih	Število kmetijskih gospodarstev, katerim je bila odobrena naložbena pomoč					13.450.498,03					
122 Povečanje gospodarske vrednosti gozdov	Cilji (plan): Izboljšanje učinkovitosti gospodarjenja z zasebnimi gozdovi z večjo izrabo proizvodnega potenciala gozdov, uvajanjem novih proizvodov in proizvodnih izboljšav pri sečnji in spravi ter večjo varnostjo pri delu v gozdu kar bo prispevalo k povečanju produktivnosti dela v gozdarstvu	468	2007	0	384	82,05%	4.264.275,00	154,1%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: od 50% do 60%		
	Rezultati: Podprte naložbe v zasebne gozdove	Število gozdarskih gospodarstev, ki so prejela naložbeno pomoč					5.389.960,58					
123 Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom	Cilji (plan): Spodbuditi večjo naložbeno aktivnost v živilskopredelovalnih podjetjih in kmetijah z dopolnilno dejavnostjo, ki se ukvarjajo s predelavo kmetijskih in živilskih proizvodov in prvo stopnjo predelave lesa	65	2007	0	113	173,85%	15.059.237,38	18,2%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: od 25% do 50%		
	Rezultati: Podprte naložbe v živilskopredelovalnih podjetjih, kmetijah z dopolnilno dejavnostjo, ki se ukvarjajo s predelavo kmetijskih in živilskih proizvodov in prvo stopnjo predelave lesa	Število naložb, ki so prejela pomoč					4.758.394,24					
125 Izboljšanje in razvoj infrastrukture, povezane z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva - komasacije	Cilji (plan): Spodbuditi izvedbo komasacij ter s tem pospešiti prestrukturiranje kmetijstva, ki vodi v učinkovitejšo izrabo proizvodnih dejavnikov	7	2007	0	5	71,43%	2.865.322,00	69,8%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: do 100%		
	Rezultati: število podprtih operacij (izboljšanje posesne strukture)	Število naložb, ki so prejela pomoč										
	Cilji (plan): Spodbuditi izvedbo komasacij ter s tem pospešiti prestrukturiranje kmetijstva, ki vodi v učinkovitejšo izrabo proizvodnih dejavnikov	1.430 ha	2007	0		87,13%	1.585.769,43					

	Rezultati: Obseg površin (ha) podprtih operacij	Število ha podprtih komasacijskih območij			1.246 ha					
125 Izboljšanje in razvoj infrastrukture, povezane z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva - namakanje	Cilji (plan): Spodbuditi izvedbo komasacij ter s tem pospešiti prestrukturiranje kmetijstva, ki vodi v učinkovitejšo izrabo proizvodnih dejavnikov	6	2007	0		0,00%	3.717.983,00			Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: do 100% Sredstva so se prerazporedila na druge ukrepe PRP 2007-2013
	Rezultati: število podprtih operacij (izboljšanje posestne strukture)	Število naložb, ki so prejela pomoč			0			0,0%		
	Cilji (plan): Spodbuditi izvedbo komasacij ter s tem pospešiti prestrukturiranje kmetijstva, ki vodi v učinkovitejšo izrabo proizvodnih dejavnikov	430 ha	2007	400 ha		0,00%	0,00			
	Rezultati: Obseg površin (ha) podprtih operacij	Število ha podprtih komasacijskih območij			0					
132 Sodelovanje kmetijskih proizvajalcev v shemah kakovosti hrane	Cilji (plan): Spodbuditi kmetijske proizvajalce k vključitvi v sheme kakovosti, ki pomenijo izboljšanje kakovosti kmetijske proizvodnje in proizvodov	428					868.169,00			Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: do 3.000 EUR za ekološko pridelavo in predelavo, do 1.500 EUR za zaščitene kmetijske pridelke oziroma živila in za proizvode višje kakovosti
	Rezultati: Število kmetijskih gospodarstev vključenih v sheme kakovosti	Število kmetijskih gospodarstev vključenih v sheme kakovosti	2007	7000	68	15,89%	25.762,65	18,7%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	
133 Podpore skupinam proizvajalcev pri dejavnostih informiranja in pospeševanja prodaje	Cilji (plan): Boljše poznavanje proizvodov označenih s simboli kakovosti oziroma zaščitnimi znaki s strani potrošnikov ter bolj organizirano in aktivno trženje s strani proizvajalcev	7					1.075.805,00			Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: do 70%
	Rezultati: Število podprtih aktivnosti informiranja in pospeševanja prodaje	Število podprtih aktivnosti	2007	0	11	157,14%	813.720,20	48,1%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	
142 Podpore za ustanavljanje skupin proizvajalcev	Cilji (plan): Spodbuditi ustanavljanje skupin proizvajalcev na področju ekološke proizvodnje in proizvodnje posebnih kmetijskih pridelkov, ki vodijo v povečanje koncentracije ponudbe in lažje prilagajanje proizvodnje zahtevam trga	4	2007	0		100,00%	470.686,00	15,4%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%.

	Rezultati: Število podprtih skupin proizvajalcev	Število skupin proizvajalcev, ki so pridobila pomoč			4		72.325,67		izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Intenzivnost pomoči: do 5% letnega obsega lastne tržne proizvodnje na dan 31.12. za preteklo leto
211 Izravnalna plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost na gorskih območjih	Cilji (plan): Preprečevanje opuščanja kmetijske rabe in s tem povezanih negativnih posledic siromašenja kulturne krajine ter depopulacije gorskih območij	33.000	2007	33.000		102,36%	34.889.279,00	118,5%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 80%.
	Rezultati: število podprtih kmetijskih gospodarstev na gorskih območjih	Število podprtih kmetijskih gospodarstev na gorskih območjih			33.779					
	Cilji (plan): Preprečevanje opuščanja kmetijske rabe in s tem povezanih negativnih posledic siromašenja kulturne krajine ter depopulacije gorskih območij	226.000 ha	2007	226.000 ha		106,16%	43.121.181,48			
	Rezultati: Obseg podprtih kmetijskih zemljišč na gorskih območjih	Število ha podprtih kmetijskih zemljišč na gorskih območjih			239.915 ha					
212 Izravnalna plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost na gorskih območjih	Cilji (plan): Preprečevanje opuščanja kmetijske rabe in s tem povezanih negativnih posledic siromašenja kulturne krajine ter depopulacije območij, ki niso gorska	10.714	2007	10.600		146,30%	8.000.000,00	82,7%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 80%.
	Rezultati: Število podprtih kmetijskih gospodarstev na območjih z omejenimi možnostmi, ki niso gorska območja	Število podprtih kmetijskih gospodarstev na območjih, ki niso gorska območja			15.675					
	Cilji (plan): Preprečevanje opuščanja kmetijske rabe in s tem povezanih negativnih posledic siromašenja kulturne krajine ter depopulacije območij, ki niso gorska	74.000 ha	2007	74.000		154,71%	9.955.801,16			
	Rezultati: Obseg podprtih kmetijskih zemljišč na območjih, ki niso gorska	Število ha podprtih kmetijskih zemljišč na območjih, ki niso gorska			114.485 ha					
214 Kmetijsko okoljska plačila	Cilji (plan): Usmerjanje kmetovalcev v sonaravne načine kmetovanja, ki so naravi prijazni in dolgoročno ugodno vplivajo na okoljske danosti. Izvajanje ukrepa bo tako prispevalo k varovanju in izboljšanju stanja okolja (tal, vode in zraka) ter ohranjanju biotske raznovrstnosti in	23.630	2007	22.400		89,28%	38.500.000,00	119,5%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 80%.

	kulturne krajine									
	Rezultati: Število kmetijskih gospodarstev, ki prejemajo podporo	Število podprtih kmetijskih gospodarstev			21.098					
	Cilji (plan):): Usmerjanje kmetovalcev v sonaravne načine kmetovanja, ki so naravi prijazni in dolgoročno ugodno vplivajo na okoljske danosti. Izvajanje ukrepa bo tako prispevalo k varovanju in izboljšanju stanja okolja (tal, vode in zraka) ter ohranjanju biotske raznovrstnosti in kulturne krajine	362.000 ha	2007	361.000 ha		103,78%				
	Rezultati: Obseg površin (ha) vključenih v kmetijsko okoljska plačila	Število ha vključenih v kmetijsko okoljska plačila			375.681 ha					
	Cilji (plan):): Usmerjanje kmetovalcev v sonaravne načine kmetovanja, ki so naravi prijazni in dolgoročno ugodno vplivajo na okoljske danosti. Izvajanje ukrepa bo tako prispevalo k varovanju in izboljšanju stanja okolja (tal, vode in zraka) ter ohranjanju biotske raznovrstnosti in kulturne krajine	2.610	2007	1650		75,67%		41.218.216,08		
	Rezultati: Število kmetijskih gospodarstev vključenih v podukrep ekološko kmetovanje	Število kmetijskih gospodarstev vključenih v ekološko kmetovanje			1.975					
311	Cilji (plan): Spodbuditi začetek ali posodobitev opravljanja nekmetijskih dejavnosti in s tem ustvarjanje novih delovnih mest in dodatnega vira dohodka na kmetijah, kar bo pripomoglo k izboljšanju socialnih ter ekonomskih razmer na kmetijah	50	2007	0		92,00%		5.919.129,00		
	Rezultati: Število podprtih naložb	Število podprtih naložb			46			4.412.274,58		
							81,0%		Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: do 50%

312 Podpore ustanavljanju in razvoju mikro podjetij	Cilji (plan): Spodbuditi začetek ali posodobitev opravljanja dejavnosti, pospešitev ustvarjanja novih delovnih mest, dvig podjetniških veščin in upravljaljskih znanj ter izboljšanje stanja na področju podjetništva na podeželju	128	2007	0	85,16%	10.456.030,00	64,26%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: do 50%
	Rezultati: Število podprtih naložb	Število podprtih naložb	109	5.722.141,12					
322 Obnova in razvoj vasi	Cilji (plan): Izboljšanje življenjskih pogojev v podeželskih skupnostih in prispevanje k privlačnosti vaškega okolja kot bivanjskega prostora in potenciala za razvoj drugih dejavnosti, še posebej turizma.	78	2007	0	58,97%	2.973.122,56	40,4%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: do 50%
	Rezultati: Število vasi, kjer so bili izvedeni ukrepi	Število vasi, ki so pridobila pomoč	46	708.376,67					
323 Ohranjanje in izboljšanje dediščine podeželja	Cilji (plan): Prispevati k ohranitvi dediščine na podeželju ter omogočiti povezovanje kulturne dediščine, naravnih vrednot ter kulturne krajine z razvojem turizma in preživljanjem prostega časa, izboljšati kakovost življenja na podeželju in posredno vplivati tudi na večjo gospodarsko vitalnost podeželja.	35	2007	0	82,86%	1.442.062,48	21,3%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 75%. Intenzivnost pomoči: do 50%
	Rezultati: Število podprtih projektov	Število podprtih projektov	29	254.243,42					
Izvajanje projektov po pristopu LEADER (Ukrep 41 in 421)	Cilji (plan): Izvajanje lokalnih razvojnih strategij s ciljem izvajati projekte po načelih LEADER, ki temeljijo na lokalnih razvojnih potencialih in odražajo potrebe lokalnega prebivalstva ter prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja in ustvarjanju novih delovnih mest na podeželju, pri	90	2007	0	81,11%	4.396.590,00	12,3%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*	Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 80%. Intenzivnost pomoči: od 30% do 100%

	čemer se podpore dodelijo predvsem za izvajanje inovativnih projektov, ki so v skladu z lokalno razvojno strategijo								
	Rezultati: Število podprtih projektov	Število podprtih projektov			73		438.078,21		
Vodenje, usposabljanje in animacija po pristopu LEADER (Ukrep 431)	Cilji (plan): Vodenje lokalnih akcijskih skupin, pridobitev strokovnih znanj in animacija območja s ciljem spodbuditi podeželske prebivalce, da pristopajo v LAS, usposobitev za upravljanje LAS in uspešno izvajanje lokalnih razvojnih strategij, pri čemer je podpora namenjena upravljanju in delovanju LAS, dejavnostim animacije podeželskega prebivalstva in pridobivanju strokovnih znanj za uspešno izvajanje lokalne razvojne strategije	35	2007	0		140,00%	1.099.148,00	34,1%	Učinkovitost izvajanja ukrepa lahko izračunamo na letni ravni. Končni učinek pa bomo lahko izmerili šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2013)*
	Rezultati: Število podprtih zahtevkov za vodenje	Število podprtih zahtevkov za vodenje			49		525.087,39		Delež prispevka EU v celotnih javnih izdatkih znaša 80%. Intenzivnost pomoči: od 50% do 100%

* Cilji in kazalniki za uresničitev zastavljenih ciljev so postavljeni za celotno programsko obdobje, to je od leta 2007 do konca 2013 v nekaterih celo do konca 2015 (do takrat lahko potekajo izplačila iz naslova dodeljenih sredstev iz PRP 2007-2013). Vrednost kazalnika na letni ravni je tako količnik med skupno vrednostjo kazalnika in številom let (7), v katerih moramo ta cilj oziroma kazalnik doseči.

Shema pomoči K (2007) 4136 zajema vsebino Programa razvoja podeželja za programsko obdobje 2007-2013 (v nadaljevanju: PRP 2007-2013), ki ga je na predlog Republike Slovenije (RS) potrdila Evropska komisija dne 24. 7. 2007 in je bil zadnjič spremenjen oziroma dopolnjen dne 15. 12. 2009. Izvajanje PRP 2007-2013 se sofinancira iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (v nadaljevanju: EKSRP) in nacionalnega proračuna. Za namen izvajanja ukrepov PRP 2007-2013 je na voljo 1,177 mrd EUR. Od tega 915,99 mio EUR prispeva EU, ostalo pa RS.

V PRP 2007-2013 so ukrepi razdeljeni na 4 osi in tehnično pomoč, in sicer:

- Os 1: Izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja,
- Os 2: Izboljšanje okolja in podeželja,
- Os 3: Kakovost življenja na podeželju in diverzifikacija podeželskega gospodarstva,
- Os 4: Izvajanje pristopa LEADER.

Višina sredstev za ukrepe posameznih osi je določena skladno s prednostnimi nalogami, ki so določene v Nacionalnem strateškem načrtu razvoja podeželja 2007-2013. Od skupnih sredstev PRP 2007-2013 se ukrepom osi 1 namenja do 34,16 % sredstev, ukrepom osi 2 do 50,37 %, ukrepom osi 3 do 11,58 %, ukrepom osi 4 do 3 % in ukrepu tehnične pomoči do 1 %. Skupna višina sredstev po posameznih ukrepih je določena v PRP 2007-2013. Slovenija zagotavlja potreben delež za črpanje sredstev iz EKSRP v skladu z višino razpisanih sredstev in dotokom sredstev iz EU.

Ravnesje med tremi ključnimi področji ukrepanja: (1) konkurenčnostjo, (2) okoljem, (3) diverzifikacijo in kakovostjo življenja, bo Slovenija dosegla s ciljno in premišljeno razporeditvijo sredstev med področji ukrepanja. Nacionalne prednostne naloge, ki jih je Slovenija opredelila na podlagi analize stanja, potencialov in specifičnih potreb, bodo prispevale k učinkovitemu doseganju skupnih ciljev EU, določenih v Sklepu Sveta o strateških smernicah Skupnosti za razvoj podeželja, ciljev Lizbonske strategije in Göteborga. Poleg nacionalnih prioritet v okviru strategije razvoja podeželja pa je prioriteta Slovenije tudi ohranjanje gozdov, ki bo vodena preko instrumentov nacionalne politike. Slovensko gozdarstvo temelji na preventivnih aktivnostih, ki omogočajo trajnostno rabo in upravljanje z gozdovi, kar pomembno prispeva k uresničevanju ciljev gozdarske strategije EU.

Nacionalne prednostne naloge osi 1, z dvigom konkurenčnosti slovenskega kmetijstva in povezane živilsko predelovalne industrije ter gozdarstva, prispevajo k močnemu in dinamičnemu evropskemu agroživilstvu. Usmerjene so predvsem v posodabljanje in prestrukturiranje kmetijstva, dvig dodane vrednosti in kakovosti v pridelavi in predelavi kmetijskih, živilskih in gozdarskih proizvodov, trajnostno in ekonomsko učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi ter dvig ravni usposobljenosti in povečanje zaposljivosti v kmetijstvu, živilstvu in gozdarstvu, ob upoštevanju trajnostne rabe naravnih virov in določil varovanja in ohranjanja okolja. Začrtane ključne aktivnosti v okviru navedenih prednostnih nalog bodo pripomogle k uresničevanju prednostnih nalog EU v okviru cilja 1, kot so modernizacija, kakovost, inovativnost, vključitev v tržne verige in prenos znanja.

Na področju osi 2 so nacionalne prednostne naloge ohranjanje kmetijske krajine v območjih z neugodnimi razmerami za kmetovanje in spodbujanje okolju prijaznih kmetijskih praks. Nacionalne prednostne naloge bodo pripomogle k odpravljanju težav v zvezi z opuščanjem kmetovanja in negativnih vplivov kmetovanja na okolje ter s tem prispevale k ohranjanju poseljenosti in ugodnega stanja okolja. Uveljavljen način upravljanja z gozdovi in ohranjanje ter vzpodbujanje sonaravnega kmetovanja bo v veliki meri zagotavljal tudi ugodno stanje biotske raznovrstnosti in ohranjanje habitatov na območjih Natura 2000.

Za doseganje višje kakovosti življenja na podeželju in vzpodbujanje diverzifikacije podeželskega gospodarstva ter doseganje večje socialne kohezije so nacionalne prednostne naloge osi 3 usmerjene v izboljšanje zaposlitvenih možnosti na podeželju in izboljšanje kakovosti življenja na podeželju, pri čemer je potrebno zagotoviti skladen in trajnostni razvoj podeželja.

Nacionalne prednostne naloge, ki prispevajo k doseganju ciljev osi 4 (LEADER) morajo hkrati prispevati k doseganju ciljev osi 1, 2 in zlasti ciljev osi 3. Usmerjene so predvsem v pridobitev strokovnih znanj, animacijo območij, vzpostavitev javno-zasebnih lokalnih partnerstev in razvojnih strategij, podporo izvajanju lokalnih razvojnih strategij ter podporo pri sodelovanju in povezovanju med lokalnimi akcijskimi skupinami.

Vrednost sredstev namenjenih izvajanju ukrepov PRP 2007-2013 se je v letu 2009 povečal zaradi:

1) Evropskega načrta za oživitev gospodarstva, na podlagi katerega so bila PRP 2007-2013 dodeljena dodatna sredstva v višini 12.806.667 EUR. 2/3 dodatnih sredstev bo Slovenija namenila izvajanju naložb s področja novih izzivov v okviru ukrepa 121 Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, 1/3 teh sredstev pa bo namenjenih novemu ukrepu 321 Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo na 3. osi, za namen vzpostavitve infrastrukture širokopasovnega interneta na podeželskih območjih.

2) dodatnih sredstev pridobljenih na podlagi Odločbe Komisije z dne 17. decembra 2008 o spremembi Odločbe 2006/636/ES o določitvi letne razdelitve zneska podpore Skupnosti za razvoj podeželja po državah članicah. Sredstva so pridobljena iz naslova prenosa dela sredstev iz tržnega reda za vino. Dodatna sredstva v skupni višini 5.250.000 EUR bodo namenjena izvajanju podukrepa Ohranjanje strmih vinogradov znotraj ukrepa 214 Kmetijsko okoljski ukrepi.

V skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 1320/2006 o pravilih za prehod na podporo za razvoj podeželja, določeno v Uredbi Sveta (ES) št. 1689/2005 (v nadaljevanju: Uredba 1320/2006), so v podprogram vključeni tudi kmetijsko okoljski ukrepi (v nadaljevanju: ukrepi SKOP) iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 (v nadaljevanju: PRP 2004-2006), ki se bodo izvajali do izteka petletnih obveznosti. Te petletne obveznosti se za upravičence, ki so v ukrepe SKOP vstopili v letu 2004 zaključijo v letu 2008, za upravičence, ki so v ukrepe SKOP vstopili v letu 2005 v letu 2009 in za upravičence, ki so v ukrepe SKOP vstopili v letu 2006 v letu 2010.

V skladu z Uredbo 1320/2006 podprogram vključuje tudi plačila prevzetih obveznosti za ukrep zgodnje upokojevanje iz PRP 2004-2006. V letih 2004, 2005 in 2006 so bile z upravičenci sklenjene pogodbe, ki jim omogočajo prejemanje rente za ukrep zgodnje upokojevanje za obdobje 10 let. V skladu z določili sklenjenih pogodb bodo upravičenci prejeli rento do zaključka pogodbenih obveznosti tudi v obdobju 2007-2013. Izdatki od 1. 1. 2008 dalje v celoti bremenijo programsko obdobje 2007-2013 in se pripišejo izdatkom osi 1.

Pri vseh ukrepih PRP 2007-2013 so bila v letu 2009 izvedena izplačila na podlagi sprejetih obveznosti. Te obveznosti so bile sprejete bodisi na podlagi izvedenih javnih razpisov bodisi na podlagi izvedenih subvencijskih kampanj. Izvajane aktivnosti v okviru posameznega ukrepa PRP 2007-2013 bodo prispevale k učinkovitejšemu uresničevanju skupnega cilja PRP 2007-2013, to je trajnostnega razvoj podeželja. Doseganje ciljev je postopno, saj so cilji postavljeni za celotno programsko obdobje, to je od leta 2007 do konca 2013, v nekaterih primerih celo do konca 2015 (do takrat lahko potekajo izplačila iz naslova dodeljenih sredstev iz PRP 2007-2013). Učinek bo tako možno izmeriti šele po zaključku izvajanja programa (po letu 2015).

Naziv in številka sheme pomoči: Financiranje in sofinanciranje vlaganj v gozdove v letu 2009 – de minimis gospodarstvo - M001-5022851-2010 (do leta 2009 smo poročali po shemi E 97/2004)

Ukrej/progr ram	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/n egativen/n ga še možno določiti)	Opomba
Obnova zasebnih gozdov	Cilji (načrt): obnovljen zaseben gozd	a) 7.334 b) 590 c) 258	2009			a) 58 b) 79 c) 98	426.899	povprečno 127,3	Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 27,3% več sredstev od načrtovanih	Doseganje načrtovanega cilja je bilo sicer večje kot preteklo leto, vendar še vedno ne na želeni ravni. Vzroke gre iskati predvsem v visokem deležu varstvenega poseka, ki je vplival na zmanjšan delež naravne obnove.
	Rezultati: uspešno obnovljen zasebni gozd	a) poraba časa za opravljeno delo v delovnih dneh b) površina naravno obnovljenega zasebnega gozda v hektarjih c) površina obnovljenega gozda s sadnjo in setvijo v hektarjih				a) 4.267 b) 464 c) 254	povprečno 78			
Nega v zasebnih gozdovih	Cilji (načrt): negovane mlajše razvojne faze v zasebnem gozdu (izboljšana sestojna zasnova, ustrezna mešanosti drevesnih vrst, mehanična stabilnost sestojja ter vitalnosti osebkov)	4.324	2009			42	390.643	238	Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 138 % več sredstev od načrtovanih	Opravljena nega je zaostala za načrtovanim ciljem. Vzrok je večja dejavnost lastnikov na sanacijah gozdov in pomanjkanje proračunskih sredstev.
	Rezultati: opravljena nega v mlajših razvojnih fazah gozda	površina opravljene nege mlajših razvojnih faz zasebnega gozda v hektarjih				1.812	390.420			
Obnova gozdov na pogoriščih in	Cilji (načrt): obnovljen poškodovan gozd zaradi požara in naravnih ujm.	a) 261 b) 1.971	2009			a) 85 b) 84	784.519	povprečno 117,2	Glede na uspešnost je bilo porabljenih	V letu 2009 se je nadaljevalo s sanacijo največjih požarišč in žarišč lubadarja in začelo z

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/niga še možno določiti)	Opomba
obnova gozdov poškodovanih v naravnih ujmah	Rezultati: opravljena obnova poškodovanega gozda zaradi požarov in naravnih ujm.	a) površina obnovljenega gozda s sadnjo in setvijo v hektarjih b) poraba časa za opravljeno v delovnih dneh			a) 221 b) 1.657	povprečno 84	772.197		za 17,2% več sredstev od načrtovanih	obsežno sanacijo gozdov, ki so jih poškodovali poletni vetrolomi. Sredstva na tej postavki bi bilo treba povečati. Sanacija se bo v prihodnjih letih nadaljevala.
Preventivno varstvo gozdov	Cilji (načrt): zagotoviti biološko ravnovesje v gozdu (preprečevanje škodljivih posledic, ki jih povzročajo dejavniki žive in nežive narave v gozdovih, predvsem s pomočjo preventivnih ukrepov)	4.991	2009	prenamnožene populacije podlubnikov kot posledica v naravnih ujmah poškodovanega in zaradi suše oslabelega gozdnega drevja		83	655.049	120,3	Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 20,3% več sredstev od načrtovanih	Zaradi obsežnih vetrolomov v 2008 bo nevarnost ponovne namnožitve v prihodnjih letih visoka.
	Rezultati: ohranjeno in vzpostavljeno biološkega ravnotežje	poraba časa za izvedbo preventivnega varstva gozdov v delovnih dneh			4.120					
Ostalo varstvo v zasebnih gozdovih	Cilji (načrt): individualno in kolektivno zaščitene sadike gozdnega drevja v zasebnih gozdovih pred objedanjem rastlinojede divjadi	6.883	2009			69	283.674	144,4	Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 44,4% več sredstev od načrtovanih	
	Rezultati: sadike gozdnega drevja so bile individualno ali skupinsko zaščitene	poraba časa za izvajanje ostalega varstva v zasebnih gozdovih v delovnih dneh			4.795					

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/niga še možno določiti)	Opomba
Vzdrževanje življenjskega okolja prosto živečih živali v zasebnih gozdovih	Cilji (načrt): ohranjeni in izboljšani habitati prostoživečih živali v zasebnih gozdovih in zmanjšan njihovega pritiska na kmetijske površine	1.546	2009			76	74.526	130,4	Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 30,4% več sredstev od načrtovanih	Realizacija načrtovanih del je znašala 76 %, kar je zadovoljivo.
	Rezultati: vzdrževane in osnovane pašne površine, grmišča, vzdrževani vodni viri, posajeno plodonosno drevje, postavljene gnezdnice za gozdne ptice.	poraba časa za vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali v zasebnih gozdovih v delovnih dneh			1.184		73.878			
Protipožarno varstvo na Krasu	Cilji (načrt): zagotoviti protipožarno varstvo v zasebnih gozdovih na Krasu (izdelava in vzdrževanje protipožarnih presek in zidov, postavljanje opozorilnih tabel)	5.096	2009			49	119.563	202,8	Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 102,8% več sredstev od načrtovanih	Pomembno je vzdrževanje obstoječe infrastrukture za preprečevanje širjenja požarov in izgradnja nove.
	Rezultati: novo zgrajene in vzdrževane protipožarne preseke, zidovi in steze ter postavljene opozorilne tabele.	poraba časa za zagotovitev protipožarnega varstva v zasebnih gozdovih na Krasu v delovnih dneh			2.493		118.852			
Semenarska in drevesničarska dejavnost v gozdarstvu	Cilji (načrt): zadostna količina semenskega materiala za sadnjo v zasebnih gozdovih (dobava in hranjenje semena ter vzdrževanje semenske hranilnice)	170	2009			98	9.983	74,9	Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 25,1% manj sredstev od načrtovanih	Naravne okoliščine so dopustile manjšo dobavo semena kot je bila načrtovana.

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/nega še možno določiti)	Opomba
	Rezultati: zagotovljena zadostna količina semenskega materiala	količina dobavljenega semena v kilogramih			166		7.324			

V okviru ukrepa obnove zasebnih gozdov se sofinancira dela, s katerimi se zagotavlja in pospešuje naravna obnova in sicer: priprava sestoja za naravno obnovo, priprava tal za naravno nasemenitev, nabava sadik in semena gozdnega drevja, sajenje sadik in setev semena. Pri ukrepu nege v zasebnih gozdovih se sofinancira izvajanje ukrepov v mlajših razvojnih fazah gozda, s katerimi se zagotavlja pravilno mešanost drevesnih vrst, povečanje stabilnosti in vitalnosti sestojev in tudi njihove kakovosti. Pri ukrepu obnove gozdov na pogoriščih in obnove gozdov poškodovanih v naravnih ujmah se izvaja sofinanciranje ukrepov za naravno obnovo gozdov oziroma obnovo poškodovanih gozdov s sadnjo ali setvijo. Pri ukrepu preventivno varstvo gozdov se financirajo ukrepi, ki zagotavljajo preprečevanje ali omejevanje dejavnikov, ki povzročajo motnje v delovanju gozda in tako slabijo njegovo stabilnost. V okviru ukrepa ostalega varstva v zasebnih gozdovih se sofinancirajo zaščitni oziroma zatiralni ukrepi v zasebnih gozdovih, ki naj bi zagotovili njihovo stabilnost: izdelava lubadark z lupljenjem in požiganjem ostankov, v manjši meri škropljenje s kontaktnimi insekticidi in zaščita sadik pred divjadjo. Pri ukrepu vzdrževanje življenjskega okolja prosto živečih živali v zasebnih gozdovih se sofinancira izvedba tistih aktivnosti v zasebnih gozdovih, ki prispevajo k ohranjanju in izboljševanju življenjskega okolja prostoživečih živali v gozdu: vzdrževanje grmišč, vzdrževanje pasišč v gozdu, vzdrževanje vodnih virov v gozdu, sajenje plodonosnega drevja, ohranjanje in nega biotopov pomembnih za ohranjanje ogroženih vrst. Ukrep protipožarno varstvo na Krasu predstavlja sofinanciranje izvajanja tistih ukrepov, ki preprečujejo nastanek požarov v požarno ogroženih gozdovih na Krasu: vzdrževanje in gradnja protipožarnih cest, poti, zidov, postavitve opozorilnih tabel. V okviru ukrepa semenarska in drevesničarska dejavnost v gozdarstvu se zagotavlja določena količina kakovostnega in glede na poreklo ustreznega semenskega materiala za obnovo gozdov. Financira se skladiščenje s programom določenih zalog semena gozdnega drevja v semenski hranilnici in sofinancira vzdrževanje semenskih sestojev in plantaž.

Pri obnovi gozdov so bili kazalniki v povprečju doseženi v višini 78 %. Nega v zasebnih gozdovih je bila opravljena v obsegu 42 %. Obnova gozdov na pogoriščih in obnova poškodovanih gozdov je bila opravljena povprečno v obsegu 84 %. Za izvedbo preventivnega varstva je bilo porabljenih 98 % planiranih delovnih dni, ostalo varstvo pa je bilo izvedeno v obsegu 69 % planiranega časa. Življenjsko okolje prostoživečih živali se je izvedlo v obsegu 76 % planiranega delovnega časa. Protipožarno varstvo na Krasu je bilo zagotovljeno v obsegu 49 % planiranega delovnega časa. V okviru ukrepa Semenarske in drevesničarske dejavnosti smo zagotovili 98 % načrtovane količine dobavljenega semena.

Načrtovane vrednosti kazalnikov pri obnovi in negi v zasebnih gozdovih so prenesene iz gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, z razpoložljivimi sredstvi nismo mogli opraviti vseh načrtovanih del v celoti. Pri obnovi zasebnih gozdov gre vzroke iskati tudi v visokem deležu varstvenega poseka, ki je vplival na zmanjšan delež naravne obnove. Pri negi gre vzroke za manjšo realizacijo tudi iskati v dejstvu, da so lastniki gozdov več aktivnosti opravili za sanacijo gozdov in manj za nego. Obnova gozdov na pogoriščih in obnova gozdov poškodovanih po naravnih ujmah je bila realizirana v večjem obsegu, zaradi izvedbe sanacijskih načrtov, ki so se izvedeli skoraj v celoti. Nekaj aktivnosti se bo

izvedlo še v prihodnjih letih. Tudi pri ukrepih preventivno varstvo, ostalo varstvo in protipožarno varstvo gozdov so načrtovane vrednosti prenesene iz gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, z razpoložljivimi sredstvi nismo mogli opraviti vseh načrtovanih del v celoti. Povečanje realizacije je možno s povečanjem proračunskih sredstev.

Naziv in številka sheme pomoči: Javna gozdarska služba – E 98/2004

Ukrep/progr am	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovito st (v %)	Učinek (pozitiven/n egativen/n ga še možno določiti)	Opomba
Javna gozdarska služba	Cilji (načrt): zagotoviti izvajanje nalog javne gozdarske službe: – spremljanje stanja in usmerjanje razvoja gozdov – ugotavljanje stanja gozdov v skladu s predpisi – ohranjanje in razvoj gozdne semenarske in drevesničarske dejavnosti – razvoj informacijskih sistemov, standardov za gozdarstvo – izvedba tečajev za usposabljanje in izobraževanje lastnikov gozdov Rezultati: naloge javne gozdarske službe so bile izvedene v celoti.	a) 25 b) 15 c) 142	2008			a) 100,0 b) 100,0 c) 104,0 povprečno 101,0	22.656.909	99,0	Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 1% manj sredstev od načrtovanih	K programu dela je Vlada RS izdala soglasje in je bil v celoti izveden.
		a) izdelava gozdnogospodarskih načrtov za eno desetino površine gozdov b) izdelava letnih lovskogojitvenih načrtov c) izvedeni tečaji za lastnike gozdov			a) 25 b) 15 c) 148		22.265.134			

Za uresničevanje dolgoročnih ciljev v gozdovih so bile javni gozdarski službi z Zakonom o gozdovih določene dejavnosti in naloge: spremljanje stanja in razvoja gozdov, varstvo gozdov, usmerjanje gospodarjenja z gozdovi, gozdnim prostorom, posamičnim in skupinami gozdnega drevja izven naselij, usmerjanje gradnje in vzdrževanja gozdnih prometnic, zagotavljanje sadik gozdnega drevja, usmerjanje razvoja gozdnega semenarstva, prevzemanje opravljenih del v gozdovih, ki se sofinancirajo iz sredstev proračuna RS in izobraževanje ter usposabljanje lastnikov gozdov ter spodbujanje združevanja lastnikov gozdov. V okviru proračunske postavke se zagotavlja tudi sredstva za spremljanje stanja razvrednotenja in poškodovanosti gozdov ter intenzivnega monitoringa gozdov, izvajanje nalog poročevalske, prognoistične in diagnostične službe s področja varstva gozdov, razvoj in usmerjanje gozdne semenarske in drevesničarske dejavnosti, razvoj in usmerjanje informacijskega

sistema za gozdove, priprava strokovnih podlag in predlogov normativov in standardov za dela v gozdovih. Dejavnost javne gozdarske službe opravljata Zavod za gozdove Slovenije in Gozdarski inštitut Slovenije. Obseg nalog je opredeljen v letnem programu dela obeh ustanov, finančno ovrednoten pa v finančnem načrtu, za katera mora biti pridobljeno soglasje Vlade RS oziroma MKGP. Vsi rezultati so bili izvedeni v celoti.

Naziv in številka sheme pomoči: Raziskave in razvoj – E 102/2004

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Kmetijsko znanstveno-raziskovalno delo – podpora	Cilji (načrt): podpora raziskavam: – prilagajanja kmetijstva zahtevam EU in drugim mednarodnim integracijam – izvajanja reforme kmetijske politike in vključevanja kmetijstva v skupni trg in skupno kmetijsko politiko – za večjo učinkovitost kmetijstva – konkurenčnosti na eni strani ter socialnemu ravnovesju, varstvu potrošnikov in okoljevarstveni primernosti na drugi strani	a) 4 b) 0 c) 0 č) 4 d) 6	2008	4 projekti		a) 100,0 b) 100,0 c) 100,0 č) 175,0 d) 100,0 povprečno 115,0	13 550	87 %	Pozitiven Vsi projekti se izvajajo skladno z načrtom, izvajalci na enem projektu so presegle načrtovano širjenje spoznanj (objave), v ostalih treh primerih še ni objav. Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 13 % manj sredstev od načrtovanih	V poročilo so vključena le sredstva državnih pomoči, ki so namenjena raziskovalnemu delu v privatnih podjetjih.
	Rezultati: nadaljevanje sofinanciranja štirih večletnih raziskovalnih projektov iz razpisa CRP-v letu 2008.	a) skupno število projektov b) število zaključenih projektov c) število novih projektov č) število objav d) število poročil (fazna in končna)			a) 4 b) 0 c) 0 č) 7 d) 8		13 550			

Z znanstveno-raziskovalnim delom na področju kmetijstva želimo prispevati k oblikovanju in uresničevanju strateških ciljev razvoja slovenskega kmetijstva, podedelja in še posebej k varovanju potrošnikov prek uresničevanja ciljev s področja varne hrane. Z oblikovanim raziskovalno-razvojnimi mrežnim povezovanjem med vedami oziroma raziskovalnimi institucijami ter med posameznimi vladnimi resorji prispevamo k družbenemu in gospodarskemu razvoju Slovenije.

Podpora kmetijskemu znanstveno-raziskovalnemu delu, dodeljena za izvajanje projektov, pri katerih so izvajalci oziroma soizvajalci privatna podjetja, predstavlja državno pomoč.

Poročilo o učinkovitosti kaže uspešnost doseženih rezultatov in učinkovitost pomoči glede na zastavljene cilje in vložena sredstva. O učinkih zaključenih projektov še ne moremo govoriti, saj je bilo do konca leta 2009 izvedenega dobra tretjina načrtovanih aktivnosti na posameznih projektih.

Naziv in številka sheme pomoči: Zdravstveno varstvo rastlin – majski hrošč – XA 173/2007

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Zagotavljanje zdravstvenega varstva rastlin	Cilji (načrt): zatiranje in preprečevanje širjenja poljskega majskega hrošča v katastrskih občinah Zadlog, Idrijski Log, Črni Vrh in Godovič in zmanjšanje populacije ogrcev poljskega majskega hrošča na omenjenih katastrskih občinah za okvirno 75 %	15 4	2006	– v povprečju 120 ogrcev na m ² – okužba v katastrskih občinah Zadlog, Idrijski Log, Črni Vrh in Godovič		a) 86,7 b) 100,0 povprečno 93,3	128 450	107,2%	Pozitiven, Glede na uspešnost je bilo porabljenih za 7,2 % več sredstev od načrtovanih glede na referenčno stanje	
	Rezultati: tretiranje 540 ha travniških površin z glivo <i>Beauveria brogniartii</i> , ki jih je napadel poljski majski hrošč.	a) povprečno število ogrcev na m ² b) število prizadetih katastrskih občin			a) 13 b) 4	128 450				

Pravna podlaga: Uredba o izvedbi ukrepov za preprečevanje širjenja in zatiranje množičnega izbruha poljskega majskega hrošča (Uradni list RS, št. 71/2007).

Sredstva s proračunske postavke 4275 Zdravstveno varstvo rastlin so bila namenjena za subvencionirane stroškov storitve to je stroškov zatiranja in spremljanja majskega hrošča.

Stroški zatiranja so vključevali, skladno s Programom izvedbe ukrepov za preprečevanje širjenja in zatiranje majskega hrošča, nakup biotičnega pripravka, vsejavanje glive, spremljanje majskega hrošča in druge ukrepe zatiranja majskega hrošča.

Sredstva v skupni višini 50.724,00 EUR so bila posredno dodeljena 62 upravičencem in sicer za tretiranje 284 ha površin, ki jih je napadel majski hrošč. Sredstva v višini 57.726,0 EUR (neto) so bila namenjena za nakup biotičnega pripravka. Za spremljanje majskega hrošča je bilo namenjeno 20.000,00 EUR.

Dodeljena državna pomoč je bila učinkovita, saj se je doseglo preprečevanje širjenja in zatiranje poljskega majskega hrošča

Naziv in številka sheme pomoči: Nadzor varoze v letu 2009 – XA 132/2009

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Program zatiranja varoze pri čebeljih družinah na območju Republike Slovenije v letu 2009	Cilji (načrt): Zatiranje varoze istočasno in z istim predpisanim sredstvom pri vseh čebeljih družinah v Sloveniji z namenom izboljšanja zdravstvenega stanja čebel in preživetja čebeljih družin preko zimskega obdobja Zatiranje varoze	Število čebeljih družin, vključenih v zdravljenje skozi shemo DP	2008	70000		99,3	280.000	100 %	Pozitiven	Shema državne pomoči dopolnjuje ukrep Nadzor varoze iz Programa ukrepov na področju čebelarstva v Sloveniji, ki je sofinanciran s strani EU.
	Rezultati: Zmanjšanje napadenosti čebel z varojo na tako mero, da ne povzroča škode čebelji družini ter boljše preživetje čebeljih družin preko zimskega obdobja in uporaba zdravil, registriranih za čebele in predpisanih s strani veterinarja.	Število izdanih doz zdravil (oziroma zdravljenih čebeljih družin)				69485		277.938,22 (nabava in izdaja zdravila na NVI)		

Obrazložitev vključuje rezultate izvajanja celotnega programom zatiranja varoze pri čebeljih družinah na območju Republike Slovenije v letu 2009, ne le dela, ki se izvaja kot državna pomoč po zadevni shemi. Namen programa je bil znižanje števila varoj pri čebeljih družinah na osnovi spremljanja populacije varoj in s tem izboljšanje zdravstvenega stanja čebel in preživetja čebeljih družin preko zimskega obdobja ter izboljšanje stanja glede uporabe predpisanih zdravil za zdravljenje čebel z namenom zagotavljanja varnih čebeljih pridelkov. Da bi preprečili pojav pohitrene rezistence varoj na posamezne zdravilne učinkovine, je bil v skladu s programom za poletno zatiranje varoj leta 2009 za razliko od leta 2008, ko se je uporabljala zdravilna učinkovina flumetrin, poudarek na zdravilni učinkovini amitraz in timol, izjemoma se je lahko uporabljala aktivna učinkovina mravljična kislina ali flumetrin.

Pričakovani rezultati so bili zmanjšanje napadenosti čebel z varojo na tako mero, da ne povzroča škode čebelji družini, boljše preživetje čebeljih družin preko zimskega obdobja, zagotovitev zdravstveno ustreznih čebeljih pridelkov za potrošnika in uporaba zdravil, registriranih za čebele, predpisanih s strani veterinarja.

Stanje na začetku izvajanja programa leta 2009 je bilo naslednje: vse čebelje družine v Sloveniji so bile invadirane z varojami. V zimskem obdobju 2008/09 je bilo klinično pregledanih s strani veterinarjev NVI (Nacionalni veterinarski inštitut) 256 čebeljih družin, od katerih je 111 (43,36%) zbolelo za varozo.

Leta 2009 je NVI izvedel 48 usposabljanj čebelarjev po programu, ki se jih je udeležilo 1.866 čebelarjev. Izdal je zdravilo za poletno zatiranje varoj 6.494 čebelarjem za 151.894 čebeljih družin v 7.869 čebelnjakih: 29.563 enot zdravila Apivar za 144.511 čebeljih družin, 12.949 enot zdravila Apiguard za 6.248 čebeljih družin, 137 enot zdravila mravljična kislina za 856 čebeljih družin in 52 enot zdravila Bayvarol za 52 čebeljih družin.

V primerjavi z letom 2008 je bil do pričetka zimskega zatiranja varoj leta 2009 večji delež (za 5%) klinično pregledanih čebelnjakov z dobrim zdravstvenim stanjem. V primerjavi z letom 2008 je bil do pričetka zimskega zatiranja varoj leta 2009 večji delež (za 11,7%) ugotovljene varoze pri klinično pregledanih čebeljih družinah, večji delež (za 4,8%) je bil tudi pojav drugih bolezni ob hkratnem pomanjkanju cvetnega prahu in nektarja v brezpašnem poletnem obdobju (33% pregledanih čebelnjakov).

V primerjavi z letom 2008 je kontroliralo odpad varoj leta 2009 več čebelarjev; pred pričetkom poletnega zatiranja varoj za 22% in med poletnim zatiranjem za 37% več s strani NVI kontroliranih čebelarjev. Odpad varoj je bil med poletnim zatiranjem leta 2009 v 22,1% pregledanih čebelnjakov do 10 krat večji, v 42,7% od 11 do 20 krat večji in v 35,3% več kot 20 krat večji v primerjavi z naravnim odpadom varoj pred poletnim zatiranjem.

V primerjavi z letom 2008 je bilo leta 2009 trikrat večje število pozivov (52) čebelarjev zaradi suma slabega učinka zdravila, od tega 27% med poletnim zatiranjem varoj.

V primerjavi z zimskim obdobjem 2008/09 je bil v zimskem obdobju 2009/10 manjši delež (25% manj) kliničnih pregledov čebelnjakov po pozivu čebelarjev, manjše je bilo tudi število odmrlih čebeljih družin, pri katerih je bila ugotovljena varoza (22% manj).

Veterinarji NVI (Nacionalni veterinarski inštitut) so do pričetka zimskega zatiranja varoj leta 2009 klinično pregledali 5.435 čebeljih družin v 325 čebelnjakih (3,6% vseh zdravljenih čebeljih družin). 29% pregledov je bilo opravljenih pred poletnim zatiranjem, 30% med poletnim zatiranjem in 41% po končanem poletnem zatiranju varoj. Od tega so v 201 (61,9 %) čebelnjaku ugotovili dobro zdravstveno stanje čebeljih družin, v 32 (9,9%) čebelnjakih zadovoljivo in v 92 (28,3 %) čebelnjakih neugodno zdravstveno stanje čebeljih družin. Varoza je bila ugotovljena pri 958 (17,6%) čebeljih družinah v 53 (16,3%) čebelnjakih.

V zimskem obdobju 2009/10 je NVI klinično pregledal 130 odmrlih čebeljih družin v 23 čebelnjakih, od tega 21 po pozivu čebelarjev; varoza čebel je bila ugotovljena pri 91 čebeljih družinah.

Poročilo o opravljenem zatiranju varoj v letu 2009 je poslalo na NVI 11,8% registriranih čebelarjev, od tega jih je opravilo poletno zatiranje 91,7%, jesensko zatiranje 26% in zimsko zatiranje 71,6%; 6,3% čebelarjem je predpisal zdravilo NVI; odpad varoj med poletnim zatiranjem je bil povprečno 546 varoj, po jesenskem zatiranju povprečno 458 varoj in po zimskem zatiranju 196 varoj na čebeljo družino.

Naziv in številka sheme pomoči: Pomoč za izgube zaradi neugodnih vremenskih razmer – suša 2007 – XA 308/2008

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2008 skupaj	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Delni program odprave posledic škode v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč v letu 2007, ki ga je sprejela Vlada RS 3. 4. 2008	Cilji (načrt): delna odprava posledic škode v kmetijski proizvodnji (na kmetijskih kulturah) zaradi suše v letu 2007 (27,5% nadomestilo škode)	Št kmetov oškodovancev	2007	6.419		90,3%	4 622 990	106,2%	Pozitiven Glede na % uspešnosti je bilo porabljenih za 6,2 % več sredstev od načrtovanih glede na referenčno stanje (program)	
	Rezultati: delna nadomestitev izgube kmetijskim proizvajalcem, ki so jo utrpeli zaradi suše v letu 2007	Število kmetij, ki so prejele pomoč			5.795 KMG 2008: 5.714 2009: 81		4 348 190 (2008) 83 181(2009)			

V letu 2007 je suša povzročila škodo v višini 16,51 milijona evrov. Škodo je utrpelo 56 občin. Na osnovi delnega programa odprave posledic suše, ki ga je vlada sprejela dne 3. aprila 2008, je bil sprejet sklep, da se škoda kmetom nadomesti v višini 27,5 odstotkov ocenjene škode.

V letu 2008 le bila izplačana državna pomoč v višini 4 349 140 evrov, v letu 2009 pa 83 181 evrov, skupaj 5.795 upravičencem od načrtovanih 6.419 oškodovancev.

Naziv in številka sheme pomoči: Sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje za leto 2008 – XA 273/2008

Ukrep/program	Kratek opis cilja	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje za leto 2008	Cilji (načrt): – povečanje števila kmetijskih gospodarstev s sklenjenim zavarovanjem kmetijske proizvodnje	število zavarovancev -KG	2007	15 680	X	106 %	6.076.950	95,5%	Pozitiven	
	Rezultati: – večje število kmetijskih gospodarstev z zavarovano kmetijsko proizvodnjo	število zavarovancev -KG			16 622 skupaj 14 239 (2008) 2 383 (2009)		6.153.154,86 5.664.756,35 (2008) 488.398,51 (2009)			

Vlada je 26. junija 2008 sprejela uredbo o sofinanciranju zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje za leto 2008. Na njeni podlagi je bila upravičencem zagotovljena državna pomoč za plačilo zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje, s čimer se je želelo povečati obseg zavarovanja kmetijske proizvodnje po vrstah tveganj in po količini predmetov zavarovanja. Pomoč je bila namenjena za plačilo 40 odstotkov obračunane zavarovalne premije za zavarovanje posevkov in plodov pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, spomladanske pozebe, viharja in poplave. Pri zavarovanjih živali pred boleznimi pa je bil znesek pomoči določen glede na stalež posamezne vrste in kategorije živali na kmetijskem gospodarstvu. Po programu se je načrtovala poraba sredstev za to shemo do višine 6.076.950 evrov. Pomoč, namenjena za plačilo zavarovalne premije za zavarovanje vodnih živali v ribogojnih objektih pred poginom zaradi bolezni, ki se izvaja kot shema pomoči de minimis za ribiški sektor, ni predmet te ocene učinkovitosti.

Naziv in številka sheme pomoči: Sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje za leto 2009 – XA 17/2009

Ukrep/program	Kratek opis cilja	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2009	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje za leto 2009	Cilji (načrt): – povečanje števila kmetijskih gospodarstev s sklenjenim zavarovanjem kmetijske proizvodnje		2008	20 000 zahtevkov, 14.240 KG	x	Povprečno 102%	9 947 980	122%	Učinka še ni mogoče določiti, ker se izplačila po shemi izvajajo še v letu 2010.	Cilji in kazalniki niso bili opredeljeni, zato smo kot indikator vključili število zavarovancev-KG iz gradiva Vlade, število zahtevkov pa primerjalno iz sheme v letu 2008. Rezultat izračunane učinkovitosti je posledica višje intenzivnosti pomoči v primerjavi s preteklim letom.
	Rezultati: – večje število kmetijskih gospodarstev z zavarovano kmetijsko proizvodnjo	število zavarovancev-KG		19.728 zahtevkov 14.941 KG	12.391.449,93					

Vlada je 24. decembra 2008 sprejela uredbo o sofinanciranju zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje za leto 2009, spremembo te uredbe pa je sprejela dne 7. maja 2009. Na njeni podlagi je bila upravičencem zagotovljena državna pomoč za plačilo zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje, s čimer se je želelo povečati obseg zavarovanja kmetijske proizvodnje po vrstah tveganj in po količini predmetov zavarovanja. Pomoč je bila namenjena za plačilo 40 odstotkov obračunane zavarovalne premije za zavarovanje posevkov in plodov pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, spomladanske pozebe, viharja in poplave. Pri zavarovanjih živali pred boleznimi pa je bil znesek pomoči določen glede na stalež posamezne vrste in kategorije živali na kmetijskem gospodarstvu. Sredstva v državnem proračunu so bila s programom za to shemo zagotovljena do višine 9.947.980 evrov. Pomoč, namenjena za plačilo zavarovalne premije za zavarovanje vodnih živali v ribogojnih objektih pred poginom zaradi bolezni, ki se izvaja kot shema pomoči de minimis za ribiški sektor, ni predmet te ocene učinkovitosti.